

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל

དབྱ་མ་དཀོང་ས་པ་

རྒྱ་བྱ་བ་སྐུ་ལྔ་པ་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་།

ཆེ་བ། རྩོམ་དཔྱད་ལྷན་པ་བྲག་ལ་བ། འབྲེལ་བ། རྟེན་ཆེན་ཁ་བ་ཆེན་པོ།

སེམས་བསྐྱེད་བླ་མ་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་པ་དག་པ་ལ་	
གསུམ།.....	1
ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དག་པ་ལ་	
གཉིས།	1
གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི།	1
ལུགས་དེ་དག་པ་ལ་གཉིས།	10
དག་པ་ཀྱས་པར་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ།	11
ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་དཔེ་དག་པ་	
པ་ལ་གཉིས།	11
མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དག་པ་ལ་གསུམ།	11
མི་ལམ་གྱི་དཔེ་སེམས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་	
མི་འགྲུབ་པ་ནི།	12
མི་ལམ་གྱི་དཔེ་སྐད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ་ནི།.	16

མི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པར་འབྱུང་བ་ནི། ..	21
སྤྱི་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པ་ནི།	24
བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ དོན་དགག་པ་ལ་གསུམ།	26
བག་ཆགས་སློན་མ་སློན་ཉིད་ལས་དོན་སྤྱང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་ མི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	27
གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི།	27
ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།	28
ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་ནི།	29
མ་འོངས་པའི་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་ནི། ...	30
འདས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་ནི།	34
སྤྱི་ཡང་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ་ ལ་གཉིས།.....	39
གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི།	39
ལུགས་དེ་དགག་པ་ནི།	42

སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་པ་	
མེད་པར་བསྟན་པ་ནི།	47
དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཛུག་བསྟུ་བ་ནི།	58
གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་	
པ་ལ་བཞི།	60
གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ་ལ་བཞི།	60
གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ངེས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།	60
དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱིས་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།	64
གཞན་གྱི་ལུགས་བཞོད་པ་ནི།	64
ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།	69
གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས་ནི།	69
རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།	73
གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་ནི།	73
གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་ནི།	76
དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།	78

མདོན་སྐུལ་གྱི་ཚད་མ་གཞན་དང་ཟེས་དཔག་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི།	78
ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་ཚུད་སྤང་ནི།	81
རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།	89
སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་ བསྟན་པ་ནི།.....	92
དེས་ན་སྐྱབས་ཀྱི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་ཟེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ་ནི།	93
གཞན་དབང་དང་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་མི་མཚུངས་ པར་བསྟན་པ་ནི།.....	100
སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྤྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་ མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	106
ས་བརྩུ་པ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ ལ་གསུམ།.....	106
ཅམ་གྱི་སྤྲས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བརྩུ་པའི་ལྷང་གིས་ བསྐྱབ་པ་ནི།.....	106
དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ནི།	109

ཙམ་གྱི་སྐྱུ་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི།	112
སྤྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་ བསྟན་པ་ནི།	119
ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	124
སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་བྲང་དོན་དུ་ བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	124
བྲང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	124
དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།	125
དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་གཞན་ཡང་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི།	127
རིགས་པས་བསྟན་པ་ནི།	135
མདོའི་བྲང་ངས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི།	137
གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི།	142
རྒྱ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི།	145
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་བྱུང་བའི་དོན་ནི།	154

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་ཚུངས་སྤངས་པ་ལ་གཉིས། 155
དངོས་ཀྱི་དོན་ནི། 155
དེའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། 164
ཉེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཇིག་གི་ལོག་ཏེ་ག་ འགོག་ཚུལ་ནི། 169
རིགས་པས་དབྱུད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། 175
ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། 182
བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། 186
བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་བྱུག 187
ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བཟོད་པ་ནི། 187
གངས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་བཟོད་པ་ནི། 188
བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱགས་བཟོད་པ་ནི། 192
ཕྱགས་དེ་དགག་པ་ནི། 194

རང་སྤེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་	
ལ་ལྟ།	199
དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།	200
ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ནི།	200
ལྷགས་དེ་དགག་པ་ནི།	203
སྒྲོན་སྒྲོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི།	209
དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ནི།	210
ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ནི།	211
ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་	
ལ་ལྟ།	216
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་	
དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	217
ཕྱང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཅོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པར་	
བསྟན་པ་ནི།	217
སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་སྒྲོན་པ་	

མིན་པ་ནི།	221
དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་པ་ནི།	223
མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་མིན་པར་ བཤད་པ་ནི།.....	224
སྤང་པོ་ཚོགས་པ་ཅམ་གྱི་དབྱིབས་གྱི་བཀོད་པ་བདག་ ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།.....	226
སྤང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ གཞན་བསྟན་པ་ནི།	228
བྱབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ བཏགས་པར་གསུངས་པ་ནི།.....	232
གཞན་གྱི་ལྷགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི།	235
དེ་གཉིས་གྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་ གསུམ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	238
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ནི།	238
བཀག་པ་རྣམས་གྱི་དོན་བསྟོམས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།	240

དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་ དགག་པ་ལ་གཉིས།	244
སྟོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ནི།	244
ལྷགས་དེ་དགག་པ་ནི།	246
བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་ བཅས་པ་ལ་བཞི།	249
བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ ཤིང་རྟ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ནི།	249
སྒྲ་མ་བཤད་པའི་སྟོགས་སྒྲ་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་ བཤད་པ་ལ་གཉིས།	252
དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།	252
ཆོགས་པ་ཤིང་རྟ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།	252
དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།	254
རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྤོང་བ་ནི།	258
དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ནི།	260

མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི།	262
དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱིས་ཉོག་པ་སྤང་སྤྲོ་བའི་	
ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་ལྟ།	265
དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།	265
དེ་ལ་ཚུད་བསྤང་བ་ནི།	267
ཤིང་རྩ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་ནུས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་ནི།	269
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་	
གཞན་བསྟན་པ་ནི།	270
མཁས་མྱོངས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་བཟུང་	
བ་ནི།	273
བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི།	275
བདག་དང་ཤིང་རྩའི་དབྱུང་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་	
བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	276
བུམ་སྐམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི།	276
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི།	279

དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།	284
རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྒྲིན་ མཚུངས་པའི་ཚོད་པ་ནི།	285
རང་ལ་སྒྲིན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་བཞི།	288
རང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་འབྱེད་དང་སྤྱོད་པ་འཐད་ཚུལ་ ལ་གཉིས།	288
ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་འབྱེད་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ནི།	288
རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ནི།	291
གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་ བཤད་པ་ནི།	295
རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྒྲིག་སྟེ་ སྤྱོད་མི་ཀྱིས་བཞིན།	297
འདིར་མ་བཤད་པའི་སྤྱོད་འབྱེད་སྤྱོད་པ་མཁུ་བར་བྱེད་ ཚུལ་ནི།	299
དེ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ..	301

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།	301
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	305
སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱ་བ་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།	305
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	306
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	306
དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།.....	306
ཞར་ལ་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།	309
སྟོང་ཉིད་ལྟག་མ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།	315
ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ནི།	318
མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ བཤད་པ་ནི།.....	322
མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ བཤད་པ་ནི།.....	324
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ ལ་གསུམ།.....	329

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི།	329
རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	330
མདོར་བསྟན་ནི།	330
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	331
གཞིའི་ཆོས་ནི།	331
ལམ་གྱི་ཆོས་ནི།	333
འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།	338
དོན་བསྟུ་བ་ནི།	343
མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ བཤད་པ་ནི།	344
སྟོང་ཉིད་བཞིར་སྒྲེབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།	346
སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་མཁུག་བསྟུ་བ་ནི།	350

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ།

གསུམ་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ས་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི།	354
---	-----

ས་བདུན་པ་ནི།	354
--------------------	-----

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པ།

ས་བརྒྱུད་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	357
ས་འདིར་སྒོན་ལམ་ལྟག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སྒོར་ཚུལ་ནི།	357
ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བར་བསྟན་པ་ནི།	361
དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི།	363

སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ།

ས་དགུ་པ་བཤད་པ་ནི།	366
-------------------------	-----

སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ།

ས་བཅུ་པ་བཤད་པ་ནི།	369
ས་བཅུ་ཉི་ལོན་ཏན་བསྟན་པ།	372
གསུམ་པ་ས་བཅུ་ཉི་ལོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	372

ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི།	372
ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི།	374
དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི།	376

འབྲས་བུའི་ས་བསྟན་པ།

འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྟ།	380
དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུ་ལ་ལ་གཉིས།	380
དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།	380
ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།	383
ཕྱོགས་སྤྲུལ་དགོད་པ་ནི།	383
ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	385
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི།	385
མཁྱེན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།	392
དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།	392
དེའི་འཐད་པ་དངོས་བསྟན་པ་ནི།	394

སྐྱོད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།	396
སྐྱོད་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།	396
ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན།	396
རྒྱ་མཐུན་གྱི་སྐྱོབ་པ་ལ་གསུམ།	401
སྐྱོད་པ་སྐྱོད་ཁུང་བྱ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྐྱོད་པ་ ཀྱན་སྟོན་ཚུལ་ནི།	401
གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྐྱོད་པ་ཀྱན་སྟོན་ཚུལ་ནི།	405
བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བ་ལྟན་སུམ་ཆོག་པ་ལ་བཞེད་པ་ནི།	407
སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི།	409
སྟོབས་བཅུ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།	409
དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཞེད་པ་ལ་གཉིས།	411
གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྔ་ བཞེད་པ་ནི།	411
ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྔ་ བཞེད་པ་ནི།	415

ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་མི་རྣམས་པའི་ཚུལ་ནི།	421
ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི།	423
སྤྱལ་སྤྱུ་བསྟན་པ་ནི།.	424
ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ནི།	425
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་བཤད་པ་ ལ་གཉིས།.....	430
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ བཤད་པ་ནི།.....	430
བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ནི།	432
གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅམས་པའི་ཚུལ་ནི།	435
བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་བཅམས་པའི་དགོ་བ་བསྟོ་བ་ནི།	441
བཞི་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས།	442
དང་པོ་སྟོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་ནི།	442
གཉིས་པ་ལོ་བཤ་གང་གིས་བསྐྱར་བ་ནི།	443

ལ གོང་ས་ལ སྐབས་མགོན་ཀླུ་པ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་བྱུགས་
རྩི་བཀྱིན་འོག སྐུ་གྱིས་གཞིན་སྐྱེས་སྒྲོ་གསར་དོན་གཉིས་ཅན་རྣམས་ལ།
ཀྱུ་ལྷ་རྟགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྒྲོག་སྒྲུབ་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འབྱོར་
ཆེ་དེབ་བྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་འོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྤྲོད་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྤྱོད་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱུར་མ་སོགས་ལ་རང་བྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཅོལ་གྱིས་ཁྱེད་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆད་ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྱུལ་གང་ཤོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་ཞུ་
རྒྱུ་བཅས།

སེར་སྤྲད་དམར་འཇམ་དབྲངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཟིན་པ་རྣམས་སྤྱི་ལ་དགོས་ན་བྲུ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་བྱུང་ཆོག
བྲུ་རྒྱུ་ཁྱེད་། marjamson618@gmail.com

སེམས་བསྐྱེད་བླ་མ་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་གཞན་
དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་སེམས་ཙམ་དུ་
གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་
ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ།

དང་པོ།

གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི།

"རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུབ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་མི་
བཟོད་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མིན་པས། རང་གི་རྣམ་ཏྲོག་གིས་སྒྱུར་
བའི་ལུགས་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་འཛོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རང་གི་
གཞུང་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ལུགས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་

སྒྲ་མ་སྒྲ་ས་པ།།

ཙ་བ། གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་།།

སྤིང་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས།།

ཤེས་རབ་ལ་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས།།

རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྷག་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ་བཞུགས་ནས་
དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་པ་བ་དེས། རིགས་
པ་"གང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་
དུ་ལྷག་པར་སྒྲོམ་བཅུགས་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་། ཁོང་དུ་ཆུད་
པ་ནི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་
འགྱུར་ཞེས་རྣམ་པར་སྐྱར་རོ།།"

དེ་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་"གཟུགས་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་

རྣམས་ཀྱང་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཏེ་དོན་མེད་པར་རྟོན་འགྱུར་གི་
དངོས་པོ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་
ཞེས་བྱའོ།། ཡང་ངི་ལྟར་བྱང་སེམས་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན།"

ཙ་བ། གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་།།

སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས།།

"གང་གི་སྲིད་བྱང་སེམས་འདིས་ནང་གི་བག་ཆགས་སློན་པ་ལས་
གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་སེམས་
ལ་རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་དེ་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་རབ་དུ་རྟོགས་པས་ཏེ་ནས།

གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་
གོམས་པ་ལས་ཀྱང་སྤྲས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་
པོ་སྟེ་གཉིས་སྟོང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་རང་རིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ།
དེའི་སྲིད་སྟོན་དུ་གོམས་པའི་རིམ་པ་འདིས་ས་དྲུག་པ་བས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་
དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། ཁག་ཏེ་འདི་དག་སྲི་རོལ་མེད་པའི་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་ན། འོ་ན་འདིར་སྲི་རོལ་མེད་པར་དེའི་རྣམ་པ་ཙན་
གྱི་སེམས་ཙམ་ཇི་ལྟར་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།"

ཅ་བ། ཇི་ལྟར་རྟོང་གི་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཚོ་ནི།།

ཆེ་ལས་ཆུ་རྒྱ་བས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ།།

ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ལས།།

རང་གི་རྒྱས་པས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་།

སྤྲུལ་པ། "ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ནི། རྒྱང་གིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་ལས། སྤར་གཉིད་
ལོག་པ་ལྟ་བུའི་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་ཆུའི་རྒྱལ་ས་རྣམས་འགྲན་པའི་
སྟོན་ས་བདག་གི་ལུས་ཉིད་པ་ལྟར། ཡོངས་སུ་རྒྱལ་པར་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལས།
ཆགས་སོགས་དང་དད་སོགས་འགག་བཞིན་པས་རང་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་
པའི་རྒྱས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་མ་དག་པའི་
གཞན་དབང་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ། གྲེས་པ་རྣམས་གཟུང་
བ་དང་འཇིན་པ་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱང་ཆད་པར་འཇིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་རྗེས་སྐྱེད་པའི་གཟུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་
ནོ།།"

འདི་ནི་"དཔེར་ན་དབང་སྐྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་སྤྲུལ་བ་རྣམས། བ་ནི་བ་
སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཆུ་ཤེལ་ཆུ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དང་། །སྒྲག་ཤ་ཡལ་ག་རྣམས་
ཀྱི་ལྟར། །དེ་ནི་ལུས་ཙན་ཀུན་གྱི་རྒྱ། །ཞེས་དབང་སྐྱུག་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་
བའི་བྱེད་པ་པོར་སྤྲུལ་བ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་
ཤེས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་རྟེན་ཉིད་གྱིས་ས་བོན་ཐམས་
ཅད་པ་སྤྲུལ་བར་བྱེད་དོ། །གང་དབང་སྐྱུག་རྟག་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་

གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱུང་པར་རོ། ། "དེའི་ཕྱིར་ཆེ་རབས་གཞན་མང་པོར་མུ་
སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་བ་གོམས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞི་བཤད་པས་འདུལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཏེ་འགྲེལ་པར་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་
ཅེས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། "རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་
གཟུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་
མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཞེས་བྱུང་པར་སྟོས་པ་དང་། དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་"ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། "རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་
དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྐར་ལྟར་སྐར་བ་བཞིན་སེམས་ཅམ་གྱི་སྐབས་སུ་
འདོད་ཀྱི་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་སོགས་སྐྱ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
སྐྱ་མེད་ཅེས་བྱུང་པར་མ་སྐར་བར་ཁས་སྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་སྟེ་མ་ན།

འགྲེལ་པ་འདིར་བྱུང་པར་སྐར་མ་སྐར་གཉིས་ཀ་འདུག་ཀྱང་། སྐྱེ་
བ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྐར་བ་མང་དུ་བྱུང་ན། མ་བྱུང་བའི་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དེ་འབྱེད་བ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
འདིར་སྟོགས་སྐྱ་མ་བརྗོད་པའི་གཞུང་ཐེག་བསྐྱེད་སྟེ། "ཅིའི་ཕྱིར་ལེན་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀྱི་
ཡིན་པ་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
འདི་ལྟར་ཆེ་ཁྱི་སྟེང་པར་རྗེས་སུ་འདུག་གི་བར་དུ་དེས་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་སྐྱ་པོ་དག་མ་ཞིག་པར་ཉེ་བར་བཟུང་བ་དང་།"ཞེས་དང་། "ཐུན་མོང་ནི་

སྒོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སོ་
སོ་རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཐུན་མོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཆོར་བ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་ས་བོན་འོ། །" ཞེས་ཀྱུན་གཞིའི་སྟེང་གི་སྒོད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ས་བོན་ཆོར་བ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ས་བོན་དུ་གསུངས་པ་
དང་།

བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་
དུ། "ཀྱུན་གཞི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་གཟུགས་འབྱུང་བར་"བཤད་པའི་
མིང་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་དང་། གཟུགས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་གཟུགས་
ལ་འཆད་ཅིང་། དེ་འདྲ་དེ་གཟུགས་མེད་ན་མེད་ཀྱང་ཁམས་གཞན་གཉིས་ན་
ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཁས་ལེན་པ་
མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྒྲུང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སེམས་ཅམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཕྱང་གི་སྟེང་ནས།
དེ་ལྟར་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། གསར་དུ་མ་
བཅོས་པ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ཁོ་ནར་
འབྱུར་བར་སྒྲུང་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་བར་མཐོང་ཡང་ད་དུང་
བྱུང་མཐའ་འདི་ལེགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་སུ་ལ་
ཡང་མི་སྒྲུང་ངོ་།།

ཤེས་བྱ་ནང་གིར་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་མིང་དོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ནི་གཟུགས་
སྐྱ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་བྱི་རོལ་དུ་མི་འདོད་ཀྱི་ནང་གི་ཤེས་པའི་དངོས་པོར་

སྒྲུབ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་སྒྲུབ་སོགས་ཁས་
ལེན་ན། དེ་སྤྱི་རོལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་མིང་ཅམ་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་
རོལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་སོགས་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་འཛོག་པའི་སྤྱིར་རོ་
ཞེ་ན།

འདི་དང་དབྱུ་མ་པའི་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པ་བཀག་ནས་གཟུགས་སོགས་འཛོག་པ་ལ། རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པར་
སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་སོགས་འདི་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛོག་
པའི་སྤྱིར། དེ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་མིང་ལ་རྩོད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་འབྲས་ཏེ།
གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀའི་དཀའ་གནས་ཆེན་པོར་སྒྲུབ་པས། དབྱུ་མའི་ཚུལ་
དཀའ་བར་མ་ཟད་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་། སྤྱི་རོལ་བཀག་
ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྲོ་ཞིང་། གཟུགས་སོགས་བཞག་ན་
སྤྱི་རོལ་ཡང་བཞག་དགོས་པར་མཐོང་བར་འདུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་དག་
དཀའ་མོད་ཀྱང་མངས་པས་འཛོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ། །“གང་གི་སྤྱིར་གསུང་
རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྤྱིར་བཤད་པ་འདི་ཡིན་པར་གྲགས་པ།”

ཅུ་བ། དེའི་སྤྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་།
དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་།
སྤྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འགྱུར་ལ།

ཡོད་དང་སྒྲིམ་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད།།

དེའི་སྒྲིམ་“གཞན་གྱི་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ནི་གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྒྲིམ་“གཟུང་འཛིན་
གྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་སྟེ་རྩ་མ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་
སོགས་གྱི་“ཉོག་པའི་བྱ་བ་མ་ལུས་པའི་རྒྱ་སྟེ་གཞིར་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་
སྒྲིམ་རོ།”

“ཐག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་དུ་འཁྱུལ་པ་ནི་ཐག་པ་མེད་པའི་
གཞིར་མི་སྒྲིམ་ལ། རུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་འཁྱུལ་པ་ནི། ས་
ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིམ་པ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ།
སྒྲིམ་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་རོལ་དུ་འཁྱུལ་བའི་ཉོག་པ་
འཁྱུལ་གཞི་ངེ་འབྲ་བ་ཞིག་གི་རྒྱ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེའི་སྒྲིམ་གདོན་མི་བ་བར་
སྒྲིམ་རོལ་དུ་འཁྱུལ་བའི་ཉོག་པའི་རྒྱ་གཟུང་འཛིན་རྩ་མ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་
སྒྲུང་བའི་མ་དག་གཞན་དབང་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། སྒྲུང་གཞི་དེ་ཉིད་ཀུན་གྱི་
གི་འཆིང་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་རོ།”

དབུ་སེམས་གང་གི་ལུགས་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྒྲུང་ཞིང་། སྒྲུང་བ་ལྟར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་གཞི་དེ། ཞེན་ཡུལ་དེས་
སྒྲིམ་པར་བསྟན་པ་ཞིག་ཡོད་ན། སྒྲིམ་ཉིད་དེ་ཉོག་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
གྱི། སེམས་ཅན་རང་དགའ་བ་རྣམས་གྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་

ཐུན་ཕུང་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལམ་དུ་མི་བྱེད་པར་སྟོང་པ་གཞན་ཞིག་
བདེན་པར་སྐྱབ་པ་ནི། རོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱུགས་པའི་བདེན་ཞེན་སྣ་རགས་
གང་གི་ཡང་གཉེན་པོར་མི་འགྲོ་བས་ངལ་བ་འབྲས་མེད་དོ།

“དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་གཞན་དབང་གང་ལ་གཟུང་འཛིན་
 རྒྱུ་ལ་ཐོབ་པ་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ། ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ཀུན་
 བརྟགས་གང་མེད་པ་དེ་ནི། གཞི་དེ་དགག་བྱ་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་
 རྒྱུ་ལ་ཐོབ་པ་སྒྲུང་བ་ལ། སྟོང་གཞི་དང་སྟོང་པ་གང་ཞིག་འདིར་སྟོང་པར་ལུས་
 པར་གྱུར་པ་དེ། འདི་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱང་ལེགས་པར་
 གཟུང་བར་འགྱུར་རོ།།”

འདིར་སྟོགས་སྒར་མཛད་པ་ནི་བྱང་ས་དང་དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་པ་
ལས། "གང་ལ་གང་མེད་པ་"ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒར་སྒར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་
ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར། "གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་"ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་བཟུལ་བ་ནི། སྒྲ་མ་གཉིས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བར་དབྱ་མའི་འགྲེལ་
ཚུལ་དུ་ཡོད་དེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

ཅ་བ། བྱི་རོལ་ག་ཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འབྱུར་ལ།

ཡོད་དང་སྒྲིལ་གྱུར་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད།།

གཞན་དབང་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་
ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་འདྲིའི་ལྷགས་
གྱི་དོན་དམ་པར་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲོས་པ་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡུལ་མིན་པའི་
རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ནང་གི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་དངོས་སུ་མ་
བརྟགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

"མདོར་ན་གཞན་དབང་ལ་བྱུང་པར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་མེད་
པར་འབྱུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པ་ཡིན་
མོ་ཅོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ། །བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པའི་དངོས་པོའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བས་དེ་ནི་བྱུང་པར་གསུམ་པོ་ལས་ཐ་མི་
དད་དོ། །" གཞན་དབང་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཡོད་ཅེས་མིན་གྱི་ཡོད་པ་བྱུང་པར་
བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་བརྟན་གྱིས། "ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་ཏྱིག་ཡོད། །"
ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། "རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་གི་ལྷག་མའོ། །"
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། བྱུང་པར་འདྲི་ངེས་པ་འོག་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །
གཉིས་པ།

ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཛུགས་བསྐྱེ་
བའོ།
དང་པོ།

དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་དགག་བག་
ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དགག་དེ་
ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྦྱག་པ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་
དགག་པ་ལ་གཉིས།

མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ། གླ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པའོ།

དང་པོ།

མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ། མི་
ལམ་གྱི་དཔེས་སད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་འགྲུབ་པའོ།

དང་པོ།

མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ་ནི།

ཅ་བ། བྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད།།

སེམས་ཅམ་པ་བྱེད་བྱི་རོལ་མེད་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པའི་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་ན། དཔེར་ན་འདི་བཞིན་ཞེས་འདིའི་དཔེ་ནི་གང་
དུ་ཡོད་ཅེས་"འདི་ཉིད་དབྱུང་པར་བྱའོ།། སེམས་ཅམ་པས་སྦྱས་པ།

ཅ་བ། མི་ལམ་ཇི་བཞིན་ཞེ་ན་.....།།

དཔེར་ན་ཁང་མིག་ཤིན་ཏུ་ཆུང་དུ་འཛིན་དུ་ཉལ་ཞིང་། གཉིད་གྱིས་
ལོག་པས་སྤང་པོ་ཆེ་ལྷོས་པའི་བྱ་མིས་པའི་སྤང་པོ་ཆེ་ནི། ཁང་མིག་དེར་ཇི་
ལྟར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་བྱར།

མི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ། རྣམ་ཤེས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ངེས་པར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་
སྤིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱར་བ་འད་པ།

ཙུ་བ།དེ་བསམ་བྱ།

དཔེ་དེ་ཉིད་འདིར་བསམ་བ་སྟེ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཡང་དབྱུང་བར་བྱ་
བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཅི་ན།།

ཙུ་བ། གང་ཆེ་ང་ལ་ཆི་ལམ་ན་ཡང་སེམས།།

ཡོད་མིན་དེ་ཆེ་བྱིད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་མིན།།

"གང་གི་ཆེ་ཆི་ལམ་ན་ཡང་བ་ལང་ཁྱེས་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཅན་གྱི་
སེམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། དུལ་སྤང་པོ་ཆེ་མེད་པ་ལྟར་
ངའི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མ་སྦྱེས་པའི་སྤྱིར་རོ།། རྒྱུ་ལེས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། དེའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་བྱིད་ཀྱི་དཔེ་
ཡོད་པ་མིན་པས། སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རྒྱུ་ལེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།"

འདིར་ཆི་ལམ་ན་སྤང་བའི་སྤང་པོ་ཆེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དུལ་ཅན་ལེས་
བ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལེས་པ་མེད་
པར་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྤང་བ་འདད་པ་ལྟར་སེམས་ཅམ་
པས་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་གཞན་དབང་ཁས་སྤངས་པ་ནི། གཞན་དབང་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དགག་པ་འདི་རྒྱུ་ལེས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུར།
"མདོར་ན་ངའི་ལྟར་ལེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །སྤྱོད་ཡང་མེད།" ཅེས་པའི་འགྲེལ་

པར། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །" ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྩ་འགྲེལ་
གཉིས་སུ་འདི་འདྲའི་རིགས་འགོག་པའི་ཆོ། དགག་བྱ་ལ་བྱད་པར་སྐྱར་
བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། "སྐྱར་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
སེམས། །མ་རིག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་བྱིར་གསུངས། །" ཞེས་མ་རིག་
པས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་རང་གི་འང་
ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རྣམ་ཤེས་མེད་པ་འདིའི་ལུགས་སུ་སྐྱ་བ་ལ་ནི་རྟོག་
ལྡན་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །དེའི་བྱིར་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་
མེད་མགོ་མཚུངས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དགག་བྱའི་བྱད་པར་གྱི་སྐྱེད་
ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

"ཅི་སྟེ་མི་ལམ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་མེད་ན། དེའི་ཆེ་སད་
པས་མི་ལམ་གྱི་དུས་ཀྱི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བྱིས་དན་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་
ན།" འདི་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། ཤེས་པ་ཡེ་མེད་
པར་བསམས་པའི་རྩོད་པའོ། །དེ་ལྟར་རྩོད་པ་"འདི་ཡང་མི་རུང་སྟེ།"

རྩ་བ། གལ་ཏེ་སད་ཆེ་མི་ལམ་དན་ལས་ཡིད།

ཡོད་ན་བྱི་རོལ་ཡུལ་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར།

གལ་ཏེ་གཉིད་སད་པའི་ཆེ་མི་ལམ་གྱི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དན་པ་ལས།

མི་ལམ་གྱི་ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། མི་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་པོ་ཆེ་ལ་
སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིད་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་
ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཅུ་བ། རི་ལྷར་སྤྱོད་གྱིས་ངས་མཐོང་སྟུང་བྱ་བ། །
དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །

རི་ལྷར་སྤྱོད་གྱི་སང་པའི་ཆེ་ངས་མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྟུང་བའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་པ་ཡོད་པ་ལས་ཡིད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་གྱི་ཆེ་
ཡུལ་འདི་མཐོང་སྟུང་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་དེ་འདྲ་བ་ཕྱི་རོལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ཡང་བྱ་བ་
ཡོད་པས། ཡུལ་ཡང་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
ཁས་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། །

འོ་ན་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བྱ་བ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོད་
པས། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་རི་ལྷར་བྱ་བ་ཞེ་ན། འདིར་འགྲེལ་བར་མི་ལམ་གྱི་
སྤྱོད་བ་བྱ་བ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བྱ་བ་གཉིས་བཤད་
པས། མི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་བ་ན། དཔེར་ན་
བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་དེ་སྒྲུབ་བའི་མིག་ཤེས་གྱིས་བྱད་
བཞིན་སྤྱོད་བ་མིན་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་ལ་སྟོས་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་ཡོད་པ་
བཞིན་དུ། མི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡང་སྒྲུབ་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་། དེར་

སྒྲིབ་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་ཡོད་པས་ཡུལ་དྲན་ཟེར་ཡང་ཡུལ་དེ་སྤྱོད་བ་དྲན་བའོ།
དམིགས་སྤྱོད་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་
འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་དགོས་སོ།

དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་རོལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞན་དབང་རང་གི་མཆན་ཉིད་
གྱིས་བྱུང་བ་ནི་འཛིག་པར་མི་རུས་ཏེ། དངོས་གྱི་དཔེ་ཡང་མི་སྲིད་ལ་སྦྱེ་བ་
སྤྱི་སྤྱོད་པར་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་གྱི་དཔེ་མེད་ཀྱང་། སྤྱོད་བའི་འགོད་
ཚུལ་གཞན་གྱིས་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཡང་འདི་ལ་མེད་པས། སེམས་ཙམ་པ་
འགོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སད་དུས་སྤྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འབྱུང་བ་ནི།

"གལ་ཏེ་སྤྱང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མི་ལམ་ན་ཡོད་ན། དེ་
འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་མི་ལམ་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།"

ཅ་བ། གལ་ཏེ་གཉིད་ནང་མིག་སྒྲོ་མི་སྲིད་པས། །

ཡོད་མིན་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད། །

དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤྱི་རོལ་ཉིད་དུ་ཞེན། །

མི་ལམ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་འདིར་འདོད་ན། །

“གཉིད་ལོག་པ་ན་གཉིད་ཀྱིས་དབྱུགས་པ་ལ་མིག་གི་སྒོ་སྟེ་ཤེས་པ་
 མི་སྲིད་པས། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མིག་གི་སྒྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
 གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་
 སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་དེའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཙམ་ལ་སྤྱི་རོལ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་ནི་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པར་འབྱུང་ངོ། །མི་ལམ་དུ་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཙམ་འབྱུང་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། སང་པའི་སྐབས་འདིར་
 འདོད་དོ་ཞེ་ན།”

འདི་ནི་སྤྱིར་གྱི་དཔེ་དེ་མ་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སང་
 པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་འབྱུག་བོ་སྟམ་པའོ། ། “དེ་ནི་ཉམ་
 ཡིན་ཏེ་མི་ལམ་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ།” ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི། མི་ལམ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་མེད་
 པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་ལམ་ནའང་མི་སྲིད་པས།
 སྤྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཡིད་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་དེ་
 དཔེར་མི་རུང་ཞེས་པའོ། །འདི་ལྟར།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡུལ་མི་ལམ་དུ།
 མ་སྒྱེས་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་སྒྱེས་མ་ཡིན། །

རི་ལྟར་བྱོད་གྱི་ལྟར་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཏེ་དོན་མི་ལམ་དུ་མ་སྐྱེས་པ་
དེ་བཞིན་དུ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།
"དེའི་བྱིར།

ཅ་བ། མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་བསྐྱེད་སེམས། །
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྟུན་པ་ཡིན། །

རི་ལྟར་སད་པའི་ཆེ་གཟུགས་མཐོང་བ་ན། མིག་དང་གཟུགས་དང་
ཡིད་གསུམ་པོ་འདུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་དུ་ཡང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
པ་ན་གསུམ་འདུས་པར་སྒྲོས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་མི་ལམ་དེར་
མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་གཟུགས་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་སེམས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས།" མི་
ལམ་གྱི་མིག་གཟུགས་ཡིད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྟུན་པ་ཡིན་ནོ།
"གསུམ་པོ་དེ་བཞིན་དུ།"

ཅ་བ། རྣ་སོགས་གསུམ་པོ་འང་ལྷག་མ་སྐྱེ་བ་མེད། །

རྣ་བ་སོགས་མིག་གི་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་འང་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།
"འདིར་སོགས་པའི་སྐྱས་ནི་སྐྱ་དང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་

དང་ཚེས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བསྐྱེད། །" ཞེས་
གསུངས་པའི་རྣ་བའི་དབང་པོ་ནས་ལུས་དབང་གི་བར་བཞི་དང་། སྤྱི་ནས་
རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་བཞི་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཞི་ནི་སྤར་
མིག་གི་གསུམ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་ན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་དེ་དག་
གི་རྣམ་པར་སྤང་བས་བརྟུན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་མི་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྤང་བས་བརྟུན་པའོ།

དེའི་སྤྱིར་མི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་སུ་
བྱས་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། སྟོབ་ལྷོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བས།
སྟོགས་སྤྱི་ནས་མ་ལངས་པ་ལ་དགག་པའི་ནི་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་
པ་བཞིན་ཡིན་པས། རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་སྟེ། བོད་ཀྱི་མཁས་པར་རྫོམ་
པ་འགའ་ཞིག་ལ། འདི་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཡིན། རོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་རགས་པའང་མ་གོ་བར། དེ་
རྣམས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་གཟུང་ནས།
སེམས་ཅན་དུ་མ་ཞིག་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོར་བར་སྤང་བས་བག་
ཡོད་པར་བྱོས་ཤིག།

འདིར་སེམས་ཅམ་པས་གལ་ཏེ་གཉིད་ནང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
པ་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་
དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་ན། "ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་
གཟུགས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཞིག་མི་ལམ་ན་ཡོད་པས་རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པར་འགར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །འདི་
ལ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་པོ་
མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་དོ། ཅི་སྟེ་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་
དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
ཏེ། དེ་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་ལས་བྱུང་བ་
དངོས་ཀྱི་དོན་བརྟུན་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་དོ། །" ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི།

ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མི་ལམ་ན་
ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་
ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་མི་ལམ་ན་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཞེས་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་
ལ། དེའི་ཆེ་གཟུགས་དེ་རང་གིས་ཀྱང་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་མི་ལམ་ན་ཡང་
ཡོད་པ་མི་འགལ་བས། གཟུགས་དེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་གིས་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསལ་བས་དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་དུ་
བྱའོ།

ཅི་སྟེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སྤྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་
གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་པ་ལ། མི་ལམ་དཔེར་འཛོག་པ་དེས་སེལ་རྒྱས་
བས། དེ་བསལ་བའི་སྤྱིར་གཟུགས་དེ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ན་
ནི། དེའི་ཆེ་དབུ་མ་བས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་
མེད་དོ།

མི་ལམ་དེ་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་ཏེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་གྱིས་དཔེ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེས་མཆོན་པའི་དངོས་གྱི་དོན་
 བརྟུན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་
 བཀག་བར་དུ། བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་ཏྭགས་ཆོས་དཔེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤར་རང་གི་ལུགས་གྱིས་མི་ལམ་ན་གང་སྤང་བ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་པ་ཆེས་ལེགས་སོ། །

འོ་ན་རང་ལུགས་གྱིས་མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་
 རྣམས་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སུ་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེ་ན།

མི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་མེད་པས་ཡུལ་ལྔར་སྤང་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་
 ཁོ་ན་ལ་སྤང་བས་ན། དེ་ལ་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལྔ་བཞག་ཏུ་མེད་
 གྲང་། ཡིད་ཅམ་གྱི་དོར་གང་རུས་གསལ་བར་སྤང་བ་ལྔ་བྱ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་དུ་འཛོག་པ་དང་འབྲ་བས། ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་དེའི་གཟུགས་ལྔ་ལས་ཀྱན་བཏྭགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ། །འདིས་
 ནི་འདི་འབྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ།

མི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པར་འགྲུབ་པ་ནི།

“གང་གི་ཕྱིར་མི་ལམ་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་སུ་སྤང་བ་གསུམ་ཆར་
 ཡང་མི་བདེན་པ་དེའི་ཕྱིར། མི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་

ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། སང་པའི་ཆེ་
ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བཤད་པ།”

ཅ་བ། མི་ལམ་ངེ་ལྟར་དེ་བཞིན་སང་འདིར་ཡང་།
དངོས་རྣམས་བརྟུན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །
སྟོང་ཡུལ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད། །

ངེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་
བརྟུན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སང་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟུན་པ་
ཡིན་པས། སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་
པོའི་སྟོང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་ཅིང་། དབང་པོ་རྣམས་
ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །“དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ངེ་ལྟར་སྐྱེ་མའི་
སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ལྟར། །སྤང་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ན་ཡང་དག་མིན། །སྐྱེ་མ་
ལྟ་བུ་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ། །དེ་ལྟའི་ཆོས་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན། །
ཞེས་དང་། སྟོང་པའི་འགོ་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་ལ་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡང་འཆི་བ་
མེད། །སེམས་ཅན་མི་དང་སྟོག་ཀྱང་མི་རྟེན་དེ། །ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དབུ་བ་
ཚུ་ཤིང་འདྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་
རོ་”ཞེས་གསུངས་ལ།

སྤྱི་ཡོད་མི་སྐྱེ་སོགས་ནི། "དེ་ཉིད་དུ་ན་ཡང་དག་མིན།" ཞེས་དགག་
བྱ་ལ་བྱད་པར་མཛད་པ་ལྟར་སྒྱུར་རོ། །མདོ་དེ་དག་གིས་མི་ལམ་གྱི་
དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྱུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དབུ་མ་ལ་འགྲིག་
གི། །སེམས་ཅམ་ལ་མི་འགྲིག་པས་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ཅུ་བ། འདི་ན་རི་ལྟར་སད་བཞིན་རི་སྤིང་དུ། །

མ་སད་དེ་སྤིང་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །

དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་"རི་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་གཉིད་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཐ་མལ་པའི་གཉིད་དང་བྲལ་བས་སད་པ་འགའ་ཞིག་ལ།
རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་གྱིས་མི་ལམ་མི་
བཞིན་པས་དམིགས་པའི་ངོར། གསུམ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རི་སྤིང་
དུ་གཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་མ་སད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། དེ་སྤིང་དུ་དེ་ལ་སྤྱེ་དེའི་
ངོར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།" །

ཅུ་བ། སད་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར། །

གཏི་ཟུག་གཉིད་སད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

“གཉིད་སང་པར་གྱུར་པ་ན། མི་ལམ་གྱི་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་མིན་པ་
ལྟར། གཉི་ཟུག་གི་གཉིད་ཟད་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་བྱངས་ལྷུང་བ་ལས། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མངོན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི། གསུམ་
ཆར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་དོ།”

དེ་ཡང་ངེ་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི་གསུམ་པོ་མི་སྣང་ལ། ངེ་སྟེད་
པ་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱད་
པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་རྣམས། དེ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་
ནས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ།

སྐྱེ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པ་ནི།

“འོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།”

ཙ་བ། དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པས་སྟོ་གང་གིས། །

རབ་རིབ་མཐུ་ལས་སྐྱེ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །

དེ་སྟོ་ལ་སྟོས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ། །

དོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉིས་ཀའང་བརྟུན་པ་ཡིན། །

མིག་གི་དབང་པོ་“རབ་རིབ་དང་བཅས་པ་ལ་སློབ་གང་གིས་རབ་རིབ་
གྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་ཤིང་རྣམས་གང་མཐོང་བ་ན། གང་ཟག་དེའི་སློབ་པོ་མཐོང་བ་
ལ་སློབ་ན་ནི། མིག་ཤེས་དང་སྐྱེ་ཤིང་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་སྐྱེ་ཤིང་དུ་སྤང་བའི་ཡུལ་
གཉིས་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གསལ་མཐོང་བ་སྟེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་
མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་སློབ་ན་ནི་སྐྱེ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་དང་། དེ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་
‘གཉིས་ཀའང་བརྟུན་པ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་ཅུ་གྱི་ཡུལ་ཡང་མེད་
པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ངེས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གདོན་མི་བླ་བར་
དེ་ལྟར་ངེས་པར་འདོད་དགོས་སོ།།” “དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།”

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་སློབ་ཡོད་ན། །
སྐྱེ་དེའི་ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །
རབ་རིབ་མེད་ལའང་སྐྱེ་ཤིང་སློབ་འགྱུར་ན། །
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན། །

“གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་ཤེས་བྱ་སྐྱེ་ཤིང་མེད་པར་སྐྱེ་ཤིང་གྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སློབ་སྟེ་བ་ཡོད་ན་གང་དུ་རབ་རིབ་ཅན་

གྲིས་སྐྱ་ཤད་དེ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དེར་མིག་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གཏད་པའི་
རབ་རིབ་མེད་པ་ལའང་རབ་རིབ་ཅན་དང་འདྲ་བར་སྐྱ་ཤད་མཐོང་བའི་སྟོ་སྟེ་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།”

འདི་ནི་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལས་སྟེ་ན། གཞན་ཡིན་ཆད་
ཐམས་ཅད་ལས་སྟེ་བར་འཕེན་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་
པ་ཞིག་སྟེ་ན། ཡུལ་སྐྱ་ཤད་མེད་པར་མཚུངས་པ་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་དེ་
མཐོང་བ་སྟེ་ལ། རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་དེ་མཐོང་བ་མི་སྟེ་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་
པ་དེ་རབ་རིབ་ལ་མི་སྟོས་པར་འཕུལ་རྒྱས་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་
རོ།

ཅ་བ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ་སྤྱིར་དེ་ཡོད་མིན།

རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་སྐྱ་ཤད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྟོ་སྟེ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་”དེའི་
སྤྱིར་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་
ནོ།”

གཉིས་པ།

བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གྲིས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་
བའི་དོན་དགག་པ་ལ་གསུམ།

བག་ཆགས་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་ཉིད་ལས་དོན་སྒྲུང་གི་རྣམ་ཤེས་སྟེ་བ་དང་མི་

སྐྱེ་བ་དགག་པ། སྐྱར་ཡང་སྤྱི་ལོ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་
དགག་པ། སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་ལུང་གི་གཞོན་པ་མེད་པར་
བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ།

བག་ཆགས་སློན་མ་སློན་ཉིད་ལས་དོན་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་
བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ།

གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི།

“གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཤིང་དུ་སྤང་བའི་སྐྱེ་ཤིང་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་ཤིང་སྤང་བར་འབྱུང་
བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སྐྱར་
གཞག་པ་དེ་སློན་པ་དང་མ་སློན་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་གང་ཟག་གང་ལ་སྤྱིར་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་
གཞན་གྱིས་གཞག་པའི་བག་ཆགས་སློན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ། སྐྱེ་ཤིང་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་གི།”

ཅ་བ། གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒོ་རྒྱས་ནི། །

སྒྲིན་མེད་དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒོ་མི་འབྱུང་། །

ཞེས་བྱ་ཡོད་དངོས་བྲལ་བས་མིན་ཞེ་ན། །

རྒྱས་དེ་མེད་པས་འདི་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། །

གང་གི་ཕྱིར་རབ་རིབ་མེད་པར་ཡུལ་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒྲི་ཤད་དུ་སྒྲང་
བའི་སྒོ་ཡི་རྒྱས་པ་བག་ཆགས་ནི་སྒྲིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རབ་རིབ་མེད་པ་
དེ་ལ་སྒྲི་ཤད་མཐོང་བའི་སྒོ་སྒྲེ་བར་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། “ཞེས་བྱ་སྒྲི་ཤད་
དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བས་སྒོ་དེ་མི་སྒྲེ་བ་མིན་ལོ་ཞེ་ན།”

གཉིས་པ།

ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ མ་འོངས་པའི་
རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ འདས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དགག་པའོ།

དང་པོ།

ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་ནི།

"གལ་ཏེ་རྒྱས་པ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི།
དེའི་ཆེ་རྒྱས་པ་དེ་སྟོན་མ་སྟོན་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཡོད་དུ་ཆུག་
ན་ཡང་།"

ཅ་བ། རྒྱས་དེ་མེད་པས་འདི་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན།

"རྒྱས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་མེད་པས། འདི་ནི་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ།།" "ཇི་ལྟར་མི་འབྱུང་ཅེ་ན།

ཅ་བ། སྟོས་ལ་རྒྱས་པ་སྟོན་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

མ་སྟོས་ངོ་བོ་ལ་ཡང་རྒྱས་ཡོད་མིན། །

རྒྱས་པ་འདི་རྟོག་པ་ན་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞིག་གས།
རྣམ་ཤེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གང་།"

དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྟོས་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་
སྟོན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་སྟོས་པ་མ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་རྒྱས་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་འདོད་པ་ན། རྣམ་ཤེས་
དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་དུས་མཚུངས་སུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་རྒྱས་པ་དང་རྒྱས་
པ་ཅན་གཉིས་ལ་རྒྱས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དགྱེ་"དུག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་
ནི།" དེ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་མི་རིགས་པས་རྒྱས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱས་པ་
ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་ན་ནི་"འབྲས་བུ་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་
རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱ་གྲུ་སྦྱེས་པ་ན་ཡང་ས་བོན་མི་འཇིག་པར་
འགྱུར་རོ།"

"གང་གི་ཆེ་" རྒྱས་པ་དང་རྒྱས་པ་ཅན་གཉིས་ལ་" རྒྱས་པ་ལས་རྣམ་
ཤེས་ཞེས་རྣམ་དགྱེ་ལྔ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེས་པ་དུས་
མཉམ་པའི་རྒྱས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་
ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ལ་དེའི་རྒྱའི་
རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།"

གཉིས་པ།

མ་འོངས་པའི་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི།

ཅ་བ། བྱད་པར་མེད་པར་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། །

མོ་གཤམ་བུ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ། །

རྣམ་ཤེས་མ་སྦྱེས་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱས་

པ་ཞེས་སྐྱར་བ་ན། རུས་པ་བྱད་པར་གྱི་གཞི་དང་རྣམ་ཤེས་བྱད་པར་གྱི་
ཆོས་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་་་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ་ཞེས་
སྐྱབ་པའི་ངོ་བོར་བསྟན་པར་མི་རུས་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་དགག་པའི་ངོ་བོར་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ།། གང་གི་
ཆེ་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སུ་མེད་པ་དེའི་ཆོ། རུས་པ་འདི་
ནི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་རུས་པ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་གི་རུས་པ་བྱད་པར་དུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།

ཅ་བ། བྱད་པར་མེད་པར་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། །

མོ་གཤམ་བྱ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ། །

དེ་ལྟར་ན་བྱད་པར་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་
གྱི་རུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལའང་དེའི་
རུས་པ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བསྟན་འདོད་ན། །

རུས་པ་མེད་པ་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད། །

"གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གང་ཞིག་རྒྱས་པ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་དེ་སྙིང་ལ་
བསམས་ནས། རྣམ་ཤེས་འདིའི་རྒྱས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་རྒྱས་པ་འདི་ལས་རྣམ་
ཤེས་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

ཞེས་དེ་སྟར་བྱད་པར་དང་བྱད་གཞིའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་
རྟེན་ན་འབྲས་ཆན་ཆོས་ཤིག་ཅེས་པ་དང་། སྒྲལ་མ་འདི་ལ་རས་ཡུག་ཐོགས་
ཤིག་ཅེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འབྲས་ཆན་དང་། སྒྲལ་བྱ་ལ་བསམས་ནས་དེ་
སྐད་སྒྲུས་པ་དང་། "མངོན་ལས་ཀྱང་། "མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ།
འཁོར་ལོ་སྐྱར་དང་རང་འབྱུང་གཉིས། །" ཞེས་འཁོར་སྐྱར་སོགས་སུ་འགྱུར་
རྒྱ་ཞིག་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ། དེ་དག་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་བཞིན།

ཅ་ག།འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བསྟན་འདོད་ན།།

འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བསམས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་
པ་ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

"དེ་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་དེ། རེས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་
ནི།འབྲས་བུ་དེ་དག་ཐོན་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། ཏྲག་ཏུ་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་
མི་འབྱུང་བར་རེས་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གྱི་
ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི། ད་ལྟ་དང་དུས་སྤྱིས་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་།
དེའི་སྤྱིར་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་

དུ་ཆུག་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་དུ་མ་མཐོངས་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མེད་པས། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གཏན་མེད་པ་དེའི་ཆོ།
མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ།

ཅུ་གྲུ་རྒྱས་པ་མེད་པར་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་༣༩"རྒྱས་པ་མེད་པར་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ།

དབྱུ་མ་པས་སྐྱེ་བྱ་སྐྱེ་བར་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་
པའི་སྐྱབས་མང་པོར། སྐྱེ་བྱ་ས་བོན་གྱི་དུས་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ན། རི་བོང་
གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་
གནད་ནི་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བྱ་ནི་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་དུས་
ནམ་ཡང་མེད་དགོས་པས། གཞི་མ་གྲུབ་དང་བྱུང་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བྱ་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་རི་བོང་རྩ་ལང་
སྐྱེ་བར་ཐལ་ཞེས་འགོག་པ་གཏན་མིན་ནོ། །རིགས་པ་"འདིས་ནི་འབྲས་ཆན་
ལ་སོགས་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན། འབྲས་
ཆན་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་ཡང་གཏན་མེད་དགོས་པའི་སྐྱེ་བའོ། །གཞན་ཡང་
རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་རྒྱས་པ་འཛོག་ལ།

རྒྱས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་དོ་ཞེས་རྒྱས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་ཤེས་
འཛོག་ན།

ཙ་བ། བན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི། །
གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་གྲིས་གསུངས། །

"བན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་དོ་
ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་
མཁྱེན་རབ་མངའ་བ་རྣམས་གྲིས་གསུངས་སོ།།"

འགྲེལ་པར་"རིང་མུང་དང་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་ལྟ་བུའི་ལྟོས་འགྲུབ་
རྣམས་ནི་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། གྲུབ་པ་རང་བཞིན་པ་མེད་པར་
གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་གྲུབ་པ་སྒྲིར་འགོག་པ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྲིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པའི་བྱུང་པར་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་སྒྲིན་ནི་ཁོ་བོ་
ཅག་གི་སྒྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་
པ་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་མེད་དོ།།"

གསུམ་པ།

འདས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི།

"ད་ནི་འདས་པ་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་བཤད་
པ།"

ཙ་བ། གལ་ཏེ་འགགས་པའི་རྒྱས་སྒྲིན་ལས་འགྱུར་ན། །

གཞན་གྱི་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

"གལ་ཏེ་སྐྱེས་ནས་འགགས་བཞིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་
མཐུན་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ། གུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་
པའི་བྱུང་བར་གཞག་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པའི་རྒྱས་པ་སྤོན་པ་
ལས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བར་འབྱུར་ན་ནི།

ཙ་མ། གཞན་གྱི་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འབྱུར། །

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་རྒྱས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་རྣམ་
ཤེས་གཞན་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ།" "ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར།"

ཙ་མ། གྱུན་ཅན་རྣམས་དེར་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད། །

གྱུན་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་དེར། ཁྱོད་ལྟར་ན་
སྤྲ་ཕྱི་པན་ཚུན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་གྱུན་གྱི་བྱིངས་ལས་"ཏ་རུ་ནི་རྒྱས་པ་ལའོ"ཞེས་པ་ལ་རྒྱུན་
བྱིན་པས་བརྒྱད་པས་ན་རྒྱུན་ནོ། །ཞེས་པར་འབྱུར་ཏེ། ཅུ་སྐད་གི་རྒྱུན་ལྟར་
རྒྱུན་ཆགས་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ན། སྐྱེ་འཆི་བརྒྱད་
པས་བར་སྟོང་མེད་པ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་གནས་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
དུས་གསུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ལ་བྱ་"སྟེ།" སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་གང་གི་

ཆ་གས་ཡིན་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྒྲ་སྒྲི་བར་མ་ཆད་པ་ཅམ་མིན་ནོ། །

“དེ་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ཤས་རྩལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་ཡོད་པས་ན།
རྒྱུན་གྱི་ཡན་ལག་རྩལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ།”

གྱུན་གྱི་ཆ་གས་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཆ་ཅན་གྱི་གྱུན་དེའི་ཡིན་པས་
 གྱུན་ལ་དེའི་ཉི་བར་ལེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ནི་བྱམ་པའི་
 མཚུ་དང་མགྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉི་བར་ལེན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྐད་
 ཅིག་སྔ་ཕྱི་"དེ་དག་པན་ཚུན་གཤམ་དང་གཤམ་དུ་ཐ་དད་ཅིང་། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་གཤམ་ཉིད་དུ་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྦངས་པ་ཡིན་
 ནོ།།"

དེ་ལྟར་ན་རང་གཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་རུས་པ་ལས་གཞན་
 འགྲུང་བར་འགྲུང་རོ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན།

ཅ་བ། དེ་སྒྲིལ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང། །

དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་འགྲུང་བར་འགྱུར་རོ།།

ཅུ་བ། གཡ་ཏེ་དེར་ནི་རྒྱན་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི། །

དེ་དག་ལ་རྒྱན་ཐ་དང་མེད་དེའི་ཕྱིར། །

ཉེས་མེད་ཅེ་ན་.....།།

“གལ་ཏེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྤྲི་སྤྲི་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དེར་ནི་རྒྱན་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་པན་ཚུན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཐ་དད་དེ་
གཞན་ཉིད་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་འདྲ་སྐད་ཅིག་སྤྲི་སྤྲི་བ་དེ་དག་ལ་རྒྱན་ནི་ཐ་
དད་པ་མེད་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་
ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།”

སྤྲི་སྤྲི་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་ནི་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྐྱོང་བའི་
ལན་དངོས་གཞིའོ།། སྤྲི་སྤྲི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སོ་སོ་བ་ལ་རྒྱད་གཅིག་
བྱུང་ན། རྒྱན་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་རྒྱད་གཅིག་པ་”འདི་མ་བྱུང་བས་ན།”

ཙ་བ།འདི་ནི་བསྐྱེད་བླ་མ་གྲགས་པ་

རྒྱད་དུ་གཅིག་པ་”འདི་ནི་བསྐྱེད་བླ་མ་གྲགས་པ་བྱ་བ་ཞིག་གོ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།”

ཙ་བ། ཐ་མི་དད་རྒྱན་སྐབས་མི་རིགས་ཕྱིར་རོ། །

སྤྲི་སྤྲི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཐ་དད་རྣམས་ལ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱན་ཏེ་
རྒྱད་གཅིག་པའི་གོ་སྐབས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།

ཅ་བ། བྱམས་པ་ཉིང་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །

གཞན་ཉིང་སྤྲུལ་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །

གང་དག་རང་མཆོན་ཉིང་གྱིས་སོ་སོ་བ། །

དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན། །

བྱམས་པ་དང་ཉིང་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་རྒྱུད་ཏུ་གཏོགས་པ་ནི། གང་
ཟག་སོ་སོའི་གཞན་ཉིང་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་ན། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་
པ་“དེ་བཞིན་དུ། སྤྲུལ་བ་གང་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིང་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་
བ་དེ་དག་ནི། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཉིང་རིགས་པ་དང་
ལྡན་པ་མ་ཡིན་ལོ།”

དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྤྲུལ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྤྲོན་སྤོང་ལ། ས་
ལུང་ས་སྤྲུལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ལ་ནས་གྱི་ས་སྤྲུལ་དང་རྒྱུད་མི་གཅིག་པས་
ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྤྲུལ་ཞེས་ཟེར་བས། སྤྲོན་སྤོང་མི་རྣམས་པའི་
གནད་པ་རོལ་པོས། རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་ལ་
ཐུག་པར་བསྟན་པས། གཞན་ཅམ་ལ་འཕེན་པ་མིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་
ལ་ལྟོག་པ་གཅིག་པའི་དབྱང་འཕུལ་སོགས་བྱེད་པ་དང་། རང་མཆོན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་གཞན་ཅེས་གསུངས་པ་དགག་བྱའི་བྱེད་པར་སྤྲུལ་བ་མ་གོ་བས།
དཔལ་ལྡན་སྤྲུལ་བ་ཉིང་གྱིས་སྤྲོན་སྤོང་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
བཞག་ནས་མ་གསུངས་པའི་རྟོག་བཟོ་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་

སྒྲོན་པ་ལོ།

གཉིས་པ།

སྒྲུང་ཡང་བྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་
དགག་པ་ལ་གཉིས།

གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པ་ལོ།
དང་པོ།

གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི།

"དེ་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་དང་སྒྲུང་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་རང་གི་
ལུགས་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་འདོད་དོན་འབྱུང་པར་
བསམས་ཤིང་སྒྲུས་པ།"

ཅ་བ། མིག་སྒྲོའི་སྐྱེ་བ་རང་རུས་གང་ཞིག་ལས། །

དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྐྱེ་འབྱུང་ཞིང་། །

རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་རུས་དེ་ལ། །

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅས་བྱ་བར་རྟོགས། །

“མིག་གི་སྒོ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རང་གི་རྒྱས་པ་བག་ཆགས་
གང་ཞིག་ཀྱན་གཞི་ལ། རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་རང་ལགག་བཞིན་པ་ན། དེ་
མ་ཐག་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་སྒྲིན་པ་ལས་དུས་བྱིས་སྒྲ་མ་དེའི་རྣམ་
པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་སྟེ་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་བར་མེད་པ་གང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་
རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་བར་མེད་པ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ། གཏི་ཐུག་གིས་འཛིག་
རྟེན་རྣམས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཏུ་རྟོགས་ཀྱི། རྣམ་
ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་སྟག་མ་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ།”

དེ་ལ་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བག་ཆགས་ནི་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་ལ། མིག་
གི་དབང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནོ། །འདིར་མིག་དབང་
མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་
པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་མིག་དབང་གང་ཡིན་ལ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབུས་
མཐའ་ལས། “དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག་སྤང་བའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེའོ་དེ་དོན་མེད། །” ཅས་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་།
སེམས་ཅན་དབང་པོ་ལྟར་སྤང་བའི་

རྣམ་ཤེས་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ་
སྒོ་བ་དཔོན་སྒོ་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱན་གཞིའི་
དམིགས་པར་བཤད་པས། སེམས་ཅན་པ་ཀྱན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་

གྱིས་ཀྱུན་གཞི་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བ་མིག་དབང་སོགས་སུ་
འདོད་དོ།

“རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ནས།
གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་སྒྲུས་པ།”

ཅུ་བ། འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་རྣམ་པར་རིག་ །

ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །

སྡོ་སོགས་སྒྲུབ་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་ཉོགས་ནས། །

སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན། །

འདིག་ཉེན་འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ།
སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་
བོན་ཀྱུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྟོན་པ་ལས། སྡོ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཉིད་འབྱུང་
བར་མ་ཉོགས་ནས། སྐྱེ་བོས་སེམས་སྡོ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུང་བར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་ནོ།

“དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་མེད་དོ། བཤད་
པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན།”

ཅ་བ། མི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་པར། །
རང་རྒྱས་སྒྲིན་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་ཅན་སེམས། །
འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་སད་ལའང་འདྲིར། །
སྤྱི་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་ཅེ་ན། །

མི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་མེད་པར་རང་གི་བག་
ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་པ་ལས། གཟུགས་སྒྲི་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སེམས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། སད་པའི་སྒྲུབས་ལའང་འདྲིར་སྤྱི་རོལ་
གྱི་དོན་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ།

ལྷགས་དེ་དགག་པ་ནི།

"དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།"

ཅ་བ། ཇི་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་མི་ལམ་དུ། །
སྤྱི་སོགས་སྒྲིང་བའི་ཡིད་སེམས་འབྱུང་དེ་ལྟར། །
མིག་དབང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ནི། །
སྒྲིན་ལས་ལོང་བ་ལ་འདྲིར་ཅིས་མི་སྒྲེ། །

“ཇི་ལྟར་མིག་དབང་མེད་པར་མི་ལམ་དུ་སློ་སོགས་སྤང་བའི་ཡིད་
ཤེས་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་དུ། མིག་དབང་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་
གི་ས་བོན་བག་ཆགས་ནི་སློན་པ་ལས། སད་པའི་ལོང་བ་ལ་ཡང་མ་ལོང་བ་
ལྟ་བུའི་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་མི་ལམ་དང་སད་པ་
གཉིས་ཀར་ཡང་མིག་དབང་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།”

འདི་ཡང་ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བ་སྐྱེ་ན། མི་ལམ་དང་སད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་མེད་པའི་གནད་གྱིས་
ཡིན་ནོ། །

“ཅི་སྟེ་སད་པའི་ལོང་བ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཟུགས་སོགས་གསལ་
བར་སྤང་བ་མི་ལམ་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི། མིག་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
འོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་མ་སློན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་སློན་པ་ཡོད་པ་དེར་དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བ་
ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་སད་པ་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།”

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བྲོད་ལྟར་མི་ལམ་ཐུག་པ་ཡི། །

རྒྱས་པ་སློན་ཡོད་སད་པར་མེད་འབྱུང་ན། །

ཐུག་པའི་རྒྱས་སློན་ཇི་ལྟར་འདིར་མེད་པ། །

དེ་ལྟར་མི་ཆེ་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་རིགས། །

གལ་ཏེ་བྱོད་ལྟར་མི་ལམ་ན་རྒྱག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སློན་པ་ཡོད་
ལ། སད་པ་ལ་མེད་པར་གྱུར་ན། རྒྱག་པ་ཡིད་ཤེས་གཟུགས་སོགས་སྐྱ་
གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་རྒྱས་པ་སློན་པ་སད་པའི་སྐབས་འདིར་ལོང་བ་ལ་མེད་
པར་ངེ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ཆེ་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་རིགས་ཏེ་རིགས་སོ།།

འདི་ཡང་དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་པའི་ལུགས་སོ། ། "གལ་ཏེ་རིགས་
པ་མེད་པར་ཆོག་ཙམ་གྱིས་དེ་སྐད་སྒྲུབ་ན། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་ཀྱང་སྒྲུབ་ལྟར་
སྒྲུབ་པས་ཆོག་གོ ། མི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་ནི་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོང་བ་ལྟར་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དབང་པོ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར། རྒྱས་པའི་མིང་ཅན་
ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་ནམ་ཤེས་བརྟོག་པའི་ནམ་པའི་རྗེས་སྐྱབས་བྱེད་པ། ཡིད་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སློན་པ་ཡོངས་སྐྱེད་ལྟར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་
ཅན་མ་ཡིན་ནོ།། "

ཅ་བ། རི་ལྟར་མིག་མེད་འདི་ཡི་རྒྱ་མིན་ལྟར། །

མི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན།།

"དེའི་སྤྱིར་མིག་མེད་པ་སད་པའི་ལོང་བ་འདི་ལ་དོན་སྒྲུང་གི་བག་
ཆགས་སློན་པ་རྒྱ་མིན་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་མི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་དོན་སྒྲུང་

གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ།"

ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་ན་བག་ཆགས་
སྒྲིན་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བག་ཆགས་བརྟུན་པ་ལས་མི་
ལམ་གྱི་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་བརྟུན་པ་སྐྱེ་བ།

ཅ་བ། དེ་ཕྱིར་མི་ལམ་དུ་ཡང་དེ་དངོས་མིག །

བརྟུན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་རྒྱར་ཁས་སྤང་། །

"དེའི་ཕྱིར། མི་ལམ་དུ་ཡང་སང་པའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་
པོ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྟུན་པ་དང་། མི་ལམ་
གྱི་མིག་རྟོགས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་སྟེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཁས་སྤང་བར་
བྱའོ།"

འདི་ནི་འགྲེལ་པར། "མི་ལམ་ན་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ན་གསུམ་

འདུས་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་"མི་

ལམ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་མིག་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་"ཡང་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་ན་མིག་
ཤེས་སོགས་ལྟའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་ཀྱང་། མི་ལམ་མི་བཞིན་
པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་དེ་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་པས་མི་ལམ་གྱི་མིག་
དང་། མི་ལམ་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་གསུམ་པོ་ཁས་སྤང་

བར་སྟོན་གྱི། དེ་གསུམ་མིག་སོགས་སུ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་མའི་
ཏྲ་སྒྲུང་དང་སྐྱུ་མའི་མི་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེ་དག་ཏྲ་སྒྲུང་དང་མིར་འདོད་མི་
དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། "དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།"

ཅུ་བ། འདི་ཡིས་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ། །
དེ་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་མཚུངས་མཐོང་བས། །
ཅོད་འདི་སེལ་བྱེད་.....།

"སེམས་ཙམ་པ་འདི་ཡིས་དབུ་མ་པ་ལ་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་
པ་དེ་དང་དེ་ནི། དམ་བཅའ་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་
མཐོང་བས། ཅོད་འདི་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྐྱ་བ་འདི་སེལ་བ་སྟེ་ཚྲོག་
པར་བྱེད་དོ། །"

དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་ན་དབུ་མ་པས་"སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བཀོད་པ་ན་སེམས་ཙམ་པས་སད་
པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་
ལམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། སད་པའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པའི་
ཡུལ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བྱང་གི་གཞི་གཞན་དབང་མེད་ན་ཀུན་བྱང་མེད་

པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། རུས་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱི་གོས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
སྤྱོད། །དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་གྱི་དཔེས་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱའོ། །"ཞེས་པ་
རྣམས་སོ།།

དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི། དཔེ་མ་གྲུབ་པས་སྦྱབ་བྱེད་བསྦྱབ་བྱ་
དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་གསུམ་པ་ནི།
ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྦྱབ་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
ནི། རྟེན་ཅམ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་
བསམས་ན་ནི་མ་ངེས་པའོ།།

གསུམ་པ་

སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷགས་བཀག་པ་ལ་ལྷང་གིས་གཞོད་པ་མེད་
པར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་བཀག་པ་ལ་རིགས་པས་མི་གཞོད་
པར་མ་ཟད། "ལྷང་གིས་གཞོད་པ་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།"

ཅུ་བ།སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི།།

འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏོ། །

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རང་གི་
ལྷགས་ལ་གསུང་རབ་འགར་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། "སྲིད་པ་གསུམ་ནི་བཏགས་པ་
ཅམ། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད། །བཏགས་པ་དངོས་པོའི་རོ་བོར་ནི།
རྟོག་གི་བ་དག་རྟོག་པར་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །ཀྱན་
གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། །བྱིས་པ་ངན་པ་རྟོག་གི་བ། །རོ་དང་འབྲ་བས་
འདི་དག་བཏགས། །" ཞེས་གསུངས་སོ།

ཀྱང་པ་དང་པོས་སྲིད་གསུམ་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་
བསྟན་ལ། ཀྱང་པ་གཉིས་པས་ནི་དེའི་དོན་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་པས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་
ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ཡེ་མེད་མིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་
རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོག་པའི་རྟོག་གི་
བས་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་སྤྱིར་བསྟན་པ་སྟེ། གྲེ་བྲག་ཏུ་གྲེ་སྟེ་སྟོན་པ་ནི།

རྩ་པ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་དང་གཟུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
འདིར་གཟུགས་ཅན་ལ་བྱ་སྟེ། རྣམ་རིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །
དངོས་མེད་ཅེས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཞེས་པ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་
མེད་པར་བསྟན་ཅིན་པས། འདིར་རོ་བོ་ལ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པ་

བཀའ་པའི་ངོ་མོ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་རྣམས་ལ་བྱའོ། །རོ་དང་
འདྲ་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱེད་ཀྱིས་པའི་སེམས་མེད་པའོ། །ལྷུང་དེས་ནི་
ཁམས་གསུམ་གྱི་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་བཀའ་
གོ།

གལ་ཏེ་ལྷུང་དེ་དག་གིས་གཅིག་གཞན་དབང་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་
བརྟགས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱི་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་བསྟན་པས་མི་
གཞོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། "སྟོང་གིས་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་གྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་ནོ། །" ཞེས་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། "བ་ལང་ནི་ཏྱ་ཡིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ།"

ཞེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ། །བདག་ཉིད་གྱིས་ཞེས་པ་ལ་"ནག་
ཆོས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ"ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། །

གཅིག་ལ་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་སྟོང་པ་འདི་དཔེར་བརྗོད་དེ་དང་འདྲ་
བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་
སྟོང་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་མངོན་ཞེན་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་གཞན་དབང་

འདི་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པར་
གཞན་དབང་འདི་གཟུང་འཇིན་རྫས་ཐ་དད་པར་མི་བདེན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་
ན། བ་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བ་ཡང་རྟར་མེད་ཅེས་བེད་བ་དང་འབྲེལ།

དེས་ན་དབུ་མེམས་སྤྱི་ལུགས་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཞི། སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་སྤྱད་བ་འདི་དག་ལ་བྱེད་
པ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བ་མེད་ལ། དེ་རྣམས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་ནི་གཞི་དེ་ལ་མངོན་
ཞེན་སྒྲིག་པའི་སྤྱིར་དུ་ཡིན་པ་ཡང་འདྲ་མོད་ཀྱང་། ཞེན་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ་
སེམས་ཅན་པས་ནི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྤང་བ་ལ་
སྤང་བ་ལྟར་དུ། གཟུང་འཇིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་
སྤང་བ་གཞན་དབང་འདི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས། གཟུང་འཇིན་རྫས་ཐ་དད་
དུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དགག་གཞི་དེ་དགག་བྱ་དེ་ཡིན་པ་འགོག་པ་
ཡིན་ནོ།

དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཞེན་ཚུལ་ནི་སྤང་བ་ལ་ཐ་སྦད་པའི་སྒྲིམ་བཞག་པ་
མིན་པའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་སྤང་བ་འདི་ཆོས་
ཅན་དུ་བཟུང་ནས། དེ་འདྲ་བའི་བདེན་པར་མེད་ཅེས་འགོག་སྟེ། དེ་ཡང་
དགག་གཞི་དེ་དགག་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱིས་ཞེན་པ་
ན་གཞི་དེ་ལ་དགག་བྱ་དེ་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་མིན་པར། གཞི་
དེ་དགག་བྱ་དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྟོང་པ་ཡང་རྗེ་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་
ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་བསྟན་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་གྱི་སྒྲུབ་པ་གཞི་རྒྱུ་མཁས་བཤེན་པས་སྟོང་པ་ཆད་སྟོང་དུ་
བྱས་ཏེ། འདི་དག་ཐོར་ནས་སྒྲུབ་པ་གཞན་གཅིག་ལ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ཏེ།
དགག་བྱ་དེ་ཡིན་པས་སྟོང་པར་མི་སྟོན་པར་དངོས་པོ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་
སྟོན་པ་ནི། དབུ་སེམས་སྤྱིའི་ཡང་ལྷགས་མིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་
ཐོག་མ་མེད་པའི་མངོན་ཞེན་ལ་དེ་འབྲེལ་བའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདུག་
མི་འདུག་གྲང་ཁ་ནང་དུ་ལོག་ལ་རྟོགས་ཤིག དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྱི་
གྲགས་པས། "འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད། །དེས་ན་ངན་པའི་ཐུན་
པས་བྲལ།" ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཁས་ཤིན་ཏུ་བདོ་བའི་དུས་སུ་
སྒྲུབ་པ་རྒྱུ་མཁས་དཔྱེད་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། "ཡབ་སྲས་མངལ་བའི་མངོན་པས་དབང་
པོ་ཉིར་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་བྲངས་པ་ལས། འདི་
ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པར་བས་གྱི། རོན་དམ་པར་ནི་མིག་དང་དབང་པོ་མི་
དམིགས་སོ། ། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲང་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་སྟེ།"

ཞེས་ཆོས་རྒྱུ་མཁས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བྱད་གྱི་རོན་དམ་པར་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་མཆིས་པར་གསུངས་པས། དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་
སྟོར་བ་ལ་དེ་གཉིས་རྒྱུ་མཁས་གྲངས་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུ་མཁས་གཞན་འཛོག་པའི་
སྟོགས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་།
མི་ལམ་ན་དགའ་ཅིང་བྱེད་པའི་

ཡུལ་དེ་རྣམས་མི་ལམ་ན་ཡང་དེས་དེ་དག་མ་རྟེན་ནས་སང་པའི་ཆེ་
ལྷ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་འདྲ་མང་བས་མི་ལམ་གྱི་མི་དང་། སང་
དུས་གྱི་མི་ལ་མི་ཡིན་མིན་བྱུང་པར་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ་
དགའ་ཅེད་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་
ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཏུ་མ་རྟེན་པར་གསུངས་ཤིང་། སང་དུས་སུ་དེ་དག་
རྟེན་པ་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་མི་ལམ་དུ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་
པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་འདིའི་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་ནི་ནོར་བ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་
བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་པ་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་གྱི་རྩ་མེད་པར་བྱུང་པའི་མཐར་སྐྱར་བ་འདི་བསལ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནས་ལོ།

གསུམ་པ་ ༼ དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྐྱུག་པ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་མི་
འགལ་བར་བསྟན་པ་ ༽ནི། "གལ་ཏེ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་མེད་པར་གཟུགས་སྒྲུབ་
སོགས་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་ན། ལྷ་
མའི་མན་ངག་ལས་མི་སྐྱུག་པ་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། ས་གཞི་
ཀའ་རུས་གྱིས་གང་བར་མཐོང་བ་དེ་རི་ལྟར་འཐད་དེ། ཀའ་རུས་ནི་མེད་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན།"

ཅུ་བ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྒྲུབ་མའི་མན་ངག་ལས། །

ཀའ་རུས་གྱིས་གང་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་། །

དེར་ཡང་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་། །

མི་སྤྱུག་པ་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལས། ཀེང་
རུས་གྱིས་ས་གཞི་གང་བར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་
ཞེས་གསུམ་ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ།

ཅ་བ། ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །

ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ནི་ལོག་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པར་བསྟན་པ་སྟེ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཀེང་རུས་སྒྲ་བའི་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། དེའི་སྒྲ་བ་
ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་ཡིད་བྱེད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།
“འདི་ནི་གདོན་མི་བ་བར་དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།”

ཅ་བ། ཁྱོད་གྱི་དབང་སྒྲོའི་ཡུལ་རྣམས་ངེ་ལྟ་བུ། །

དེ་ལྟར་མི་སྤྱུག་ཡིད་གྱི་ཡང་འགྱུར་ན། །

དེ་བཞིན་ཡུལ་དེར་སྒྲོ་གཏད་ཅིག་ཞོས་གྱིས། །

རྟོགས་འགྱུར་དེ་ནི་བརྟན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །

“ཁྱོད་གྱི་སྒྲོས་གར་གྱི་ལྟ་མོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ན་ཡུལ་དེར་མིག་

གཏད་པ་རྣམས་ལས་ཇི་ལྟར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་མིག་
གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་དེ་འདྲ་བའི་
རྣམ་པ་ཅན་ལྟར་མོ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་ལྟར་དུ། མི་སྦྱག་
པའི་ཡིད་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལྟར་ཅིག་ཤོས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པས།
རྣལ་འབྱོར་པས་ཀའ་རུས་མཐོང་བའི་ཡུལ་དེར་སྒོ་གཏད་པ་སྟེ་ཀའ་རུས་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀའ་རུས་རྟོགས་པ་སྟེ་མཐོང་
བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ།།

འདིར་འགྲེལ་བ་དང་བསྟུན་ན། "ཁྱོད་གྱི་དབང་སྒོའི་ཡུལ་གཏད་ཇི་ལྟར་
བ། །དེ་ལྟར་མི་སྦྱག་ཡིད་ཅན་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་དེར་སྒོ་གཏད་ཅིག་ཤོས་
རྣམས་ལ་ཡང་། །སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ནི་བརྟུན་པར་ཡང་མི་འགྱུར།" ཞེས་པའི་
འགྱུར་ཅིག་ཐོབ་པར་སྒྲུབ་རྟོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་བརྟུན་པར་ཏེ་ལོག་པའི་
དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་མིན་མགོ་མཚུངས་མཛད་པ་ཡང་། ཤེས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཀའ་རུས་ཀྱི་མན་ངག་སྒོམ་པ་ལ་སྟོས་པ་འགོག་
རུས་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ།།

ཅུ་བ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །

ཆུ་འབབ་སྒྲུང་ལ་ཡི་དྲགས་རྣམས་སྒོ་ཡང་། །

དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་དང་མཚུངས་པའི་
སྐྱེ་མ་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་འགོད་པ་ལ་ཡང་ལན་གདབ་ཚུལ་
ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཚུ་འབབ་པའི་སྤྱང་ལ་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་རྣག་ཁྲག་གི་སྒོ་
སྒྲེ་བ་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་ནི་དངོས་པོར་སྤྲ་བའི་གྲུབ་
མཐས་བཏགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་
བཞེད་དོ།།

དེའི་ཕྱིར་ཀེང་རུས་མེད་ཀྱང་དེ་གསལ་བར་སྤྱང་བ་ནི། གཟུགས་
བརྟན་དང་འབྲ་བར་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་ལ། འདི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་
ལ་སྤྱང་བ་ཡིན་པས། གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མིན་
ལ། སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྟ་མ་དགྲུ་ཡང་མིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་གཟུགས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའོ། །མིག་ཤེས་ལ་སྤྲ་ཤད་དུ་སྤྱང་
བ་ནི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཡི་དྲགས་ལ་ཚུ་
སྤྱང་རྣག་ཁྲག་དུ་སྤྱང་བ་ནི་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་སྤྱང་བ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཞག་དགོས་སོ།།

ཐེག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་། "ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་མི་རྣམས་དང་། །སྤྲ་
རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་
མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན།།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་ཐེག་བསྐྱེད་སུ་
དངོས་པོ་གཅིག་གང་ཡིན་དང་། སོ་སོར་མཐོང་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བཤད་

དོ། །དེའི་བཤའ་སྐྱར་དག་བསྟེན་བཅུན་པས་མཛད་པར། "ཅུ་སྐྱུང་གི་དངོས་
པོ་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟེན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྣག་ལ་
སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགོ་ཉ་ལ་སོགས་པས་
གནས་ཀྱི་སྟོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་
དྲངས་པ་དང་བསིལ་བའི་ཆུར་རྟོག་ཅིང་ཁྱས་བྱེད་དོ། །འཕྱང་ངོ་དེར་འཇུག་
གོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆོད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞིག་པའི་
ཕྱིར་རོ།" ཞེས་བཤའ་དོ། །

འདི་ལ་འདི་སྟམ་དུ་འགོ་བ་དེ་དག་གི་མཐོང་བ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་
ཡིན་ལ། གཞི་གཅིག་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ཏུ་ཆོད་མས་གྲུབ་ན་རྣག་ཁྱག་དང་
རྣག་ཁྱག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཞིང་། ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཡིད་
བརྟན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་གོ་བས་དེ་བཞིན་
དུ་བཞག་ན་ཆོད་མ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་
བས་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་འདི་ན་རྟོག་ལྡན་གྱི་ངེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོ་བ་དེའི་
དོན་ཡིན་པར་བརྟུང་ནས་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་
ནི། དོན་འདི་ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་གཅིག་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་
ཅིང་། ཆོད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའོ།
འོན་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།

ཐོག་མར་དཔེ་བཤའ་པར་བྱ་སྟེ་ལྷགས་གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་

དམར་འབར་བ་ལ་རེག་ཀྱང་མི་འཛིག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས། ལྷགས་གོང་དེ་ལག་ཏུ་སྒྲངས་པ་ན་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ལྷགས་དེའི་རེག་བྱ་འཛིན་ཀྱང་། དེ་ལ་རེག་བྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཞིང་སྟེག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི། རིག་སྒྲགས་བསྐྱེས་པའི་ཆུས་ལག་པ་བཀྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་རིག་སྒྲགས་སྒྲོས་པ་དང་བལ་བ་ལ་ནི། ལྷགས་གོང་གི་རེག་བྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཞིང་སྟེག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ལོ།

དེ་ལྟར་ན་མི་སྟེག་པ་དང་སྟེག་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྷགས་གོང་གཅིག་ཕུ་དེའི་རེག་བྱར་ནི་བྱ་དགོས་ལ། ལུས་ཤེས་ཆད་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་བྱུབ་པའི་རེག་བྱ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ནི་མིན་པས་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་ཆད་མ་གཅིག་གི་བྱུབ་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་འགོག་པ་མིན་ནོ།

དེ་བཞིན་དུ་གཞི་གང་དུ་ཆུ་སྐྱུང་འབབ་པའི་གཞི་དེར་ཆུ་སྐྱུང་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣག་ཁྱག་ཏུ་སྐྱེས་པ་དང་། ཆུ་སྐྱུང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་ཞིག་མི་ལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣག་ཁྱག་ཏུ་མི་སྐྱུང་བའི་བརྟུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆུར་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཆུ་སྐྱུང་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་རེ་ཡིན་པས། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་དང་། མིའི་མིག་ཤེས་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་སུ་བྱུབ་པ་ག་ལ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་བཤེས་སྤྲོད་ས་ལས། "ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སོས་ཀའི་
དུས་སུ་ནི། །ཟླ་བའང་ཆ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་།" ཞེས་གསུངས་པ་
ཡང་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྡོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སོས་ཀ་ཟླ་འོད་རེག་བྱ་
ཞིན་ཏུ་ཆ་བ་དང་། དགུན་ཀྱི་ཆེ་ཉི་འོད་ཀྱི་རེག་བྱ་གང་བར་སྐྱེ་ཡང་། ཟླ་ཉིའི་
འོད་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་མི་ལ་གང་དོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལ། དེ་གཉིས་
ནི་ཆད་མ་གཅིག་གིས་ཆ་བར་གཞལ་བའི་རེག་བྱ་ཉིད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་
གང་བར་འཇལ་བ་མིན་ཞིང་། གཉིས་ཀའང་ཟླ་ཉི་གཅིག་གི་འོད་ཀྱི་རེག་བྱར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། "དངོས་པོ་གཅིག་"ཅེས་གྲང་གསུངས་པས་གཞུང་དོན་
ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱེད་པར་གོ་བ་རགས་པ་རེ་ཤར་བ་ན་དེས་ཆེ་མ་པའི་ཐག་གཅོད་
མ་སྤྲོ་ཞིག

གཉིས་པ།

དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི།

ཙ་བ། མདོར་ན་ངེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །

སྒོ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །

སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུས་ན། "ཤེས་བྱ་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པ་ངེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་སྒོ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་མེད།" ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་

གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས།

ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ཤིང་མེད་ན་དེར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་
དང་། སྐྱེ་མ་ལ་རྟ་སྤང་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་ན་དེར་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་
ཡང་མེད་ཅེས་སོགས་ནི། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་གཏན་མིན་ནོ།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། "མ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་
བྱ་མིན། །དེ་མེད་རྣམ་པར་ཤེས་མེད་པ། །དེ་སྤྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དག་།རང་
བཞིན་མེད་པར་བྱོད་གྱིས་གསུངས། །" ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། "རྣམ་
ཤེས་སྐྱེ་མ་དང་མཚུངས་པར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན། །དེ་
ཡི་དམིགས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེས་པར་སྐྱེ་མའི་དངོས་དང་འདྲ། །" ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཞེས་འཇོག་རྒྱ་མེད་ན། ཤེས་
བྱ་ཡུལ་དུ་འཇོག་མི་རུས་སོ། །འདིས་ཡུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཤེས་ཞེས་འཇོག་
རྒྱ་མེད་ན་ཤེས་པར་ཡང་འཇོག་མི་རུས་པས། ཤེས་བྱ་དེ་མེད་པར་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡང་མེད་དོ།

ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་སྟོས་འཇོག་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་རང་
བཞིན་མེད་པར་བྱོད་གྱིས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ལ་བདེན་
གཉིས་གང་དུ་ཡང་གཅིག་མེད་ལ་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་
འཕགས་པའི་བཞེད་པའོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། "ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ།

ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད།།" ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲར་བྲངས་པའི་
བསྟོན་པ་དང་དོན་འབྲ་བས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཁུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་དགག་པ་ལ་བཞི།

གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ། སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ། དེས་ན་སྐྱབ་བྱེད་
ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ། གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ་ལ་བཞི།

གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ངེས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། དེ་
འཐད་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་
འཐད་པར་བསྟན་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་
དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ངེས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།

“དེ་ལྟར་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྤྱི་པར་བསྐྱེད་ནས།
ད་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་
ཅམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག་པའི་སྤྱི་པ་བཞུགས་པ།”

ཅ་བ། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་།
གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན།
འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར།
མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །

གལ་ཏེ་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཛིན་
པ་ཉིད་དང་བྲལ་ཞིང་། “གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་
གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་ན། གཞན་དབང་འདི་ཡི་ཡོད་པ་དེ་བྱིད་ཀྱིས་
ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་” ཞེས་དྲི་བར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཤེས་པ་“དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་ནི་མི་འཐད་དེ།
རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པར་འགལ་བའི་སྤྱི་པ་རོ། ། འདི་ལྟར་རལ་གྱི་འི་
སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཙོད་ལ། སོར་སོའི་རྩེ་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་
མི་རེག་ཅིང་། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་གཡེར་ཞིང་ཡང་གཞོན་ཅན་གྱིས་
ཀྱང་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་རུས་ཤིང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་

སྒྲེག་ལ། མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ།" འདིར་ཤེས་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཇིན་པར་མི་འཐད་པ་བཤའ་བའི་གཞན་གྱི་
ལུགས་བྱུང་པར་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

ཤེས་པ་"དེ་ནི་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་འཇིན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་
འབྲས་བུའི་གནས་གྱུར་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རིག་པ་དོན་གཞན་
ཞིག་རྣམ་པར་རིག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་
ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འཇིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་ལ།

རྩ་བ། མ་བཟུང་བ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་།

ཤེས་པས་མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་།" ཞེས་
དབུ་མ་པས་སྒྲིས་པ་ན། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། "གལ་ཏེ་ཡང་ཤེས་པ་དོན་
གཞན་གྱིས་མི་འཇིན་ཀྱང་རང་རིག་ནི་ཡོད་ངོ་། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཁོ་ནས་
གཞན་དབང་དེ་འཇིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་ངོ་ཞེ་ན།"

རྩ་བ། དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྤྱིང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན།

ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་བར་གྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སེམས་
ཅམ་པས་རང་རིག་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁས་སྤངས་པའི་སྤྱོད་པས་སྤྲ་མའི་ཁུངས་ཅུང་
ཟད་བཤད་ན།

རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། "སེམས་ཅམ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྤྱང་
སྟེ། རང་སྤྱང་བ་དང་ཡུལ་དུ་སྤྱང་བའོ། །ཡུལ་དུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་
སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས། རང་སྤྱང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།"

ཞེས་པའི་ལན་དུ། "ཡུལ་དུ་སྤྱང་ལས་གཞན་འགྱུར་པའི།། སེམས་
ཉིད་རི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤྱང་།།" ཞེས་ཡུལ་དུ་སྤྱང་བ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དེ་དང་
བྲལ་བའི་རང་ཉིད་དུ་སྤྱང་བ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་བཤད་པས་སེམས་ཅམ་
པས་ཤེས་པ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དང་། དེ་འདྲ་
བའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རིག་པའི་རང་རིག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་
ནའང་ཤེས་ངོ་དེར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པའི་སྤྱང་བ་མེད་པར་འདོད་དོ།།

བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རང་རིག་འགོག་པ་ན། "ཤེས་པ་
ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ།།" ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱི་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་བསྐྱབས་པ་ན། ཤེས་པ་གཞན་དབང་ནི་གཉིས་
སྤྱང་གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འགྱུར་བའི་རང་རིག་གྱུ་བ་ན། དེ་ནས་

གཞི་དེ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་མེད་པ་ཤེས་ཀྱི། དེ་ལྟར་སྟོན་དུ་གཞི་དེ་
རང་རིག་གིས་མ་བྱུང་ན། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་
མི་འབྱུང་བོ་ཞེས་བཤད་དེ།

ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་
རང་རིག་གིས་བྱུང་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་འབྱུང་ཅེས་བཤགས་གོ། དེའི་ཕྱིར་
དེ་འདྲ་བའི་རང་རིག་བཤགས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་རང་གིས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རིག་པའི་རང་རིག་བཤགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པས་ངས་ང་རང་རིག་
ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རང་རིག་བཤགས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱོད་པའི་གཏམ་མོ།

གཉིས་པ།

དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱིས་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།

གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ།

དང་པོ།

གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི།

"འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཉེ་སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷོགས་ཁས་
སྒྲུངས་ནས་རང་རིག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རང་
དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་གསལ་བ་ལ་མི་འདུག་
པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། བྱམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྐྱེ་རང་ལ་

དམིགས་པ་དང་། དེའི་དོན་བྱམ་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་
དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ན་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་མི་འབྲུག་པར་རང་
དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་རིག་པར་བྱེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ནི་
ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལོ།

“གང་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་པར་རང་རིག་ཁས་
ལྷང་དགོས་ཏེ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་སྒར་དོན་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དུས་ཕྱིས་
ཡུལ་བྱམ་པ་དང་། སྒར་ངས་མཐོང་ངོ་སྒྲུབ་དུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ཡུལ་
ཅན་བྱམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒར་ཉམས་སུ་མ་སྐྱོང་བ་ལ་
བྱམ་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་བྱམ་པ་ནི་སྒར་གྱི་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
ན། སྐྱོང་རང་རིག་མི་འདོད་པ་སྒར་ན་སྒར་གྱི་སྒྲོ་འཇིན་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ཡང་
རང་དུས་སུ་ཉམས་སུ་མ་སྐྱོང་བས། ཕྱིས་ཀྱི་བྱམ་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་གོ།”

འདིས་ནི་སྒར་གྱི་སྒྲོ་འཇིན་དེ་ལ་སྐྱོང་བ་ཡོད་པར་ཕྱིས་དེ་བྱམ་པའི་
ཉམས་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་གྱི་སྒྲོ་འཇིན་ལ་རང་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་
ཡོད་དེ་ཞེས་སྐྱབ་ན་ནི། གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་མི་རྟོག་པས་དེ་སྒར་མི་སྐྱབ་
གོ། །སྒྲོ་འཇིན་ལ་སྐྱོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ནི། དེའི་སྐྱོང་བ་ལ་རང་གིས་དང་
གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་དང་པོ་སྐྱོང་ལ་མི་རུང་
ལ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ན་སྐྱོང་བའི་བྱམ་བྱེད་ཁེགས་པ་ན།
སྐྱོང་བ་ཅ་མ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བླ་མ་ཤོས་ཡིན་ནོ།

"སྒྲོ་འཇིན་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྒྲོང་བར་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་ན་གཞོན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་
 བློ་སྒྲོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་མཆོག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་
 བའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཙུག་ན།" དེ་ལ་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་
 པ་དོན་གཞན་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་ལ་ཡང་མི་
 དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དགོས་ན་དེ་ལ་ཡང་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་
 པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཐུག་མེད་དུ་སོང་ན་ནི་སྒྲོ་འཇིན་དང་པོ་ལ་སྒྲོང་བ་
 མི་འགྲུབ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་"ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཙུག་པར་ཐལ་བ་ནི།" ཤེས་པ་
 སྒྲུ་མ་གྱི་མས་གཙུག་ན་ནི་གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཞན་མི་གཙུག་
 པ་དང་། དེ་ལ་མི་འཕོ་བར་འགྱུར་ཏེ། "རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ལུགས་ཏེ་རྒྱ་
 བ་མཐའ་དག་ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་གཞན་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།" དེ་ནི་
 ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ཤེས་པ་གྱི་མ་གྱི་མས་ཡོངས་
 སུ་གཙུག་ན། སྒྲུ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་གྱི་མ་དེ་སྒྲེ་དགོས་ལ། དེའི་
 ཆེ་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་ཉི་བའི་གཟུང་དོན་བོར་ནས། རིང་བའི་ཕྱི་རོལ་ལ་མི་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་སྒྲོ་འཇིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་མ་གཙུག་པའི་སྒྲོ་འཇིན་གྱི་རྣམ་
 ཤེས་གྱི་མ་དང་སྒྲོན་པོ་གཙུག་པའི་སྒྲོ་འཇིན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་གཅིག་
 ཏུ་སྒྲེ་བས། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ་སྒྲུ་མ་ན། དེ་ལྟར་ན་མིག་

གི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་གང་ཟག་
གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་"སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པ་"སྟེ་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ།

འདིར་འགྲེལ་བ་ལས། "རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཤུཊ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་
འཁོགས་པ་ལྟར། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་
མངོན་པ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འགྲེལ་བ་འདྲ་གིས། "གར་མཁན་
གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་པ་ན་གར་མཁན་གྱི་གདོང་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་
ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་
ལན་དུ། ཡུལ་ལྟ་འཇིན་པའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་འཇུག་པ་
སྒྲུར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
མི་རིགས་ཏེ། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་མདོ་སྟེ་པ་དང་སེམས་ཅན་པས་ནི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། "དེ་རྣམས་རིགས་མ་ཐུན་
པ་ཉིད་ལ། །རྒྱས་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་
ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་ཀྱི།
རིགས་མི་མ་ཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པ་གཏན་མིན་
པའི་ཕྱིར་རོ།

བོད་མང་པོས་བཞུགས་པའི་ཆེ་དཀར་དམར་སོགས་འཇིན་པའི་

ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཤེས་པ་དེ་
 རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 བས་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་དེ་དེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཙོ་
 བོའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་ལ་དགོངས་པ་ཡང་མ་ཤེས་ཤིང་། མིག་གི་རྣམ་
 ཤེས་གཅིག་གིས་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཇིན་པ་ཡང་མ་ཤེས་པར། ཁ་པོ་
 འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྤང་ངོ་།།

དེས་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་བཅད་པའི་ལན་
 དུ། དེ་རྣམས་འཇུག་པ་སྤྱར་བས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་
 མཛོན་ཞེས་འཆད་དགོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་ཡང་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་སྤྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་
 འབྱུང་དུ་བཀག་པས་ན། གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཇོག་དཀའ་
 བར་སྤང་སྟེ་པལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ནམ་འོན་ཀྱང་སྟོ་གྲོས་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་བར་བྱའོ།།

"དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་དང་། དུལ་གཞན་མི་གཙོད་པའི་སྒྲིན་
 སྤང་བའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་ཁས་སྤང་དགོས་སོ།།" དེའི་ཕྱིར་
 དུལ་དང་དུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དྲན་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ལས། སྤར་སྒྲིན་པོ་མཐོང་
 བའི་ཆེ་དུལ་སྐྱོང་བ་དང་དུལ་ཅན་སྐྱོང་བ་ཡོད་པར་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། དེ་
 སྤར་རང་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་ན་ཡང་གཞན་དབང་ཡོད་པར་རང་རིག་
 དེས་འགྲུབ་པས། "འདི་ནི་ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། ཞེས་དབུ་

མ་པས་ངེས་པ་ལ་ལན་འདི་ཉི་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་སྒྲུབ།
གཉིས་པ།

ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས། རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་
བླ་མ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུང་པ་སྤང་བའོ།
དང་པོ།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས་ནི།

ཅ་བ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་བྱུང་མ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་སྤྱི་དུས་བླ་མ་ལས་བྱུང་ན། །

མ་བྱུང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། །

མ་བྱུང་འདི་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །

"གལ་ཏེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྤྱི་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བླ་མ་ལས། བླ་མ་ལྟུང་གི་ཞེས་པ་སྤྲུལ་པར་རིག་པར་
འགྱུར་ན། སྤྱིར་གློ་ལ་ལ་རང་རིག་མ་བྱུང་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་དུ།
བརྗོད་པ་ཡི་བླ་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མ་བྱུང་པ་འདི་ནི། རང་རིག་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་བ་ཞིན་
ནོ།། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་ནི་རང་རིག་པའི་འབྲས་
བུའི་བྲན་པ་མེད་དོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

“གལ་ཏེ་འདིར་མེ་གྲུབ་ན་དུ་བ་དེའི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་
བཞིན་དུ། རང་རིག་གྲུབ་ན་དེ་ལས་བྲན་པ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན། བྲན་
པ་ལས་རང་རིག་ཡོད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་རིག་དེ་ད་དུང་
དུ་ཡང་ཕྱི་རྟོག་ལ་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་གི་འབྲས་བུ་རང་རིག་མེད་པར་མི་
འབྱུང་བའི་བྲན་པ་གལ་ཡོད། འབྲེལ་བ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ་ནི། ལྷ་
ཅ་མ་དང་མེ་ཅ་མ་མཐོང་བ་ལས་ནོར་བུ་ལྷ་ཤེས་དང་མེ་ཤེས་དཔོག་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མེད་པར་ཡང་ཆར་ལ་སོགས་པ་དང་། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་
པ་སོགས་ལས་ལྷ་དང་མེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
རང་རིག་མེད་པར་བྲན་པ་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།”

དགག་པ་འདི་ལ་ལན་དུ་བྲན་པ་དང་རང་རིག་མེ་དུ་བཞིན་དུ་རྒྱ་
འབྲས་སུ་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས། བྲན་པས་རང་རིག་དཔོག་པ་མིན་གྱི། སྐར་
བཤའ་པ་ལྟར་བྲན་པས་སྐར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་བ་ཡོད་པར་དཔོག་ལ། དེ་
ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་གཉིས་སུ་བཅད་ནས་བཀག་པ་ན། རང་
གིས་རང་སྤྱོད་བ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྒྲ་མོད་ཀྱང་ཤེས་པས་རིག་པ་ལ་མདོ་སྡེ་
པ་དང་སེམས་ཅམ་པས་བཞག་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་གསལ་བ་མི་སྡོག་

པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་ལྟར་དུ་རང་གིས་རང་སྤྱོད་
བར་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ཅ་མ་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མར་མེས་
རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་དོན་ཞེས།

དེ་ལྟར་སྤྱོད་པས་རང་གིས་རང་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་སྤྱོད་
ཁུང་དུ་བུམ་པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེས་ལས། "མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་
བར་བྱེད་གྱུར་ན། །སྤྱོད་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྤྱོད་པར་འགྱུར་
བར་ཐེ་ཚོམ་མེད།" ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

"ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་བཏང་ནས་ཀྱང་།

རྩ་བ། རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །

དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་དཔྱད་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །

གཞན་སྤྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པ་བཞིན། །

གཏན་ཆིགས་འདིས་ནི་བྱུང་པར་དག་ཀྱང་འཛོམས། །

ཤེས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་དང་། ཡུལ་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་
གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི་སྟེ་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། དཔྱད་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་དེ་དག་དཔྱད་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ།"

ཕྱིས་གི་“ཐོན་ཤེས་དང་སྒྲར་གི་ཡུལ་སྤྱོད་གི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་བྱེད་གྱིས་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
འདི་ལྟར་བྱམས་པའི་ཤེས་པའི་རང་རིག་པ་དང་ཡུལ་སྤྱོད་བཞི། སྒྲར་ཉམས་
སུ་མ་སྤྱོད་བས་ཉེར་སྦས་གི་ཤེས་པས་ཐོན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།”

ཙ་བ། གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་བཞིན།

“སྒྲར་མ་ཤེས་པ་སྟེ་མ་སྤྱོད་བའི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།”

“རང་གི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་
བས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་དོན་དག་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཐོན་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཐོན་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་དུ་སེམས་ན། དེ་
ཡང་མི་རིགས་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར།”

ཙ་བ། གཏན་ཆིགས་འདིས་ནི་བྱད་པར་དག་ཀྱང་འཛོམས།

“རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཆིགས་འདིས་
ནི། རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་

དེ་དག་གྲང་ཉི་བར་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ།" འདི་ནི་སྒར་བྱམས་པ་ཉིར་སྐྱས་
ལ་བརྟེན་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ།

རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་གྲང་བླ་མ་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་
བཤད་པའི་ལུགས་སོ། །

དང་སོ།

གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་ནི།

གལ་ཏེ་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒར་ན་"བླ་མ་པ་སྐྱེ་ལུགས་"ཇི་
སྒར་ཡིན་ཞེ་ན།"

ཅུ་བ། གང་སྤྱིར་གང་གིས་ཡུལ་སྤྱོད་འགྱུར་དེ་ལས།།

བླ་མ་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ།།

དེ་སྤྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྐྱམ་བླ་མ་འགྱུར་ཏེ།།

འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན།།

གང་གི་སྤྱིར་སྒར་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་སྤྱོད་བར་གྱུར་པའི་ཤེས་

བ་དེ་ལས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་འདི་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་དེའི་
ལུགས་ལ་ངེ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་བཤད་ཟིན་ལ།

ས་སྐྱུག་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
གཞན་དུ་འཛིན་པ། འཛིག་ཏེན་གྱི་སློ་རང་དགའ་བ་ལ་མེད་པ་ཡང་༠༡སྐར་
བཤད་ཟིན་པས་སྐར་གྱི་ཡུལ་སྤྱོད་དང་ཕྱིས་གྱི་དྲན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡང་།
འཛིག་ཏེན་པའི་སློ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་
པ་མེད་དོ། །དེ་མེད་པ་ཅམ་དུ་མ་བཅད་སྐར་སློ་འཛིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཡུལ་
ཕྱིས་དྲན་པ་ན་འདི་ངས་སྐར་ཡང་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་
སྤྱོད་དྲན་གཉིས་དང་དེའི་དུས་གྱི་ཡུལ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་
འཛིན་པ་འཛིག་ཏེན་པ་རང་དགའ་བ་ལ་མེད་པར་གསལ་ཏེ།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱད་གཞན་གྱི་སྤྱོད་བ་ལ་ཡང་རང་གི་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོ།

ཅ་ག། དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྐར་དྲན་འགྱུར་ཏེ།

འདི་ཡང་འཛིག་ཏེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན།

"དེའི་ཕྱིར་སྐར་ཡུལ་ཉམས་སྤྱོད་གི་ཤེས་པས་སྤྱོད་བ་དང་བཅད་པ་
དེ། ཕྱིས་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་མ་སྤྱོད་བ་དང་མ་བཅད་པ་མིན་པས། འདི་
སྐར་ཡང་ང་ཡིས་མཐོང་སྐར་དུ་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཡང་འཛིག་
ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་

མ་ཚིམ་པར་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱུང་ནས་འཛིག་པར་ནི་
མི་བྱ་སྟེ། བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་ཉིད་པའི་བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་གྱིས་
འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རང་འགྲེལ་ལས། རྩམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་རང་རིག་
དང་བླ་པ་བཀག་པའི་འོག་ཏུ། "འོན་ཏེ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་དུ་
ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བླ་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ།།"
ཞེས་དོན་དམ་དུ་མ་བཟད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་རིག་བཀག་ལ། "རང་རིག་པ་
མེད་པར་བླ་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་འབྱུང་རོ།།" ཞེས་རང་
རིག་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་བ་ལས་བླ་པ་སྤྱི་ཚུལ་སྐབས་འདིར་སྟོན་པར་གསུངས་
སོ།།

དེ་ལ་ངས་མཐོང་སྟམ་དུ་བླ་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་བླ་པ་དང་། སྟོན་པོ་ལ་
སོགས་པ་འདི་མཐོང་སྟམ་དུ་བླ་པ་ནི་ཡུལ་བླ་པ་འོ།། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་
གིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ང་རང་གིས་བླ་པ་མི་བླ་པ་ཚུལ་བྱུང་པར་བ་ཡིན་
ལ། བླ་པ་ལ་དེ་བྱུང་ན་སྤྱིར་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དེ་
ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་སྤྱོད་བར་གསལ་ཏེ། བླ་པ་ནི་སྤྱོད་བ་ཇི་ལྟ་བུའི་རྩམ་སྤྱི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་དུ་བསམས་སོ།།

རང་ལུགས་ནི་འཛིག་ཏེན་ན་སྤྱིར་བའི་བླ་པ་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་ཀྱང་།
བླ་པ་ཚུལ་དེ་སྤྱིར་འོང་བ་དེ་སྤྱིར་གྱི་ཡུལ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་
ཁོ་རང་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་གྱི། སྤྱིར་གྱི་སྤྱོད་བས་བཅད་པ་དེ་

ཉིད་བློ་པས་ཀྱང་གཙོད་པས་ཡུལ་གཅིག་པའི་དབང་གིས་བྱམས་པ་འདི་
སྒར་ཡང་ངས་མཐོང་ཞེས་བློ་ལོ། །དེས་ན་ང་རང་གིས་མཐོང་བར་ང་
རང་གིས་བློ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ནི་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ཁས་
སྒྲུངས་ཀྱང་བཀག་པའི་རང་རིག་དང་མི་འདྲ་བ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

གཞན་གྱི་ལུགས་གྱིས་སྤྱོད་བློ་དང་དེའི་དུས་གྱི་ཡུལ་གཉིས་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་གཞན་དུ་འཛོག་པས། སྤྱོད་བློ་གཉིས་ཡུལ་
གཅིག་པ་དང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་མོད་ཀྱང་དེར་འཛོག་མི་རུས་
པ་ནི་སྒར་མང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ།། བྱམས་པ་འདི་ཞེས་ཟེར་ཡང་དེ་སྐད་སྒྲ་
དུས་གྱི་དུས་དང་། དེའི་དུས་སུ་གང་ན་གནས་པའི་ཡུལ་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་
བྱས་པའི་བྱམས་པ་སྒར་མཐོང་སྒྲུབ་དུ་མི་འཛིན་པར། བྱམས་པ་ཅམ་ལ་
འཛིན་པ་ནི་རང་གི་སྒྲོ་ལ་བལྟས་པས་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ།

གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་ནི།

རང་རིག་མེད་པར་བློ་ལྟོ་ལྟོ་གྱི་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་
པའི་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་ནི།

སྤྱོད་འཇུག་ལས། “གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །རྣམ་ཤེས་བློ་པ་
རི་ལྟར་འགྱུར། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་སྤྱོད་ལས་སྒྲ་མའི་ལུགས་

ནི་སྒྲུབ་ཀྱིས་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པ་སྒྲུབ་མའི་ཐལ་བ་དང་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་བྱུང་བ་མེད་པའི་ལན་འདེབས་པས། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དོན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ངེ་སྒྲུབ་ཡིན་ཞེ་ན།

འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྐྱོས་སྤྱོད་བ་ན། ཡུལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་དོན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་ཏེ་ཡུལ་གཞན་སྤྱོད་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་དོན་པ་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཉེས་པ་མེད་དེ་ཡུལ་སྤྱོད་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་དོན་པ་སྐྱེ་བ་ན། ཤེས་པ་སྒྲུབ་ནས་དོན་པ་མིན་གྱི། སྒྲུབ་གཟུགས་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལས་ཏེ་འབྲེལ་བར་དོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དགྲུག་གི་དུས་སྤྱི་བས་ལུས་ལ་སྐྱུགས་པ་ན། གྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱུགས་པ་སྤྱོད་གི་དུག་མ་སྤྱོད་ངོ་། །དེ་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ན་སྐྱུགས་པའི་ཆེ་དུག་ཞུགས་པར་འདུག་སྟེ་དུ་དོན་ཀྱང་། སྒྲུབ་གྱི་ཆེ་དུག་མ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་གྱི་བས་སྐྱུགས་པ་ནི་སྤྱོད་ཤེས་ཡུལ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱུགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་དུག་ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་བཟུང་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་འདྲའོ། །དེའི་ཆེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་སྤྱོད་བ་ནི། སྐྱུགས་པའི་ཆེ་དུག་མ་སྤྱོད་པ་དང་འདྲའོ། །ཕྱིས་སྐྱུགས་པ་དོན་པ་ནི་ཡུལ་སྤྱོད་པ་དོན་པ་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་སྤྱོད་དོན་པ་ཉིད་

གྱིས་སྒར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མ་སྟོང་ཡང་བྱ་བ་ནི། ཟུགས་
བ་བྱ་བ་ཉིད་གྱི་མཐུས་སྒར་ཞུགས་པའི་དུག་མ་སྟོང་བ་བྱ་བ་དང་འབྲེལ།

འདི་ནི་རང་རིག་མེད་པར་བྱ་བ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་མཁས་པའི་དབང་
པོས་མངོན་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་སྒྲུབ་སྟེ། སྟོང་འཇུག་གི་བཤའ་བ་བྱེད་པ་
རྣམས་གྱིས་ངེ་བཞིན་དུ་མ་ཐོན་པ་འབྲེལ། །འདི་ནི་སྦྱིར་བྱིས་གྱི་རྣམ་ཤེས་
གྱིས་བྱ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒར་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེས་རང་གིས་རང་མ་
སྟོང་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པས། སྟོང་
འཇུག་གི་དགོངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་
སྐུ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་གཏན་མིན་ནོ།

གསུམ་པ།

དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གཞན་དང་རྗེས་དཔག་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་།
ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་ཚུད་སྤང་ངོ་།

དང་པོ།

མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གཞན་དང་རྗེས་དཔག་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི།

འོན་རང་ལུགས་ལ་སྟོ་འཛིན་སོགས་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན། "འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་

གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་།།" ཞེས་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་རང་
ལ་ཡང་སྒྲུབ་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོ་འཇིན་དེ་རང་གིས་ཡོད་པར་ཤེས་ན་རང་རིག་
ཁས་སྒྲུང་དགོས་ལ། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་རིག་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འདི་ནི་ཤེས་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པས་བཤའ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བློ་ལ་དཔེར་སྒྲུངས་ཏེ་བཤའ་ན་རྟོགས་སྒྲུབ་ཏེ། །དེ་
ལ་ཡུལ་བློ་པ་ཉིད་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་བློ་པས། ཡུལ་ཅན་བློ་པ་བྱུར་བ་
མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་འཇིན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྒྲོན་པོ་བྱུབ་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲོན་
པོ་འཇུག་བྱེད་འགྱུར་གྱི། སྒྲོན་པོ་འགྱུར་ཚུལ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོན་པོ་འཇུག་
བྱེད་འགྱུར་ཚུལ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲོན་པོས་སྒྲོ་འཇིན་ལ་རང་འབྲེལ་
རྣམས་པ་གཏད་པ་ཤར་བ་ཉིད་གྱིས། སྒྲོན་པོ་འགྱུར་བ་ནི་ལྷགས་གཞན་དང་
ཡང་འབྲེལ་བའོ།།

འོན་ཀྱང་མི་འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲོན་འཇིན་དེ་འགྱུར་པ་ན་གཉིས་སྒྲུང་དང་བྲལ་
བའི་འཇིན་རྣམས་ཡན་གར་བ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་གི་སྒྲོན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེལ་བར་ལྷགས་གཞན་དག་འདོད་ལ། འདིར་
ནི་དབྱུ་མ་སྒྲིང་པོ་དང་བདེན་གཉིས་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་
དེ་འབྲེལ་བའི་འཇིན་རྣམས་ཡན་གར་བ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པས། དེ་སྒྲོང་བའི་
རང་རིག་གིས་མི་འགྱུར་གྱི། སྒྲོན་པོ་བྱུབ་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲོ་འཇིན་དེ་འགྱུར་སྟེ།
དཔེར་ན་ཡུལ་བློ་པ་ཉིད་གྱིས་ཡུལ་ཅན་བློ་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་ཡུལ་ཅན་ཁོ་

རང་གིས་ཁོ་རང་གཞན་དག་

འདོད་པ་ལྟར་སྤྱོད་བའི་དབང་གིས་བློ་པ་དེ་འབྱུང་བ་མིན་པ་དང་
འདྲའོ། །དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། "ཆད་མའི་གངས་
འབྲུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་
པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པའི་ཆད་མ་དག་
གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་བྱིར།" ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་
པའི་དབང་གིས་འཛོག་པའི་བྱིར་དང་། ཆད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆད་མའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཛོག་ལ།
ཅམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་དང་མདོ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཆད་མ་
གཞལ་བྱ་རྗེ་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་གཞལ་བྱ་འབྲུག་
ལ། དེ་ནས་ཆད་མ་འབྲུག་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་ལས་བྱུང་དུ་ཆད་མ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་
གཉིས་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་
འབྲུག་པ་འགོག་སྟེ། གཞལ་བྱ་འབྲུག་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲུག་པའི་དོན་ནོ།།

འདི་ནི་འཕགས་པ་ཉིད་གྱིས། "གལ་ཏེ་རང་ལས་ཆད་མ་བྱུང་།
གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་སྟོས་པར། །སྤྱོད་གྱི་ཆད་མ་བྱུང་བྱུར་འདིར། །གཞན་
ལ་མི་སྟོས་རབ་བྱུང་འབྱུང་།" ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་
མ་འབྲུག་པ་ལ་ གཞལ་བྱ་བྱུང་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཆད་མ་རང་ལས་
ཆད་མ་འབྲུག་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་ལ་མ་སྟོས་པར་

ཆོད་མ་འབྱུང་པར་འབྱུང་རོ།

དེ་འདོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་
བྱུང་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་བཀའ་པས་གཞལ་བྱ་བྱུང་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོད་མ་
བྱུང་པར་འབྱུང་གིས་བསྟན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་སྡོམ་འཛིན་ནི་གཞན་ལྟགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འབྱུང་
ཀྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོད་མས་འབྱུང་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྡོམ་
འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་བྱུང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཆོད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་བྱུང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་
ནོ།

གཉིས་པ།

ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་ཅོད་སྤང་ནི།

འོ་ན་ལྟགས་འདིས་གཟུགས་བརྒྱན་དང་སྤྲོ་བརྒྱན་སོགས་ཀྱང་སྤང་
བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་དང་སྤྲོའི་སྤྲེམ་ཆེད་སོགས་སུ་བཞག་པ་དང་། ཆོག་
གསལ་ལས་ཀྱང་། "ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་
སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་ནའོ།" ཞེས་ལྟགས་འདིས་
གཟུགས་སྤྲོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྲོ་དངོས་མིང་དང་། དེ་
དག་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་མིང་ཏུ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཟླ་བ་

གཉིས་སྒྲིབ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བ་ལ་སྟོས་ཏེ། གཞལ་བྱ་མངོན་
སྤྱུང་བ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲིབ་
སོགས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མངོན་སྤྱུང་བ་མངོན་གྱུར་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་སྟོས་པའི་
འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་འབྲུབ་
ནོ། །འོན་ཀྱང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་སྒྲིབ་བ་
དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཡོད་པར་མི་འབྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་རང་
གི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བས་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ལུགས་འདིས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སྤྱུ་
བརྟེན་པའི་ཆ་དང་མ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཅ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆ་དང་མ་གཉིས་
ལས་ནི་མེད་དོ། །ཆ་དང་མ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། "མངོན་རྟེན་གཉིས་དང་
ལྷང་གི་ཆ་དང་མ་དང་ཉེར་འཇལ་ལམ་དཔེས་འཇལ་བའི་ཆ་དང་མ་བཞི་བཤད་
པ་ནི་" ཅོད་ཆོག་ཅུ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཆ་དང་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྟེན་
དཔག་ཏུ་འདུལ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། "དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
མངོན་སྤྱུང་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རྟེན་སྤྱུ་དཔག་པས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

མངོན་སྤྱུང་ཆ་དང་མ་ལ་ལུགས་གཞན་ནས་བཞི་བཤད་པའི་རང་རིག་
མངོན་སྤྱུང་བཀག་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྤྱུང་ཡང་ཆ་དང་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་

མི་བཞེད་དེ།

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། "ཆོས་མངོན་པ་ནས་གཟུགས་སོགས་
ལྷ་རེ་རེ་ཞིང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་
དོན་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གང་
དང་པོར་སྐྱེ་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཉོག་ཅིང་སྐྱེ་བ་ན། དེས་
ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ།།" ཞེས་དང་པོ་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དངོས་སུ་རིག་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་གི་དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་མི་རིག་
པར་གསུངས་ཤིང་བླ་མ་པར་ཡང་གསུངས་སོ།།

ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། "ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་
སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
དབང་པོའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་
གསུངས་པས་མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་བ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ནང་དུ་ཉམས་མྱོང་
གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ།།

དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ནི་གཞི་དུས་ནས་ཀྱང་ཁས་སྐྱེད་དགོས་ལ། མངོན་

སྐུམ་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ལས་མང་བ་འདིར་ཡང་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སྐུམ་དང་དབང་པོའི་མངོན་སྐུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སྐུམ་
ཚད་མར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། ཡིད་གྱི་མངོན་སྐུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ཡིད་གྱི་
མངོན་སྐུམ་ཚད་མ་ནི་ཚད་མ་པ་དང་མི་མཐུན་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ཡིད་གྱི་
མངོན་སྐུམ་ཚད་མ་མི་འདོད་པ་ནི་མིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཆོར་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་
འབྲེལ་བའི་ཆོག་ཡིན་པས་གང་ཟག་འདིས་ཆོར་བ་དང་། བྱེད་པ་འདིས་ཆོར་
བ་དང་།

འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཆོར་བ་ཞེས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།། དེའི་གཉིས་པ་
ནི་ཚད་མ་སྟེ་སེམས་བྱུང་ཆོར་བའོ།། གསུམ་པ་ནི་གཞལ་བྱ་སྟེ་བདེ་བ་དང་
སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་སོ།།

འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་དབང་ཤེས་གྱི་ཆོར་བ་
གསུམ་གྱིས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཙུག་དེ། དེའི་བྱུང་ཚུལ་ནི་
སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།། འོ་ན་ཡིད་ཤེས་གྱི་ཆོར་བས་བདེ་སྤྱག་སོགས་
མངོན་གྱུར་དུ་གཙུག་ན་རང་རིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་སྟུམ་ན།

སྟོན་མེད་དེ་བཀག་པའི་རང་རིག་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་
རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པར་སྤང་བ་རྒྱབ་པའི་འཇིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་
ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད་
དུ་མདོ་སྟེར་གསུངས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྤྱག་

བསྐྱེད་པའི་ཉམས་སྤྱོད་འོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ།། བྱིར་བྱ་དང་བྱིར་བྱེད་ཐ་
དད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་ན་ཕྱོགས་སྤྱི་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ།།
དེའི་བྱིར་བདེ་བ་སོགས་ཉམས་སྤྱོད་བས་བྱུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོར་བ་བྱུབ་
གོ།།

ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀའ་རུས་གསལ་སྒྲུབ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
པའི་གཟུགས་སྒྲུབ་བ་ན། ཡིད་ཤེས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་
ནས་དེས་དེ་རྣམས་བྱུབ་པ་ན་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུབ་པ་ནི་སྤྱིར་དང་འབྲ་
སྟེ། དུལ་དེ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའོ།། བདག་འཛིན་
གཉིས་སྟེ་བྱུང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་རི་སྤྱིར་འབྱུབ་པ་ནི། ཆོག་གསལ་
ལས། "གལ་ཏེ་མཆོན་གཞི་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་
རུང་སྟེ། འཛིན་ཏེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མཛོན་སྤྱི་དུ་དམིགས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྒོག་ཏུ་མ་བྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་དེའི་དུལ་ཅན་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་མཛོན་སྤྱི་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ།" ཞེས་
གསུངས་པ་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་མཆོན་གཞི་དང་མཆོན་བྱ་གཉིས་
སྐད་དོད་གཅིག་པས་ལོ་རྒྱ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་མཆོན་གཞིར་བསྐྱུར། ཁ་ཅིག་
གིས་མཆོན་བྱར་བསྐྱུར་རོ།།

དེས་ན་འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། འདི་མཆོན་པར་
བྱ་བའི་མཆོན་གཞི་ཐམས་ཅད་མཛོན་སྤྱི་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བར་བཤད་
པ་ནི། ཆད་མ་བཞིར་བྱས་པའི་མཛོན་སྤྱི་ཆད་མ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་སྟོན་
 པ་ཡང་མིན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་"སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཉགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པའོ།" ཞེས་གསུངས་པས་རང་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་ཡིན་གྱི།
 སྟོག་གྱུར་མིན་པར་སྟོན་པའང་མིན་ནོ།

དེས་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལའང་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་ལ། སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་སྟེ་དེ་
 དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ནི། ཡུལ་
 ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དངོས་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཐུག་པར་
 བཞེད་པའོ། །ཤེས་པ་གང་ལ་གང་གི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། སྒྲུང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་
 ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་ན་མི་སྤྱི་བའི་
 ཤེས་པ་ལ་ཆད་མར་གྲགས་པས་ཆད་མར་འགྱུར་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེའི་ཆེ་
 གཞལ་བྱ་སྒྲུང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེས་བྱུང་བ་ན་ཡུལ་ཅན་འབྱུང་བ་ནི་སྤར་བཞིན་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་
 བ་མངོན་སུམ་དུ་འཆར་ལ། དེའི་ཆེ་གཞལ་བྱ་སྒྲུང་བ་མངོན་གྱུར་དེ་ཡུལ་
 ཅན་དེས་འབྱུང་བ་སོགས་སྤར་དང་འབྲས་ཏེ། དེས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་
 གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་སྤར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་ཡུལ་མངོན་གྱུར་བྱུང་བ་

པར་འདྲ་ལ། བདག་གཉིས་དང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། གཟུགས་སོགས་
 ཉག་མི་ཉག་སོགས་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས།
 སྒྲོ་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྣམས་པར་བཞག་པའང་འགྲུབ་པོ། །ཡིད་ཤེས་
 སྒྲུང་ཡུལ་ལ་ཆད་མར་བཞག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་མངོན་གྱུར་དེ་རྣམས་ལ་
 ཡིད་གྱི་མངོན་སྲུང་ཆད་མར་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

རང་རིག་མངོན་སྲུང་ཆད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་གྱི་
 སྒྲུང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་
 ལ་གཉིས་སྒྲུང་བྱུང་གྱང་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་གཉིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་
 དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ལོག་གྱང་རིག་བྱ་རིག་
 བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་གཉིས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་གྲུབ་
 མཐས་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་རྟོག་པས་ཡིད་ཅི་
 ཅམ་གཏད་གྱང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲུང་བ་གཉིས་མི་འཆར་ལ། སྒྲ་
 མ་ལ་ནི་ཡིད་གཏད་དེ་བལྟས་པ་ན་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་གྱི་
 རྣམས་པ་ཐ་དད་པ་ངེས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ།

མཉམ་གཞག་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རང་གི་གཞུང་བྱ་
 ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ན། དེའི་སྟོབས་གྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ལ།
 རིག་བྱ་རིག་བྱེད་སོ་སོར་སྒྲུང་བའི་གཉིས་སྒྲུང་ལོག་པ་དང་། གཞན་ལྷགས་
 གྱིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ལོག་པའི་འཛིན་རྣམས་ཡན་
 གར་བ་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་བྱེད་པར་ནི་འབྲས་བུའི་སའི་སྐྱབས་

སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

འདི་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་ཕྱ་མོ་ནི་རང་གིས་གཞན་ལ། འདི་ཡི་ཡོད་
པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་ཚུར་ལ་
བསྒྲིག་པ་ན། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོ་བའི་རྣམ་གཞག་ཕྱ་མོ་མི་ཤེས་
ཤིང་། རང་གི་ལུགས་ངེས་དོན་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ཕྱ་མོ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
དགའ་བའི་རིགས་ལམ་ཕྱ་མོ་ནས་འདྲེན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཁོ་ཐོའི་
ཕྱོགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟོན་འདིངས་
པ་ཅམ་ལ་རེ་བ་རྣམས་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་མཛངས་ཤིང་ཕྱ་
བའི་སྒོ་ཅན་རིགས་པའི་གནད་ཕྱ་མོས་སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ལམ་
མ་མཐོང་བར་ཡིད་མི་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ནས། བདག་གི་
ལུགས་དམ་པ་འདི་སྐྱོན་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱོགས་འདིའི་སྒོ་ཅམ་ཞིག་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

འོན་ངས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱན་པའི་ང་ནི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། སྐྱོ་
འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་དེ་གཉིས་འགལ་བས་དེ་ལྟར་བྱན་པ་དེ་སྐྱོ་འཛིན་བྱན་
པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་ན།

སྐྱོ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་སྐྱོན་པོ་མཐོང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་
འགལ་ཡང་། ཤེས་པ་དེས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་མཐོང་ངོ་
ཞེས་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱོ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་པས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་
བ་བྱན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་ཟག་བྱན་པ་

དེས་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བླ་མ་ལ་ཡང་ཅི་ཞིག་འགྲུལ་

གསུམ་པ།

རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། དེའི་སྤྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།

སྤྱིར་གྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར།

བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས།

དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན།

གང་གི་སྤྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།
སེམས་ཅམ་པ་སྤྱིར་གྱི་གཞན་དབང་ཤེས་པ་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར་
“ཤིང་གཙོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། བཅད་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཤིང་དང་། ཤིང་
གཙོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་མིན་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་འཛིན་པར་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།”

འདིའི་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་ནི་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ༣༩

“ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི། རྩལ་སྤྱོད་རབ་དག་དང་གཉིས་པོ་མེད་པའི་
དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མི་སྒྲུང་ངོ་། །མི་སྒྲུང་བ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་མེད་དོ་”ཞེས་པ་
གསལ་ཏེ། སྤྱིར་བཤད་པ་སྤྱིར་གྱི་ཤེས་པ་ཁ་ནང་སྤྱོད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་མེད་པའི་

སྤྱིང་ཅ་མ་ཁོ་རང་གི་རིག་བྱ་དང་། ཁོ་རང་དེའི་རིག་བྱེད་དུ་འཛོག་པ་ལ་དེ་ལ་
ཇི་ཅ་མ་གཏད་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་མི་སྒྲིང་བ་
དེ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གི་བྱ་བྱེད་འཛོག་ན། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་
གཞན་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ནི། སེམས་ཅ་མ་པའི་
རང་རིག་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྩལ་ཆ་མེད་གཉིས་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
མཚུངས་པར་བཞེད་དེ། རྩལ་ཆ་མེད་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གོ་ས་གཞོན་པ་ནི་
དགོས་ལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་སྤྱོད་པ་གི་ཆ་བཅས་མིན་པ་འཆར་ས་མེད་
དོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་གི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དང་སྤྱོད་པ་གི་ཆ་མེད་ནི་གྲུབ་
མཐས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གོ།

དེས་ན་དེ་གཉིས་སྒྲིང་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། བདེན་
གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། "གལ་ཏེ་སྒྲིང་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དེ་ངེས་པར་མི་བྱིན་
སྟུང་ན། དེས་ན་ཅི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། །སྒྲིང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡིད་
ཆེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་མནའ་ཚུ་བརྟུང་དགོས་སོ།།" ཞེས་སྒྲིང་བ་ལ་ཡང་
སྒྲུབ་བྱེད་མནའ་ཅ་མ་དུ་བྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་
ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་རིག་མི་རིགས་ཏེ། "ཇི་ལྟར་རལ་
གིས་རང་གི་སོ། །གཙོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོས་ནི། །རང་ལ་རེག་པར་མི་
བྱེད་ལྟར། །རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །" ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ།

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།

གཞན་དབང་བདག་དང་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ནི་སྒར་བསྟན་ཟིན་ལ།
དེ་འཇལ་བའི་རང་རིག་གྲང་མེད་པར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས།

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི།

བདག་ཅན་གཞན་དབང་ངོ་བོའི་དངོས་ཡོད་ན།

གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པར་མི་རིགས་པ།

གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བྱས་གཞོད་ཅི་ཞིག་བསྐྱལ་།

"གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཆོད་མས་མ་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན།
སྐྱེ་མཚན་གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པར་མི་རིགས་པ་གཞན་ཏེ་སེམས་ཅམ་
པ་བྱོད་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱས་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱལ་ནས་དེ་ཡོད་པར་མི་
འདོད་དེ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ།"

"འདི་ལྟར་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
ཤིང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག་
གཉིས་པ།

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་ནི།

“གང་ཡང་དངོས་པོ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱར་གྱུར་ནིང་། ཞེས་
སྒྲིམ་པ་དེ་ཡང་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རིགས་པ་ཞིག་ན།”

ཅུ་བ། གང་ཆེ་གཞན་དབང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན།

ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་རྒྱར་ནི་གང་ཞིག་འགྱུར།

གང་གི་ཆེ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་
པ་མིན་ན། ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་པའི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་སྟེ་གཞི་རྩ་སྟེ་གྲུབ་པར་ནི་
གང་ཞིག་འགྱུར་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

དེས་ནི་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་དོན་དམ་ལས་
ཉམས་པར་བསྟན་ནོ། །“དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྙད་གྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པས། གྱེ་མ་གྱེ་
ཅུང་།”

ཅུ་བ། གཞན་གྱི་ལྟར་ན་རྩ་སྟེ་ལ་ཆགས་པ་ཡིས།

འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ཀྱང་བརྟག།

གཞན་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་མ་ན་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་འབྱེད་པའི་
 "ཞེས་རབ་ཀྱི་ཅལ་མེད་པས་གཞན་དབང་གི་རྩ་ས་ཞེས་ཅམ་ལ་བདེན་པར་
 ཞེན་པའི་ཆགས་པ་ཡི་སྒྲིལ་སྒྲིལ། གཞན་དབང་གི་བྱམ་པ་སོ་མ་བཏང་བར།
 ཅུ་ལ་མིན་གྱི་དབྱེད་པ་ཅུ་དང་འབྲེལ་བ་སྒྲུགས་ནས། རང་གི་སྒྲོ་བྲོས་ཀྱི་ཅུ་ལ་
 རན་པའི་ཕྱིར་"ཏེ་རྒྱ་མཚན་གྱིས།

ཅ་བ། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱན་ཀྱང་བརྒྱུག་།

"འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་
 པ་འདུག་ཅིག་སོང་ཞེས་སྒྲོས་ཞེས། ཅེས་པ་སོགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རི་
 གཟུགས་དང་ཕྱི་རི་དམིགས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
 ཀྱན་ཀྱང་བརྒྱུག་པ་སྟེ་འཇིག་པར་བྱེད་དོ།

དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་པ་འདི་ལ་རྒྱུད་པ་འབའ་ཞེས་སྟོན་པར་འགྱུར་
 གྱི། མངོན་པར་མཐོ་བ་སྟེ་སྤྱལ་དུ་བྱུང་བའི་གོ་འཕང་ནི་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་
 བོ།" ཕྱི་རོལ་བཀག་ན་སོང་ཞེས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
 རིགས་པས། དེ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ལ་འབྲེལ་བའོ། འདིས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
 པ་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པའོ།

གསུམ་པ།

དེས་ན་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ན་འདི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ་ནི།

“དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་བྲང་བའི་དོན་ལ་ངེས་
པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བའི་རང་
གི་ཉམས་པར་ཉོག་པས་སྦྱར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ནར་ཞུགས་པ།”

ཙ་བ། སློབ་དཔོན་སྦྱ་སྦྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི།
ཕྱི་རོལ་རྩ་རྒྱར་པ་ལ་ཞི་བ་སྤང་འདས་འཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་དོ།

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཞབས་ཀྱིས་སྟོལ་ཕྱི་བའི་ལམ་ལས་ནི་
ཕྱི་རོལ་རྩ་རྒྱར་པ་ལ་ཞི་བ་སྤང་འདས་འཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེད་དོ།
ཅེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་དག་ཀྱན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས།
དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འབྱུང་ཡོད་མིན།

འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་རྩ་རྒྱར་པ་དེ་དག་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དེ་
ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་ངེས་པར་ཉམས་པར་འབྱུང་ལ། བདེན་གཉིས་
དེ་ལས་ཉམས་པས་བྱང་དེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ཐར་པ་འབྱུང་པ་ཡོད་པ་མིན་

ནོ།

“ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་མི་འབྱུང་ཅེ་

ན།”

ཅུ་བ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་།

དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱང་གྱུར་པ་སྟེ།

དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ།

དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས།

ཐ་སྙད་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ལོག་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་རི་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རི་བཞིན་
རྟོགས་པ་ནི་སྒར་བཤད་པའི་ཐབས་ལས་བྱང་བར་གྱུར་པ་སྟེ། བདེན་པ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་
པས་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པའོ། །འདིས་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིམ་མེད་
པ་ཞིག་མ་བྱང་བར་དུ་དོན་དམ་བདེན་པ་རི་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་པར་བསྟན་
པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྟོལ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་
བྱའོ།

ཚུལ་དེ་ཉིད་མདོས་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཉིང་
ངེ་འཇིན་ལས། “འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། བདེན་པ་

འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད།། གང་ཞིག་ཀྱན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་
དམ་སྟེ།

བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།།" ཞེས་པས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་རང་དབང་དུ་བདེན་གཉིས་བསྟན་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
བདེན་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ནས། "གང་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས།། བདེ་
བའི་དོན་དུ་དད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ།། རྒྱལ་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྦྱད་དུ།།
འཇིག་རྟེན་པན་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་དེ་བསྟན་ནོ།།" ཞེས་པས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་བསྟན་
པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནོ།།

"སེམས་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་བྱ་གང་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་
དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་དང་། །ལྷ་མིན་ངེས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། །མི་
ཡིས་སེལ་སྐྱེས་ཀྱན་རྫོབ་བཏགས་པ་བཛད། །རིགས་དམའ་དེ་བཞིན་མཐོ་བའི་
རིགས་རྣམས་དང་། །སྤྱད་པོའི་བྱིམ་དང་དབུལ་པོའི་བྱིམ་རྣམས་དང་། །བྲན་
ཀྱི་ཆོགས་དང་དེ་བཞིན་གཡོག་གི་ཆོགས། །བྱད་མེད་ཆོགས་དང་སྐྱེས་པ་
མ་ནིང་དང་། །འགྲོ་བའི་བྱད་པར་ཇི་སྟེད་གང་ཡང་རུང་། །མཚུངས་མེད་བྱོད་
ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་མཛད་པ། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་མཁས་པས་བྱགས་
ཚུད་ནས། །འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་མི་ལ་དེ་བསྟན་ནོ། །" ཞེས་པས་ནི་ཀྱན་
རྫོབ་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་སོ།།

"འདི་ལ་དགའ་བའི་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ན། །འགྲོ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ནི་

འཇུག་འགྱུར་ཏེ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྟོན་དང་མི་སྟོན་དང་། །བསྐྱེད་དང་སྐྱེད་
དང་བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །ཐོབ་པ་རྟོག་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། །མ་ཐོབ་
གྱུར་ན་དེས་ཀྱང་འཇུག་པར་འགྱུར། །གང་གཞན་མ་བསྟན་ཚུལ་འདིས་ཤེས་
པར་བྱ། །ནད་རྣམས་བརྒྱད་ཀྱིས་དེ་རྒྱན་གཞོན་པར་འགྱུར། །" ཞེས་པས་
ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་དགའ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་
བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་དེས་མནར་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་ཆོས་བརྒྱད་
ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་པས་སྟག་མ་མ་བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་
སོ། །

"ཀུན་རྫོབ་དེ་ལ་དོན་དམ་སྲ་སྲ་བ། །དེ་དག་ནོར་བའི་སྟོ་སྟོན་ཤེས་
པར་བྱ། །" ཞེས་པས་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་འགྲོ་བ་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་
སྟེ་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཞེས་སྲ་སྲ་བ་དེ་དག་སྟོན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་ཅན་བྱ་ཤེས་
པར་བྱ་བར་གསུངས་པས་རང་སྤེ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་བྱུང་མཐའ་ནོར་
བར་གསུངས་སོ། །

"མི་སྐྱུག་སྐྱུག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བདེ་བ་དང་། །བདག་མེད་རང་བཞིན་
བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། །མི་རྟག་ཆོས་ལ་རྟག་ཅེས་སྐྱེ་བ་བྱིད་ཅིང་། །དེ་ལྟར་
དགའ་སྟེ་མཆན་མར་གང་གནས་པ། །དེ་དག་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་ཐོས་
གྱུར་ན། །འཇིགས་ཤིང་རི་བཞིན་མི་རྟོགས་སྟོང་བར་བཞི། །དེ་དག་བདེར་
གཤེགས་གསུང་ནི་སྤངས་གྱུར་ནས། །སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བར་སྐྱུག་བསྐྱེད་
མི་བཟོད་སྟོང་། །དེ་དག་ཚུལ་མིན་བདེ་བ་ཆོལ་བ་བྱིད་ཀྱང་། །སྐྱུག་བསྐྱེད་

བརྒྱ་དག་གིས་པས་སྤྱོད་བར་འགྱུར། "ཞེས་པས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་
ལ་གོམས་པ་དང་དེ་འཐད་པའི་གྲུབ་མཐས་བསྐྱེད་པ་ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་ནི།
སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་ཐོས་ན་སྤྱོད་ཞིང་དེའི་མཐུས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་
འགྲོ་བ་དང་། དེ་དག་གིས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་
བཅུལ་ཡང་། དེ་མི་རྟོག་པར་མ་ཐད་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཏུ་མས་མནར་བར་འགྱུར་
བར་བསྟན་ནོ།

"འཇིག་རྟེན་པན་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ཞིག་གིས། །མ་ལོག་སློ་ཡིས་རྣམ་
པར་རྟོགས་གྱུར་ན། །སྤྱུལ་གྱི་པགས་པ་རྟོང་ལྟར་རབ་སྤངས་ཏེ། །སྤྱིད་པ་
ཀྱན་ལས་འདས་ནས་ཞི་བར་འགྱུར། །ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
དབེན་པ་སྟེ། །སྤྱོད་པ་མཆོན་མ་མེད་པ་དོན་དམ་ཞེས། །གང་གི་ཐོས་ནས་
དགའ་བ་སྤྱི་འགྱུར་བ། །དེ་དག་སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་དབེན་པར་གཟིགས། །ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་
དེ་བཞིན་ཏེ། །དབང་པོའི་གྲོང་ནི་མཆོན་མས་དབེན་པ་དག །ཀྱན་གྱང་ཐུབ་
པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རི་བཞིན་གཟིགས།" ཞེས་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཐབ་མའི་དོན་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ན། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བསྟན་ནས། །རྟོགས་
ཚུལ་དེ་རི་འདྲ་ཞིག་སྟམ་པ་ལ། །ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དབེན་པ་
སོགས་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་པ་ན་དགའ་ནས་དེའི་དོན་རྟོགས་ན་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་
པར་གསུངས་ཏེ། །སྤྱུར་ཀྱན་རྫོབ་བསྟན་ལ་འདིས་དོན་དམ་པ་བསྟན་ནོ།
ཁམས་ནི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྱི་མཆེད་ནི་གཟུགས་སྤྱི་སོགས་

སྟོ།

"དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོང་བཟང་པོ་ལས་པ་ཅམ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
དམ་བཤེན་པ་ཤེས་པས་དབེན་པ་རྣམས་ལ་ཐར་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་ནི་ལམ་གོ་ལ་བར་ཞུགས་པ་ཁོ་ནའོ།
འདིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་བཤེན་པ་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ།"

ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། "ཡི་གེ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ནི། །ཉན་
པ་གང་དང་སྟོན་པ་གང་། །འགྱུར་བ་མེད་ལ་སྦྱོར་བཟང་པོ་ལས། །འོན་ཀྱང་
ཉན་ཞིང་སྟོན་པ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་
དག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྟན་ནོ། དོན་དམ་པར་ཡི་གེ་མེད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་
བཟང་པོ་ལས་སྟོན་པས་བཟང་པོ་ལས་ཉན་པ་དང་འཆད་དོ་ཞེས་པའོ།

ཡི་གེའི་སྐད་དོད་ཨ་ཁྲུ་ཞེས་པ་ཡི་གེ་དང་འགྱུར་བ་མེད་པ་གཉིས་
ཀ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ཡི་གེ་མེད་ལ་ཞེས་བསྟན་ན་བཤེན་། སྦྱོར་བཟང་པོ་
པ་ནི་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་མང་
དུ་བཞུགས་མོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་གི་སྦྱིར་རྟོག་པས་བཟང་པོ་ལས་
འཛིན་པ་ལ་ཡང་བྱའོ།

"ཐ་སྙད་ཀྱི་བཤེན་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཏེ་དོན་དམ་པ་སྟོན་ལ། དེ་ལས་
ཀྱང་དོན་དམ་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་དོན་དམ་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
འཁོར་སྟེ།"

རྩ་ཤེས་ལས། ༤༡ "ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་

མི་རྒྱལ། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་ཉོགས་པར། །ཕྱང་ན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞི་པ།

གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།

“གལ་ཏེ་སྤྱིང་གིས་དེ་སྐད་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཤིན་ཏུ་སྣོན་པ་མེད་པར་
སྤྲོ་ན། ད་ནི་དེད་ཅག་ཀྱང་སྤྱིང་ལ་བཟོད་པ་མི་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་
གཞན་གྱི་སྤྱོད་སྤྲོད་ལ་འབྱེད་པ་ཅ་མ་ལ་མཁས་པར་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་།
རིགས་པའི་འཐད་པས་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ངོ་ལོ་སེལ་བར་བྱེད་ན། འོ་ན་ད་ནི་བདག་དང་གཞན་ལས་སྦྱེ་བ་
སོགས་འགོག་པའི་འཐད་པ་ཁོ་ནས། མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་སྤྱིང་ལ་གྲགས་
པའི་ཀུན་རྫོབ་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།”

“གལ་ཏེ་སྤྱིང་སྤྱོད་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་དགའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་
བསགས་པའི་ཁོར་གྱི་ཆོགས་སྤོག་པ་ལོ་ལ། མཛའ་བོའི་སྤོལ་གྱིས་དུག་
བཅས་ཀྱི་ཟས་བྱིན་ནས་སྤྲོད་སྤྲོགས་པས་དགའ་བ་བཞིན་དུ། ཁོ་ལོ་ཅག་
གིས་གཞན་དབང་ལ་བདེན་པར་འཇིག་པའི་ཡུལ་སྤོགས་པས་པན་བཏགས་
པ་ན་དེའི་ལན་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་སྤྱིང་དགའ་ཞིང་རངས་
པར་འགྱུར་ན་འགྱུར་ལ་རག་སྟེ། ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་དགེ་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།”

ཅུ་བ། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར།
ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་སྦྱངས།
འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས།
འཇིག་རྟེན་དོར་བྱས་བདག་ནི་སྤྲོ་བར་བྱེད།

འདི་ལྟར་“ཇི་ལྟར་སེམས་ཅམ་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་པོར་
ཏེ་དོ་བོས་བྱུང་བ།” ལུས་ཅུ་པ་ལས། “དེ་མ་མཐོང་བར་དེ་མི་མཐོང་། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུགས་སུ་ཆུད་པར་བྱས་པ་
ཞིག་གི་རང་དབང་དུ་བྱས་ནས། རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་
ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་བདག་གིས་ཁས་མ་སྦྱངས་
སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།”

ཅུ་བ། འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས།

འཇིག་རྟེན་དོར་བྱས་བདག་ནི་སྤྲོ་བར་བྱེད།

ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། ༦༦
“འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་བྱུགས་པར་འགྱུར་བས་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
དོ་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་བདག་གིས་ནི་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ།”

འདིར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཕུང་སོགས་འཛིག་ཏེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོར་འཛིག་པ་
ལ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། དབུ་མ་པ་རང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛིག་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་
ཚད་མའི་ངོར་ཁས་ལེན་གྱི་རིགས་ངོར་མི་འཛིག་གོ། སྐབས་འགར་དགོས་
པའི་དབང་གིས་ཕུང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིག་པ་ནི། རང་
ལྷགས་ལ་མི་འདོད་ཀྱི་གཞན་ངོ་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པས་དེ་གཉིས་འགོག་པ་
མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ངོར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་དགོས་པའི་
སྲིབ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་དེ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་གཞན་ལས་སྒྲིག་པ་
དང་། རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་སྲིབ་རོ།

དེས་ན་གཞུང་དེས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོར་བྱེད་ཀྱི་རང་
ལྷགས་ལ་མི་བྱེད་པའི་དོན་གཏན་མིན་པ་ནི། འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་བྲངས་
པ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་སོ། །ཕུང་ནི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་འཛིག་ཏེན་ང་
དང་ལྟན་ཅིག་ཚོད་ཀྱི། ང་ནི་འཛིག་ཏེན་དང་མི་ཚོད་དེ་གང་འཛིག་ཏེན་ན་ཡོད་
པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། གང་འཛིག་ཏེན་ན་མེད་པར་
འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་མེད་པར་བཞེད་དོ།" ཞེས་གསུངས་པའོ།

འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། "གནས་པའམ་སྐྱེ་འཛིག་ཡོད་མེད་
དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་བྱུང་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཛིག་ཏེན་
བསྟན་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱིས་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན།" ཞེས་ཡོད་
མེད་ལ་སོགས་པར་འཛིག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ཏེན་ན་རི་ལྟར་གྲགས་པའི་
ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཛིག་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།

ཅུ་བ། རི་ལྷ་རྩེ་ལྷ་མོ་སྤངས་ནས་ཞིར་ཞུགས་པའི།
 དག་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར།
 འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན་དེ་བཞིན་འདི།
 འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྤྲོ།

རི་ལྷ་རྩེ་ལྷ་མོ་འདི་“རི་ལྷ་རྩེ་དག་བཅོམ་པ་སྤངས་ནས་ལྷ་ག་
 མེད་ཀྱི་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ཡོད་
 པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་འདི་མེད་ན། ལྷ་ག་
 མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་
 ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྤྲོ།”

“དེའི་སྤྱིར་གཞན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོ་
 བཞུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཁས་སྤངས་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་མ་ལྟོས་
 པར་རང་དབང་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ནི་མིན་ལོ། ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ནས་
 ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་གང་གིས་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་
 བཞུགས་པར་རྒྱས་པས་ན་བསལ་བར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབུ་མ་པ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་པ།”

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གཞོད་ན།

འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས།།

སྟོང་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཚོད་གྱིས་དང་།།

སྤྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ།།

“ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་འཁྱལ་པའི་སྣང་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོད་པའི་
སྤྱིར་ཤེས་ཏུ་ཆེགས་ཆེ་བས་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། གལ་
ཏེ་སྟོང་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་ན། སྟོང་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་
ནས་ཀུན་རྫོབ་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས་ཤིག་”

དེ་སྟོང་གི་རིགས་པས་འགོག་རུས་ན་“ངས་ཀྱང་སྟོང་ལ་སྟོངས་
གདབ་པ་སྟེ་གོགས་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་གཞོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སྤྱིར་ཁོ་ལོ་ཅག་སྟོང་གི་གོགས་མི་བྱེད་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པར་
བྱའོ།།”

ཅ་ག། སྟོང་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཚོད་གྱིས་དང་།།

སྤྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ།།

སྟོང་དང་འཇིག་རྟེན་པ་གཉིས་འདིར་ནི་ཚོད་པ་གྱིས་ཤིག་དང་། བཅད་
པའི་སྤྱི་ནས་གང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱའོ།།

“དེ་ལ་སྟོང་རྒྱལ་ན་ནི་ཁོ་ལོ་ཅག་དེ་འདོད་པས་སྟོང་ལ་བརྟེན་པར་

བྱེད། འོན་ཏེ་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱིས་པམ་པར་བྱས་ན་ནི། འེན་ཏུ་སྟོབས་དང་
ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད།" དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་ཐ་
སྟོན་པའི་ཆོད་མས་གཞོད་པས་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པར་སྦྱབ་མི་རུས་སོ།

འོ་ན་སེམས་ཅམ་པས་རྩལ་ཆ་མེད་པས་དེ་བསགས་པའི་སྤྱི་དོན་
འགོག་པའི་རིགས་པས། སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མི་ཁྱེད་པས་སོ་སྟོམ་ན།
དེ་དག་ཆོད་མས་མ་ཁྱེད་པས་མི་སྦྱེད་དེ་ཁྱེད་པས་ཀྱང་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དོན་མེད་
མི་དགོས་སོ།

འདིས་ནི་ཤེས་པ་དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་དེ་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་ཁྱེད་པས་ཀྱང་
ཤེས་པ་མི་ཁྱེད་པས་ཡང་ཤེས་པར་བྱེད།

གཞན་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་ཁྱེད་པས་སྦྱང་བ་ལ་མ་
འབྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ཁྱེད་པས། དབང་ཤེས་འབྱུང་པས་དོན་འཇོག་མི་རུས་
པས་སྤྱི་དོན་ཁྱེད་པས་སོ་སྟོམ་དུ་བསམས་སོ། འདིར་ནི་དབང་ཤེས་འབྱུང་
པས་གཞན་གྱི་བདེན་པ་འཇོག་མི་རུས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་བརྟན་པ་འཇོག་པ་
ལ་དེ་གྲོགས་སུ་སོང་ངོ་སྟོམ་དུ་དགོངས་སོ། འདི་ཉིད་འཕགས་པ་སྟོང་ཡང་
བཞེད་དེ་བརྟན་པ་ལས། "གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བ། །དེ་ཉིད་མིན་
འཇིག་རྟེན་པའང་མིན།" ཞེས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་འབྱེད་པ་བདེན་གཉིས་
གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་མིན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་
འབྱེད་པ་སྦྱེད་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ།

སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

ས་བརྩ་པ་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་
པ། ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་
པའོ།

དང་པོ།

ས་བརྩ་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

ཙམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བརྩ་པའི་ལུང་གིས་བསྟུབ་པ།
དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྟུབ་པ། ཙམ་གྱི་སྐྱས་སེམས་གཙུག་པོ་
ཉིད་དུ་བསྟུབ་པའོ།

དང་པོ།

ཙམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བརྩ་པའི་ལུང་གིས་བསྟུབ་པ་ནི།

"གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་འཐད་པ་སྟེ་རིགས་པས་བྱུབ་པ་
དང་བྲལ་ཡང་། འཛིག་ཏེན་པའི་གཞོད་པས་འཛིགས་ནས་སྟོང་གིས་ཀྱན་
རྩོབ་ཁས་སྦངས་ན་ནི། ལུང་གི་གཞོད་པས་འཛིགས་པས་སེམས་ཙམ་དུ་

ཡང་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ།" ས་བཅུ་བ་ལས། "དེ་འདི་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་
སྒྲུལ་ཁས་སྒྲུང་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ་"ཞེ་
ན།

"བརྗོད་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་ནོར་བུ་ཨུ་རྟེ་ལ་ལས་སྒྲུར་བའི་མདོ་
སྟེ་འདི་ས་གཞི་བསྒྲུར་བ་ལ། ཨུ་རྟེ་ལ་ཡིན་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཆུང་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་འབྱུང་པ་ཁྱོད་ནི།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཆུ་ཅམ་ཞིག་བཅུ་བར་འདོད་པས། རང་
གི་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་བུམ་པ་སོ་མ་བཏང་བ་གཤམ་ཞིང་བསྐྱུགས་ནས་དུམ་བུ་རྣམ་
པ་བརྒྱར་སྒྲོག་པ་ན། དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། མདོའི་དགོངས་པ་འདི་ནི་རི་སྒྲུབ་ཁྱོད་
ཀྱི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུབ་མ་ཡིན་ནོ།། ཡང་འདིར་མདོའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། མདོན་གྱུར་མདོན་སྒྲོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས།
སྟོན་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཅམ་དུ་གང་རྟོགས་པ།
རྟོག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས།
བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་ཡིན་པར་རྟོགས།

ས་ཏུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་པ་དེ་ལ་ཡོད་པས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་ཤེས་སེམས་ཅམ་
དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི། "བདག་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་
བཀག་ནས། གུན་རྫོབ་སེམས་ཅམ་ཞིག་ཁོ་ན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། འདིག་རྟོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱང་སེམས་དེས་སེམས་ཅམ་ཞིག་
ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ།"

ས་བརྩ་པ་ལས། "ལུགས་སུ་བྱང་བའི་རྣམ་པར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ལ་རབ་དུ་རྟོག་གོ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཀྱི་ལྷོན་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཆོར་བ་པོ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་མངོན་པར་
འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་སྙམ་མོ། །དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པས་ལས་རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ། །གང་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དེ་
ན་དོན་དམ་པར་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སྙམ་མོ། །དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ།
ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་སྟེ། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་
གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་སྤྱེ་བཀའ་སྤྱེལ་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གོ།" ཞེས་སྐྱེ་ཆེར་གསུངས་སོ།།

མདོ་དེས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆོར་བ་པོ་མེད་པའི་འབའ་ཞིག་པ་འབྱུང་
པ་དང་། སེམས་ཅམ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་སེམས་
གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པས། མདོ་འདིའི་ཅམ་གྱི་སྤྱི་དོན་མི་འགོག་

པ་དང་། སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་ནི་ཐེག་བསྐྱེད་ལས། དེ་ལ་ལུང་ནི་བཙུག་ལྟར་
འདས་གྱིས་ས་བརྩུ་བ་ལས། "འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་
ཙམ་མོ་ཞེས་པ་དང་། ཞེས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་དཔོག་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་
གསུངས་པའི་ལུང་དེ་ལ་མཛད་ཅིང་། ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལུང་
དེ་བྲངས་ཤིང་སེམས་ཞེས་པ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཙས་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་།
ཙམ་སྟོས་པས་དོན་འགོག་པར་བཤད་དོ།།" འདི་སྒྲ་ལྟར་འགོག་པ་ནི་སྟོན་
དུ་ལེགས་ལྟར་གྱིས་མཛད་ལ། དེ་ནས་ལྷ་བས་ཀྱང་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ།

དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ནི།

སེམས་ཙམ་གྱི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པ་ས་བརྩུ་པའི་
"དོན་དུ་བཤད་ནས། དོན་འདི་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
བཤད་པ།"

ཙམ་གྱི་དེ་ཕྱིར་སྟོན་ལྟར་ཉི་ལེལ་བྱའི་ཕྱིར།།

ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་དེ་ལས་ཀྱན་མཐེན་གྱིས།།

ལྷ་སྟེགས་སྟོན་མཐོན་རི་འཛོམས་ངག་རང་བཞིན།།

རྫོ་རྩེ་འདི་ནི་དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས།།

ཅམ་གྱི་སྤྲུལ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པ་ས་བརྩ་བའི་དོན་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་རྒྱས་པའི་སློ་ལྡན་གྱི་སློ་ནི་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དེ་ལས་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་སྤྲུ་སྟེགས་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་འདྲིལ་ཉེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པའི་
 ལྷ་བ་ངན་པའི་རི་བོ་སྤྲོ་མཐོན་པོ་འཛོམས་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྡོ་རྗེ་
 འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི། མདོ་གཞན་དུ་སེམས་ཅམ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་སོ།། རྡོ་རྗེ་ནི། "གང་ཟག་
 རྒྱན་དང་ཕྱང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱེན་དང་རྩལ་དག་དང་། གཙོ་བོ་དབང་ཕྱུག་
 བྱེད་པོ་རྣམས། སེམས་ཅམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ།།" ཞེས་ལང་ཀར་གཤེགས་
 པ་ལས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་ནས་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པ་པོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 བྱེད་པ་པོ་ནི། དེ་རྣམས་མིན་གྱི་སེམས་ཅམ་ཞིག་བྱེད་པ་པོར་ང་སྤྲོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

"མདོ་འདིའི་དོན་དགོས་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། རི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས།

ལྷ་སྒྲེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །

ལྷ་ས་པ་དེ་དག་གྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །

རྒྱལ་བས་སེམས་ཅམ་འཛིག་ཏེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །

ཇི་བཞིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་དེ་
དང་དེ་ལས། ལུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་སོགས་པས་རྒྱན་དང་
ཕུང་པོ་སོགས་བྱེད་པ་པོར་སྦྱས་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོར་མ་གཟིགས་ནས།
རྒྱལ་བས་སེམས་ཅམ་ཞིག་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་སོ།།

ཙ་བར་"ལུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་པལ་ཆེ་བ་ལ་བསམ་པ་སྟེ།
ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་། རྒྱན་ལ་
སོགས་པ་བྱེད་པ་པོར་བཏགས་པ་ཁོ་ནའོ། ། ཡང་ན་གང་ཟག་སོགས་བྱེད་པ་
པོར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུ་སྟེགས་
ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བའི་དོན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་
རོ། དེའི་སྤྱིར་ལུ་སྟེགས་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གོ།"

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་ཕུང་པོར་སྦྱ་བ་ཡི། །འཛིག་
ཏེན་གངས་ཅན་འུག་སྟུག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གཤམ་ཏེ་ཞིག །ཡོད་
མེད་འདས་པ་སྦྱ་ན་ངེས། །དེ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་པ་
འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བསྟན་པ། །ཆོས་ཀྱི་བྱུང་
བ་ཡིན་ཤེས་གྱིས།།" ཞེས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་
སོགས་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྦྱ་བར་སྦྱང་ན་ངེས་ཤིག་
དང་། དེའི་དོན་བཤད་རྒྱ་མི་འོང་ངོ་། །དེའི་སྤྱིར་བསྟན་བའི་དོན་ཡོད་མེད་

གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་སྟེ་བྱད་པར་གྱི་
ཆོས་གཞན་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཞིག་ཅེས་གསུངས་སོ།།

"འཁོར་བ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པས་འདིར་སྤར་ངན་རྟོག་ཅི་ཞིག་མ་
བྱུང་ཕྱིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་མི་འབྱུང་ཞིང་། འདི་ལྟར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཡང་སྟོང་བ་
དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྩ་ས་སུ་ཡོད་པ་བྱེད་པ་
པོ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྤང་ངོ་།།"

འདི་ལ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། "སྟོང་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་" ཞེས་ཀྱང་
བྱུང་ཞིང་། འབྲེལ་བ་ཤད་ཀྱིས་འབྱུར་ལས། "དགེ་སྟོང་སྐྱབས་མིང་ལ་སོགས་
པ་" ཞེས་བྱུང་ལ། དེའི་དོན་གཅེར་དུ་བའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་འཆད་དོ།།
"སྟོང་བ་བ་"ནི་བསམ་གཏན་པའི་མིང་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་པ་དཀར་པོ་
ཞེས་པའི་རང་སྟེ་ཕྱང་པོ་རྩ་ས་ཡོད་བྱེད་པ་པོར་སྐྱབས་པ་ཞིག་གོ།

གསུམ་པ།

ཅམ་གྱི་སྐྱས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི།

"དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ལས་གཞན་པ་བཀག་པས།
ཅམ་གྱི་སྐྱའི་དོན་བྱས་ཟིན་པའི་སྤྱིར་ཅམ་གྱི་སྐྱས་ཤེས་བྱ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
འགོག་མི་རུས་པར་བརྗོད་ནས། བཤད་ཚུལ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་སེམས་
གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་བྱི་རོལ་འགོག་པ་མི་སྤྱིད་པར་བསྟན་
པའི་སྤྱིར་བཤད་པ།"

ཅ་བ། དེ་ཉིད་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཅི་བཞིན།
 དེ་བཞིན་སེམས་ཅམ་གཙོ་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་ལ།
 མདོ་ལས་སེམས་ཅམ་ཞེས་གསུངས་གཟུགས་ནི་འདིར།
 འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན།

"ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་རྒྱུ་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བཤད་པ་
 ར། ཆོག་སྒྲུ་མ་སངས་ཞེས་པ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས་ཉེ་མི་མདོན་གྱི་
 སངས་རྒྱུ་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་
 སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་ཞེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ཆོག་སྒྲུ་
 མ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས། མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལ་སྒྲེ་
 ཁམས་གསུམ་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་
 བྱེད་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་པ་འདིར་ནི་སྒྲེ་འདིས་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཁམས་གསུམ་འབྱུང་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱི། སེམས་
 ཅམ་ཞེས་ཁོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་ཀྱི་སྒྲེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་མེད་
 དོ་ཞེས་འགོག་པ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།"

ས་བརྩ་པའི་"མདོའི་དོན་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་གདོན་མི་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན།"

ཙ་བ། གལ་ཏེ་འདི་དག་སེམས་ཙམ་ཞེས་མཁྱེན་ནས།
དེ་ལས་གཟུགས་ཉིད་དགག་པར་མཛད་ན་ནི།
སྤར་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས།
གཏི་ཐུག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་གསུངས།

གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་
ཙམ་མོ་ཞེས་མཁྱེན་ནས། ས་བརྩ་བ་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཉིད་
དགག་པར་མཛད་ན་ནི། སྤར་ཡང་ས་བརྩ་བ་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གཏི་ཐུག་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
ལས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ།

"ས་བརྩ་བའི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་ཤེས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
འབྲས་བུར་གསུངས་ཀྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ནི་མ་གསུངས་
སོ།"

རྟེན་བྱུང་དུ་ཡང་གསུངས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་
གསུངས་ན་ནི་གསུང་བ་པོ་འཁྲུལ་ཟད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་
པ་མི་སྲིད་པས། གདུལ་བྱ་གཞན་བཞི་བའི་ཕྱིར་གཞན་ངོར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་བ་ནི། "གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་བྱུང་ན་ནི། རྣམ་ཤེས་དེ་མ་རིག་པ་ལས་འདྲ་
བྱེད་ལ་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། སྟོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་
གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་
གྱིས་དམིགས་པའི་སྒྲིག་པ་སོགས་པ་ལྟར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེན་ཡོད་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱེན་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་
སྒྲིམ་དུ་བསམས་སོ།།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་རིག་པའི་སྐྱེན་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི། རྟེན་
འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གིས་བསྟན་ལ། མ་རིག་པ་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་སྟོག་པ་ནི་
ལུགས་སྟོག་གིས་བསྟན་པའི་མཐུན། "དེ་ལྟར་འདྲ་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་ཉེས་པ་
མང་པོའི་སྐྱོན་ཆགས་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་
པར་སོ་སོར་རྟོག་ན་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་
བཅས་པ་སྐྱེད་ཀྱི་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་མཐོང་ནས་རྣམ་ཤེས་རྩ་ས་
སྐྱེད་ཡོད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ནང་གི་བདེན་
འཛིན་གྱི་བྱུང་མཐུན་བྱས་པར་འགྱུར་དོ།།

རིགས་པ་བླ་མ་ཐུ་བ་ལས་ཀྱང་། "འཇིག་རྟེན་མ་རིག་སྐྱེན་ཅན་དུ། །
གང་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་།། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །
རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། །མ་རིག་འགགས་པར་འགྱུར་ན་ནི། །གང་
ཞིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ། །མི་ཤེས་པ་ལས་ཀྱན་བརྟགས་པར། །རྩི་ལྟར་

བྱར་ན་གསལ་མི་འགྱུར།" ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
ན་གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་བར་གྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་འཁྱུལ་པ་ལོག་པ་ན་གསལ་
དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི། ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། "སེམས་གཙོ་
བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་བ་འད་པ།"

ཅུ་བ། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང་།

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཆོག་གསལ་འགོད།

འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས།

སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།

"དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསགས་
པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། སྣོད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཆོག་གསལ་བ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཁོ་ནའི་སེམས་ཉིད་
ཀྱིས་བསགས་པའི་བྱན་མོང་བའི་ལས་ཀྱིས་འགོད་པ་སྟེ་སྐྱེད་དེ། རྒྱུད་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་ནས་འོག་མིན་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའོ།"

"དེ་ལ་སྣ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མདོངས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཆོག་གསལ་བ་
ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཁོ་ནའི་ལས་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྐྱེད་པའོ། བརྒྱ་
ལ་སོགས་པའི་འདབ་མ་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཆོག་གསལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱི་བྱན་

མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འདེགས་པར་བྱའོ།།
"ཇི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནི། རྣམ་པོ་དུས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་
དཔེར། སེམས་དཔྱལ་མཐོ་རིས་འཛིག་ཏེན་དུ། མཆོན་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་
བཞིན་ནོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ། འཛིག་ཏེན་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཡིན་
མིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་གཞུང་དུ་ཡང་བཞུགས་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་འདྲ་སྟོང་གི་འཛིག་ཏེན་མེད་པ་མིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན།

ཅ་ག་ འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས།།

སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།།

འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས་ཤིང་།། སེམས་སྤངས་
ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་
གསོག་པའི་ཕྱིར་ན་ལས་ཀྱང་སེམས་ལ་བཏེན་པའོ།།

དེ་ལྟར་ན་ས་བཙུ་བར། "བྱེད་པ་པོ་དང་ཆོར་བ་པོ་མེད་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་བཏེན་ནས། ཅན་གྱི་སྤྱོད་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པར་བསྟན་
ལ། ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བཏེན་པར་
གསུངས་པ་ལ་བཏེན་ནས། ཅན་གྱི་སྤྱོད་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བསྟན་
ཏེ། བཞུགས་པ་སྤྱི་མ་དགག་ཕྱོགས་དང་ཕྱི་མ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ནོ།།"

"དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རབ་རྩ་འཇུག་པ་ལ་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་
གྱི། སེམས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་མིན་པས། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་

ཞིག་གཙུག་པོ་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི།

སེམས་བཞིན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན།

དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ།

བསྐྱེད་གྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་མེད་ཀྱི་སྟེ་ཀྱང་གཟུགས་དེ་ལ་
ནི་སེམས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོར་སྐྱེད་པ་སྟེ་བཀག་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ།

འདི་ན་གྲངས་ཅན་སོགས་"ཁ་ཅིག་ནི་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་
པ་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སེམས་བྱེད་པ་པོར་འདོད་ལ།
གཟུགས་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་ལ་ནི་ཚུད་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙུག་པོ་ལ་
སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་པོར་དོགས་པ་སྟེ་བརྟགས་པར་བྱས་པ། བྱེད་
པ་པོ་དེའི་མཆན་ཉིད་མེད་པ་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་བསལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། བ་སྟེད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་རྒྱས་པར་མཐོང་བས། སེམས་ཅམ་ཞིག་
བྱེད་པ་པོར་བརྗོད་པ་ན་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བསལ་

ནས། གཙོ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་བཏོན་པའི་རྩོད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་གཞོན་
ལོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་དབང་བྱེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་
པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྲན་ཟླ་གཅིག་བཏོན་ནས། གཏོན་པ་རང་གི་ཡུལ་
འཛོལ་ཅིང་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་པལ་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་
པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་
ལ་གཞོན་པ་མེད་པས་གཟུགས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་
བྱུང་།”

གཉིས་པ།

ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤར་རི་སྐད་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས།

ཙ་བ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ལ།

ཐུང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཏེ་ཕྱ་ཆར་ཡོད།

དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་པ་ན།

ནལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ཕྱ་འབྱུང་མི་འབྱུང་།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་དེ་ནམ་གཞག་ལ་གནས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་

གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ཏེ་ཕྱང་པོ་ལྔ་
ཆར་ཡོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་
འདོད་པ་ན་རྣམ་འགྱུར་པ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་དེའི་ངོར་ཕྱང་པོ་དེ་ལྔ་
འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།

“གང་གི་སྤྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར།”

ཅུ་བ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཇིན་ཅིག།
སེམས་ཡོད་ཉིད་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཇིན་ཅིག།

སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་པར་མ་འཇིན་
ཅིག ནང་གི་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
མེད་པར་མ་འཇིན་ཅིག “གང་གི་ཆེ་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་འཐད་པས་
དབྱུད་པ་ན་སྤྱིའི་གཟུགས་མེད་པར་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཆེ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་
ཡོད་པ་འཐད་པས་འགྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ནང་གི་སེམས་མེད་པར་ཡང་
རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཡང་གང་གི་ཆེ་སེམས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི་
དེའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་
གྲགས་པའི་སྤྱིར་རོ།”

འདིར་སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
ཁུད་པར་འདོད་པར་བཤད་པའི་གཟུགས་མེད་པ་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་

མེད་པ་ཡིན་ཏེ།

"ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། སྡོ་སོགས་སྤང་ཉིད་འབྱུང་བར།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། "སྡོ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་" ཞེས་གསུངས་མེད་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤོས་ཤིང་། ཡང་འགྲེལ་པ་ལས་། "ཅམ་གྱི་སྤྲས་ཤེས་བྱ་འགོག་པ་མི་རྒྱས་པར་བརྗོད་ནས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མི་སྤྲོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།" ཞེས་གསུངས་འགོག་པ་མཛད་འོ་དོན་མིན་པར་གསུངས་པའི་གཟུགས་འགོག་པ་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཆོག་ཟེན་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་"ཅམ་གྱི་སྤྲས་ཤེས་བྱ་འགོག་མི་རྒྱས་པ་བརྗོད་ནས།" ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཅམ་པས་ཅམ་གྱི་སྤྲས་སེམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་བཀག་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་ཅན་ཁས་མི་ལེན་ན་སེམས་ཅམ་པ་ཀྱན་གཞི་སྤྲུབ་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་ན། ཐེག་བསྟུས་ལས། ༡༣ "ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་སྤྲེལ་ཟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་སྤོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་མི་འཐད་དེ་" ཞེས་དང་།

"རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་གདུང་བྱིས་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྤོན་

པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་མི་རུང་ངོ་།།" ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་
བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁས་སྤངས་ན་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་གཟུགས་སྐྱེ་བ་སོགས་
ཁས་ལེན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་བསྒྲེག་ནས་སྤྲ་
བར་མི་བྱ་སྟེ།

སེམས་ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་ན་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

"ལུང་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་
མཆོངས་པ་དེ་ལྟར་ཏྲོགས་པར་བྱ་སྟེ།" འདི་ལྟར།

ཙ་བ། དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་མདོར་སངས་རྒྱས་གྱིས།
མཆོངས་པར་སྤངས་ཤིང་མདོན་པའི་ཆོས་ལས་གསུངས།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གྱི་མདོར་ནི་སངས་རྒྱས་གྱིས་ལྷ་ཆར་ཡང་མཆོངས་
པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་སྤངས་ཤིང་སྟེ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། "རབ་འབྱོར་
གཟུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་།།"

ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཆོས་མཛོན་པ་ལས་ནི་ལྷ་ཆར་ཡང་རང་
དང་སྤྱིར་མཛོན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །
"དེའི་སྤྱིར་"པ་རོལ་གྱིས་ནི་སྤྱིར་བཤད་པ་"དེ་ལྷར་"སྤྱིར་རོལ་དང་སེམས་
གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་མཉམ་ཏུ་"ལུང་དང་
རིགས་པས་བྱུང་བའི།"

ཅུ་བ། བདེན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཞེགས་ནས་ཀྱང་།
ཁྱོད་ཀྱི་རྣམས་ནི་བཀག་པས་འགྲུབ་མི་འགྲུར།

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་དག་བཞེགས་པར་འགྲུར་རོ། །" དེ་ལྷར་
"བཞེགས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་རྣམས་སུ་བྱུང་བ་ནི་
འགྲུབ་པར་མི་འགྲུར་རོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་སྤྱིར་སྤྱིར་གཞན་དབང་
རྣམས་སུ་བྱུང་བ་ལན་དུ་མར་བཀག་པ་དེའི་སྤྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་བ་དོན་མེད་
པར་འགྲུར་རོ། །"

ཅུ་བ། དེ་སྤྱིར་དེ་ལྷའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས།
དེ་ཉིད་མ་སྤྱིས་འཛིག་ཏེན་སྤྱིས་རིག་བྱ།

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་འཇིག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་
སྟོང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲར་བཤད་པ་དེ་སྟ་བུའི་རིམ་
པས་དངོས་པོ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། འཇིག་
ཉེན་གྱི་ཐ་སྟོང་དུ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་དངོས་
པོ་རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་དོན་དམ་དང་། སྐྱེས་པ་ཐ་སྟོང་དུ་ཁས་སྒྲང་བར་སྟོན་
པས་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་བར་ངེས་པར་སྒྲར་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ།
མདོའི་བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཉོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

བྱང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་པ། རིགས་པས་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

བྱང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་གཞན་ཡང་དང་དོན་དུ་བསྟན་
པའོ།།
དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

གལ་ཏེ་ཡང་ས་བརྩ་པའི་མདོའི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་
ཡང་ལུང་གཞན་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། "ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་དེ།
སེམས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་རྣམས་སུ་སྤང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལྟ་བུ།
སེམས་ཅམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

"དེ་ལ་ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་
སོ། །ལོངས་སྤྱོད་ནི་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་ལུས་ལྟ་བུ། །གནས་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་
འཛིག་ཉེན་ནོ། །སེམས་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཁོ་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་
སུ་སྤང་བ་སྤྱེ་བ་ན་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོར་གནས་པ་ལུས་རང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་མདོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།"

"མདོ་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།"

ཅ་བ། མདོ་སྤྱེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྤང་ཡོད་མིན།།

སེམས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲ་དོ་ཞེས་གསུངས་པ།

"དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།"

ཅ་བ། གཟུགས་ལ་ཤེན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ།

གཟུགས་བརྒྱུག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བྱང་དོན་ཉིད།

"གང་དག་གཟུགས་ལ་ཤེན་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་རྒྱས་སུ་
ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་
པ་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་
དེ་དག་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲོར་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
བསགས་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱུག་པའི་སྤྱིར། ཆགས་པ་ཅན་
དག་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་འཛོམས་པའི་ཀའ་རུས་ལྟར། དེ་ལྟ་
བྱར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅམ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།"

ཅ་བ།ཡང་བྱང་དོན་ཉིད།

"ཡང་ལྷུང་འདི་བྱང་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་ངས་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ལྟར་གང་ལས་ངས་ཤེ་ན།"

ཅ་བ། འདི་ནི་སྟོན་པས་བྱང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་།

འདི་ནི་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཐད།

སྤྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི། སྟོན་པས་
བྱང་དོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་ལུང་ལས་བྱང་དོན་དུ་འབྱུང་ལ། མདོ་འདི་ནི་
བྱང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་ཀྱང་འཐད་པ་སྟེ་འབྱུང་བོ།

"དེ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་དེ།" ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་
ཅམ་དུ་བསྟན་པའི་ཅམ་གྱི་སྒྲས་ནི་ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱི་
རོལ་མི་འགོག་གྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་ཅེས་སྟོབ་དཔོན་འདིས་མི་འཆད་ཀྱི།
དེ་ལ་ནི་ཅམ་གྱི་སྒྲས་སྤྱི་རོལ་འགོག་ཀྱང་མདོ་དེ་བྱང་དོན་ནོ་ཞེས་འབྲེལ་ལོ།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྟན་གྱིས་ནི་མདོ་དེས་ཀྱང་སེམས་ལུས་
དང་། ཡོངས་སྟོན་དང་གནས་དང་འདྲ་བ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུས་ཁ་
བསྐྱར་བར་སྤྱི་བ་ལ་འཆད་ཅིང་སྤྱི་རོལ་ཡོད་མིན་གྱིས་ཀྱང་སྟོས་རྣམ་མེད་
དུ་མཐོང་བ་འགོག་པར་བཞེད་པས་ཅམ་གྱི་སྒྲས་སྤྱི་རོལ་འགོག་པ་མིན་པར་
འཆད་དོ།

གཉིས་པ།

དེ་འདྲ་བའི་མདོ་གཞན་ཡང་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི།

"སྤྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་

སེམས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་"བླ་འོ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་
གྱི།"

ཙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི།
བླ་འོ་ཡིན་ཏེ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད།

སྒྲ་བཤད་པ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྐྱེས་པ་ལས། གཞན་ཡང་ནི་བླ་འོ་ཡིན་ཏེ་འཆད་འགྱུར་
གྱི་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་དོ།

"རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགོངས་པ་ངེས་
འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། གུན་བརྟགས་པ་མེད་པ་དང་།
གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་དང་།" དེ་བཞིན་དུ། "ལེན་པའི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་
ཟབ་ཅིང་སྤྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་ཡི་རྒྱན་ལྟར་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་
འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །ཀྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན།" ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་འགྲེལ་བར་གསུངས་སོ།

དེ་ལ་མདོ་དེར་གུན་བརྟགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང་།
གཞན་དབང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེད།
བདག་གཉིས་སུ་གུན་བརྟགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱུང་
པར་དུ་བརྟགས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ནི། དེའི་ལུགས་ཀྱིས་
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤིད་ཀྱང་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བརྟགས་པའི་གུན་བརྟགས་དུ་

མ་ཞིག་ནི་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་དེར་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་པར་གཞན་དབང་ཅམ་ལས་མ་
གསུངས་པ་ནི་དབུ་སེམས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཚུད་པའི་གཞིའི་གཙུག་པོ་ནི་
གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ་ཀུན་བརྟགས་འདོགས་པའི་གཞི་ཡང་གཞན་དབང་ཡིན་
ལ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ།
དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་ཡང་ལུགས་འདིས་བྱང་དོན་དུ་འཆད་དོ།།

ཡང་མདོ་དེར་“ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་”ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་འཇུག་ཤེས་དུག་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་བྱང་དོན་དུ་འཆད་དེ། ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་མེད་ན་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། ལ་སོགས་
པའི་སྒྲིམ་བསྐྱུས་པ་ལ་མདོ་དེར་སྤྱི་རོལ་བཀག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཏེ། འདིར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་
དོ། །འདི་རྣམས་ལ་གོ་བ་མཐའ་ཚོད་པར་མ་ཆགས་ན་སྤྱིར་དབུ་སེམས་དང་
ཁྱད་པར་དུ་ལུགས་འདིའི་གནད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པར་
མཐོང་ནས་བྱང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དོ།།

དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཚིག་གང་གིས་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་བརྟན་པ་
ནི། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། “བཙུག་ལྷན་འདས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་དེ་ཅི་སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་

ལགས་པ་ཞེས་བགྱི། བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་བསྟུལ་པ། བྱམས་པ་ཐ་
དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་
པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཙན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ངས་བཤད་
དོ།།" ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞོ།།

ལུགས་འདིས་སྒྲར་བཤད་པའི་དོན་ཚན་བཞི་ག་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་
གྱི། དེ་དག་གི་གསེབ་ནས་ཁ་ཅིག་བྲང་དོན་དང་། ཁ་ཅིག་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་
བ་ལྟར་ནི་མི་མཛད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་
ནི་འཕགས་པ་ཉིད་གྱིས་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གཅིག་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལས་གོ་རྟུས་པར་དགོངས་ནས་འཇུག་འགྲེལ་དུ་མ་སྒྲོས་
སོ། །ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཙམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་པར་བསྟན་པ་བྲང་དོན་དུ་ལུང་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལང་ཀར་
གཤེགས་པ་ལས། "རྗེ་ལྷར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྤྲོ་བ་སྤྲོ་རྣམས་གཏོང་
བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཙན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་
ཏུ་གསུངས། །" ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་སྤྲོ་སྤྲོར་བ་ནི་སྤྲོ་
པའི་རང་དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི། ནད་པའི་ནད་ཀྱི་ཚུལ་དང་བསྟན་དགོས་
པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་སྤྲོ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་
གིས་མིན་གྱི། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་
ལུང་སྤྲ་མ་བྲང་དོན་དུ་ཤེས་སོ།།

རྗེ་ལྷར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཇུག་དུ་འགྲེལ་པ་ལས། "དེ་བཞིན་

དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་བཟོད་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ། "ཞེས་པའི་བར་ལང་ག་ཞེགས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་བྲངས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པས་ཀྱན་གཞི་ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་བྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་རོ། །འདིར་འགྲེལ་བ་འདད་ལས། "དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཏྲག་བཏན་གྱི་སྟོང་པོ་གསུངས་པ་བྲང་དོན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་བྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི།" མོག་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ།

འགྲེལ་བ་ལས། "སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་བྲང་དོན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་"ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསལ་བར་བའདད་པའི་བྱིར་རོ།

ངེས་ཇི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་སྤྲོ་བ་བྲང་དོན་དུ་བའདད་པ་བཞིན་དུ་ཏྲག་བཏན་གྱི་སྟོང་པོ་བྲང་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲོ་བཞིན་པ་མིན་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་ཐོག་མར་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་སྤྲོ་བཞིན་པ་མིན་པར་ཞེས་དགོས་པས། ལང་ག་ཞེགས་ལས། "མདོ་སྡེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་བསྟན་པ་དོན་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་གཏམ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྤྲིག་རྒྱ་ནི་རྒྱར་མེད་པས་རྒྱར་ཞེན་པའི་རི་དྲགས་སྤྲོ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱང་གྱིས་པ་མགྱ་བར་བྱེད་ཀྱི། འཕགས་པའི་ཡེ་ཞེས་རྣམ་པར་དགོད་པའི་གཏམ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའི་བཟོད་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ།"ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་།

“སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མདོ་སྡེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་
གསུངས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྣམ་པར་
དག་པ་མཆོན་སོ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་
ནང་ན་ཡོད་པར་བརྗོད་དེ། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་གོས་ངི་མ་ཅན་གྱིས་དགྱིས་པ་
བཞིན་དུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་དགྱིས་ཤིང་ངི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་
པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་དུ་བརྗོད་ན་སྙིང་པོར་སྐྱ་བ་འདི་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་
སྐྱ་བ་དང་ངེ་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས་ཞེས་ཞུས་སོ།།”

དེའི་ལན་དུ། “དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་སྐྱ་ངེ་མཁའ་པ་མིན་པས་ལུ་སྟེགས་
ཀྱི་བདག་དང་མི་འདྲ་”ཞེས་འཆད་པ་ན། གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་
དགོངས་གཞི་ནི་སྙིང་ཉིད་དང་མཆོན་མེད་དང་སྟོན་མེད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་པའོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་གྲིས་པ་རྣམས་
བདག་མེད་པས་འཇིགས་པ་སྤང་བ་དང་། ལུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་དུ་སྐྱ་བ་ལ་
མདོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དང་། སྟོན་དེའི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་སྙིང་པོ་
ཡོད་པར་བསྟན་པས་འདི་ལ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
བདག་དུ་ཞེན་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་སྐྱས་ཟེན་ལྟར་གཟུང་ན་ལུ་སྟེགས་
ཀྱི་བདག་ལ་ཞེན་པ་དང་འདྲ་བས་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱ་བའི་དོན་
ནོ། །སྐྱ་ངེ་བཞིན་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་སྐྱས་ཟེན་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་ལུ་
སྟེགས་ཀྱི་བདག་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་

པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྒྲིམ་སོ།།

འགྲེལ་པར་“ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྒྲེ་
བ་དང་མི་གཉིས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མདོ་སྒྲེའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་འདི་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།” ཞེས་བྲངས་པའི་
འོག་ཏུ། “དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྒྲེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་
སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཐམས་ཅད་བྲང་བའི་
དོན་ཉིད་དུ་ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས་” ཞེས་
གསུངས་སོ།།

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྒྲེ་ནི་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་
ལུང་ཆོན་པ་གཉིས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་
མ་སྐྱངས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་འགྲེལ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གསལ་པོར་
བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

“ལུང་འདིས་” ཞེས་པ་འགྲེལ་བཤད་ལས། ས་བརྩུ་པའི་མདོའི་རྟེན་
འགྲེལ་ལ་རྟོག་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
མི་རིགས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་བཀག་པ་ནི་ས་བརྩུ་པ་ལས་སེམས་ཅམ་
མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཅམ་ཀྱི་སྐྱས་སྤྱི་རོལ་མི་འགོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
གསུངས་ཀྱི། སྤྱི་རོལ་བཀག་པ་བྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་མིན་ནོ།།

དེས་ན་རྩ་བར། “བྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་” ཅེས་
པའི་ལུང་ལ་གསུམ་ལས་སྤྱི་རོལ་བཀག་པའི་སེམས་ཅམ་བྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་

ནི་རི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་པ་བཞིའོ། །ཀུན་གཞི་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ནི་རྟག་བརྟན་
 གྱི་སྟོང་པོ་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ངོ་། །རྟག་བརྟན་གྱི་སྟོང་པོ་ཡོད་པར་
 བསྟན་པ་བྱང་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་བྱང་དོན་དུ་རི་ལྟར་འབྲུག་ཅེ་ན། རྟན་
 སྟག་པོ་བཀོད་པ་ལས། "ས་རྣམས་སྣ་ཆོག་གས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་
 སྟོང་པོ་དགོ་བའང་དེ། །སྟོང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །སྟོང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང་། །སྟོ་ཞན་
 རྣམས་གྱིས་མི་ཤེས་སོ།།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ཡང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་། "དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ་" ཞེས་
 དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་གཉིས་
 གཅིག་རྟག་ལ་གཅིག་མི་རྟག་པར་བཤད་པས་སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་གཉིས་
 གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་མིན་ཡང་གང་ལ་བསམས་ནས་སྟོང་པོ་བསྟན་པའི་དོན་
 དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པས་དགོངས་པའི་དོན་ལ་སྟོས་ཏེ་
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་གོ། དེ་ལྟར་ན་སྣ་མ་བྱང་དོན་དུ་
 བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་སྟེ་མ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་འབྲུག་གོ།

འགྲེལ་པ་ལས། "དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་
 ཞུགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་
 པར་རིག་པར་བྱའོ།།" ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་དང་རྟག་བརྟན་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
 པོ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས་ལུང་དེས་ཀུན་

གཞི་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་རྟོགས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། "སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་།" ཞེས་པ་ནས། "ཆུད་པ་འདི།" ཞེས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མདོ་
ཉིད་ལས། "འདི་ནི་མདོ་སྡེ་གང་དུ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་དོན་འདི་ཉིད་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།" ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེ་བ་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དོ།

གཉིས་པ།

རིགས་པས་བསྟན་པ་ནི།

"ད་ནི་རིགས་པས་སེམས་ཅམ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་གསལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཙུ་བ། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་གསལ་བ་ནི།
བདེ་སྒྲག་རྟེན་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།
ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས།
དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན།

དེ་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་ངེ་ལྟར་ཐོག་མར་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་གཏམ་སྦྱོར་བར་

མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་མོའི་དོན་རྫོགས་པ་ཐོག་མ་ནས་རྫོགས་པར་མི་
རུས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་རང་བཞིན་
མེད་པ་རྫོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ།།

ཙ་བ། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི།
བདེ་སྒྲག་རྟེན་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།
ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས།
དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན།

དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྟོན་དུ་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་བསྟན་ན། དེའི་འོག་
ཏུ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ནི། བདེ་སྒྲག་རྟེན་ཅེས་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་མེད་པ་སྟེ་"ཐོག་མར་
ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་ཡང་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དགག་པར་མཛད་
པ་ཁོ་ན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་ན་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདག་མེད་པ་
རིག་པ་རྣམས་ཤེས་པ་བཀག་པ་སྟེ་དེའི་བདག་མེད་པ་བདེ་སྒྲག་རྟེན་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཁོ་ནས་རྫོགས་ལ། རེས་འགའ་ནི་

གཞན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཉོགས་སོ།།

ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་དོན་ཡིན་
པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། "འདི་དག་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །བྱིས་
རྒྱུ་སྐྱེས་པ་སྤོང་དོན་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །"ཞེས་གསུངས་
ཤིང་འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་གསལ་
བར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཉོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི།

"ཤེས་རབ་ཅན་དག་གིས་དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་
དྲང་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ།"

ཅ་བ། དེ་ལྟར་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱས་ཏེ།

མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན།

དྲང་དོན་གསུངས་པའང་ཉོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་།

སྤོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས།

སྒྲུབ་བཤའ་བ་དེ་ལྟར་ལུང་གི་བྲང་ངེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་རྣམ་གཞག་
ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། "མདོ་སྡེ་གང་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་བཤའ་
པའི་དོན་ཅན་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཅན། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་བྱུང་པར་དུ་
བྱས་པའི་རྟོན་འབྱུང་དངོས་སུ་གསལ་བར་མི་བྱེད་པའི་བྲང་དོན་གསུངས་
པའང་བྲང་དོན་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་བྲང་བར་བྱ་ཞིང་སྟེ། རི་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་འབྱུར་བ་དེ་ལྟར་བཤའ་
པར་བྱ་སྟེ།" འདི་ག་རྟོན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། "འབྱུང་རྣམས་
མིག་གཟུང་མ་ཡིན་ན། དེ་འབྱུང་མིག་གཟུང་རི་ལྟར་ཞེས། །གཟུགས་ལ་དེ་
སྐད་གསུངས་པ་ན། བྱོད་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲིན་པ་བསྐྱོག་ཅེས་གསུངས་
ལ། མདོ་ལས་ཀྱང་། "མི་རྟག་དོན་ནི་མེད་དོན་" ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལུང་སྒྲུབ་མ་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི་བཙེམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
མདོན་པར། འབྱུང་བ་བཞི་མིག་གི་ཡུལ་མིན་པའི་རེག་བྱ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་
བའི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་གི་གཟུང་བྱར་གསུངས་
ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲང་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་དེ་
རྣམས་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ན་འབྱུང་བ་མིག་གི་གཟུང་བྱའམ། ཡང་ན་
ཡུལ་གཟུགས་མིག་གི་གཟུང་བྱ་མིན་པར་ཁས་སྒྲང་དགོས་པར་ཤེས་པ་ན་
བཤའ་ཚུལ་སྒྲུབ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་མིན་པར་ཤེས་ནས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། བཤའ་ཚུལ་སྒྲུབ་མ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་
སུ་གསུངས་པར་ཤེས་པའོ། ། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི་སྒྲུབ་མ་བཞིན་དུ་དངོས་

པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་
དུ་ཡིན་པར་གོ་བཤོ།

ཙ་བ། སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས།

མདོ་གང་ལས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
དོན་ཅན་ཏེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཅན་དེ་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་
གྱིས་ཤིག།

དེ་ལྟར་ཡང་ཉིད་ངེ་འཇིག་རྒྱལ་པོ་ལས། "སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་
པས་བཤད་པ་ལྟར། ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཤེས། གང་ལས་
སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བྱ་བསྐྱེད། ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་བའི་དོན་དུ་
ཤེས།" ཞེས་གསུངས་ཏེ་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ནི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་
མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་རོ། གང་ཟག་བསྐྱེད་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅན་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་
དང་། ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་རྣམས་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། འདི་ནི་མདོ་སྡེ་
ལ་བྱང་ངེས་གཉིས་སུ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་བྱངས་སོ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་ཐུག་ཏུ། ང་ཡིས་ཆོས་
རྣམས་གང་གསུངས་པ། ཡི་གེ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ། ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་
པར་རུས་མ་ཡིན། དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསམ་བྱས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
སྒོམ་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་མང་པོ། འདི་སྟེད་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་
པ་རྣམས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། མི་གང་དོན་ལ་མཁམས་

རྣམས་ཀྱིས། །གནས་འདི་ལ་ནི་བསྐྱབ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་
ཉིད་མི་དགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་ནི་མདོ་སྡེ་དེ་སྡེ་དེ་ཅིག་གསུངས་པ་
ལ་དོན་དམ་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་
གཞིལ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པའི་བྱང་དོན་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་གཞིལ་བས། དོན་དམ་ལ་གཞིལ་བར་དོན་གཅིག་པའོ།།

དེའི་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་མདོ་སྡེ་ཡོད་ཆད་ལམ་ལ་སློབ་པའི་
ལས་དང་པོ་བས་རྩད་གཅད་པར་མི་རྣམས་པས་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྩད་གཅད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་
མི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་བཤད་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
བྱངས་པས་ཤེས་སོ།།

དངོས་པོ་གཅིག་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱོམས་ན་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བསྐྱོམས་པར་འགྲོ་བས་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སོ་སོར་སྐྱོམ་མི་
དགོས་པའི་དོན་ནོ།།

དངོས་པོ་གཅིག་བསྐྱོམས་ན་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་གང་
ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིན་ཞེས་པས། ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་
བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་རྣམས་ལ་གཅིག་གིས་ཆོག་ཟེར་བ་མིན་ནོ།།

ཟླ་བ་སྒྲོན་མ་ལས། གངས་ངེས་སུ་འཛོག་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་ཡང་དག་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་
ཡང་ཉོགས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་རྣམས་མཐའ་ཆོད་པར་བྱང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ།།

"ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་ནི་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ།" ཞེས་པ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་
ལས་ངོ་མོ་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་ན་རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་
གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་པ་ལ་དེའི་ཕྱོགས་ཅམ་སྟོན་པའོ།།

"དཔེར་ན་སྐྱུ་ལ་ནི་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ལ་ལོག་པར་
བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ་སྐྱུ་ལ་དེ་ཐག་པ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྐྱུ་ལ་དངོས་ལ་ནི་
ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་
བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གཤེས་ལུགས་ཀྱང་གཞན་དབང་འདུས་བྱས་ལ་ནི་དེར་
མེད་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ།" ཅེས་པ་ལས། "རང་བཞིན་དང་
ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པས་
གཤེས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། །བཟུང་
བཞིན་པ་སྟེ་མཐོང་བཞིན་པའི་ཉེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གཟུགས་བརྟན་དང་
འདྲ་བ་ལ་གཤེས་སུ་ཀྱན་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་
ལྟ་བུ་གཟུགས་པའི་སྒྲོན་ལྷ་ལ་ལ་ནི་གཤེས་ལུགས་དངོས་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་
མེད་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་
པ་ཅན་ལ་ཡེ་ཤེས་དེས་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབྲེལ་ཞིག་མཛོན་སུམ་དུ་

མཛད་པས་དེ་ཉིད་བྱགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཟོད་དོ། "མ་
རིག་པའི་མཐའ་བཅད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

"དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་པར་བྱས་
ནས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཤད་ཚུལ་དེས་
བྱམས་ཞུས་གྱི་ལེ་བྱར་མཆན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱ་ལ། "དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་བྱང་
དོན་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

སེམས་ཅམ་པས་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ལ་གཟུང་འཛིན་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པ་གཉིས་སུ་བཏགས་པ་ཀྱན་བཏགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་བཤམ་བཏགས་
པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་པའི་
གཞན་དབང་ནི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱམས་ཞུས་ནས་བཤད་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
མཐའ་ཆོད་པར་ནི་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ།

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི།

དེ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆིག་གལ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་གཅེར་
སུ་བ་རྣམས་ནི་འཛིམ་པའི་གོང་བྱ་དང་དབྱུ་བྱ་དང་འཁོར་ལོ་དང་སྐྱད་པ་དང་
ཆུ་དང་རྩ་མཁན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་བྱམ་པ་འབྱུང་བ་ན། རྩ་བུ་འཛིམ་

པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་རྩ་བུམ་གྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་སེམས་སོ།། བྱི་རོལ་ལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ནང་ལ་ཡང་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

“དེ་ལ་གང་ཟག་དང་བདག་གཅེས་པའི་སློག་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སློག་མ་ཡིན་པ་དང་། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་འབྱུང་པའི་ཆོས་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་མིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་འཆལ་བྱིམས་འགོག་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བདེ་བ་དང་། སྦྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་ཤེས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱ་བའི་ཤུགས་ཏེ། ཆོག་གི་དོན་དགུའི་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས་བྱམས་པ་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་སློག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ད་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་སྟེ། བྱམས་པ་དང་སློག་གཉིས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། སློག་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགོ་བར་རྒྱ་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་འདོད་དོ། །ཡང་བྱམས་པ་རང་གི་པ་དང་མ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གཞན་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་མི་ལེན་པས་སྤར་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་མི་གཞོད་དོ་ཞེ་ན།”

ཙ་བ། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར།
བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ།

རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་
ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤར་
རེ་རེ་བ་ལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་གཉིས་ཆར་ལས་སྐྱེ་བའི་སྟོགས་
ལ་ཡང་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པ་སྟོག་ལ་སྟོས་ཏེ་
བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་སོགས་
ཀྱིས་དགག་ལ། བ་མ་སོགས་ལ་སྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་ན་ནི། ཏ་ཅང་ཐལ་
བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་གོ།

"གོང་དུ་ངེ་སྤར་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
དང་། དོན་དམ་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་
ཡང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་མཐུག་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།"

ཙ་བ། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་མིན་ཏེ།
གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་
པ་མིན་ལ། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་ཡང་འདོད་པ་མིན་ནོ། གང་གི་ཕྱིར་བདག་

གཞན་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་
བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ།

རྒྱ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི།

"འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་པར་བཞི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་
རྒྱ་ལས་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀར་བྱུང་
བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་དེ་དག་ཏུ་འབྱུང་ན་བདག་གིས་ནི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་
ཁས་མ་སྒྲུངས་པས་སྟོགས་གསུམ་ག་ལ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདི་
ལྟར་བསྒྲུབ་ཏེ་རྒྱ་བ་དང་དེའི་འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་པ་དང་འཇམ་ཤ་དག་
འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ལ། དེའི་འདབ་མ་དང་ཟེའུ་འབྲུ་དང་སྟེ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་སྣ་ཚོ་གས་པ་དག་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ངོ་།།
དེ་བཞིན་དུ་པ་ན་ས་དང་བལ་པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ཚོ་གས་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་ལ་བཞིན་དུ་མ་བྱ་དང་བྱ་ཏི་ཏི་རི་དང་བྱ་གག་ལ་སོགས་
པ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དག་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་པས་གཟུང་
ནས་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་ལ་སོགས་པ་འགོད་པར་མི་དམིགས་སོ། །དེའི་
བྱེད་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྟོལ།
འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།"

ཅ་ག། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འབྱུར་ན་ནི།
དེ་ཆེ་མཐའ་དག་ཏྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འབྱུར་ཞིང་།
འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཛིག་ཏེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི།
བརྒྱ་ཐག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འབྱུར།

“གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འབྱུར་ན་
ནི། དེའི་ཆེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
གི་རྒྱ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འབྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་མིན་པར་འབྲ་
བའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་གང་ཞིག་ཨ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དུས་ཆིགས་ལ་
སྟོས་ཞིང་རེ་འགའ་མངོན་པ་དེ་ཡང་དེ་དག་ལ་ཏྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འབྱུར་
ཏེ། དུས་ཆིགས་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་རོག་ལ་ཡང་མ་
བྱའི་མདོངས་ཡོད་པ་དང་། མ་བྱ་ལ་ཡང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ནའང་ནི་
ཅོའི་སྒོ་ཡོད་པར་འབྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།” “དེ་ལྟར་
རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་ནས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པ།”

ཅ་ག། འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཛིག་ཏེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི།

བརྒྱ་ཐག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འབྱུར།

སྟོན་ཏེ་གཤམ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་ཆེད་དུ་འཛིག་ཏེན་པ་
འདི་པ་ཡི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནི་དགའ་བ་"བརྒྱ་ཕྱག་དག་གི་སྟོན་སྟུང་
པ་སྟེ་གསོག་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་གཞན་ཡང་།"

ཅུ་བ། གཤམ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱ་ཡིས་སྟོང་པར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི།
ཟུང་ལ་ཡི་བྱི་མདོག་རི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་ཉིད་ན།
ཞིན་ཏུ་ཆེས་བཟའི་འཛིག་ཏེན་འཛིན་པའང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
རང་གི་སྟོན་བཞིན་འཛིག་ཏེན་རྒྱ་ལས་ཡིན་པར་ཞེས་པར་གྱིས།

"གཤམ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱ་ཡིས་སྟོང་པར་ཏེ་རྒྱ་མེད་པར་འབྲུང་བར་འགྱུར་ན་
འགྲོ་བ་འདི་དག་ནམ་མཁའ་ཡི་ཟུང་ལ་ཡི་བྱི་དང་མདོག་རི་བཞིན་དུ་གཟུང་
དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཞིན་ཏུ་ཆེས་བཟའི་འཛིག་ཏེན་འཛིན་
པའང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྟོན་སྟུང་པོའི་ནམ་པ་ཅན་ནི་སྟོན་པོ་ལས་སྐྱེ་
བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཏེན་མཐའ་དག་རང་གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་
ཞེས་པར་གྱིས་ཞིག"རྒྱུ་པར་སྟུང་ན་༡༠༠"དེ་ཉིད་ནི་བཞི་སྟེ་འགྲོ་བ་སྟུང་
ཆོགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་ཞེས་བྱ་བ་

རྣམས་སོ།། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སློན་པའི་བྱད་པར་ལས་པར་དང་བལ་
པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། མ་བྱ་དང་བྱ་གཤམ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་
སྣ་ཆོགས་པ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པ་འཐད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་ཀྱི། ལྷོ་
དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་གཙུག་པོར་གྱུར་པ་ཡང་དེ་
ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།"

"ཇི་ལྟར་ཆང་དག་ལས་འབྱུང་བའི་བྲེ་བྲག་ཕྱད་པ་ཡོངས་སུ་འབྱུར་
བའི་བྱད་པར་ལས་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོས་པ་དང་བརྒྱལ་བའི་རྒྱད་
སྟོས་པར་འབྱུར་བའི་རྒྱས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པའི་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་པ་ལས་ལྷོ་དག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་
དག་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་བར་དུ་ཡང་འབྱུར་
ནོ།།"

"དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི། གང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སློན་པ་
འདིར་རམ། འདིར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སློན་པ་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་
འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་སོ།།"

"མཛེས་མ་ལེགས་པར་སྟོན་ཅིང་བཟའ་བར་གྱིས། །ལུས་མཆོག་
འདས་གང་དེ་བྲོད་ལ་མི་འབྱུང་། ལུས་འདི་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་ཅ་མ་ཞིག་
སྟེ། །འཇིགས་མ་སོང་བ་ལྟོག་པར་མི་འབྱུར་ནོ།།" ཞེས་སྟེ། འདི་ནི་
བྱ་མོ་ལ་མངོན་པར་བསྟོན་པར་འདོད་ཅིང་བྱ་མོའི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་

པར་ཉོགས་པར་འདོད་ནས་སྒྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།" རྒྱ་ཆོས། ༤ "འདས་པའི་
འཇིགས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་མ་ཡིན།" ཞེས་བསྒྱུར་རོ།

"འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དེ་སྒྲུལ་
པའི་ངེས་པ་འདི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ད་ལྟ་མངོན་
སྒྲུལ་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་སྒྲུལ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་
མངོན་སྒྲུལ་དུ་མ་མཐོང་བ་དེ་མངོན་སྒྲུལ་ཞིག་གམ་མངོན་སྒྲུལ་མ་ཡིན་པ་
ཞིག་ཡིན་གྲང་མངོན་སྒྲུལ་མོ་ཞེ་ན།"

"མངོན་སྒྲུལ་དུ་མཐོང་བ་ལོག་པ་མངོན་སྒྲུལ་དུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་
མེད་པ་ཡང་མངོན་སྒྲུལ་དང་མི་འགལ་བར་འབྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་
མེད་པ་ཡང་བྱོད་ལ་དངོས་པོར་འབྱུར་ཏེ། ཆེ་རབས་པ་རོལ་མངོན་སྒྲུལ་དུ་
མཐོང་བ་ལོག་པ་མངོན་སྒྲུལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སྒྲུལ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་པ་འགལ་ཡང་མེད་
པས་དངོས་པོ་ཡང་མེད་པར་འབྱུར་ཏེ་སྒྲོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་
མེད་ན་འབྱུང་བ་བཞི་མེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་
བཅའ་བ་ཡང་ཉམས་པར་འབྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མངོན་སྒྲུལ་མ་ཡིན་ན་ནི་རེ་ཞིག་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སྒྲུལ་ཆད་མས་མ་བཟུང་བས་རི་
ལྟར་མ་བཟུང་བ་དེའི་སྒྲོ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་དཔོག་པར་འབྱུར།
ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།"

སྒྱིར་མངོན་སྒྲུལ་དུ་མ་བྱད་"རྗེས་དཔག་ལས་རབ་ཏུ་གྱུབ་པས་གྲང་

སྐྱེས་བུའི་དོན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རི་ཅམ་དབང་པོའི་སྟོད་ཡུལ་ག། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཅམ་ཁོ་ནར་
ཟད། །བཟང་མོ་མང་ཐོས་གང་སྐྱ་ག། །དེ་ནི་སྐྱང་གིའི་རྗེས་དང་འབྲ།" ཞེས་
སྐྱེས་བུས་དོན་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྟོད་ཡུལ་
རི་ཅམ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པར་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་དོ།

ཙ་ག། འབྲུང་བ་དེ་དག་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིའི། །
ཡུལ་དུ་འབྱུར་བ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ན།།
གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་འཐུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ།།
དེས་ནི་རི་ལྷར་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡང་དག་རྟོགས་པར་འབྱུར།།

"ས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་
བཤད་པའི་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱུར་བ་དེ་ལྷར་
དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཞིན་ཏུ་རགས་པའི་དོན་གང་ལ་
ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་འཐུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ནི། རི་ལྷར་ན་ཞིན་ཏུ་སྤ་
བའི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པར་འབྱུར་ཏེ་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །སྟོན་གཞན་ཡང་།"

ཙ་ག།

འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི།
 ཞེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ།
 དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར།
 གང་ཆེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེའི་ཆེ་བཞིན།

འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་དེ་རྒྱང་
 བན་ནི་ཞེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་
 པ་རོལ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་ཏེ། དེ་གནས་པའི་
 རྒྱར་མཚུངས་པ་སྟེ་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་གང་གི་ཆེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་
 པ་དེའི་ཆེ་བཞིན་ནོ།

"ཅི་སྟེ་འབྱུང་བ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་
 མཐོང་བའི་དཔེ་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཡོད་པ་མིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་
 ཉིད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།"

འདིས་ནི་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲོར་བ་རྣམས་ལ་དཔེར་བཟུང་
 བ་ལ་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བ་དགོས་པ་བསྟན་ཏེ། རྟགས་སུ་བཟུང་
 བ་ལ་ཡང་འདྲ་ལ། སྒྲར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་བའོད་

པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཡང་བཤད་པས་དམ་བཅའ་རྟགས་གྲིས་སྐྱབ་པ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །“འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྲིས་མ་སྐྱེས་པ་
དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན།”

ཅ་བ། འབྲུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་བཤད་ཟེན་ཏེ།
གང་གི་སྒྲིབ་ན་གོང་དུ་རང་གཞན་ལས་དང་གཉིས་ཀ་ལས།
སྐྱེ་དང་རྒྱ་མེད་ཐུན་མོང་དུ་ནི་བཀག་ཟེན་དེ་ཡི་སྒྲིབ།
མ་བཤད་འབྲུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

འབྲུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་
བཤད་ཟེན་ཏེ། །གང་གི་སྒྲིབ་ན་གོང་དུ་“རང་དང་། གཞན་ལས་དང་། གཉིས་
ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ན་འབྲུང་བ་རང་
བཞིན་གྲིས་སྐྱེ་བ་ཡང་བདག་གིས་ཐུན་མོང་དུ་ནི་སྐྱེ་སྒྲིབ་བཀག་ཟེན་པ་དེ་
ཡི་སྒྲིབ། འབྲུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་སྐྱེ་གང་ཡང་སྒྲུབ་སྒྲིའི་ཚུལ་གྲིས་བཀག་
པས་མ་བཤད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དཔེ་གྲུབ་བོ།”

“དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་སོར་སྐྱབ་ནམས་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
འགོག་པ་ན་ཡང་། རྟགས་པ་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་པ་སྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ།” དཔེར་ན།

"རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། འཤམ་བྱའི་རང་བཞིན་གྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བུར་རྫོགས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། གང་ཆེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཆེ་བཞིན།" ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

"ཅི་སྟེ་བྱོད་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྱུར་བ་འདི་མཚུངས་སོ་སྣམ་ན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཅི་ལོག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་ག་རྟེན་གཞན་གཏོགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་དུས་སུ་བདག་འཤམ་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བུར་རྫོགས་བྱ་སྟེ། །བདག་གི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། གང་གི་ཆེ་ན་བདག་མེད་རྫོགས་པར་ཁས་ལེན་དེ་ཆེ་བཞིན། ཞེས་བརྗོད་པར་རུས་པ་ཡང་ཡིན་ལོ།"

དེ་བཞིན་དུ། འདི་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡོད་ཅེས་རྫོགས་པའི་དུས་སུ་བདག་འཤམ་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བུར་རྫོགས་བྱ་སྟེ། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་དག་ནི་དེ་གཉིས་ཁོ་ནས་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།"

"དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་བུ་ཞིག་ །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད།

ཅེས་གང་དམ་བཅས་པར་གྱུར་པ་བཞི་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་
གསུངས་པས་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་བསྐྱབས་སོ་
ཞེས་སྒྲ་བར་མི་བྱའོ།

གསུམ་པ།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི།

"འདིར་སྐྱས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་
དང་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་ན། འོ་ན་ངེ་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན་བཤད་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་
རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་
མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་དེ་བདག་གམ་གཞན་རྣམ་གཉིས་ཀའམ་
རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའམ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ།"

"གང་དག་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་
བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་
དེ་དག་བདག་ཏུ་གྱུར་པའམ། གཞན་ཏུ་གྱུར་པའམ། གཉིས་ཀར་གྱུར་པ་
ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་སྒྲ་བ་དག་ཀྱང་བཤད་ཟིན་
པའི་སྐྱོན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་གཞན་ལྟ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་བཞིས་སྐྱེ་བར་བཏགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།"

ཅུ་བ་

གང་གི་སྤྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་།

རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་
དང་། རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྲིས་བྱུང་བ་དང་བྲལ་ལོ། ཞེས་སྟོས་སོ།

འདིས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྲིས་བཀག་གྱང་། མཐར་
རྟགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཏན་ཆོག་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན་ནོ། །རང་བཞིན་གྲིས་བྱུང་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་དམ་བཅའོ།

གཉིས་པ།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

“གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྲིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན།

འོན་མ་སྒྲེས་པ་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཟུང་ཞེ་ན། སྒྲོན་པོ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་ཡང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་འགའ་
ཞིག་གི་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པས། ད་ལྟར་གྱི་མིག་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པས། སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

“འོན་གང་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མཐུན་དུ་སྒྲུང་
བར་མཐོང་བ་དེ། ཅི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འོས་ཤེ་ན། འདི་ནི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་
དབང་གིས་སྒྲུང་བས་ན་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་
དབང་ཁོ་ནས་བདག་ཉིད་དེར་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་
བཤད་པ།”

ཙུ་བ།

གང་གིས་སྤྱིན་ཚོར་དང་མཚུངས་གཏི་ཟུག་སྟུག་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ།
ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་དག་ཏུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར།

“གང་གིས་ཏེ་གང་གི་སྤྱིར་ཆར་སྤྱིན་ནག་པོའི་ཚོགས་དང་མཚུངས་
པའི་གཏི་ཟུག་སྟུག་པོ་སྟེ་འཕྱག་པོ་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་
བ་གཡོགས་ནས་གནས་པ་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་དེས་ན། གྱིས་
པ་རྣམས་ལ་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
ཡུལ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
གནས་སུ་འགྱུར་བ་འདི་ནི། གྱིས་པ་འདི་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུང་

བར་འགྱུར་རོ།།

“གལ་ཏེ་གཏི་ཐུག་གིས་བཀའ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་མཐོང་དུ་
ཆུག་ཀྱང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཅི་ལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
པ་མིན་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བ་ནི། གཏི་ཐུག་གི་དབང་གིས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཕྱིར་
དཔེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།”

ཙོ་བ།

རི་ལྟར་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ཤང་ཟླ་གཉིས་དང་།།

མ་བྱའི་མདོངས་དང་སྒྲུང་མ་ལ་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་བྱེད་པ།།

དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཏི་ཐུག་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པས།།

འདུས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྐྱ་ཆོགས་སྒྲོ་བྲོས་གྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

རི་ལྟར་དབང་པོ་རབ་རིབ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཡིས་རབ་རིབ་ཅན་
འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་ཤང་དང་ཟླ་བ་གཉིས་དང་མ་བྱའི་མདོངས་དང་སྒྲུང་མ་ལ་
སོགས་པ་ལོག་པར་ཏེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་འཛིན་པ་སྟེ་མཐོང་བར་བྱེད་པ་
དེ་བཞིན་དུ། གཏི་ཐུག་གི་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པ་སོ་སྟེས་སྐྱོན་པོ་
སོགས་གྱི་འདུས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྐྱ་ཆོགས་པ་སྒྲོ་བྲོས་གྱིས་ཏེ་དེ་དག་གི་ཤེས་
པས་རྟོགས་པར་ཏེ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།

འདི་ནི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། “མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་

རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་
ཟག་འདི་ནི། བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་
པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་དོ།" ཞེས་བྱ་བ་དང་། "དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་
འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། དེའི་སྤྱིར་
ཚུལ་འདིས།"

ཙ་བ།

གལ་ཏེ་གཏི་ཟུག་བརྟེན་ནས་ལས་འབྱུང་གཏི་ཟུག་མེད་པར་དེ།
མི་འབྱུང་ཞེས་བྱར་མི་མཁས་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་གོར་མ་ཆག །
སྒོ་བཟང་ཉི་མས་ཟུན་པ་སྒྱུག་པོ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡི།
མཁས་པ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་གྲོལ་བར་འགྱུར།

གལ་ཏེ་གཏི་ཟུག་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་
ལ། གཏི་ཟུག་མེད་པར་ལས་དེ་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། མི་
མཁས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་ཏེ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོར་མ་ཆག་གོ།

ཙ་བ། མཁས་པ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་.....།

མཁས་པ་དག་ནི་“མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
པ་མཐོང་བ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་ཀྱི།”

ཙ་བ། རྫོ་བཟང་ཉི་མས་ཐུན་པ་སྤྱག་པོ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡི།

“ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྫོ་བཟང་པོའི་ཉི་མས་ཐུན་པ་སྤྱག་
པོ་དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་རྣམ་པར་བསལ་བ་སྟེ་སྟོང་ཞིང་། ལས་འདུ་བྱེད་
དག་ཀྱང་ཉི་བར་མི་ལེན་ཏེ། ལས་དེ་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་སྤངས་
པའི་སྤྱིར་རོ།

ཙ་བ།གྲོལ་བར་འགྱུར།

དེའི་སྤྱིར་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། “སྤྱད་པ་
ལས། ༥༧ “བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལ། རྫོ་
མེད་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་རབ་འདིས་ཤེས་ཏེ། །ཉི་མ་སྤྱོན་མེད་འོད་ཟེར་
འཕྲོ་བས་ཐུན་བསལ་ལྟར། །མ་རིག་ཐེགས་པོ་བཙུག་ནས་རང་འབྱུང་ཐོབ་
པར་འགྱུར།” ཞེས་གསུངས་སོ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན།

ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་ག་ཤམ་བྱ་ཇི་བཞིན།
དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར།
དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དོན་
དམ་པར་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་ན། མོ་ག་ཤམ་གྱི་བྱ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ།
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྟེ་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།
དེ་དག་གི་ཡོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའོ་
སྟུང་ན། "འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།"

ཅུ་བ། གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་འགྱུར་པ།
སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས།
རེ་ཤེད་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྩད་བྱ་སྟེ།
ཕྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་རྗེས་འབྲེལ་ལའོ།

"གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་
ཤད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས་ན། མ་སྐྱེས་པར་མོ་ག་ཤམ་གྱི་བྱ་

དང་མཚུངས་པ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་ཅག་གིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡུལ་སྐྱོད་
སོགས་མཐོང་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས། དེ་ཞིག་སྒྲོན་
ལ་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་མིག་ཉམས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་བཅད་
པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་ཏེ་རྗེས་སུ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
པར་མཚུངས་པ་ལ། ཁྱོད་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་
མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེས་སྒྲོ་
མིག་བསྐྱེད་པས་པ་རྣམས་ལ་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ།།

"ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དག་འདི་ལྟར་
གཟིགས་ཤིང་། གཞན་གང་དག་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
དེ་དག་གིས་བྱང་། ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་སྐད་བཤད་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་ལུང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐུགས་
སྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཆད་པར་ཁྱུགས་པ་
ཡིན་གྱི། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་མ་རིག་
པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྒྲོའི་མིག་བསྐྱེད་པས་པའི་ཕྱིར་རོ།།"

རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། "ལུང་པོ་རང་བཞིན་དབེན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད།
བྱང་ཆུབ་རང་བཞིན་སྟོང་ཞིང་དབེན་པ་ཉིད། །གང་སྟོད་དེ་ཡང་རང་བཞིན་
སྟོང་པ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་ལྡན་པས་ཤེས་ཀྱི་བྱིས་པས་མིན། ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་
སྟོང་པར་རིག་འགྱུར་ཏེ། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་གྱུར་ནས། །

ཞེས་པ་པོ་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་གྱུར་ན། །བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་དེ་དག་སྦྱོང་ཅེས་
བྱ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

"དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་གཟིགས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་ཅི་ཡང་མ་
གཟིགས་སོ། །རབ་རིབ་ཅན་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་ལྟ་བུར་ཞོག་ཅིག རེ་
ཞིག་འདི་ནི་སྦྱོང་ཉིད་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་
པ།"

ཅ་བ། གལ་ཏེ་མི་ལམ་དེ་ཟའི་གྲོང་སྐྱེར་བཅས་།

སྒྲིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་མིག་འབྲུལ་གཟུགས་བརྟན་སོགས་།

སྐྱེ་མེད་མཐོང་ན་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་གྱང་།

སྦྱོང་ལ་ངེ་ལྟར་དེར་འབྱུར་དེ་མི་རིགས་།

"གལ་ཏེ་མི་ལམ་གྱི་ཁང་སྐྱེམ་དང་དེ་ཟའི་གྲོང་སྐྱེར་དང་བཅས་པ་
མཐོང་བ་དང་། མིག་འབྲུལ་མཁན་གྱིས་སྦྱུལ་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
སོགས་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་དང་། གཟུགས་བརྟན་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་
དང་། སོགས་གྱིས་བྲག་ཆ་དང་སྦྱུལ་པ་སོགས་ལ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཡོད་པ་མིན་
པ་མཐོང་བ་ན་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་མཚུངས་གྱང་། སྦྱོང་ལ་ངེ་ལྟར་དེ་དག་

མཐོང་བ་དེར་འགྱུར་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མཐོང་བ་དེར་མི་འགྱུར་བ་དེ་མི་
རིགས་སོ་ཞེས་ངེ་བདག་ཉིད་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པར་གྱིས་ལ། བྱིས་ཁོ་ཙོ་
ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ།།

ཅ་བ། དེ་ཉིད་དུ་འདི་ངེ་ལྟར་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་།
མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་གང་བྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི།
མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་པ།
དེ་ཡི་བྱིར་ན་སྤྲོ་འདི་མ་ངེས་པའོ།།

དེའི་བྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཟུགས་སོགས་འདི་ངེ་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་
ཀྱང་། གང་གི་བྱིར་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་བྱིར། རོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་
གྱི་བྱ་བཞིན་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྤྲོ་བ་འདི་ནི་གཏན་ཆིགས་མ་
ངེས་པ་སྟེ། འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།

བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། འགྲོ་བ་དག་ནི་མི་འདྲར་བཤད། །དེ་
ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་མ་བཞག། །མི་ལམ་གང་ལ་དངོས་པོ་མེད། །ལོག་པའི་སྒོ་
ལྡན་མངོན་པར་ཞེན། །དྲི་ཟའི་གྲོང་སྤྱོད་ངེ་ལྟར་སྤྲོ་བྱུར་ཀྱང་། །གྲོང་སྤྱོད་
སྤྱོགས་བཅུར་ཡོད་ མིན་གཞན་ནའང་མེད། །གྲོང་སྤྱོད་མིང་ཅམ་ཞིག་གིས་

རབ་ཏུ་བཞག དེ་བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་འགྲོ་འདི་གཟིགས། །ཆུ་ཡི་
འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་ནི། །མཐོང་ཡང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་མེད། །དེ་བཞིན་ཡོངས་
སྤྱོད་པས་དབྱུགས། སྤྱུག་པ་མིན་པར་སྤྱུག་པར་རྟོག །མེ་མོང་ཤིན་ཏུ་
ཡོངས་དག་ལ། །རྩི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྒྱན་སྒྲུང་བ་དེ་
བཞིན་དུ། །སྒྲོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷང་
ལས་ནི་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་བཞིན་
དུ།" "འཇིག་རྟེན་གྱི་འཇིན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ནི་
མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་བྱོད་རང་ཉིད་ལས་མ་ངེས་པའོ། ། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་
བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དོན་དམ་པར་
འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།"

གཉིས་པ།

དེའི་དོན་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

བྱོད་གྱི་ལུགས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བར་དམིགས་ནས། དོན་དམ་དུ་འགོག་པ་མིན་པ་དེ་"ཅེའི་སྤྱིར་ཞེ་
ན།"

ཅེ་བ། མོ་གཤམ་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས།

སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་འཇིག་རྟེན་དུ་འང་།

ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀྱན་ངོ་བོ།

ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས།

རི་ལྷ་ར་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་འང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གཉིས་ཀར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སོ།

ཞེས་གསུངས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་
འཇིན་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ལ་དབྱེ་མ་པས། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གཏན་
མི་འདོད་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་བར་གསལ་བར་
ཡང་སྒྱུར་བ་རྣམས་བྱུང་བར་བྱའོ། "གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ།"

ཅ་བ། དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན།

གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་བྱལ་རང་བཞིན་གྱིས།

ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་འདས་པ་གསུངས་བྱུར་པ།

དེ་ཕྱིར་ཏྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པ་བཙུགས་པ་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་

གདོད་མ་ནས་ཞི་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་ཞེས་གསུངས་པར་གྱུར་པ་"དེའི་ཕྱིར་དུས་ཏྲག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།"

གསུངས་ཚུལ་ནི། "དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ན། གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ། །རང་བཞིན་སྤྱད་ན་འདས་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་མགོན་པོ་བྱོང་གིས་བསྟན། །" ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་"ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞི་བའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱལ་བ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པའོ།།"

གདོད་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་རྣམས་འབྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཁོ་ནར་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་གོང་རོལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་དེ་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཞེས་པ་འདི་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། གདོད་ཀྱི་སྤྱི་ནི་དང་པོའི་སྤྱིའི་རྣམ་གྲངས་སོ།།

"རང་གི་སྤྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དོན་དམ་དུ་མེད་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བརྒྱལ་བ་འདི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ཁས་སྦྱངས་པ།"

ཅ་བ། བྱམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་།
 འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན།
 དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན།
 མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར།

བྱམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྱུར་བས་ན། དོན་དམ་པར་མེད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་
 མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།

འདི་ནི་མཛོད་ལས། "གང་ལ་བཅོམ་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་
 དེ་སྟོ་མི་འཇུག་པ། །བྱམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་དུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་
 གཞན་ནོ།" ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཉེ། "ཆལས་སུ་བཅོམ་པས་དེའི་སྟོ་མི་
 འཇུག་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་ལ་ནི་གྲོ་
 མོར་བཅོམ་ན་བྱམ་པའི་སྟོ་མི་འཇུག་པའོ། །སྟོས་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་
 སྟོ་མི་འཇུག་པ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་སྟེ་དཔེར་ན་ཆུ་ལྟ་བུའོ། དེ་ལ་ནི་
 སྟོས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་ཆུའི་སྟོ་མི་འཇུག་གོ།
 གང་ལ་བཅོམ་ཡང་དེའི་སྟོ་འཇུག་ལ། སྟོས་ཆོས་གཞན་བསལ་ཡང་དེའི་སྟོ་
 འཇུག་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཉེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། དེ་
 ལ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཏུ་བཅོམ་ཡང་བྱུང་། སྟོས་རོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་

བསལ་ཡང་རུང་། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒོ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། །ཆོར་བ་
སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟ་བར་བྱའོ།" ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འཆད་དོ།

སྒྲེ་བ་དེ་དག་གིས་ནི་སྦྱིར་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མེད་དོ་
ཞེས་སྒྲུབ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གི་བདེན་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད་ཚུལ་བྱས་པ་དང་། རང་གི་མཛོད་པ་གཉིས་མཐུན་པར་སྟོན་
པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཞག་པ་ལ་དབུ་མ་པས་
བཤད་པའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

"གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པར་གདགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་བ་བཞི་
དང་། འབྱུང་འབྱུར་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྫས་བྱུང་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བྱམ་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པ་ནི་རྒྱུའམ་གཞི་དང་བཅས་པར་རིགས་ན་
དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བཏགས་
པའི་རྟེན་རྫས་སུ་བྱུང་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་འབྲ་བར་
ཐལ་བ་ལྟོག་པ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བཏགས་པའི་རྟེན་རྫས་
སུ་བྱུང་བར་སྒྲུབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།"

"དཔེར་ན་བཏགས་པར་ཡོད་པ་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྟན་བཏགས་པ་ཅམ་དམིགས་པ་དང་། བཏགས་
པར་ཡོད་པ་ཀ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་དུ་བཏགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཤིང་གི་རྟེན་ཅན་ནགས་བཏགས་པ་དང་། རི་ལྟར་མི་ལམ་ན་མ་སྦྱེས་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལས་མ་སྦྱེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷ་གུ་སྦྱེ་

བར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གདགས་གཞི་ཡང་དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ།

ཏེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཇིག་ཀྱི་ལོག་ཏེག་
འགོག་ཚུལ་ནི།

“གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་པ་
ལས་སྐྱེ་བ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་ཀར་ཡང་བཀག་ན། མ་རིག་པ་
ལ་སོགས་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ས་བོན་ལ་
སོགས་པ་ལས་སྐྱ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེ་རི་ལྟར་ངེས་པར་བྱ་
ཞེ་ན། དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།”

ཅ་བ། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི།
རྒྱ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས།
དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ།
དེ་ཕྱིར་བཏེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་།

“གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤར་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་

ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མཐོང་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དབང་ལྷག་གི་རྒྱ་དང་
ལ་སོགས་པས་དུས་དང་། རྒྱལ་དང་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་དང་སྲིད་མེད་
ཀྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་དང་གཞན་
དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
བ་སྤངས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བཅད་པའི་
དོན་དུ་རྟེན་ནོ།།

"ངི་སྐྱད་དུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བརྟན་འདི་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་སྟེ། གང་འདི་མ་
རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་"ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་
དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། "འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་དཔེར། །རིང་
པོ་ཡོད་ན་ཐུང་དུ་བཞིན། །འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདི་སྐྱེ་དཔེར། །མར་མེ་འབྱུང་
བས་འོད་བཞིན་ནོ།།"

ཞེས་དང་། རྩ་ཤེལ་ལས་ཀྱང་། "བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །
ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། །འགྱུ་བ་
པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཉིར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ས་དང་བྱེད་པོ་
བསལ་ཕྱིར་ངོ་། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མ་གསུངས་
སོ།།"

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱི་སྐྱེ་བ་གསུངས་པ་བཞིན་
 དུ། འཕགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛད་ཅིང་། བྱང་པར་དུ་བྱེད་པ་པོ་ལས་ལ་
 བརྟེན་པ་སོགས་གྱི་སྟོས་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཞེད་པས། དེ་མ་གཏོགས་པ་
 ཞེས་རང་དང་གཞན་ལུགས་གྱི་སྐྱེ་བའི་བྱང་པར་བྱེ་ཞིང་། དེ་དངོས་པོ་སྤིང་
 ཚད་ལ་སྐྱོར་བར་གསུངས་པ་དང་།

སྐྱོབ་དཔོན་འདིས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་གཞག་དགོས་པ་དང་། མཐའ་བཞི་
 ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབད་པ་དུ་མས་
 བསྐྱབས་པ་ལ། མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་གཏན་མེད་དོ་ཞེས་ལུགས་དེ་
 དག་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱོག་ནས་སྤྲོ་བ་ནི། ངན་རྟོག་གི་དྲི་མ་འབྱུག་པོས་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྲོ་བ་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོའི་དོན། སྟོང་
 པ་ཉིད་གྱི་དོན་དུ་འཆར་བའི་ལུགས་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ལེགས་པར་སྟོང་པ་ཡིན་
 པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག འདི་ལྟར་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 བཤད་པ་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་མི་སྤིང་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
 མ་ཟད་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྟོང་འདོགས་པའི་རྟོག་པར་ལྟ་བ་དང་།
 བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། དུས་སྤྱི་མ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དུས་
 ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་ཕྱི་སོ་སོ་བའི་
 སྐྱེ་ཅིག་མའི་མི་རྟོག་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་བྱུང་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའང་བརྟགས་པའི་ཡུལ་གཞན་དག་
 ཀྱང་། མི་སྤིང་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཙ་བ། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས།

རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ།

དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་འདི་ཡིས་ནི།

ལྟ་ངན་བྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད།

“གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་འདི་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས། དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་
བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འཛོལ་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས། བདག་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟེན་ཉིད་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི།
རི་རྒྱུད་བཞུགས་པའི་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ངན་
པའི་བྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།”

འདི་ལྟར་རྟེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞིག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཛོལ་པའི་
དབུ་མ་པས་ནི། དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁས་མ་
ལྟངས་ཏེ། “རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། “དེ་དང་དེ་རྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་
གི་ངོ་བོ་དེར་མ་སྐྱེས། །རང་གི་ངོ་བོར་གང་མ་སྐྱེས། །དེ་ནི་སྐྱེས་ཞེས་རི་
རྒྱུད་བྱ།” ཞེས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་།
དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པར་རི་རྒྱུད་དུ་
བརྟོག་པར་བྱ་ཞེས་དང་། ཙ་ཞེ་ལས་ཀྱང་། “རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་

གང་། །དེ་ནི་སྒྲིང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་
དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །" ཞེས་ཏེན་འབྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུ་ལྷན་སྒྲིང་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྟེ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རྒྱུ་ལྷན་ལས་
སྒྲིས་པ་དེ་མ་སྒྲིས། །དེ་ལ་སྒྲི་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། །རྒྱུ་ལྷན་རྒྱ་
ལས་གང་དེ་སྒྲིང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྒྲིང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ལྷན་སྒྲིས་པ་ནི་གཏན་ཆིགས་སོ། །བསྐྱེད་པར་བྱ་
བ་མ་སྒྲིས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རྒྱུ་ལྷན་གཉིས་པས་བསྐྱེད་ཏེ། །རང་བཞིན་གྱིས་
མ་སྒྲིས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། །དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་མ་སྐྱེད་བ་མིན་ཏེ།
ལང་ག་ཤེགས་ཆིག་གསལ་དུ་བྱངས་པ་ལས། །སྒྲི་བྱེས་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྒྲིས་པ་ལ་དགོངས་ནས། །ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྒྲིས་པའོ། །ཞེས་
བསྐྱེད་ཏེ།" ཞེས་སངས་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་རང་གི་དགོངས་པ་རང་གིས་སྒྲིངས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཏེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། །རང་
བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་འགོག་པ་འདི་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུངས་པས་
ཐུགས་སྒྲོགས་ནས། །རྒྱུ་ལྷན་རིགས་པ་བྱུ་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་དུ་
མཛ། །འཕགས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཏེན་འབྱུང་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་
ནས་བསྐྱེད་པ་མཛད་པ་ལ། །བཏེན་ནས་སྒྲིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་"མ་སྒྲིས་སོ་"ཞེས་
པའི་ཐུན་སྒྲིལ་གང་ཅི་ཡང་བྱུང་བ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་སྒྲི་བར་མི་བྱའོ། །

"གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་ལྷན་པ་ལས་མ་སྒྲིངས་

པ་དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་
ན་ནི་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སམ་བདག་གཞན་དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་
ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་འཇིག་པར་གནས་པས་རྟག་པ་
དང་། འཇིག་པས་ཆད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་སྤིང་ལ། དེ་ལས་
གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཅ་བ། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འབྱུར་བ་སྟེ།
དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དབྱུང་ཟིན།
དངོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་དཔེར།
བྱུང་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན།

མཐར་འཇིག་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་
འཇིག་པ་ཡོད་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡང་མེད་པར་ཡོངས་སུ་དབྱུང་
ཟིན་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཇིག་པ་མེད་པར་མཐར་འཇིག་
གྱི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བྱུང་ཤིང་མེད་པར་འབྲས་བུ་
མེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་གོམས་པ་ལས། "རྣལ་
འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་
སྒྲུང་བའི་སྒྲོས་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པ་དེ་
དག་ལ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་གོམས་པ་རྣམས་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་སྒྲན་བསྐྱུས་
པས་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་ལོག་པ་ཉིད་རབ་རིབ་ཅན་ལ་འབྲས་བུར་
འགྱུར་གྱི། སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་སྒྲོ་ནས་
དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ།།"

བཞི་པ།

རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་གཟུང་བ་ནི།

ཅ་ག། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས།།

མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་བས།།

རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ།།

རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུངས།།

"གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཉིད་འདི་སྒྲར་བ་ཤད་པ་དེ་ལྟར་མི་
ཤེས་པ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོར་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཅིངས་པ་དེའི་ཕྱིར་

ཆོས་ཉིད་འདི་དེ་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པ་ན་རྣམ་འགྱུར་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་
 མཐར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་བཀག་
 པས་རྟོག་པ་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པས་དབུ་མའི་
 བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུར་རྣམ་པར་
 བཞག་གོ་” ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་།

བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། རྟོང་
 མཐོང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་
 འདིར་ནི་འགོག་པ་ཡིན།” ཞེས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་
 གཤེས་ཡིན་པས་དེ་མཐོང་བ་མཛེས་ཀྱི། །རང་བཞིན་གྱིས་རྟོང་བ་མཐོང་བ་
 ལ་ཡོན་ཏན་མེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་མཐོང་བ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པར་བརྩུང་བས་འཆིང་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཞེན་ཡུལ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
 འདིར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་
 ཀྱང་། “རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྟོང་འདོགས་
 པ་སྟེ།” ཞེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པར་སྟོང་
 འདོགས་པ་ལ་བཤད་པས། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་བདེན་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་དོ།

མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡང་མཐའི་སྒྲ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་
 མཐའ་བྲལ་གྱི་མཐའ་ནི་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། “གལ་ཏེ་དབུ་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་

རང་གི་ངོ་མོའི་བདག་ཉིད་གྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་
པར་གྱུར་ན་ནི། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་ཡོད་པས་ཏྲག་གོ་ཞེས་ཀྱང་ མི་ཏྲག་གོ་ཞེས་བྱ་
བར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་ངེ་ལྟར་མཐར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ངེ་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ནི།
ལྷུང་བའི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ།

དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་བ་རྒྱང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་འདྲིར་མཐའ་མིན་
ལ། རྒྱུ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་མཐར་འཇིག་མིན་ནོ། དེས་ན་
འདྲིའི་མཐའ་ནི་ལྷུང་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདྲིག་ཏེན་ན་བྲག་གཡང་ལ་མཐའ་
དང་དེ་ལ་ལྷུང་བ་ལ་མཐའ་ལ་ལྷུང་ཞེས་སྒྲ་བ་ལྟར། གང་དུ་བ་རྒྱང་བས་འཇིག་
པ་པོ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་མཐར་ལྷུང་ཞེས་བཤད་པའོ།

དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཡང་དག་པར་
མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་མེད་པའི་མཐར་
འཇིག་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་འགོག་པ་མེད་མཐའ་འགོག་པ་མིན་གྱང་།
དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་ན་དངོས་པོ་
མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།

ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མ་
སྒྲས་གྱང་གཞོན་མི་སྲིད་པས། དེ་དག་ཡོད་པ་མིན་པའམ་མེད་པར་འཇིག་
པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཇིག་ཡིན་གྱི། སངས་

རྒྱས་ལ་སྒྲིན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་
མིན་ནོ། །འདི་ནི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ལ་སྒྲ་མ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་
མེད་མཐའོ།

དེའི་སྤྱིར་སྒྲར་བ་འདད་པའི་བཀག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ནི། དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་ཡོད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་
མཐུན་བཅེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡོད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་
ནོ། །གཞུང་གི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་
མཐར་བའདད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། "དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།"

ཅུ་བ། བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུད་ཚོད་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱིར།

མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་སྤྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན།

"འཕགས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས། རིགས་པའི་རྣམ་པར་
དབྱུད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མཛད་པ་ནི། ཚོད་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་
ཀྱིས་གཞོན་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་
པའི་རྣམ་པར་དབྱུད་པ་མཛད་པ་ན།

ཅུ་བ།རྣམ་གྲོལ་སྤྱིར་ནི་..... །

དབུ་མའི་བསྐྱེད་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་
 གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས། ཐར་པ་ཐོབ་
 པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་
 མཛད་པ་ཡིན་ལོ།།"

"གལ་ཏེ་བྱིས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཇི་ལྟར་
 བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀོད་ཅིང་བསྐྱེད་བཅོས་ལས་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ།
 དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། རྟོག་པ་
 ལྟོག་པ་ཅམ་ཞིག་ཁོ་ན་འབྲས་བུར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། རྣམ་པར་
 དབྱུང་པ་འདི་ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་།"

ཙ་བ།དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ།

"དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་ན། གཞན་སྤྱོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྤྱོད་ས་ཆུང་བས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་བདག་ཉིད་འཐེན་
 མི་འཇུགས་ཤིང་། སྤང་བ་ཉེ་བ་ན་ལུན་པ་ལྟར་རང་ཉིད་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་
 དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྤྱོད་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ།"

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན།

གཞན་གཞུང་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད་ལ།

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན་གཞན་གྱི་གཞུང་གིས་
བཏགས་པ་རྣམས་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ཁོ་ལོ་ཅག་ཉེས་པ་མེད་དེ། བརྒྱ་
པ་ལས། "ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། ཚུད་པ་མཛད་ཕྱིར་
གསུངས་མ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་མེ་ཡིས་བྱད་ཤིང་ལྟར། །འདི་ཡིས་པས་ཀྱི་ཁྲོལ་
བ་སྟེག" ཅེས་མེ་བྱས་པ་བརྟུང་བ་སྟོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་
སོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པ་མིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་ཞར་ལ་བྱུང་བའི་དཔེས་
གསུངས་སོ།།

"གལ་ཏེ་ཚུད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉེ་བར་བསྟན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་
ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྟོན་དང་ལྡན་པ་ལ་སྤང་ཞིང་རིགས་པ་
དང་ལྡན་པའི་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས། ཁྱོ་ཆགས་
ཀྱི་ཉོག་པ་ལྟོག་པ་མེད་དོ། ཅེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།"

ཅུ་བ། རང་གི་ལྟ་ལ་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ།

གཞན་གྱི་ལྟ་ལ་འཁྲུག་གང་ཉོག་པ་ཉིད།

འདི་ལྟར་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཕྱོགས་
ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་རྒྱད་འཁྲུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། "འཆིང་བའི་ཉོག་པ་ཉིད་ཡིན་
པས་ཁྱོ་ཆགས་ཀྱི་ཉོག་པ་མ་ལོག་པར་འཕེལ་བས་བཅིངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
ཀྱི་ཐར་པ་ནི་མིན་ནོ།།

གང་གི་ཆེ་ཆོས་འདི་ཚུད་པའི་སྤྱིར་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ།”

ཅུ་བ། དེའི་སྤྱིར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོ་རྣམ་བསལ་ཏེ།

རྣམ་དཔྱེད་པ་ནི་སྤྱིར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར།

དེའི་སྤྱིར་རང་སྤྱོད་ཆགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། གཞན་སྤྱོད་ཆགས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་
བ་རྣམ་བར་བསལ་ཏེ། རིགས་པས་རྣམ་བར་དཔྱེད་པ་ནི་སྤྱིར་དུ་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །

རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཚུད་མེད་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་
དག་ལ་ནི་སྤྱོད་ཆགས་མེད་དོ། །གང་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱོད་ཆགས་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་
སྤྱོད་ཆགས་ག་ལ་ཡོད། །” ཅེས་དང་། བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “རང་གི་སྤྱོད་ཆགས་ལ་
ཆགས་ཡོད་ཅིང་། །གཞན་སྤྱོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་མི་དགའ་ན། །སྤྱི་དཔྱད་འདས་པར་
མི་འགྲོ་སྟེ། །གཉིས་སྤྱོད་ནི་བར་ཡོད་མི་འགྱུར། །” ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་
གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། “གང་ཞིག་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་ཆགས་བྱེད་ཅིང་།
ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་ནས་ཁོང་ཁྱོ་བྱེད། །ང་རྒྱལ་རྒྱགས་པས་བཅོས་པ་ལོག་
པ་སྟེ། །ང་རྒྱལ་དབང་གིས་སྤྱོད་བསྟན་མེས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་དམ་དུ་འཆིང་བར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད། བདག་

ཅག་རྣམས་ལ་བྱགས་བཅེ་བས་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིན་པར་ཤེས་པར་
གྱིས་ཤིག། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ནས་འདི་ཡན་ཆད་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ནི་ཤིན་
ཏུ་མང་ལ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་བར་བར་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།

ཐར་འདོད་གྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དགག་
དགོས་པར་བསྟན་པ། བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་དང་ཤིང་རྩའི་དབྱུང་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་
བསྐྱེ་བར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

ཐར་འདོད་གྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་
དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི།

“དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ནས། དེའི་
འོག་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།”

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་ནམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ།
ལྷ་ལས་བྱང་བར་སློ་ཡིས་མཐོང་བྱར་ཅིང་།
བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་ཉོག་ས་བྱས་ནས།
ནལ་འབྱོར་བ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།

འདི་ན་ནལ་འབྱོར་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་
པའི་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་སློང་བར་འདོད་པ་ནི། འཁོར་བར་འབྲུམ་པ་འདི་ཅི་འདྲ་
བ་ཞིག་གི་ཅ་བ་ཅན་ཡིན་སྟེ་ཉོག་ས་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་ནམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ།

ལྷ་ལས་བྱང་བར་སློ་ཡིས་མཐོང་བྱར་ཅིང་།

"ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱོན་ནམས་ནི་སྐྱེ་
ག་ན་འཆི་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ནམས་མ་ལུས་པར་ང་དང་ངའི་འོ་སྟེང་པའི་
ནམ་པ་ཅན་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཇིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་ལས་བྱང་བར་སློ་ཡིས་མཐོང་བར་
འབྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་མ་ལུས་པར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ནོ།"

དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་འཇིག་ལྷ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆེ་
ཞེས་རབ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་སྤྱོད་བ་དེ་ཡང་སྤར་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་
དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་འཇིག་ལྷ་ས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་
བདག་ཡུལ་སྟེང་ན་མེད་པར་མཐོང་བས་སྤྱོད་དགོས་པར་མཐོང་ནས། འཇིག་
ལྷ་ས་གཞི་གང་ལ་ཞེན་པ་འདིའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྟུང་དུ་བརྟགས་པ་ན།

ཅ་བ། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས།

"བདག་སྟེང་ཞེས་པའི་ང་ནི་བདག་དུ་ལྷ་བ་འདིའི་ཡུལ་དམིགས་པའོ་
སྟུང་དུ་རྟོགས་ཏེ། ངར་འཇིན་པ་ནི་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ།
དེའི་ཆེ་ཉེས་སྟོན་མ་ལུས་པ་སྤྱོད་བར་འདོད་པས་ཅ་བ་འཇིག་ལྷ་ཉིད་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་པ་བདག་གི་བདག་སྟེང་འོ་བོས་གྲུབ་
པ་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤྱོད་བར་འབྱུང་བས། རྟེན་འབྱེད་པས་གང་
ཞིག་བདག་དུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་འོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་མ་
གྲུབ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེས་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ།"

ཅ་བ། རྟེན་འབྱེད་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།

"རྟེན་འབྱེད་པ་ཡིས་བདག་དེ་ནི་ངར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་

བྱེད་པ་ལས། འཇིག་ལྷ་སྤངས་ན་ཉེས་སྒྲིན་ཀུན་ལྡོག་པས་ན། བདག་
ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདི་ནི་ཐར་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ།" བསྐྱབ་བརྟུས་
ལས། "གང་ཟག་སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་ཞིན་ཏུ་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་སྤྱིར་ཅ་
བ་ཆད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ་།།" འཕགས་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ངི་སྐད་དུ། "ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་འདི་
ལྷ་སྤྱེད་པེར་ན། ཞིང་ཅ་བ་ནས་བཅད་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་སྤྱི་མོ་
ཐམས་ཅད་སྐྱམ་པར་འབྱུང་ངོ་།། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་ཆོགས་
ལ་ལྷ་བ་ཉེ་བར་ཞི་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་
བར་འབྱུང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དགོངས་པ་
མ་ཐུན་པས། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་
སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དེའི་ཅ་བ་གང་ཡིན་ངོས་འཇིན་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་
སྒྲོང་བར་འདོད་པ་ན་སྒྲོང་ཐབས་ཀྱི་ཐད་དུ་མ་འབྲུགས་པར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་
བཀག་པས་བདག་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཞིག་ངེས་པར་རྟོག་ནས། དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་
པར་བྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། "ངི་སྤྱིད་ཐུང་པོར་འཇིན་ཡོད་པ།།
དེ་སྤྱིད་དེ་ལ་ངར་འཇིན་ཡོད། །ངར་འཇིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །ལས་ལས་
ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །" ཞེས་ཐུང་པོ་བདེན་འཇིན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་འཁོར་
བའི་ཅ་བར་བཤད་ལ། འདིར་འཇིག་ལྷ་འཁོར་བའི་ཅ་བ་བཤད་པ་གཉིས་

འགལ་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མི་འབྲད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པས་
སོ་སོར་འབྱེད་ཀྱི། འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་འགལ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་འཛིན་སྐྱངས་མི་
མཐུན་པ་གཉིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འཛོག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཛིན་ལྟའི་རྒྱར་སྟོན་པ་ན། མ་རིག་པའི་
ནང་ཆོན་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྟོན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བར་
སྟོན་པ་ན་རང་དང་འཛིན་སྐྱངས་མི་མཐུན་པའི་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྩ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས་མི་འགལ་
ཏེ། མ་རིག་པའི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འགལ་བ་
བཞིན་ལོ།

གཉིས་པ།

བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལོ།
དང་པོ།

བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་ལ་བྱུག

གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་
རང་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་ དེ་གཉིས་ཀྱི་
ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་ དེ་ཉིད་དང་གཞན་
ཉིད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་ བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
ཅེས་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་
འཇིག་གི་རྟོག་པ་སྤངས་སྤོངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལོ།

དང་པོ།

གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་
དགག་པ་ལ་གཉིས།

ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ།

ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་ནི།

“འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་བདག་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ཉིད་
མི་ཤེས་པས་སྟོན་ཞིག་ཅེ་ན།” འདི་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་བརྗོད་

པ་དང་། གྲེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་བརྗོད་པའོ།
དང་པོ།

གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་བརྗོད་པ་ནི།

རེ་ཞིག་དེ།

ཅ་བ། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །
ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་ལྷ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས།
དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས།
ལྷ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལྷགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།

ཟ་བ་པོ་སྟེ་བདེ་སྟུག་སོགས་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་པོ་དང་། རྟག་པའི་
དངོས་པོ་དང་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དང་། རྟུལ་ལྷན་སྟོང་
སྟོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན། བྱ་བ་མེད་པར་ལྷ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་སོ།

དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་དག་ནི། “ཅ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་
ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་། །བཙུངས་པོ་ནི་
རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྟེས་བྱ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན།” ཞེས་

སྐྱབས་བྱེད་དོ།

"དེ་ལ་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་ན་རང་བཞིན་ནོ། །སྐྱབས་གང་
དུ་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་མཐོང་བའི་དུས་སུའོ། །གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ནི་བར་ཡོངས་སྐྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་སྐྱེས་པ་
དེའི་ཆེ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་སྐྱོར་
ཞིང་། དེ་ནས་གཙོ་བོས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་འབྱེན་ནོ།" །

"དེའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ལས་ནི་ཆེན་པོའོ། ། དེ་ལས་
ཀྱང་ང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལས་དབང་པོ་བཙུག་ཅིག་དང་དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ་བཙུ་བྱག་
པོའི་ཆོགས་སོ། །བཙུ་བྱག་པོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟ་ནི་དེ་ཙམ་ལྟ་ལས་ཏེ། སྐྱ་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ།" །

"རྣམ་འགྱུར་མིན་ལ་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི།
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པ་བདུན་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའང་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལ་སྟོས་ནས་རང་བཞིན་
ཡིན་ལ། ཅུ་བའི་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོའི་
དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཙུ་བྱག་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ནའོ།" སྐྱེས་བུ་ནི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

"རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་ཡིད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པས་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཡུལ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སྟོས་ཞེན་པར་བྱེད་ལ།

དེ་ནས་སྒྲོས་ཞེན་པར་བྱས་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་བྱས་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ལྟར་ཡུལ་ལ་སྐྱོད་འདོད་པས་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྐྱོད་ཅིང་། གང་གི་ཆེ་
ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ཚུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱས་ཡུལ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་
བསྐྱས་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རིམ་ཀྱིས་བསམ་གཏན་
སྒྲོམ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མིག་གི་མདོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ན། མིག་དེའི་
སྒྲོ་ནས་གཙོ་བོ་ལ་སྟ་བར་བྱེད་ལ། དེས་བསྐྱས་པ་དང་། གཙོ་བོ་དེ་གཞན་གྱི་
བྱད་མེད་ལྟར་ངོ་ཆ་བར་གྱུར་པས། བདག་ལ་མི་འགྲོ་ཞིང་འབྲལ་བར་འགྱུར་
དོ། །རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལས་བསྒྲོག་པའི་
སྒྲོ་ནས་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་དུ་རབ་རྒྱ་ཐིམ་པའི་ཕྱིར། མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་
པ་དེའི་ཆེ་སྐྱེས་བྱ་ཉག་གཅིག་གནས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

བདག་དེ་ནི་རྟག་རྒྱ་ཡན་གར་བའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །"གང་ཞིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་གང་ཞིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་
ཞེ་ན།" "འདི་ལ་རྒྱལ་ཕུན་སྙིང་སྟོབས་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མོ། །དེ་
ལ་རྒྱལ་ནི་གཡོ་བ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཕུན་པ་ནི་སྤྱི་བ་དང་
གཡོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །སྙིང་སྟོབས་ནི་ཡང་བ་དང་རབ་རྒྱ་གསལ་
བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་གཉི་ཕྱག་ཞེས་པ་ནི་
འདི་དག་ཁོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་སོ།།

འདི་དག་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱབས་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། འདིར་ཡོན་ཏན་དག་
གཙོ་རྒྱུར་ཅིང་རབ་རྒྱ་ཞི་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་དག་རྣམ་པར་མི་

འགྱུར་བའི་སྐབས་ནི་རང་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་ལས་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། ཆེན་
པོ་དང་སྟོ་གཉིས་ནི་རྣམ་གངས་"ཉེ་ཕྱི་ཡུལ་དང་ནང་གི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་
བརྟན་གཉིས་ཀ་འཆར་བ་ཞིག་གོ།

ཆེན་པོ་ལས་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ང་རྒྱལ་ནི་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
ཅན་དང་། སྙིང་སྟོབས་ཅན་དང་། ལུན་པ་ཅན་ནོ།། དེ་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་
ང་རྒྱལ་ལས་ནི་དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་སྦྲ་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་པ་
དག་གོ།། དེ་ཙམ་དག་ལས་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཉེ། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་
དང་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ།

སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་པོ་དག་དང་
ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་དང་རྒྱབ་དང་། འདོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། སྟོའི་དབང་པོ་
ལྟ་བུ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྦྲ་དང་སྟེ་དང་སྟེ་གསུམ་པའམ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་།
གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དེ་ལྟར་ན་བརྟུ་གཅིག་གོ།"

ལུན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ནི་ང་རྒྱལ་གཞན་གཉིས་ཀའི་འཇུག་པར་བྱེད་
པའོ།།

དེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ་བདུན་ནི་རང་བཞིན་དང་
རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀའོ། །དབང་པོ་བརྟུ་དང་ཡིད་དང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་
འགྱུར་ཁོ་ན་དང་། རྩ་བའི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ནི་
གཞུང་ལུགས་སོ།།"

གཉིས་པ།

བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་བརྗོད་པ་ནི།

རི་ལྷོང་གངས་ཅན་དག་གིས་བདག་ཁས་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་དུ།

ཅ་བ། དེའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས།

ལྷ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལྷགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།

"བདག་དེའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ནི་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་
སྟོང་དང་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། འདོད་པ་དང་སྤང་བ་དང་འབད་པ་དང་
ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བའི་ལྷགས་རྟེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་སྟོ་
བར་བྱེད་དོ།

དེ་ལ་སྟོན་པའི་ལྷ་སྟེགས་ཅན་པའོ། བདེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་སྟེགས་སྤྱ་
སྟོང་པའོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའོ། །འདོད་པ་ནི་འདོད་པར་གྱུར་
པའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་འཆའ་པའོ། །སྤང་བ་ནི་མི་འདོད་པའི་ལྷ་སྟེགས་ལ་རྒྱབ་
ཀྱིས་སྤྱགས་པ་ཉིད་དོ། །འབད་པ་ནི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་དེའི་མཐར་
ལྷག་པར་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་ཉིད་དོ། །གང་ལས་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་
ངས་པར་ལེགས་པ་འགྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོས་སོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཆོས་མ་

ཡིན་པའོ།།

"ཞེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཞེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་འདུ་བྱ་བའི་
འཁྱུགས་སོ།། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་པོ་དེ་རི་མིའད་དུ་བདག་ལ་འདུ་ཞིང་
ཡོད་པ་དེ་མིའད་དུ། དེ་དག་གིས་སྐྱུར་བའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་སྐྱུབ་
པའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་བྱ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
ཞེས་པས་སྒོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྩ་བ་དང་བཅས་པར་གཙོད་པ་
དེའི་ཆོ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་ཐར་བར་འགྱུར་རོ།།"

"བདག་དེ་ཡང་རྟག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་
ལོངས་སྟོང་པའི་བ་བ་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང་། བྱ་བའི་ཕྱིར་
ན་བྱ་བ་མེད་པར་ཡང་སྒྲུའོ།།"

བྱེ་བྲག་པ་"ཁ་ཅིག་སྐྱུམ་པ་དང་། རྒྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དང་བཅས་
པར་ཁས་ལེན་ན། རིག་བྱེད་དུ་སྐྱུབ་དག་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་
རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར། རྟེན་ལུས་ཐ་དད་པས་བརྟེན་པ་
བདག་གཅིག་ཉིད་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་རོ།།"

འགྲེལ་པར། "བདག་གི་བྱེད་པར་རྩུང་བྱེད་རྩུང་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ།།" ཞེས་
གསུངས་པས་གཞུང་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་དེའི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་བྱེས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་གོ་བའོ།།

གཉིས་པ།

ལྷགས་དེ་དགག་པ་ནི།

“ལྷ་སྟྭགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་རེ་རེ་ལས་བདག་མི་འདྲ་བ་
གང་ཞིག་སྤྲས་པ་དེ་ནི།”

ཅ་ག། མོ་གཤམ་བྱ་ལྷར་སྟེ་བ་དང་བལ་བྱིར།
དེ་ལྷར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་།
འདི་ནི་ངར་འཇིན་ཏེན་དུ་འང་མི་རིགས་ལ།
འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད།

“དེ་དག་གིས་ངེ་ལྷར་བཏགས་པ་དེ་ལྷར་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྟེ་བ་དང་བལ་བ་སྟེ་མ་སྟེས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
ནི་ལྷ་སྟྭགས་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ཁས་སྤངས་པའོ། དཔེར་ན་མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་ལྷར་རོ།”

རྟགས་དེས་སྤྲས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྟོན་མེད་པ་ནི་རྟགས་དང་
ཆོས་གཉིས་ཀ་རྣམ་བཅད་ཅུ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། དེ་ལྷར་གཞན་
ཀྱིས་བཏགས་པའི་བདག་

ཅ་བ། འདི་ནི་ངར་འཇིན་ཏེན་དུ་འང་མི་རིགས་ལ།

“འདི་ནི་ངར་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཏེན་དུ་འང་མི་རིགས་ཏེ།” ཏྲགས་
དང་དཔེ་ནི་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ།

ངར་འཇིན་ཀྱི་ཏེན་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་ཆམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
དམིགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ནི་ང་ཅམ་དང་གང་ཟག་
སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོར་འདོད་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་བའོ།

ཅ་བ། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད།

ཆམ་པའི་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པས་དེ་ནི་“ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་
ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས།” མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ།

དེའི་སྒྲུབ་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་འདི་པའི་གྲུབ་མཐའི་འགངས་དང་། འཇིག་ལྷའི་
དམིགས་ཆམ་ཀྱི་ཡུལ་ཞིབ་ཏུ་མ་སྐྱེད་པར་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྒྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་
བདག་ཡོད་པ་དང་ངར་འཇིན་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དོན་
དམ་ཀྱི་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡང་དེ་གཉིས་འགོག་པར་ཡང་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བདག་ཡོད་པར་
མི་འདོད་ཅེས་པ་ནི་བདག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པའོ།

“རྟགས་དང་དཔེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགག་བྱ་གཉིས་འགོག་པར་མ་ཟད་
ཀྱི་གཞན་ཡང་།”

ཅ་བ། གང་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེའི་བྱད།
ཟུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་དེ་ཀྱན་ལ།
རང་བྱགས་མ་སྐྱེས་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ།
དེ་སྤྱིར་དེ་བྱད་ཀྱན་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།

ཟུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་དེའི་བྱད་པར་ཀྱན་ཀྱང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་
གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་
བདག་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཟུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ་དེ་ཀྱན་ལ་
སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ། ཟུ་སྟེགས་རང་ལ་བྱགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱིས་གཞོད་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་གངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་
པའི་བདག་གི་བྱད་པར་བཤད་པ་ཀྱན་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་
པར་བྱའོ།

“སྟེགས་འདིས་ནི་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཡི་དཔེས། དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་བདག་གི་

ངོ་མོ་དང་བྱུང་པར་རྣམས་གསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

ཙ་བ། དེ་སྤྱིར་སྤྱང་པོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ།
སྤྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་པ་གྲུབ་སྤྱིར།

“དེའི་སྤྱིར་སྤྱང་པོ་ལས་ངོ་མོ་གཞན་པའི་བདག་མེད་དེ། སྤྱང་པོ་
བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པར་བདག་དེ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་
རོ།།”

དེ་ནི་བདག་སྤྱང་པོ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་
འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མ་བཟུང་བར་སྣམ་བུ་ཡན་གར་དུ་
འཛིན་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་འོང་དགོས་ན། དེ་འགར་ཡང་མ་མཐོང་བའི་
སྤྱིར་ཞེས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཞེ་ལས། “བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་
འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་
ན་གཟུང་དུ་མེད།།” ཅེས་དང་། “གལ་ཏེ་སྤྱང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། སྤྱང་
པོའི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།།” ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྤྱང་
པོའོ།

“སྟོན་གཞན་ཡང་།”

ཅུ་བ། འཇིག་རྟེན་ངར་འཇིན་སྒོ་ཡི་རྟེན་དུ་ཡང་།

མི་འདོད་དེ་རིག་མིན་པའང་བདག་ལྟེན་ཕྱིར།

ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདི། འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་
གྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གྱི་ངར་འཇིན་གྱི་སྒོ་ཡི་རྟེན་དེ་དམིགས་པར་ཡང་
མི་འདོད་དེ། ལྷ་སྟགས་གྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་དེ་རིག་པ་མིན་པ་
སྟེ་དེའི་རྣམ་པར་མི་འཇིན་པའང་མངོན་ཞེན་པའི་བྱད་པར་ལས་བདག་དང་
བདག་གི་ཞེས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་ནི་ངར་འཇིན་སྒོ་ཡི་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་ཞེས་སྒྲར་བཀག་པ་
དང་མི་སྒྲོས་ཏེ། སྒྲར་ནི་བདག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཅུ་བ་བདག་ལྟེན་དམིགས་པ་
ཡིན་པ་བཀག་ལ། འདིར་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་
བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།

"ཅི་སྟེ་གང་ཟག་གང་དག་ད་ལྟ་བདག་དེ་རྟག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་
སོགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྒྲོན་གོམས་པའི་
དབང་གིས་བདག་དེའི་ཡུལ་ཅན་ངར་འཇིན་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་
སྟུམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་སྒོ་བསྐྱར་བ་ཁོ་ན་ལ།"

ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ངར་འཇིན་གྱི་རྟེན་དུ་འཇིན་པ་
ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་སྒྲར་གྲུབ་མཐའ་ངན་
པའི་གོམས་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་འདིར་ངར་འཇིན་འཇུག་པར་མཐོང་སྟེ།

འདི་ལྟ་སྟེ།

ཙུ་བ། གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐྱེད་མང་བརྒྱལ་གྱུར་པ།

དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་ཏྲག་འདི་མ་མཐོང་ལ།

ངར་འཇིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ།

དེས་ན་ཕྱང་པོ་ལས་གཞན་བདག་དགའ་མེད།

"སེམས་ཅན་གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐྱེད་པ་མང་པོར་ཆེ་བརྒྱལ་བར་
གྱུར་པ་སྒྲར་དེ་ཙམ་སོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ད་དུང་དུ་ཡང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་
ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ཀྱང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་མ་
སྐྱེས་པ་དང་ཏྲག་པའི་བདག་འདི་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་། ངར་འཇིན་
འཇུག་པར་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ཅན་སྤྱི་ཞིག་ལྷ་སྟེགས་པས་
བཏགས་པའི་བདག་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ངར་འཇིན་གྱི་རྟེན་དུ་ཞེན་པར་བྱེད།
དེས་ན་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་མོ་གཞན་པའི་བདག་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཀྱང་གི་
སྐྱེས་ནི་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤུད་པའོ།"

གཉིས་པ།

ངར་སྐྱེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་ལྟ།

ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པར་

མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། ཡུང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞི་བྱེད་
གཞན་བསྟན་པ། ཡུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་
པ། གཞན་ཀྱི་ལྷགས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

ཡུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞི་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྒྲིན་སྒྲིང་གི་ལན་དགག་པའོ།

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།

ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པའོ།

དང་པོ།

ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ནི།

“འདིར་རང་གི་སྡེ་པ་དག་ན་རེ།”

ཅུ་བ། ཡུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡུང་པོ་ཁོ་ནའོ།

"ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་
ལྟ་བུ་སྟེ་འཛིན་ཆོག་གས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དམིགས་
པ་ནི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།"

ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་ནང་གི་ཕུང་པོ་དམིགས་པར་འཛིན་
པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་སྒྲ་མ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། "དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་
རང་གི་ཕུང་པོ་ཅམ་ཡིན་ནི་ཟེར་རོ། ལྷོགས་འདི་ནི་གནས་མ་བྱའི་སྟེ་པ་ལ་
སོགས་པ་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྟེ་པའི་འོ།" དེ་ལས་ཀྱང་།

ཅ་བ། ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་ཉེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི།

ལྟ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད།

མང་བཀྱར་བ་"ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་ཉེན་དུ་སྟེ་དམིགས་པར་ནི། རང་
གི་ཕུང་པོ་ལྟ་ཆར་ཡང་འདོད་ཅིང་། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡང་
ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་ལས་ཡིན་ནི་ཞེས་སྟེ།

ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དག་སྒྲོང་དག་དག་སྒྲོང་ངམ་བྲམ་
ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྟམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་
ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་འོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་བྱེད་ཅག་གི་ལྟ་བུ་འདི་
ནི་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཆོག་གས་པ་ལ་ཡིན་ཀྱི་བདག་གམ་བདག་གི་

བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྒྲུང་དུ། བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་སོ།། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། " ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ལྟོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ལྔར་ཁས་སྒྲུངས་སོ།།

ཅུ་བ།ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད།།

མང་བཟུར་བ་ཁ་ཅིག་ནི་"སེམས་གཅིག་ཕུ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ།"

"བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སྤྱི་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་བྱལ་བ་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་ངེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་ཆོགས་སྤྱི་བཅད་པ་ལས་སེམས་ལ་བདག་གི་སྒྲུར་གསུངས་སོ། །འདི་ག་ལས་ཤེ་ན། ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སེམས་འདུལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འདྲིན། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་ངར་འཇིན་པའི་གཞི་སེམས་ལ་བདག་ཅེས་གདགས་སོ་ཞེསོ།།"

རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། "འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྐྱ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་
 ཚོགས་དག་ལ་ཉི་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཉི་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་མདོ་ཁ་ཅིག་
 ལས་སེམས་དུལ་ན་བདེ་བ་འཐོབ་པར་གསུངས་ལ། " ཁ་ཅིག་ཏུ་"བདག་
 དུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་"སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་
 ཅེས་ལུང་དང་། སྤང་པོ་ལེན་མཁན་ནི་བདག་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་
 སྲིད་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་བཞག་གོ་ཞེས་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 སྒྲུའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་འདི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ལུས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །

ཀུན་གཞི་འདོད་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་
 གཞིར་སྒྲུའོ། །དེ་ཡང་ལུགས་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་
 དུ་མེད་པར་ཉོགས་པར་འདོད་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྣམས་ཡོད་དུ་མེད་
 པར་ཉོགས་པ་མི་འདོད་པས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པར་སྐྱ་
 བ་ནི་གང་ཟག་གི་རང་གི་ལྡོག་པ་ནས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ།

ལུགས་དེ་དག་གི་པ་ནི།

རྩ་བ། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ།

མང་བས་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར།།

བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བུ།།

རྫས་ལ་འཇུག་པས་སྤྱིན་ཅི་འོག་མི་འགྱུར།།

གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་"སྤང་པོ་ལྔ་བདག་ཡིན་པའི་སྤྱོད་གས་ལྟར་ན། དེའི་
སྤྱིར་སྤང་པོ་དེ་མང་བས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་
པོར་འགྱུར་རོ།།

གང་གི་ལྟར་ན་སེམས་བདག་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་སམ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་
དང་འགག་པའི་དབྱེ་བས་མང་བའི་སྤྱིར་བདག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར་རོ།།"
འདིར་འགྲེལ་བ་ལས། བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་སྤྱོད་གས་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ལ་འཕེན་པ་དང་།

ཡང་ན་སྤྱོད་གཞན་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་
མང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཙམ་ལ་འཕེན་དུ་མི་རུང་བས། བདག་
དང་སྤང་པོ་གཉིས་ཐ་དད་གཏན་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཕེན་པའོ།།

དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྒྲངས་པས། རོ་བོ་
གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ཙམ་ཡིན་པ་བརྟུན་པ་ལ་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་། བདག་སྤང་
གཉིས་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་
སྤུལ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་མང་པོ་དང་སྤང་པོ་ལྔ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་འཕང་

ངོ། །“དེའི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་
ལུང་ལས་ནི། བ་རོལ་པོས་བདག་མང་པོར་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ།”

ཙ་བ། བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་།

“བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་
འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས། ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་
ལུང་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་བསྟན་པའི་
བྱིར་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན།”

“དགེ་སློང་དག་ལྟ་པོ་འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ་ཐ་སྟོན་ཙམ་བཏགས་པ་
ཙམ་སྟེ། གང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། རྣམ་
མཁའ་དང་ཕྱ་དན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟེན་བརྗོད་
པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྗེ་བ་སེམས་ཙན་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ནི་བ་རོལ་པོས་བདག་རྫས་སུ་འདོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ།”

ཙ་བ། དེར་ལྟ་བུ།

རྫས་ལ་འཇུག་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར།

"གཞན་ཡང་ཕྱང་པོ་དེར་ལྟ་བུའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་རྫས་ལ་
འདུག་པ་སྟེ་རྫས་སུ་གྱུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། སྟོན་པོ་དང་སེར་
པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། དེའི་བྱིར་
འཛིག་ལྟ་སྟོང་བ་ན་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
སྤངས་པ་མིན་པའམ། སྟོ་སེར་སོགས་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་
འཛིག་ལྟ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་སྟོང་
བར་འགྱུར་རོ།

གཞན་ཡང་།"

ཅུ་བ། བྱ་ངན་འདས་ཆེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར།

བྱ་ངན་འདས་སྟོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི།

སྟེ་འཛིག་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད།

གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་བ་བར་འགྱུར།

རང་གི་ཕྱང་པོ་བདག་ཡིན་ན་ཁྱོད་གྱི་ལྟར་ན། ལྟག་མེད་གྱི་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཆར་ཆད་པས། ངེས་པར་བདག་ཆད་པར་
འགྱུར་རོ།

དེའི་བྱིར་མཐར་འཛིན་གྱི་ཆད་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་
གང་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་

“དེའི་ཆེ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པས། ལས་ལ་ཡང་གནས་པའི་རྟེན་
མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མེད་པས། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲོ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པས་སྤྱོན་མེད་དོ་སྟུང་ན།”

ཙ་བ། གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་བ་བར་འགྱུར།

དེའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་གཞན་
གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་
གཞན་གྱིས་བ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཐོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་སྤྲད་པར་
འགྱུར་རོ། །” ཙ་ཞེ་ལས་ཀྱང་། “གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །དེ་མེད་པར་
ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་མ་ཞེ་བར་སྤྱེ་
བར་འགྱུར། །ཆད་དང་ལས་རྣམས་ཆུད་བ་དང་། །གཞན་གྱི་བྱས་པའི་ལས་
རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་སྤྱོད་བ་དང་། །དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར། །” ཞེས་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཞན་ཡིན་ན་སྤྲོ་མ་ལ་ལྟོས་པ་ལ་མི་
རུང་བས་སྤྲོ་མ་དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། སྤྲོ་མའི་བདག་དེ་དེ་བཞིན་
དུ་གནས་པས། དེར་མ་ཞེ་བར་འདིར་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ།

སྐྱོན་སྦྱང་གི་ལན་དགག་པ་ནི།

"གལ་ཏེ་སྐྱོན་ཅིག་སྤྱི་དག་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་
ཅིག་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།"

ཅུ་བ། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་ན།

སྤྱི་རྣམས་དབྱུང་ཆེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྒྱུན་
ཅན་རྣམས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་ན། དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། སྤྱི་
རྣམས་པར་དབྱུང་པ་བྱས་པའི་ཆེ་ཉེས་བཤད་ཟེ་ན། བྱམས་པ་ཉེར་སྤྱོད་
ལ་ཉེན་ཆོས་རྣམས་ནི། "ཞེས་བྱ་བ་དེར་རོ།"

ཅུ་ཞེ་ལས་ཀྱང་། "གལ་ཏེ་སྤྱི་ལས་མི་གཞན་ན། དེ་ལྟར་ནི་མི་རྟག་
འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྤྱི་མི་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ།"
ཞེས་གསུངས་སོ། །"དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་
གཅིག་པ་ཉིད་མི་རིགས་པས། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་བྱས་པ་ལྟར་
ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལྟོག་པ་མེད་དོ། །

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས།

དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཕྱང་པོ་ནམས་དང་རང་གི་སེམས་རང་གི་བདག་ཉིད་
དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ།

དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ནི།

“ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་མིན་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང་།”

ཙ་བ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ།

འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པས་མཐའ་དང་
མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཉག་
པ་དང་། མི་ཉག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་
དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
སློག་གོ་ཞེས་པ་དང་། ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སློག་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
ལྟ་བ་གཉིས་ཉེ་བཅུ་བཞི་པོ་དེར་ཕྱང་བསྟན་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་
མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བར་སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོན་པའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་

མི་རིགས་སོ།།

“གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་ལུང་པོ་རྣམས་འཇིན་ན། དེའི་ཆེ་ལུང་པོ་
རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་བྱས་པ་རང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་
པར་ལུང་བསྟན་དགོས་པ་དང་། བྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་བྱེད་
ལྟར་ན་ལུང་པོ་རྣམས་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་དགོས་པར་
ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་བྱིར་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལན་
ལུང་སྟོན་པ་བཀག་པའི་བྱིར། ལུང་པོ་རྣམས་བདག་གོ་ཞེས་མི་རིགས་སོ།།”

དེ་ལ་སོགས་ནི་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ནི་བདག་ལ་
བརྩམས་ནས་འདྲི་བའོ། །དེ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་བསམས་ནས་
འདྲི་ན་ནི། བྱེད་གཞི་མ་གྲུབ་པས་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་དོ།།
བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་བདག་གི་སྟོན་ལུང་བསྟན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་འདྲི་བ་པོ་དེ་
རྣམས་དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བ་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་ཡང་
ལུང་བསྟན་དུ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ།

ལུང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ནི།

“སྟོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

ཅ་བ། བྱོད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ།

དེ་ཆེ་ངེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར།

“གལ་ཏེ་བྱོད་གྱི་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བའི་དུས་སུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་
བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ། ངེས་
པར་སྤང་པོའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་བདག་མེད་
པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། དེ་
ལྟར་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱིར་སྤང་པོ་རྣམས་བདག་མ་ཡིན་ནོ།”

འོན་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེ། བདག་གི་མཆོན་གཞིར་འཛིག་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་
མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་རིགས་པ་སྤྱོད་མ་རྟོགས་ན་ལན་མི་ཐེབས་པས་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། པ་རོལ་པོས་སྤང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བདག་དང་གང་
ཟག་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅེས་དུ་མ་རྟོགས་པར་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་
པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་འགྱུར་ལ། བདག་མེད་པར་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེ་བདག་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་

དགོས་པས། ས་རོལ་པོ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདག་ཡིན་པ་
 དེ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པའི་སྒྲིན་འཇུག་ལ། མིང་དུ་བཏགས་
 པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་གོ། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་པར་མི་འདོད་པའི་
 ལུགས་ལ་སྒྲིན་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

“ཅི་སྟེ་གང་གི་ཆེ་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་དུས་སུ་བདག་གི་
 སྐྱ་སྐྱོར་བ་དེའི་ཆེ། ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ལ། གང་གི་ཆེ་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་དེའི་
 ཆེ་ནི་ཟུ་སྟགས་བྱེད་གཞན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་
 ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཡང་ནང་གི་
 བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་བྲལ་བ་འདུ་བྱེད་ཅམ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ཕྱང་
 སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ་སྟུམ་ན།”

ཅ་བ། ཏྲག་བདག་སྟོང་ན་དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཕྱིར།
 ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་ཕྱང་པོ་བདག་མི་འགྱུར།

གལ་ཏེ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཏྲག་པའི་བདག་ནང་གི་བྱེད་
 པའི་སྐྱེས་བུ་སྟོང་བ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་
 ཆེ་སྐབས་གཞན་དུ་བདག་གི་སྐྱའི་དོན་དོན་གཞན་ལ་བྱང་དུ་མི་བྱང་བ་དེའི་
 ཕྱིར། “ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་རང་

ཕྱོགས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།

“ཅི་སྟེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ནི། ལུ་
སྟེགས་ཀྱི་བདག་གི་སྐྱ་འདི་འཇུག་པར་མི་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཕྱོགས་
ཉམས་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ་སྙམ་ན།”

དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཡིན་
ལ། གཞན་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་
དགྱུར་སྒྲོད་པ་ལ་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་
པོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་བདག་གི་སྐྱ་འདི་
འཇུག་པ་མེད་དེ་ཞེས་སྒྲར་བཤད་ཟིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་བདག་གི་སྐྱ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་
འཇུག་པར་མི་འདོད་ན། གཞན་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་འདོད་པར་
བྱ་དགོས་སོ། ཅི་སྟེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདག་གི་སྐྱ་ཕུང་པོ་ལ་འཇུག་
པར་འདོད་ན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་བདག་
གི་སྐྱ་ཕུང་པོ་ལ་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། སྒྲིན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།”

ཅ་བ། བྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས།

གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།

གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས།

སྐྱེ་ལྷུང་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།

“ཁྱོད་ཀྱི་ལྷུང་ན་རྣམ་འགྱུར་པས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་ཡིས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་ལྷུང་ཏེ། དེས་
དེའི་ཆེ་མུ་སྟེགས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་རྟག་པའི་བདག་ཙམ་ཞིག་མེད་
པར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ།”

ཅ་བ། གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་སྤྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས།

སྐྱེ་ལྷུང་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།

“དེའི་སྤྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་ནས་
འཇུག་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཙན་གྱི་འདོད་ཆགས་སོགས་
ད་དུང་ཡང་སྐྱེ་བར་ལྷུང་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྟེ་ཡིན་
ལུགས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།”

དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གི་ཟེའུ་འབྲུལ་ཁྱུ་བྱུག་ཡོད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཟེའུ་
འབྲུའི་མངར་པོ་ཉིད་རང་གི་མ་ལྷུངས་པར། དེའི་མངར་པོ་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྱུར་པས་སྤང་པོའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་བདག་
དང་བྲལ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་དེའི་རང་
བཞིན་སྤྱར་མ་ཤེས་པ་སྤྱིར་རྟོགས་པ་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་སོ།

ཡང་ཟེའུ་འབྲུལ་ཁྱུ་བྱུག་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཟེའུ་འབྲུའི་རོ་མངར་པོ་

མུངས་བཞིན་དུ། རོ་དེ་མ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེར་གཏོགས་པའི་
མདོན་ཞེན་སྤོང་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
བདེན་པར་དམིགས་པས་རྟག་པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་ལ། གཟུགས་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སོགས་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།

“རྟག་པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
ཀྱི་ཆགས་སོགས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ། གང་ཟག་སྤྱི་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་
སྤྲེལ་བུ་བདེན་སྙམ་ནས་བདེ་བ་སྤོང་འགྱུར་ཀྱི་ཡུལ་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་ལ།
ནང་རྟག་བདེ་སྤྱི་བསྐྱེད་པར་དོགས་ནས་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་སྤྲད་པ་
སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་སོགས་སྤོང་བའི་རྒྱ་མེད་པས་
འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་པའོ།།”

བཞི་པ།

སྤང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་ལྟ།

བདག་ཏུ་གང་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་
དོན་བཤད་པ། མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་མིན་
པར་བཤད་པ། སྤང་པོ་ཚོགས་པ་ཅམ་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་
པ་དགག་པ། སྤང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་
བསྟེན་པ། ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

བདག་པུ་ལ་ལ་གསུངས་པའོ།།

དང་པོ།

བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བུ་བར་གསུངས་
པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

ཕྱང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཅོད་པའི་དགག་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་
པར་བསྟན་པ། སྐབས་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་
མིན་པ། དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཅོད་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ།

ཕྱང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཅོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་ནི།

"ཅི་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་ཕྱང་ཆད་མར་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་གཏི་ཆད་མས་གཞོད་
པ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱང་གི་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ།"

ཅ་བ། གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཕྱང་པོ་བདག་གོ་ཞེས།།

གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་བདག་འདོད་ན།

དེ་ནི་ཕྱང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་སྟེ།

གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ།

གང་གི་ཕྱིར་སྟོན་པས་“དག་སྟོང་དག་དག་སྟོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་
དག་ཅིག་བདག་གོ་སྟུང་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་
ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོ།” ཞེས་
གསུངས་པས་སྤང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་བདག་དུ་
འདོད་ན།

ཅ་ག་ དེ་ནི་སྤང་ལས་གཞན་དག་འགོག་པ་སྟེ།

“མདོ་དེ་ནི་སྤང་པོ་རྣམས་བདག་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་
ན། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་དུ་ལྟ་བའི་
དམིགས་པར་འདོད་པ་ནི། ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་འགོག་པ་སྟེ།”
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྟོས་ནས་སུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་དགག་པའི་ཕྱིར་
དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ཡོད་པའི་བདག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འགོག་པ་
ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན།”

ཅ་ག་ གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ།

“མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་བདག་མིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

གཟུགས་སོགས་རྣམས་བདག་ཡིན་པ་བཞག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།
མདོ་གཞན་ལས་བཞག་པ་དེ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

ཅ་བ། གང་ཕྱིར་གཟུགས་ཚོར་བདག་མིན་འདུ་ཤེས་ཀྱང་།
མ་ཡིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མིན་རྣམས་ཤེས་ཀྱང་།
མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར།
མདོར་བསྟན་ཕྱང་པོ་བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན།

གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་བདག་མིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་
ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བདག་མིན་པ་དང་། རྣམ་
ཤེས་ཀྱང་བདག་མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་པ་༡༡"དེ་ཡི་ཕྱིར་ཉེ་
བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གོ་སྟེ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་ལྟོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ལས་ནི། ཕྱང་པོ་རྣམས་བདག་གོ་
ཞེས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདོད་
པ་ཁོ་ནའི་ཆོག་གིས་བཞག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ།

གལ་ཉེ་མདོ་དེས་"ཁོ་ན་ལ་ལྟོ"ཞེས་པས་བདག་དོན་གཞན་བཞག་
མོད་ཀྱང་། "ཕྱང་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ལྟོ།" ཞེས་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་ལ་ལྟོ་བར་གསུངས་
པས། ཕྱང་པོ་རྣམས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་གསལ་བར་སྟོན་པས། མདོའི་

དགོངས་པ་སྤང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན།

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མདོ་གཞན་ལས་སྤང་པོ་ལྟ་བདག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་ལྟ་སྟན་སྦྱེས་ངར་འཇིན་གྱི་དམིགས་
རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་གཞོད་པ་མེད་ལ། བསྐྱོག་དོན་ལ་
གཞོད་པ་སྤར་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
མདོ་སྤར་མས་སྤང་པོ་རྣམས་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།

དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ལ་ལྟོའི་ཞེས་པས་ནི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པའི་བདག་དམིགས་པར་སྟོན་པར་གསལ་ཏེ། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་
དང་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར་
རོ།

"མདོ་གང་ལས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཡིན་པ་བཀག་པ་
དེ་ལས་ནི། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་འདིས་
སྤང་པོ་ལེན་པའི་སྤང་པོའི་ཉི་བར་ལེན་པ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
བཀག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་བདག་མིན་པར་གསུངས་པ་
དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།"

"དེ་ལྟར་ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་
ན། བདག་དེའི་ཉི་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་བ་འབད་པ་ཉིད་དོ།།”

མདོ་སྡེ་པན་ཚུན་གྱི་གྲུང་ལེགས་པར་བསྐྱེགས་ནས་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཕྱང་པོ་རྣམས་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་
 རས། བདག་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་ཅམ་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པ། རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་གི་མཁས་པ་མདོའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་དུ་མས་
 ལེགས་པར་འབད་ཀྱང་གསལ་བར་མ་ཐོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ། ཕྱང་
 རིགས་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ནས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འཛོག་ཚུལ་བྱད་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
 གསལ་བར་བསྟན་ནས། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་གྱི་དགོངས་པ་ཤིན་
 ཏུ་སྤྱོད་པའི་གནད་རྣམས་རྗེན་ཆེར་དུ་སྟོན་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོའི་བཞེད་
 པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་རྣམས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་འབད་པར་གྱིས་
 ཞིག

གཉིས་པ།

སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་དུ་ཚུག་ཀྱང་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་
 མིན་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ལྟའོ་ཞེས་པ་
 འདི་ནི། “སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱང་པོ་

རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།”

ཅུ་བ། སྤང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་སྤང་རྣམས་གྱི།
ཆོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་པོ་འདི་ངོ་བོ་མིན།

སྤང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། སྤང་པོ་རྣམས་གྱི་ཆོགས་པ་
བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་པོ་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ་རེ་རེ་བ་བདག་ཏུ་སྟོན་
པ་མིན་ཏེ།

“དཔེར་ན་ཤིང་རྣམས་ནི་ནགས་ཆལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཤིང་གི་
ཆོགས་པ་ནགས་ཆལ་ཡིན་གྱི། ཤིང་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་འགྱུར་བས་ཤིང་གི་
ངོ་བོ་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་བརྗོད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ།” ཞེས་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་
དཔེར་བརྗོད་པའོ། །གལ་ཏེ་ཆོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཅུ་བ། མགོན་མིན་འདུལ་བའམ་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན།
དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་བདག་ནི་མགོན་དང་འདུལ་བའམ་དཔང་པོ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་
ལ། བྱིད་ལྟར་ན་“ཆོགས་པ་རྒྱུད་པ་དེ་མགོན་མིན་ཞིང་། འདུལ་བའམ་དཔང་

པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན་ཏེ། ཆོག་གས་པ་ཅམ་དེ་ནི་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། བདག་
དེ་ཕྱང་པོའི་ཆོག་གས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ།།

བདག་མགོན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། "བདག་
ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དབང་ཡང་ཡིན། །ལེགས་
དང་དན་པ་བྱས་པ་ལ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དབང་པོ་ཡིན། །" ༡༤ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ལས་མགོན་ཉིད་དང་། དབང་པོ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། "བདག་ཉིད་
ལེགས་པར་དུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།" ཞེས་
གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་།

དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི།

"ཅི་སྟེ་ཆོག་གས་པ་ནི་ཆོག་གས་པ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འབྲས་བུ་སྟེ་མགོན་བྱེད་པ་སོགས་ནི་ཆོག་གས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་
པར་ཉོག་གས་པར་འགྱུར་བས། མགོན་དང་འདུལ་བ་དང་དབང་པོ་ཉིད་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན།" བདག་གི་སྤྱི་རེས་འགའ་ཕྱང་པོ་ཆོག་གས་པ་ལ་བྱེད་
ལ། རེས་འགའ་ཆོག་གས་པ་ཅན་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་"འདི་ལ།"
སྤྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་དགུར་བདག་གི་སྤྱི་སོ་སོ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐོབ་པོ་ཞེས་
"ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།"

ཙ་བ། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚོགས་གནས་རྣམས།

ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་མཆུངས།

ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་
གི་ཚོགས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་
སྒྲིན་ཡོད་དེ། ཤིང་རྟ་དང་བདག་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་འཇོག་
མི་འཇོག་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

མཆུངས་པར་བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། "བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་
སེམས། །ཁྱོད་ནི་ལྷ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་
ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །རི་ལྷར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་
ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱུ་རྗོད་
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།" ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ།

མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་མིན་
པར་བཤད་པ་ནི།

ལྷར་བཤད་པ་"དེ་ལྟར་ན།"

ཙ་བ། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ།

དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཅམ་བདག་མ་ཡིན།

མདོ་ལས་སྤྱད་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་སྤྱད་པོ་འདུས་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་ཅན་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་དག་གི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི།

"གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བཏགས་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་བཏགས་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ཅན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྤྱད་པོ་རྒྱུར་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་། སྤྱད་པོ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་"ཞེས་པའོ།

གལ་ཏེ་མདོ་ལས་སྤྱད་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་ན། ཚོགས་པ་གང་ཟག་ཏུ་མི་རུང་ཡང་། དེ་བཞིན་སྤྱད་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ་ཅན་ལས་མེད་པས་སྤྱད་པོ་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་རྟེན་དུ་འཛོག་པའི་ཁུངས་མིན་ནོ་སྟེ་མ་ན།

དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེའི་སྐབས་སུ། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། ཞེས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཤད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲིག་པ་ན། དེ་བཞིན་སྤྱད་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་ཀྱང་དེ་གདོན་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཁས་པའི་དབང་པོས། མདོའི་ཚོགས་རྒྱུར་རེའི་རྒྱས་པ་

འདོན་ལུགས་ཡིན་པས་ཞིབ་པར་གོ་ན་སྒྲིལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའོ། བུམ་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན།

“དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་ཅམ་ཉིད་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་།
དེར་ཡང་བདག་དང་འབྲ་བར་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།”
འདིས་ནི་བདག་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཆོགས་པ་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་
བཞིན་དུ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཅམ་ལ་
འཛོག་ཏུ་མི་རུང་བ་གཉིས་འབྲ་བར་བསྟན་ནོ།

གསུམ་པ།

ཡུང་པོའི་ཆོགས་པ་ཅམ་གྱི་དབྱིབས་གྱི་བཀོད་པ་བདག་
ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།

“ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་ཅམ་ནི་ཤིང་རྩ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་
ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་ན་ཤིང་རྩའི་དབྱིབས་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྩའི་མིང་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ།
དེ་བཞིན་དུ།”

ཅ་བ། དབྱིབས་ཞེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་སྟེ།

ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅས་འགྱུར་གྱི།

སེམས་སོགས་ཆོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ།

“སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཅེས་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།”

ཙ་མ།དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར།

ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྲུར་གྱི།

སེམས་སོགས་ཆོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྲུར་མིན་ཏེ།

དབྱིབས་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་སྟེ་ལྟར་
ན་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འགྲུར་གྱི། སེམས་
དང་སོགས་པས་སེམས་འབྱུང་གི་ཆོགས་ལ་ནི། བདག་ཉིད་དུ་འཇོག་པར་
འགྲུར་བ་མིན་པར་འགྲུར་ཏེ།

ཙ་མ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན།

གང་གི་ཕྱིར་ན་སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། “གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་དུ་བསམས་
སོ།།”

བཞི་པ།

ཕུང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་
བསྟན་པ་ནི།

སྟོན་ "གཞན་ཡང་"ཡོད་དེ།

ཅུ་པ། ལེན་པོ་རང་ཉིད་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན།

"འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་རང་སྟེ་བྱེད་
པ་པོ་བདག་དང་། འདི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་ལས་སུ་
བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལྟེ།" དེ་གཉིས་གཅིག་པའི་དངོས་པོར་རིགས་པ་མིན་པར་
ནི་ཚོགས་པ་ཅམ་བདག་ཏུ་འཛོག་པར་མི་རིགས་པའོ།

ཅུ་པ། དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར།

"གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཅམ་བདག་ཡིན་པ་དེ་
ལྟ་ན་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། འདི་ནི་འདོད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འགྱུར་བ་དང་འགྱུར་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་གཉིས་དང་། བུམ་
པ་དང་རྩ་མཁན་གྱི་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།"

ཅུ་པེ་ལས་ཀྱང་། "གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་

གཅིག་འགྱུར། །" ཞེས་དང་། "མེ་དང་ཤིང་གི་བདག་དང་ནི། །ཉེ་བར་སྤང་
བའི་རིམ་པ་ཀུན། །བྱམ་སྒྲུབ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་
པར་བཤད། །"ཅེས་གསུངས་སོ། །"འདིར་མེ་དང་བྱུང་ཤིང་དག་གཅིག་ཉིད་
དུ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འདོད་
པར་བྱ་དགོས་ཏེ།" དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཙ་བ། བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྒྲུབ་སྒྲོ་ཡིན་ན།
མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མེད།

"ཅི་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་པོ་ཆོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་
ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། བྱེད་པ་པོ་འདི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་ལྟར་པོ་
འདུས་པ་ཅ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲོ་ལ་སེམས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་ན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།"

ཙ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། "དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་
པོ་བསལ་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་སྒྲུག་མ་ཤེས་
པར་བྱ། །"ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
བཀག་པའི་རིགས་པས་ཉེ་བར་སྤང་བ་དང་ལེན་པ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

དངོས་པོ་ལྷག་མ་ནི་ཚིག་གསལ་ལས། "བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་
འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་། བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་
གཞི་དང་། འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡན་ལག་དང་
ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་
ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་བཀག་སྟེ། བན་
ཚུན་སྟོས་པའི་བྱུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།"
ཞེས་གསུངས་པས་བྱ་བྱེད་སྐྱེ་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་བྱ་
བྱེད་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་ཅིང་། སྟོས་བྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཁས་ལེན་
པ་ཡིན་ཏེ། སྟོས་བྱུབ་འདི་ལ་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་སྟོས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་འཇོག་ལུགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ།

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པ་"འདིར་དངོས་པོ་ལ་ལྷ་པ་ཏྲ་"ཞེས་པ་སྐྱེའི་
བྱིངས་ལ། ལྷ་ཁྲའི་"རྒྱུན་བྱིན་ན་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ལ།" དངོས་པོ་ཡང་རང་གི་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་པས། "རང་གི་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་སྦྱང་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་
གཉིས་ཀ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པར་འཇོག་"གོ།

གལ་ཏེ་ལྷ་ཁྲའི་རྒྱུན་བྱིན་འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ཅ་མ་བཟོད་
པའི་བྱིར། ཉེ་བར་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཇི་ལྟར་བཟོད་ཅེ་ན། "གྱི་ཏ་དང་ལྷ་
ཁྲ་ནི་པལ་ཆེར་རོ།" ཞེས་སྐྱེའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བས་པལ་ཆེར་དེ་ལྟར་
ཡིན་གྱང་། ལས་ལ་ལྷ་ཁྲའི་རྒྱུན་བྱིན་པ་ན་ཉེ་བར་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ལས་གྱང་།

བརྗོད་པ་མི་འགལ་ལོ།

ཙུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། "དེ་ལྟར་ལེན་ལས་གཞན་མ་ཡིན། །དེ་ནི་ཉེར་ལེན་
 ཉིད་ཀྱང་མིན། །བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་མེད་མིན། །མེད་པ་ཉིད་དུ་འང་དེ་མ་
 དེས། །"ཞེས་བདག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་
 པ་ཉིད་བདག་མིན་པ་དང་། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཟུང་བ་ལ་སྟོས་པ་མེད་
 པ་འང་མིན་པ་དང་། བདག་དེ་མེད་པ་ཡང་མིན་པར་གསུངས་སོ། །"དེའི་
 ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་མདོ་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་ཀྱི། ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་
 པར་སྟོན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པའི་མདོ་དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའི། བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་
 བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཤེས་པར་མི་
 བྱའོ།" དེ་སྐད་དུ་ཡང་། "མ་དེག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་
 བསོད་ནམས་མདོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྐུ་
 ཆེར་གསུངས་སོ།" །

མདོ་གོང་མ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོང་བ་ལ་མི་འགྲིག་གི། །སེམས་ཅམ་
 ཀྱི་ཚུལ་ལ་འགྲིག་གོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་དེགས་པ་ལས་གསུངས་མེད་ཀྱང་།
 ལུགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདིའི་གང་ཟག་འདོག་ཚུལ་ལ་ནི། སྤང་བོ་ལས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ལས་དང་
 རྣམ་སྟོན་ཁས་སྤངས་པ་ན། མདོ་ཕྱི་མས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་བྱེད་

པ་པོ་གང་ཟག་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་ཡང་ཉེ་བར་སྒྲང་བྱའི་གསེབ་
ནས་མི་འཛོག་པར། དེ་དག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་འཛོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ།

ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པར་གསུངས་པ་ནི།

ཐུང་པོ་སོགས་ཆོགས་ཅམ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་"སྒྲིན་གཞན་
ཡང་ཡོད་དེ།

རྩ་བ། གང་ཕྱིར་ཐུབ་པས་བདག་དེ་ས་རྒྱ་མེ།

རྒྱང་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ།

ཁམས་དྲུག་དང་ནི་མིག་སོགས་རེག་པ་ཡི།

རྟེན་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་བསྟར་ཞིང་།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཆོས་རྣམས་ཉེར་བབྱང་ནས།

དེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་.....།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཐུབ་པས་ཡབ་སྐུ་མཇུག་བའི་མདོ་ལས།
བདག་དེ་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱང་གི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

ཁམས་དང་། སྒྲིལ་བྱ་ག་སོགས་བྱ་ག་ནམ་མཁའ་ཡི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་
ཁམས་བྱ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། མིག་གི་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལ་སོགས་
པས་ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་བྱ་ག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་བསྟན་
ཅིང་། སེམས་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་
གདགས་གཞིར་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་སོ་ཞེས་
ངེས་པར་ཉེ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དེ་ནི་དེ་རྣམས་དང་།

དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཆོགས་ཅམ་ཉིད་མིན་ཏེ།

དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་སྒྲོས་དེ་རྣམས་ལ་མིན།

བདག་དེ་ནི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ཡ་གྲུལ་དེ་རྣམས་དང་། དེ་
ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོགས་པ་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་ཞུགས་པའི་ངའོ་སྟུང་བྱུང་འཛིན་པའི་སྒྲོས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་
དང་ཡ་གྲུལ་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ།

མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། “རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བྱ་གང་ཟག་དེ་
ནི་ཁམས་བྱ་ག་དང་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱ་ག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙོ་
བརྒྱད་དོ།” ཞེས་གསུངས་སོ།

ནག་ཚེའི་འགྱུར་ལས། ཁམས་དྲུག་འདུས་པ། རེག་པའི་གཞི་དྲུག་པ།
ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་བཙེ་བརྒྱད་པའོ།། ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ།།

དེ་ལ་སྐྱེས་བྱ་དང་གང་ཟག་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་
དང་གཞི་དྲུག་པ་དང་། བཙེ་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་པ་གསུམ་པོ་ནི་ལྡན་པའི་ཆོས་
ཡིན་པས་ཆོས་དེ་དག་ནི་ལྡན་ཆོས་དང་། གང་ཟག་ནི་དེ་དག་གང་ལ་ལྡན་
པའི་ལྡན་གཞི་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞིར་
གསུངས་སོ།།

ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་བཙེ་བརྒྱད་ནི། དུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དྲུག་ལ་ཆོར་བ་
བདེ་སྐྱབས་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིད་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

"དེ་ལྟར་སྤང་པོ་རྣམས་ངར་འཇིན་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པའི་དུལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པའི་དེའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ངར་འཇིན་ཀྱི་དམིགས་
དུལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། རྣམ་འབྱོར་པས་བདག་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ལས། བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་སྤྲིང་པོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཤིང་། འདུས་བྱས་འཁོར་
བ་མཐའ་དག་གི་འཆིང་བ་བསལ་ནས་ཡང་སྤྲིད་བྱི་མ་ལེན་པ་མེད་པར་ངེས་
པར་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།" དེའི་བྱིར་སྤང་པོ་ལྔའི་ཡ་
གྲུལ་དང་ཆོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་བདག་ལྟའི་

དམིགས་པར་མི་འཛིག་པ་དང་། དེ་ལྟར་འདྲ་བའི་དམིགས་པ་གང་
 ཟག་ལེགས་པར་འཛིག་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
 ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པར་འཛིག་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོར་པ་འདི་ནི།
 ཐར་པ་འདོད་པའི་དབང་པོ་ཞིན་ཏུ་རྟོག་པོ་ལ་ཆེས་མཛེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་
 ཡིད་འཕྲོག་པ་འདྲ་བ་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལྟ་བུ་

གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

ངའོ་སྙམ་ཏུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་བདག་གི་བཏགས་དོན་
 བཅུ་ལ་བ་ན། ཁ་ཅིག་སྤང་པོ་ལྟ་ཆར་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་སྤང་པོ་ཡིན་པོ་
 ཞེས་སྦྲ་བའི་སྦྱོགས་ལྟར་ན། ཇི་སྲིད་ཏུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤང་པོ་རྣམས་འབྱུང་
 བ་དེ་སྲིད་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འདྲུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ངའོ་སྙམ་
 པའི་ངའི་བཏགས་དོན་བཅུ་ལ་ནས་འཛིག་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་
 "བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་སྟེ་རྣམ་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་།

འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟོག་ཏུ་འང་མི་འདོད་པ།

དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བུ།

དཔྱིས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྒྲ་བ་ཞིན་ཏུ་མཆར།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཆེ་
ན། རྟག་པའི་བདག་ཅེས་ཞིག་སྤྱོད་བ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་། རྟག་པའི་
བདག་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་སྒྲུབ་སྟེ་ཀྱི་ངར་འཇིན་གྱི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་དང་
རྣམ་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་འང་མི་འདོད་པ། དེའི་སྤྱིར་རྟག་པའི་བདག་ཅེས་མེད་
པར་མཐོང་བའི་ཞེས་པ་གོམས་པས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་
ཏུ་སྟེ་བ་དཔྱིས་ཏེ་བྱངས་ནས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། གྱེ་མ་མ་ལ་སྤྱོད་གྱི་
འདི་ནི་ཞིན་ཏུ་མཆར་རོ།

རྟག་པའི་བདག་ཅེས་མེད་པར་མཐོང་བས་ཐོག་མ་མེད་པའི་བདག་
འཇིན་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་དོན་འདི་ཉིད། "ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེའི་སྟོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཤད་པ།"

ཅ་བ། རང་བྱིམ་ཅིག་ཕྱག་སྒྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ།

འདི་ན་སྤང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ།

སྒྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའང་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ནི།

གྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ།

གང་ཟག་སྤྱོད་པོ་ཁ་ཅིག་རང་གི་བྱིམ་གྱི་ཅིག་ཕྱག་ན་སྤྱུལ་གནས་པ་
མཐོང་ནས་འཇིགས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ། གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱེ་མི་ཁྱོད་
མ་འཇིགས་ཤིག་བྱིམ་འདི་ན་སྤྱང་ཆེན་མེད་དོ་ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བ་ན།
བྱིམ་དེར་སྤྱང་པོ་ཆེ་མེད་པར་ཤེས་པས་དེའི་འཇིགས་པ་སྤྲོག་པར་མ་བཟང་
སྤྱུལ་གྱི་འཇིགས་པ་འང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། ཀྱེ་མའོ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་
གནམ་པོར་ཉེ་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ།

དེ་ལྟར་སྤྱུལ་གྱི་“འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་སུ་བེན་ཀྱང་། སྤྱོད་
པོ་གཞན་གྱི་ཆོག་ལས་སྤྱུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཇིགས་པ་མ་མཐོང་བས། དེའི་
འཇིགས་པ་བསྤྲོག་ཐབས་མི་བྱེད་པར་སྤྱང་པོ་ཆེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལས་
བག་པའ་སྤྲོ་སྤོད་པ་ན་སྤྱུལ་གྱིས་འཇིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་
པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་རྟག་པའི་བདག་ཅེས་མེད་པར་མཐོང་བ་གོམས་པས། སྤྱུལ་ལྟ་
བུའི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་འཇིན་གྱི་འཇིགས་པ་སྤྲོག་པར་
བརྩུང་ནས་བག་པའ་པས་ནི། སྤྱང་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པས་ངར་འཇིན་
པའི་འཇིགས་ལྟ་བསལ་བར་མི་རུས་ཉེ། དེའི་སྤྱིར་ངེས་པར་གང་ཟག་འདིའི་
འཁོར་བ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ།”

འདིས་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་
འབེབས་པར་འདོད་པ་མང་པོས། ལྟན་སྤྱེས་གྱི་བདག་འཇིན་གྱིས་ངེ་ལྟར་
བརྩུང་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་འབྱེན་པ་མི་ཤེས་པས། དེ་དོར་ནས་དེ་ལས་གཞན་
པའི་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་

གནས་ལ་ངལ་བ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེའོ།

གསུམ་པ།

དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་
གསུམ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་
དོན་བསྐྱེམས་ཏེ་བསྟན་པའོ།
དང་པོ།

རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ནི།

དེ་ལྟར་བདག་ཕྱང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་
མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། བདག་ཕྱང་པོ་དང་པན་ཚུན་“རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཉིད་
དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།”

ཅ་བ། ཕྱང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་།

ཕྱང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར།

གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན།

གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་སྤྱིར་འདི་རྟོག་པའོ།

སྤྱང་པོར་ཉི་དེ་ལ་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ལ་ཡང་སྤྱང་པོ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་སྤྱང་པོ་དང་བདག་
འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་"གཞན་ཉིད་ཡོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འདིར་འགྱུར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་
གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་འདི་སྤྱིར་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་སྟེ།

དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་འཁར་གཞོང་དང་ཞོ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མཐོང་བ་ལྟར་སྤྱང་པོ་དང་བདག་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་
བ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།"

"སྤྱང་པོ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ།"

རྩ་བ། བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་གང་སྤྱིར་བདག་

ཡོད་མིན་དེ་སྤྱིར་ལྟན་དོན་སྤྱོད་བཤད་།

གཞན་ནི་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན།

བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད།།

བདག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་
འདོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་“བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་ནི་བཀག་ཟེན་པས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
བདག་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོར་བ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། འདི་
ལྟར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཡང་ལྟ་སྒྲིན་གནག་སྟེ་བ་ལང་དང་ལྡན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ནི། གཞན་ན་སྟེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་སྒྲོར་ལ། ལྟ་སྒྲིན་གཟུགས་དང་ལྡན་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་ནི་ངོ་བོ་གཞན་མིན་པ་ལ་སྒྲོར་བ་ཡིན་ན། བདག་ནི་གཟུགས་ལས་
དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་། གཞན་ཉིད་དེ་ཐ་དད་པ་མེད་པས། བདག་གཟུགས་
དང་ལྡན་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་མི་སྲིད་དོ།” དེ་དག་གིས་ནི་
ཕུང་པོ་ལྟག་མ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེམས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

“ད་ནི་སྒྲར་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྱེམས་ཏེ་བསྟན་པས་
འདི་ག་ཚོ་གས་ལ་ལྟ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་ཞུགས་
པའི་གངས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།”

ཅུ་བ། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན།
གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན།
དེ་ལྟར་རྣམ་བཞིར་སྤང་ཀྱན་ཤེས་བྱ་སྟེ།
དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད།

“གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་
གཟུགས་དང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་དང་།
གཟུགས་ལ་བདག་དང་བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་
ལ་དེར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ།

གཟུགས་སྤང་ལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འཇིག་ལྟས་ལྟ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་
བཞིར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་བཞི་པོ་ཀྱན་ལ་བཞི་བཞིར་ལྟ་བ་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་ཉི་ཤུར་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ།”

“གལ་ཏེ་བདག་གཟུགས་སྤང་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་པར་ལྟ་བ་བསྒྲུབ་ནས་
སྤང་པོ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ལྟ་ལྟ་སྐབས་སུ་བབ་ལ།” ཅུ་ཤེ་ལས་
ཀྱང་། “སྤང་མིན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་མིན། དེ་ལ་སྤང་མེད་དེར་དེ་མེད། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་ལྡན་མིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན།”

"ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཆ་ཉིད་ལྟར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་
ཆ་ཉི་ཤུར་ངེ་སྐད་བརྗོད་ཅེ་ན།"

"འཇིག་ལྟའི་ཆ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ལ།" དེ་
ལྟར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟོན་དུ་"ཕུང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འཇིག་
ལྟས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་རུས་པས། རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྟོ་
ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་། བདག་ལ་འཇུག་གོ། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་
རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྟ་བུ་ལྟ་སྟེགས་མ་
གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས། ཆ་ལྟ་བུ་མ་གསུངས་སོ།།"

"རྩ་ཤེ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ལྟ་བུ་མ་གསུངས་པ་ནི་ལྟ་སྟེགས་པའི་
ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཙུམ་ནས་རྒྱན་
དུ་བྱགས་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་སོ།། ཞེས་གང་ལུང་ལས་གསུངས་པ་
ནི།"

རྩ་བ། ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོ་རྩེ་ཡིས།
བཙུམ་བདག་གང་དང་ལྟན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་བ།
འཇིག་ཆོགས་ལྟ་རི་ལྟན་ལྟག་ལ་གནས་བ།
རྩ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ།

དམིགས་པ་ང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་“འཛིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བུའི་རི་བོ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྫོ་
རྩེ་མ་བབས་པས། ཉིན་རེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་བྲག་རྫོ་འཕེལ་བ། འཁོར་
བ་ཐོག་མ་མེད་ནས་འབྱུང་བ། དཔངས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཐོ་བ། རྩོགས་
ཀྱི་ངོས་མ་ལུས་པ་བྱུང་བ། མ་རིག་པའི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལས་འཐོན་བ།
བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྫོ་རྩེ་ཡིས།

ཅ་བ། བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྟན་ཅིག་འཛིག་འགྱུར་བ།

འཛིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བུའི་ལྟན་སྟག་ལ་གནས་བ།

ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ།

བཅོམ་པ་སྟེ་བཞེག་པ་ན།” བཅོམ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བ་གང་དང་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་ཅ་བའི་འཛིག་ཆོག་ལ་
ལ་ལྟ་བུའི་རི་ལྟན་སྟག་པོ་ལ་གནས་པའི་ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་ཉི་ཤུ་ནི།
སྒར་བཤད་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་བཤད་པ་འདི་དག་གོ།

འདིར་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལས། “ཅེ་མོ་ཆེས་མཐོ་བ་གང་དག་དང་ལྟན་

” ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཅ་བའི་འགྱུར་ལྟར། ཅ་བའི་འཛིག་ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་
ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱུང་།

དེ་ཡང་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ངར་འཛིན་སྒར་བཤད་པའི་ཉི་ཤུ་པོ་

གང་ཡང་མིན་པས། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྟན་ལྟག་ལ་གནས་པ། ཞེས་ཅེ་མོ་
ཉི་ཤུ་འཇིག་ལྟ་རི་འཇིག་ལྟ་ལ་གནས་པར་གསུངས་སོ།།

གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་
འཇིག་ལྟ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་འཇིན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཇིན་སྤངས་འཐད་ལྟན་ཏུ་གྲུབ་མཐའ་
ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིན་པའི་ས་བོན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ།།

བཞི་པ།

དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཏུ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་
དགག་པ་ལ་གཉིས།

ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱགས་དེ་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་ནི།

"ད་ནི་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀྱར་བ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་གང་
ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་བསལ་བའི་བྱིར་བ་འད་པ།"

རྩ་བ། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ །

ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྩ་ས་ཡོད་འདོད།

རྣམ་ཤེས་བླ་མ་གྱི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་།

དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན།

ངར་གྱི་སྒྲེ་བ་མང་པོས་བཀྱར་བ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། "ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་
དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར།" ཞེས་པའི་རིགས་པས་"གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། ཕྱང་པོའི་ངར་བཞིན་ཅན་ཡང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བདག་
དེ་སྐྱེ་འཛིན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར།"

ཅ་བ།དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག །

ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྩ་ས་ཡོད་འདོད།

རྣམ་ཤེས་བླ་མ་གྱི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་།

དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན།

བདག་གམ་གང་ཟག་ནི་"ཕྱང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་
དུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །གང་ཟག་དེ་རྩ་ས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་དེ། ལས་
གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱེ་གྱི་བ་བ་པོ་ཉིད་
དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བར་བཅིངས་པ་དང་ཐུང་འདས་ཀྱི་སྐྱབས་

སྤྱ་ཐར་བ་པོ་འཕ་གྲོལ་བ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་དེ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་
ཤེས་བྱར་ཡང་འདོད་ཅིང་། བདག་དེ་ནི་ངར་འཇིན་པའི་གཞི་སྟེ་དམིགས་
པར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།"

གཉིས་པ།

ལྷགས་དེ་དགག་པ་ནི།

གང་ཟག་རྩལ་ཡོད་དུ་"སྤྱ་བ་འདི་ཡང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ།"

ཙ་བ། གང་བྱིར་གཟུགས་ལས་སེམས་བརྗོད་མེད་མི་རྟོགས།།

དངོས་ཡོད་བརྗོད་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད།།

གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་གྱུར་ན།།

སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འགྱུར།།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་གཟུགས་ལས་སེམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པ་སྟེ་མི་འདོད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་སྟེ་
རྩལ་སྤྱ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་
པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་ཏེ་རྩལ་
སྤྱ་གྲུབ་པར་གྱུར་ན། སེམས་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོ་གཉིས་གང་དུ་

ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།

“དེའི་ཕྱིར་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་སྒྲ་མས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་
ཡོད་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས། གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
བཤད་པ།”

ཅུ་བ། གང་ཕྱིར་ཁྱོད་བྱམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི།
ངོ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་བས།
བདག་གང་སྤང་པོ་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་ཏེ།
རང་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་བྱ།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་སྟར་ན་“བྱམ་པ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་སོགས་ལས་
དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་
པས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བ་
དེའི་ཕྱིར་”གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་
གཟུང་བར་མི་བྱའོ།

“དེ་སྟར་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དགག་པ་
དང་། བཏགས་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉི་བར་བསྟན་ནས། ད་ནི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་

གཉིས་དངོས་པོའི་རྟེན་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས། རྟེན་དེ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་
རྗེས་སུ་ཡོད་པ་འགོག་པར་རྩོམ་པ།”

ཅུ་བ། བྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བདག་ལས་གཞན་ནི།
མི་འདོད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དངོས་འདོད་ཅིང་།
དངོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་མཐོང་འགྱུར་བ།
དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཆོས་དང་བྲལ་ཕྱིར།

“གལ་ཏེ་བྱོད་ཀྱི་ལྟར་བདག་རྗེས་སུ་ཡོད་ན་ནི། བྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་ནི་མིན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་
ཀྱང་ངེས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་བརྗོད་
དགོས་སོ། །ཡང་བྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་པའི་དངོས་
པོར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ཀྱང་སྤང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་
དགོས་སོ། །”

དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ངེས་པར་མཐོང་
བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་རྗེས་སུ་མེད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་དེ་ཉིད་དང་
གཞན་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷ་པ།

བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་
བཅས་པ་ལ་བཞི།

བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་དང་
འབྲ་བར་བསྟན་པ། ལྷ་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་
བཤད་པ། དེ་ལྷ་པ་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚུད་པ་སྤོང་བ། མིང་གི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་
རྟ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ནི།

“གང་གི་ཕྱིར་ལྷ་པ་བཤད་པ་དེ་ལྷ་པ་རྣམས་པར་དབྱེད་པ་ན་གང་ཟག་
རྣམས་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པ།”

ཙམ་གྱི་དེ་ཕྱིར་ངར་འཇིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན།

ཕྱང་ལས་གཞན་མིན་ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་མིན།

ཕྱང་པོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྷ་པ་མིན།

"དེའི་ཕྱིར་རང་འཇིན་པའི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱུང་པ་ན་བདག་ནི་ཕྱང་པོ་ལས་
གཞན་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་
ཡང་བདག་མིན་པ་དང་། བདག་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་། བདག་འདི་ལ་
ཕྱང་པོ་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། བདག་འདི་ནི་ཕྱང་པོ་དེ་རྣམས་དང་
ལྡན་པའམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།"

"དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྟེ་པ་གང་དག་བདག་བཏགས་པར་ཡོད་ཅེས་
པའམ། བདག་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རུང་ཏེ་ངི་སྐད་
སྒྲིས་པའི་རྣམ་པས་བདག་ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།"

ཅ་བ། འདི་ནི་ཕྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར།
བདག་འདི་ནི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ།།

"ངི་སྐར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཀྱན་
ཇོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་ཆད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་
པ་ན། རྒྱ་མེད་སོགས་བཞི་ལས་སྟེ་བ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་གི་
སྐབས་འདིར་ཡང་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་འདོད་པ་ན། ཇི་སྐད་
བཤད་པའི་སྟོན་དང་ལྡན་པའི་སྟོགས་སྒྲ་བསལ་ནས། ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་
བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྣམ་

པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་སྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་བཏགས་
པ་བསྟོན་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་
པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་
རོལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་ཅིང་བཤད་པ།

ཅུ་བ། ཞིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན།

གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་།

ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན།

འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱེ་བས་མིན་རིམ་བཞིན་ནོ།

ཞིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་མིན་ལ། གཞན་
མིན་ཏེ་གཅིག་ཏུ་ཡང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་པོ་དེ་དང་ལྟར་པ་དང་།
ཡན་ལག་ལ་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཡན་ལག་དག་བདག་དེར་བརྟེན་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་དང་ཡན་ལག་
གི་དབྱེ་བས་མིན་པ་རིམ་བཞིན་དུ། བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

སྒར་མ་བཤད་པའི་སྟོགས་སྟག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྤོ་བའོ།
དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།

ཆོགས་པ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་དབྱིབས་ཅམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་
དགག་པའོ།
དང་པོ།

ཆོགས་པ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།

"སྟོགས་སྟག་མ་སྟེ་སྒར་བསྟན་ཟེན་པས་འདིར་ཆོགས་པའི་སྟོགས་
དང་། དབྱིབས་ཀྱི་སྟོགས་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
དགོས་པས་དེ་དག་སྟོན་པ་བཅམ་པར་བྱ་སྟེ།"

ཅ་བ། གལ་ཏེ་ཆོགས་ཅམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི།

སེམས་བྱུང་གནས་ལ་ཞིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་ལྟར།

གལ་ཏེ་ཞིང་རྟ་ཉིད་ཡན་ལག་ཚྛགས་ཅམ་ཞིང་རྟ་ཉིད་ལྟར་ན་ནི། ཞིང་རྟ་
བཞེག་པའི་ཡན་ལག་གསེལ་བྱུང་གནས་པ་ཚྛགས་པ་ལ་ཡང་ཞིང་རྟ་ཉིད་
ཡོད་པར་གྱུར་རོ།

ཡན་ལག་གི་ཚྛགས་པ་རང་གི་ཆ་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པ་འདི་ལྟར་
བཤད་ཅིན་ཀྱང་འདིར་བཀོད་པ་ནི། ལྟར་བསྟན་པ་ལས་སྟོན་གཞན་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་རོ། །སྟོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

རྩ་བ། གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །

མེད་པས་དབྱེ་བས་ཅམ་ཞིང་རྟ་ཉིད་རིགས་པའང་མིན།

རྩ་མཚན་"གང་གི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན། ཡན་ལག་དག་ཀྱང་
མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།"

ཡན་ལག་རྣམས་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། ཞིང་རྟ་ལ་"ཡན་ལག་ཅན་མེད་
པར་རང་གི་སྒྲེ་པ་དེ་དག་གིས་ཁས་སྐྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ།" དེ་དག་གིས་ཀྱང་
ཡན་ལག་ཚྛགས་པ་ཆ་ཤས་ཅན་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་ཆ་ཤས་སུ་འདོད་
ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འང་འདོད་པས། ཡན་ལག་
ཅན་མེད་པར་ཁས་མ་སྐྱེད་སོ་སྟེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།

རང་གི་ལུགས་ནི་སྤང་པོའི་ཡ་གྲུལ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཉེ་བར་
སྒྲང་བྱ་ཡིན་པས། དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟའི་ཡན་
ལག་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡན་ལག་རྩ་འཛོག་གི། ཡན་ལག་ཅན་
དུ་མི་འཛོག་ལ། སྡེ་བ་དེ་དག་གི་ཀྱང་ཚོགས་པ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མི་
འདོད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཡང་འགོག་པའི་སྤྱིར་རོ།

ཙ་བ།དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་རིགས་པའང་མིན།

"འང་གི་སྤྱིས་ནི་དངོས་སུ་མ་འཛོད་པའི་ཚོགས་པ་བསྐྱ་བའི་དོན་
ཏེ། སྤྱད་ཚུལ་ནི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཙམ་ཡང་ཤིང་རྟར་རིགས་པ་མིན་ལ།
ཚོགས་པ་ཙམ་པ་པོ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་རོ།"

གཉིས་པ།

དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།

"གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་འདོད་
ན། དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དག་གི་ཡིན་ནམ། ཚོགས་པའི་ཡིན་པར་
རྟོག་གང་།" དང་པོ་སྟར་ན་སྤྱར་མ་"བསྐྱེགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱད་པར་
མ་བཟང་བ་དག་གི་ལམ། སྤྱར་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱད་པར་བཟང་བ་དག་གི་
དབྱིབས་ཡིན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དང་པོ་སྟར་འདོད་ནའང་དེ་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན།"

ཙ་བ། ཁྱོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རེ་རེ་སྒར་ཡོད་གྱུར།
ཇི་བཞིན་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ།
བྱེ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར།
དེ་ལྟར་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན།

"ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་
སྒར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་སུ་དབྱིབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ།
ཕྱིས་བསྐྱེགས་ཏེ་ཤིང་རྟར་ཏོགས་པ་སྟེ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་འང་སྒར་མ་དེ་བཞིན་
དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མ་བསྐྱེགས་པའི་བྱེ་བར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལ་
ཇི་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ། ད་ལྟར་ཡན་ལག་རྣམས་བསྐྱེགས་
པའི་ཆེ་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་
དབྱིབས་ཙ་མ་ལ་ཁྱོད་ཤིང་རྟར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒར་ཕྱིའི་ཡན་ལག་སོ་
སོ་བའི་དབྱིབས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།"

"ཅི་སྟེ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་སྟེ་དབྱིབས་" ཀྱི་བྱུང་པར་སྒར་མ་དང་མི་འདྲ་
བ་གཞན་ཞིག་ཕྱིས་འབྱུང་བ་དེ་ཤིང་རྟར་འབྱུར་ན།

ཙ་བ། ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་འདིར།
འཕང་ལོ་སོགས་ལས་དབྱིབས་ཐ་དད་ཡོད་ན།

འདི་གཟུང་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ།
དེ་ཕྱིར་དབྱིབས་ཅ་མ་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན།།

གལ་ཏེ་ད་ལྟ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་པའི་དུས་འདིར་ཡང་ "འཕང་ལོ་དང་
ལ་སོགས་པས་སློག་ཤིང་དང་། གཟེར་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་
རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་སོ་སོར་སྟུང་བ་" ལྟར་བཞེད་དང་། རིང་པོ་
དང་ལྷུ་མ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སྤར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་དང་། མི་
མ་ཐུན་པའི་ཐ་དད་པ་ཡོད་ན། ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་མི་མ་ཐུན་པ་འདི་
མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཅ་མ་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།།

"ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བསྐྱེགས་པའི་ཆོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་ཤིང་རྟ་འཛོག་གོ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་
སོ་ཞེས་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། གང་ཕྱིར་བྱོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཅང་མེད་པས།
དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཆོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན།
གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས།
འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་སྟུང་ཞིག་ངེ་སྟུང་།།

“གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་སྟེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་
ཅིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་སུ་གདགས་པར་འགྱུར་རོ།
ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།”

ཅ་བ། གང་གིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པས།

དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པ་སྟེ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་རྣམས་ཡོད་དུ་མེད་པས། དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་གདགས་
གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

འདི་འདྲ་བའི་བཀྲགས་ཡོད་རྣམས་ནི་རྣམས་ཡོད་ཏེན་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ནར་
སྤྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པའི་སྤྱོད་དང་། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཡང་བཀྲགས་
ཡོད་དུ་ཁས་སྦངས་པའི་སྤྱོད་རོ། །དེའི་སྤྱོད་

ཅ་བ། གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས།

འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་རི་ལྟར་འགྱུར།

“གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་དེ་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཤིང་ཏྲི་སྐབས་འདིར་ནི་ཤིང་

རྟེན་འཛིན་པའི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།

འདིར་པ་རོལ་པོས་"བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྣམས་ཡོད་རེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་ཁས་
ལེན་ཞིང་།" ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་
པས། ཚོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་འདོད་ན་འགལ་བ་ཙམ་ལས་
མ་མཛད་ཀྱང་། སྐྱེས་བུའི་ཁ་དོག་སྐྱེས་བུར་འཛིན་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ།
ཤིང་རྟ་ལ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་ཡང་ཤིང་རྟར་གཞག་ཏུ་མི་
རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤིང་རྟའི་ཉེ་བར་སྦང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་གོ་
བར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྟོབ་ནི།

"ཅི་སྟེ་ཚོགས་པ་མི་བདེན་པ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་མི་བདེན་པ་སྟེ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
འདོད་ན།"

ཅ་ག། བྱོད་ཀྱིས་འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར།

མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས།

འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན།

ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས།།

ཁྱོད་གྱིས་ཆོག་པ་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་བཏགས་
 ཡོད་འཛོག་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ། ༡༠"མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་
 ལྟ་བུའི་མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས། འདུ་བྱེད་དང་ལྷ་གྲུ་ལྟ་
 བུ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་
 ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་མི་
 བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱ་རྟེ། འབད་
 རྩེ་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་བྱས་ཀྱང་གང་གི་ཤ་བཟའ་བར་མི་རུས་པ། དངོས་པོ་གྲིབ་
 མའི་རི་དྲགས་ལྟ་བུ་བརྟེན་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོན་མེད་པ།"

ཅ་བ། འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ།།

བྱམ་སྒོ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད།།

འདིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་"དེ་ལ་རང་གི་སྤྱེ་པ་མང་པོས་བྱམ་པའི་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་རྩལ་བརྒྱད་དེ་ལྟར་འདབ་འགྱུར་དུ་གནས་པའི་ཆོག་པ་
 པ་རྣམས་བྱམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱམ་པའི་སྒོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་
 ཡང་ཤིང་རྟེན་དཔེ་འདིས་བསལ་བས་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།།
 གཞན་ཡང་།"

ཙ་བ། སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན།
དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་དབྱེ་བས་མི་རིགས།

"རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱར་བ་ཤད་ཟེན་པ་གཟུགས་
སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རིགས་པས།
བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཀྱི་བྱད་པར་
དུ་མི་རིགས་སོ།།"

གསུམ་པ།

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚིད་པ་སྤོང་བ་ནི།

"འདིར་སྐྱས་པ་"གལ་ཏེ་འོ་ན་ཤིང་རྩ་འདིའི་བཏགས་དོན། སྐྱར་
བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམས་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་
ཆེ་ཤིང་རྩ་མེད་པར་འགྱུར་བས། ཤིང་རྩས་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་
དེ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྩ་འོ་ན་ཅིག་ཉམས་ཤིག་ཆོས་
ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
ཉམས་པ་འདི་ནི་རང་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤོང་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་
བས། དེད་གྱིས་བྲིད་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སྤོང་

གྱིས་ཤིང་ཏྲ་བཏགས་དོན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་ལ་ནས། ཤིང་ཏྲ་འཛིག་
པར་བྱེད་ཅིང་བཏགས་དོན་མ་བཅུ་ལ་བར་འགྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཁས་མ་
སྒྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་བ་ན། ཤིང་ཏྲ་
འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་ཏྲ་ཀྱི་ཐ་སྟོན་རྣམས་སྟོན་ལ་ཇི་སྟར་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།

ཚུད་པ་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་ནི་ལན་དེ་སྟར་འདེབས་ལ། ད་
སྟེ་ཐོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི། རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་
བས་མ་རྟེན་ན་ཤིང་ཏྲ་འཛིག་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཚུད་པ་དེ་ཉིད་དབྱེད་པའི་
ལུགས་སུ་སྒྲུབ་ཏེ། དེས་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུགས་ངན་རྟོག་གི་བཅོག་ཆུས་
འབད་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ།།

“ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་ནི་སྟར་བཤད་པའི་ཚུད་པའི་ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ།”

ཅུ་བ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འཕྲུལ་འཛིག་ཏྲ་ཀྱི་དུ།

རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི།

རྣམ་དབྱེད་མེད་པར་འཛིག་ཏྲ་ཀྱི་ཉིད་ལས་འདིར།

རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན།

ཤིང་ཏྲ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་“དོན་དམ་པའམ། འཛིག་ཏྲ་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་

ཏུ་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་བཅའ་བ་ན་ཤིང་ཏྲ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་
མིན་མོད་གྱི།

དེ་ལྟ་ནའང་ཤིང་ཏྲ་འདི་ནི་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེད་
པ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ལས། སྟོན་པོ་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
ལྟར་འདིར་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། "ས་སྤྱག་སོགས་ལ། "རྟེན་འབྲེལ་རྟེན་ཉིད་འདི་བ་ཅམ་
ཁས་སྦངས་པ་ལྟར། ཤིང་ཏྲ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པར་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་པོ་ཅག་གི་སྤྱོད་པ་ཤིང་ཏྲ་འོན་ཅིག་ཅེས་པ་
སོགས་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བར་མི་འབྱུར་ལ། པ་རོལ་པོས་ཀྱང་
འདི་ཁས་སྦང་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །" ཞེས་གསུངས་པས་ཤིང་ཏྲའི་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་མི་འཇིག་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
ཁས་ལེན་པ་དང་། པ་རོལ་པོས་ཀྱང་དེ་ཁས་སྦང་དགོས་ཞེས་བསྟན་པར་
བྱའི། པར་ལ་འཕངས་པའི་སྟོན་ཚུར་བསྒྲོག་པའི་ཆེ་ལན་མ་ཐེབས་པ་ན་ཁས་
སྦང་མེད་ཅེས་སྒྲ་བར་མི་བྱའོ།

བཞི་པ།

མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དོན་གཞན་ཡང་བྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི།

དབུ་མ་པའི་"སྤྱོད་པ་འདིར་འཇིག་རྟེན་ལ་བྱགས་པའི་སྟོན་ས་ཤིང་
ཏྲ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཆེས་གསལ་བར་བྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་གྱི།

ཞིང་རྟེན་མིང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་དག་ཀྱང་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་
ཟུང་བར་བྱའོ།།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆ་ཤས་ཅན།།

ཞིང་རྟེན་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྟན།།

སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུབ།།

"དེ་ལ་ཞིང་རྟེན་དེ་ཉིད་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་
སྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡང་དེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཤས་ལ་
སྟོས་ནས་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་དང་། ཞིང་རྟེན་དེ་ཉིད་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཉི་བར་
ཟུང་བར་བྱ་བ་ཉི་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་ནས་ནི། བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོ་བ་
ལ་བསྟན་པ་དང་། རང་གི་ཉི་བར་ལེན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གདགས་
གཞི་ལ་སྟོས་ནས་ནི། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་"དུ་ཡང་འགྱུབ་བོ།།

"གང་འགའ་ཞིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཡན་
ལག་ཆོགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། ཆོགས་པ་ཅམ་དེ་མིན་པའི་ཡན་ལག་
ཅན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། ཆོགས་པ་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཆ་ཤས་དང་ལས་དང་ཉི་བར་
ལེན་པ་ཆོགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དེ་མིན་པའི་ཆ་ཤས་ཅན་དང་བྱེད་པ་
པོ་དང་། ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ལས་

ངོ་མོ་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་གནས་པའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དེའི་ལྟར་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་
ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་
ཅེས་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས།"

ཙ་བ། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྒྱག་ཅིག།

འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་མ་བརྒྱག་པ་
སྟེ་འཇིག་པར་མ་བྱེད་ཅིག།

"ཅེས་འདི་ནི་བརྒྱུག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འདིར་རང་གི་སྤྲེ་བ་གོང་
འོག་གཞན་རྣམས་ཡན་ལག་ཆིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་
སོགས་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པར་མ་བཞག་
ན་དེ་རྣམས་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་
མཐོང་ནས་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་འཇོག་མ་ཤེས་
བས་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་མ་རྟོན་ན། དེ་རྣམས་འཇོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།

དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྩ་སོགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅེས་དུ་མི་འདོད་པས་
ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་
བས། དེ་ལ་"གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པ་"ཞེས་འགྲེལ་པར་
གསུངས་ཏེ། ལྷགས་དམ་པ་འདིས་ནི་ཡན་ལག་ཆིགས་ཅེས་དང་། དེའི་

ཡ་གྲུལ་སོགས་གང་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞིར་མ་
བཟུང་ཡང་། ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་བྱ་
བྱེད་ལེགས་པར་འཛིན་ཀླུ་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲེལ་བ། ཐུབ་པའི་
དགོངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་དགོངས་པ་
འགྲེལ་ལུགས་འདི་ལ་སྦྱང་བར་བྱའོ།

བླ་མ་གྱི་པུ་མ་

དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱིས་རྟོག་པ་སྤང་སྤྱོད་བའི་
ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་ལྟ།

དངོས་ཀྱི་དོན། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ། ཤིང་རྩ་དང་བདག་གི་ཐ་སྦྱད་
རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་
ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ། མཁས་མོངས་ཀྱི་འཆིང་གོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་
ངོས་གཟུང་བའོ།

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

“གང་གི་ཕྱིར་འཛིན་རྟོག་གི་ཀླུ་རྩོམ་འདི་སྤང་བ་འདད་པ་དེ་ལྟར་
བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དབྱེད་པ་ན། ཡོད་པ་
རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མ་བཏགས་པ་གྲགས་པས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

རྣལ་འབྱོར་པས་སྒར་བཤད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་བདག་དང་ཤིང་རྩ་
འདི་ལ་སྒར་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན། ཆེས་ལྷུ་བཟོ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
གཏིང་དཔོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།”

ཅུ་བ། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རིམ་བྱུར།
ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྟོག་པ།
དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སྒྲག་འཇུག་འགྱུར་བས།
འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ།

“ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་
བཅའ་བ་ན་ངེས་པར་བདུན་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་རྟོག་དགོས་པ་ལ། རྣལ་
འབྱོར་པས་ཤིང་རྩ་འདིའི་ཡོད་པ་ཉིད་མི་རྟོག་དོ།” དེའི་ཆེ་རྣམ་པ་བདུན་
གྱིས་བཅའ་བ་ན་མི་རྟོག་པ་གང་དེ་རིམ་བྱུར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་
ཉེ་མེད་དོ།

“དེའི་སྤྱིར་ཤིང་རྩ་འོ་མོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་རིག་པའི་
ཡིང་རྟོག་གིས་སྒྲོའི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནས་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟམས་པ་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་
ལ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་།”

ཅ་བ། དེས་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་བདེ་སྐྱོད་འཇུག་འགྱུར་བས།

འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ།

ཚུ་ལ་དེས་“དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་བདེ་སྐྱོད་ཏུ་འཇུག་
པར་འགྱུར་རོ། །འང་གི་སྐྱེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་བ་”བསྟུན། །དེ་བས་ན་དབུ་མ་པའི་སྐྱེས་པས་འདིར་ཤིང་རྩ་དེའི་གྲུབ་
པའི་ཚུ་ལ་ནི་“མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ།” དབུ་
མ་པའི་ལྷགས་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཕྱོགས་འདི་ནི་སྐྱོན་
མེད་ཅིང་པན་ཡོན་དང་བཅས་པའི་སྒྲུབ་དུ་བསམས་ཏེ་དེས་པར་ཁས་སྤང་
བར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་པས། འདིའི་ལྷགས་སྐྱོན་མེད་པ་རང་གི་ལྷགས་
ལ་ཁས་སྤང་བར་བྱའི། འདི་ལ་ལྷགས་ཡོད་པ་མིན་མོ་ཞེས་གཞིར་བཀུར་
བར་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ།

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི།

འདིར་སྐྱེས་པ། “རྣལ་འབྱོར་པས་སྤར་ལྟར་དབུ་མ་ན་ཤིང་རྩ་མ་
དམིགས་པ་ལ་རག་མོད། དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཅམ་ཞིག་དམིགས་པ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲུབ་བྱ་ཆོག་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྒྲུབ་མ་ཆོལ་བ་
ཁྱོད་ནི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ།”

ཅ་ག། ཞིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཡི་ཆེ།
ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་གྲང་མེད།

ཞིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་ན། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་ཅན་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པས། དེའི་ཡན་ལག་དག་གྲང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་དོ།

“གལ་ཏེ་ཞིང་རྟ་སོ་སོར་ཞིག་པ་ན་དེའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་
ཆོགས་པ་དམིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་
ཡན་ལག་དག་གྲང་མེད་དོ་ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ཏེ།” སོ་སོར་གྱིས་པའི་ཡན་ལག་ཞིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། སྤར་དེ་
རྣམས་ཞིང་“རྟ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པ་ཁོ་ནས། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདི་
དག་ནི་ཞིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལོ་སྟེ་ཏུ་རྟོགས་ཀྱི། སྤར་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་
པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ནི་འཕང་ལོ་སོགས་ཀྱི་རང་གི་ཆ་
ཤས་ལ་སྟོས་ནས། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་
པར་གྱུར་དོ།”

གང་ཟག་དེའི་ངོར་“འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཞིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་
རྒྱུ་རིང་ཏུ་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དེ་དག་ནི་ཞིང་རྟའི་ཡན་ལག་
ཏུ་མི་རྟོགས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཞིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཡན་
ལག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་“དོན་འདི་ནི། དཔེ་འདི་ལས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།”

ཅ་བ། ཞིང་རྟ་ཆིག་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན།
སྒོ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེད་པ་ཡན་ལག་གོ།

“དཔེར་ན་ཞིང་རྟ་ཡན་ལག་ཅན་མེས་ཆིག་ན་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་
མེད་པ་སྟེ་མེས་འཆིག་པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་དབྱེད་
པའི་གཙུག་ཞིང་གཙུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས།” ཡན་ལག་ཅན་ཞིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་“ལུས་
པ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་བྱུང་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་
ལག་དག་གིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཟུག་ཚུགས་པར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་སྒྲོད་པར་བྱེད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱིར་རོ།”

གསུམ་པ།

ཞིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་ནི།

“ཇི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་གཅད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་
འབྱེད་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཞིང་
རྟ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཏེ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་རྣམ་པར་
བཞག་པ།”

ཅ་བ། དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་སྤང་པོ་དང་།

ཁམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་བརྟེན་ནས།
བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད།

དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་"སྤང་
པོ་ལྔ་དང་། ཁམས་བྱུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཙ་བ། ཉེ་བར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པོ་འང་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྤང་པོ་ནི་ལས་ཡིན་ལ། བདག་འདི་ནི་
བྱེད་པ་པོ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ།"

བཞི་པ།

བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་
གཞན་བསྟན་པ་ནི།

བདག་"བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ལ་འཇོག་པ་ན། བརྟན་པ་དང་མི་
བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་འཇིག་གི་རྟོག་པའི་རྟེན་མིན་པས་མི་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པར་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་རྟོག་པ་བསྒྲེག་པར་སྤྲ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། དངོས་ཡོད་མིན་སྒྲིབ་འདི་ནི་བརྟན་མིན་ཞིང་།

མི་བརྟན་ཉིད་མིན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མིན།

འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་།

ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མེད།

"སྤང་པོ་དག་ལ་བརྟན་ནས་བརྟགས་པའི་བདག་འདི་ནི་བརྟན་པ་དང་
མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་བདག་མི་བརྟན་
པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡིན་ན་ནི།" བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པ་མི་རུང་བས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བདག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བདག་
སྐྱེད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་པས་སྐྱེ་བྱི་འབྲེལ་
མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་
འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་མི་རིགས་སོ།

དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པ་སྐྱེ་རྟག་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་རྟག་ན་སྒྲིབ་གྱི་
ཆེ་རབས་སུ་བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་འདིར་བྱུང་བའི་བདག་ཡིན་པ་
དང་། ཆེ་སྒྲ་མ་དང་འདིའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པ་ཡིན་པས། བདག་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་སྐྱེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པའི་བདག་མེད་པའི་སྒྲིབ་རོ། །ཅུ་ཤེད། "གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ཡིན་
ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར།" ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་ན་འདི་ནི་
སྐྱེ་འཇིག་མིན་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་གཉིས་བཀོད་པ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའོ།།

ཙ་བ། འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་།།

ཡོད་མིན་།།

"བདག་འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་བཞི་ཚན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཙ་ཞེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པའི་ཐབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྟག་པར་མཛད་པ་ན། རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད།།" ཅས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མེད།།

བདག་འདི་ནི་དེ་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙ་བ། དངོས་ཡོད་མིན་གྱིར་།།

བདག་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་པའི་གྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། མི་བཟང་པ་ཡི་ཚེས་བཞི་ནི། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ནམ་མཁའ་བྱང་ཆུབ་སེམས།།དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཚེས་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རྩིས་ཡོད་ན། །དེ་དག་

ཡོངས་སུ་བཟང་འགྱུར་གྱི་ཡིད་ལྟོ་མེད་པ་དེ་དག་མི་བཟང་དེ། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བཟང་
མེད་གསུངས།།" ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་སུ་མེད་པས་མི་བཟང་པར་
གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཁུངས་སོ།།

ལྷ་པ་།

མཁས་མྱོངས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

"གང་ཞིག་བཏགས་དོན་རྣམས་པ་བདུན་གྱིས་བཅུ་ལ་བ་ན། ཏྲག་པ་དང་
མི་ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་མི་སྤྱིད་ཅིང་།" བདག་གིས་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་པ་ཉིད་མ་མཐོང་ཞིང་། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་ཉིད་དུ་ཞེན་ནས།" འདིག་ལྷས་བདག་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ།

བདག་གིས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ན། ལྷ་སྤྲེགས་པ་བདག་འཆོལ་
བ་དེའི་རིགས་པས་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་བས། བདག་
"དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པར་ཞེན་ཅིང་། རང་གི་སྤྱེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་དོ་སྦྱུང་ཞིང་འཁྱུལ་བས། ཕྱང་པོ་ཅམ་ཉིད་བདག་
ཏུ་ཁས་སྦྱངས་ཏེ།" དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཁས་སྦྱང་དགོས་སྦྱུང་དུ་
བསམས་པའོ།། "གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་རྣམས་
ནི། ལྷ་མ་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྦྱུང་དུ་རིག་ནས་ལན་

བརྒྱུར་གྲོལ་བར་འབྱུར་བ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་ཞིང་།"

ཙ་བ། གང་ལ་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱལ་ས་ངར་འཛིན་སྟོ།།

རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡི་གང་ཡིན་དེར།།

ང་ཡིར་འཛིན་སྟོ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི།།

མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་ཟུག་ལས་ཡིན་ནོ།།

"འགྲོ་བ་མི་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་
མཐའ་དག་རྒྱལ་ས་ལ། རྟག་ཏུ་དམིགས་པའི་གཞི་གང་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་
ངར་འཛིན་པའི་སྟོ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། གང་དུ་བདག་འདི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་
དམ། བདག་དེ་དང་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་བ་བདག་འདི་གདགས་
པའི་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། སྤྱི་རོལ་གང་ཡིན་
པ་བདག་དེ་ཡི་བདག་གི་བ་གང་ཡིན་པ་དེར། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་སྟོ་འབྱུང་
བའི་བདག་དེ་ནི།" མ་བརྟགས་པའི་གྲགས་པའི་ངོར་གཏི་ཟུག་སྟེ་"མི་ཤེས་
པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།"

"གང་གི་སྤྱིར་བདག་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་མོད་གྱི། འོན་
ཀྱང་གཏི་ཟུག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ལས་ཡོད་པར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྤྱིར། རྒྱལ་
འབྱོར་པས་དེ་འདྲ་བའི་བདག་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་ལ། དེ་མ་
དམིགས་ནའང་མིག་ལ་སོགས་པ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེའི་ཉེ་

བར་ལེན་པ་རྣམས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམས་འགྱུར་པས་ནི་
 བདག་དང་བདག་གི་བའི་གཞིའི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་དམིགས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
 "ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། "ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྣམ་
 ཟུང་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཟུང་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད།།"
 ཅེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི།

"ཡང་ངེ་ལྟར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་བདག་གི་བ་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེ་ན།"

ཅུ་བ། གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ།

དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན།

དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་ཞིང་།

རྣམས་འགྱུར་པ་དེ་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར།

"ངེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཁན་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་རྣམས་
 མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། བདག་རང་བཞིན་

གྲིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་བ་
གཉིས་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོང་། དེའི་དོན་གོམས་པར་
བྱེད་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ངོ། །

“གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ན།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པའི་ཆགས་སོགས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་བས། ཉན་རང་རྣམས་ཡང་སྲིད་ལེན་
པ་མེད་པར་སྲུང་ན་ལས་འདའ་ལ། བྱང་སེམས་ནི་དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་
པ་མཐོང་དུ་བེན་ཀྱང་། སྟོང་རྗེའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་
སྲིད་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཇིན་པར་བྱེད་ངོ། །” དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
ཀའི་ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་”མཁས་པས་རི་སྐད་བཤད་པའི་
བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ།

བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་
བར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

བུམ་སྐམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་
པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ།

བུམ་སྐམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི།

“ཇི་ལྟར་བདག་དང་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གདགས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟེན་
དབྱུང་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབྱུང་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱི་ལ།”

ཅུ་ལ། བྱམ་པ་སྣམ་བྱ་རེ་སྟེ་དམག་དང་ནགས་ཆེལ་སྟེང་བ་སྟོན་ཤིང་དང་།
ཁང་བྱིས་ཤིང་རྟ་སྟན་དང་མགོན་གནས་ལ་སོཌ་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་།

དམག་དང་ནགས་ཆེལ་དང་། འསྟེང་བ་དང་སྟོན་ཤིང་དང་། ཁང་བྱིས་
དང་ཤིང་རྟ་སྟན་དང་། འགོན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་“དེ་རྣམས་ཤིང་
རྟེན་རྣམས་པར་དབྱུང་པས། རང་རང་གི་བཏགས་དོན་རྣམས་པ་བདུན་དུ་བཅེལ་
བ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བཅེལ་བ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཉེ་མ་དབྱུང་
པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྟོན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་”ནོ།

ཤིང་རྟ་སྟན་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ འག་ག་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཉེ་ཤིང་
རྟེན་སྟན་ཇ་སིག་གསུམ་ཅུ་མ་འགེལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་བར་ཡང་
ཡོད་པའི་ཁང་པ་གཅིག་ཡིན་ཟེར་རོ།

ཅུ་ལ། དེ་བཞིན་གང་དག་སྟོན་སྟེ་འདིས་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་རྟེན་གས་བྱ་སྟེ།

“དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོ་གཞན་གང་དག་
གི་སྟོན་སྟེ་བོ་འདིས་བསྟན་པ་སྟེ་ཐ་སྟན་བཏགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། མ་
བཏགས་པའི་གྲགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་རྟེན་གས་པར་བྱ་སྟེ།”

ཙ་བ། གང་གི་སྤྱི་ལོ་ལྷན་པའི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཛིག་ཏེན་ལྷན་ཅིག་ཚུད་མི་མཛད་སྤྱི་ལོ་རོ།

ཏུ་མཚན་"གང་གི་སྤྱི་ལོ་ལྷན་པའི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཛིག་ཏེན་དང་
ལྷན་ཅིག་འཛིག་ཏེན་ལ་མི་མཚན་པའི་ཚུད་པ་མི་མཛད་པར་གསུངས་པའི་
སྤྱི་ལོ་"ཏེ། དགོན་གཅིག་གི་སྤྱི་ལོ་ལྷན་པ་ལས། "འཛིག་ཏེན་
དང་དང་ལྷན་ཅིག་ཚུད་ཀྱི། །དེ་ནི་འཛིག་ཏེན་དང་མི་ཚུད་དོ། །ཞེས་འཛིག་ཏེན་
ཀྱི་ཐ་སྙད་གཞི་དཔེ་དེ་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་རྣམས། སྤྱི་ལོ་ལྷན་པའི་ཞུ་
ཀྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་པས་ན། འཛིག་ཏེན་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་གཞི་དཔེ་པར་
མི་བྱེད། །གང་ཡང་འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་གང་དག་གིས་ངེ་ལྷན་ཐ་
སྙད་འདོགས་ཤིང་། དེ་བཞུག་པའི་སྤྱི་ལོ་བཞག་པ།

ཙ་བ། ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བྱད་ཤིང་ལ་སོགས་དང་།

ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག །

དེ་རྣམས་ཤིང་ཉིད་རྣམ་དབྱེད་བྱས་པས་རྣམ་བཟུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཛིག་ཏེན་གྲུ་པའི་སྒྲིན་པ་ཡོད་པ་ཡིན།

"ངེ་ལྷན་བྱམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དང་གྱི་མོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡན་ལག་
དང་། བྱམ་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ལ། མེ་རིས་སྤྱོད་བསངས་ལ་སོགས་པ་དེའི་

ཡོན་ཏན་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་ནམ་གང་
 ཟག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཏེན་ནི་ཆགས་པ་"དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་"སྟག་པར་སྐྱེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། བྱམ་པ་
 ནི་མཆོན་གཞི་དང་། ལྟོ་བ་སྒྲིབ་པ་དང་མཆུ་འཕྱང་བ་མགྱོན་པ་རིང་བ་ལ་
 སོགས་པ་དག་དེའི་མཆོན་ཉིད་དང་། མེ་ནི་སྟག་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱད་ཤིང་
 ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཡན་ལག་ལ་བཏེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་
 དང་། ཡན་ལག་ཅན་ལ་བཏེན་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་འདོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་
 དང་བྱད་ཤིང་གི་བར་དུ་པན་ཚུན་བཏེན་ནས་འདོགས་པའི་བར་དུ་ལོ།" འདི་
 རྣམས་ཀྱི་བཏགས་དོན་རྣམས་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་
 འཛོག་རྒྱས་པ་ནི། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་
 པའི་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་མི་གཞུག་གོ།"

གཉིས་པ།

རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི།

"ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་ལྟོས་པས་བྱུབ་པ་ཡིན་པ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་གྱི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་
 བྱུབ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་པ། གང་གི་སྤྱིར་ན།"

ཅ་བ། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱསྐྱེད་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་།

གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན་ནི་དེ་མེད་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར།
འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱ་ཡོད་གྲུར་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་ན་སྐྱེད་ཐེད་
དེ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན་ནི་སྐྱེད་པ་དེ་མེད་པས། འབྲས་
བུ་དེ་རྒྱ་མེད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱ་ཡོད་པར་གྱུར་ན།
དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱང་པན་ཚུན་སྟོས་
ནས་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། "རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སེམས་ན། གྱེ།

ཅ་བ། གང་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ལས་སྤར་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་སྟོས།

"རྒྱ་འམ་འབྲས་བུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་གང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
བ་གང་ཞིག་སྟེ་དེ་གཉིས་ལས་སྤར་རྒྱ་གང་ཞིག་གམ་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་
འགྱུར་བ་དེ་སྟོས་ཞིག"

དེ་ལྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་སྤར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱའི་དུས་
སྤྱི་རྒྱའི་སྟོས་ས་འབྲས་བུ་དེ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །འབྲས་བུ་སྤར་བ་ཡང་
མི་རིགས་ཏེ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །"དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
གདགས་པ་ཡང་ཞིང་ཏྟ་ལྟར་པན་ཚུན་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པར་རིག་པར་བྱའི་
རང་བཞིན་ལས་གྲུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་དང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
ན། འབྲས་བུ་དང་སྤང་ནས་སམ་མ་སྤང་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད།”

ཅ་བ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་སྤང་ནས་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཆེ།
དེ་དག་རྒྱས་པ་གཅིག་པས་སྐྱེད་བྱེད་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞིང་།
སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱ་འདི་རྒྱ་མིན་ནམས་དང་བྱད་པར་མེད་འགྱུར་ལ།
གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།

“དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་དང་སྤང་ནས་འབྲས་
བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡི་ཆེ་རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
སྤང་དང་རྒྱ་མཆོའི་ཆུ་སྤང་པ་བཞིན་ནོ། ། གཅིག་ཏུ་སོར་ན་འདི་ནི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་འོ་ཞེས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་གང་གིས་གང་ཞིག་སྐྱེད་པར་འགྱུར།”

ཅ་བ། སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱ་འདི་རྒྱ་མིན་ནམས་དང་བྱད་པར་མེད་འགྱུར་ལ།
གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།

“ཅི་སྟེ་སོ་སོར་ཏེ་མ་སྤང་པར་སྐྱེན་ནི། འབྲས་བུ་འདི་རྒྱར་འདོད་པ་འདི།

དེའི་རྒྱ་མིན་པ་རྣམས་དང་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་བྱུང་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤྲོ་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་ཏེ་དེ་མ་གཏོགས་
པའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མ་འབྲས་བྱ་མི་སྐྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། དེའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཅི་སྟེ་བྲོད་གི་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འབྲས།
ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་ །

ཅི་སྟེ་བྲོད་གི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་"རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་
པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་"འབྲས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་
ལ། རྒྱ་རྒྱ་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན།

ཙ་བ། འབྲས་བྲལ་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མེད་ཅན་འགྱུར་ཡོད་པའང་མིན།

གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་མེད་པར་ཡང་རྒྱ་རྒྱ་ཉིད་དུ་འཛོག་
རུས་ན་ནི། "དེའི་ཆེ་རྒྱ་ནི་རྒྱར་"འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་"མེད་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་ན། འདི་ནི་ཡོད་པའང་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་

གྲིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

འོ་ན་སྤྱོད་གྱི་ལྟར་ན་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།"

ཙ་བ། གང་གིས་འདི་དག་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་སྐྱུ་མ་དང་འབྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར།།

བདག་ལ་སྤྱོད་དུ་མི་འགྱུར་འདི་ག་ཉིན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད།།

གོ་ལ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་
གྲིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ། རྒྱུས་འབྲས་བྱ་དང་ཕྱད་མ་ཕྱད་གྱི་བརྟག་པ་
བྱས་ནས་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།

གང་གི་ཕྱིར་"གང་གི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལོག་པར་ཀུན་བརྟགས་
པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱི་རྟོག་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
འབྲས་འདི་དག་གཉིས་ཅར་ཡང་ནི་སྐྱུ་མ་དང་འབྲ་བར་རང་བཞིན་གྲིས་མ་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་།"

"རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྲིས་དམིགས་པའི་
སྐྱུ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཐ་སྙད་པའི་"རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་
པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི།" རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་ལེན་
པ་ལ་བཀོད་པའི་སྤྱོད་མཚུངས་པ་"བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དོ།།"

ཙ་བ། དེ་ཡི་ཕྱིར།།

བདག་ལ་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་འདིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད།

"དེ་ཡི་སྒྲིན་བདག་ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་སྤང་མ་སྤང་གི་སྒྲིན་དུ་མི་
འགྱུར་ཞིང་། འདིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་
རྒྱ་འབྲས་དང་ཞིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་
བོ།"

འདིར་འགྲེལ་པས་དགག་བྱའི་བྱང་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཞིན་པ་བརྗོད་པ། རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ལ་ཚུར་ལ་བསྒྲེག་ན་མི་འདུག་ཅེས་སྒྲིབ་གོས་
པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་གི་བྱང་པར་མ་སྤྱེད་
པའི་ལན་ལྟར་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་འདེབས་པར་མི་བྱའོ།

གསུམ་པ།

དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཅོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྒྲིན་མཚུངས་པའི་
ཅོད་པ། རང་ལ་སྒྲིན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

རྒྱ་ལྷན་ས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་ལོག་པ་ལ་སྒྲིན་མཚུངས་
པའི་ཚུང་བ་ནི།

"འདིར་རྒྱ་ལྷན་ས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པའི་ལན་དུ། ཁ་
ཅིག་འདི་སྐད་དུ་རྒྱ་ལྷན་ས་བྱ་སྐྱེད་པ་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་
བྱེད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན།"

ཅ་བ། སུན་འབྲེན་འདིས་སུན་དབྱུང་བྱ་སྤང་ནས་འབྲེན་ནམ་མ་སྤང་བར།
ཡིན་ཞེས་ཉེས་པ་འདི་ནི་བྱེད་ལ་འང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ།

བྱེད་གི་སུན་འབྲེན་པ་འདི་སུན་དབྱུང་བྱ་སྤང་ནས་སུན་འབྲེན་ནམ།
མ་སྤང་བར་སུན་འབྲེན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་བྱེད་ལ་འང་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ཏེ།

"འདི་ལྟར་གཤམ་ཏེ་སྤང་ནས་སུན་འབྲེན་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གང་
གིས་གང་སུན་འབྲེན། འོན་ཏེ་མ་སྤང་བར་སུན་འབྲེན་ན་ནི། མ་སྤང་བར་
མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སུན་འབྲེན་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་ལ།
བརྟག་པ་གཉིས་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་བརྟག་པ་གསུམ་པ་ཡང་མེད་དོ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱེད་གི་སུན་འབྲེན་པ་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་འབྲེན་
པའི་རྣམས་པ་མེད་པས། བྱེད་གི་སུན་འབྲེན་ཉིད་སུན་བྱུང་བ་ཡིན་པས་

ལྷགས་ཀྱིས་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་པ།"

ཅ་བ། གང་ཆེ་དེ་སྐད་སྤྲ་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་རྣམ་འཛོམས་པ།
དེ་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སུན་དབྱང་སུན་ནི་འབྲེན་པར་རུས་མ་ཡིན།

གང་གི་ཆེ་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ་སྐད་སྤྲ་ཞིང་རང་གི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
རྣམ་པར་འཛོམས་པ་དེའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་ལྷགས་སུན་དབྱང་བར་
བྱ་བ་སུན་ནི་འབྲེན་པ་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། "གཞན་ཡང་།"

ཅ་བ། གང་ཕྱིར་རང་གི་ཆོག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཀྱིས།
རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར།
ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་བཞེད་མི་འགྱུར་ཞིང་གང་གི་ཕྱིར།
ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོད་མེད་པས་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་གློལ་བའང་ཡིན།

གང་གི་ཕྱིར་ན་གློལ་བ་"རང་གི་ཆོག་ལའང་ཕྱིར་གློལ་གཞན་ལ་
འཕངས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་"ལྷག་ཆོད་ཀྱིས་ཉེ་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་
གིས། "རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་བཞེད་པ་སྟེ་འདོད་པ་མི་འགྱུར་རོ།" རི་ལྟར་ཞེ་

ན།

"མ་སྤང་པར་སྦྱིད་ན་མ་སྤང་པར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྦྱིད་
དགོས་པ་ལ། དེ་དག་གིས་སྦྱིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་
ཅི་ཞིག་ཡོད། །འདི་ལྟར་ཁབ་ལེན་གྱིས་མ་སྤང་པ་ཉིད་དུ་རུང་བའི་ཡུལ་ན་
གནས་པའི་ལྷགས་འདྲེན་པར་བྱེད་གྱི་མ་སྤང་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་འདྲེན་
ལ། མིག་གིས་ཀྱང་མ་སྤང་པ་ཁོ་ནར་རུང་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་གཟུགས་
མཐོང་གིས།" མ་སྤང་པ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་"དེ་བཞིན་དུ། རྒྱས་ཀྱང་
མ་སྤང་པར་སྦྱིད་དུ་བྱིན་ཀྱང་མ་སྤང་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིད་པར་མི་འགྱུར་གྱི།
འབྲས་བུ་རུང་བ་ཁོ་ན་སྦྱིད་པར་བྱེད་དོ།།"

ཙ་བ། གང་གི་ཕྱིར།

ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་མེད་པས་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཕྱོལ་བའང་ཡིན།

"གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཕྱོལ་བ་ཉིད་དུ་ཡང་
འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཞན་ཕྱོགས་སེལ་བ་ཙམ་
ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱོལ་བ་ནི་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཕྱོལ་བ་པ་ཞེས་བྱ་ན། ཁྱོད་ཀྱང་དེ་
ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།"

གཉིས་པ།

རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

རང་གི་ཕྱོགས་ལ་སུན་འབྱེན་དང་སྐྱབ་པ་འཐད་ཚུལ། གཞན་གྱི་ཐལ་
བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་བཤད་པ། རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་
རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོག་སྟེ་འབྲུབ་མི་རྒྱས་པ། འདིར་མ་བཤད་
པའི་སུན་འབྱེན་སྟག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

རང་གི་ཕྱོགས་ལ་སུན་འབྱེན་དང་སྐྱབ་པ་འཐད་ཚུལ་ལ་གཉིས།

ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱེན་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་དང་། རང་གི་
ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ།

ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྱེན་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ནི།

"འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།"

ཅ་བ། སུན་འབྱེན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་སྤང་སུན་ནི་འབྱེན་བྱེད་དམ།།

འོན་ཏེ་སྤང་ནས་ཡིན་ཞེས་སྒྲས་བེན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ།།

ངེས་པར་སྟོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་སྟོགས་འདི་ནི།

ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན།།

“སུན་འབྲེན་པས་སུན་དབྱང་བྱ་མ་སྤང་བར་སུན་ནི་འབྲེན་པར་བྱེད་
དམ། རོད་ཏེ་སྤང་ནས་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྤར་སྤྲུམ་བཞིན་པའི་
ཉེས་པ་ནི། འདིར་རྒྱལ་བ་གང་ལ་སྟོགས་ཡོད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་དོན་དམ་འཆར་བ་དེ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་གྱི། བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་དོན་དམ་འཆར་བའི་སྟོགས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས། སྤང་མ་སྤང་
གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་བསྟན་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི། བདག་ལ་སྤིང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། རེད་གྱི་སྤར་ན་སུན་དབྱང་བྱ་དང་སུན་འབྲེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་རོ།”

འགྲེལ་པར་སྤར་གཞན་གྱི་སྟོགས་ལ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་ལ་སྤང་
མ་སྤང་གྱི་བརྟག་པ་བྱས་པའི་སྟོན་རང་ལ་མི་མཆུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། བ་
རོལ་པོས་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་ལ། རང་
གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་བཀོད་དོ།
སྐབས་འདིར་ཡང་གཞན་ལ་འཕངས་པའི་སྟོན་རང་ལ་མི་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་
དུ་"རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ།" ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལ་མི་
མཆུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཕྱོགས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་བ་ཡིན་པར་

གདོན་མི་བ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅོད་བསྐྱོག་ལས། "གལ་ཏེ་
ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་
མེད་པས་ན། །ང་ལ་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན།།" ཞེས་སོགས་གྱིས་དམ་བཅའ་
དང་སྤྱོད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡང་སྒར་བཞིན་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

རི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། "ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། །ཅི་སྐྱེས་
པའི་ཆོས་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མ་སྐྱེས་
པའི་ཆོས་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། རབ་འབྱོར་གྱིས་
སྐྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཁོ་བོ་ནི་སྐྱེས་པའི་ཆོས་གྱིས་མ་སྐྱེས་
པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་ལ། མ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་
འཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ།།

ལྷ་རིའི་བྱས་སྐྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཡང་ཅི་ཐོབ་པ་མེད་
ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱས་པ། ཆེ་དང་
ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི།
གཉིས་གྱིས་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་
དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ནི་

ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དོ་"ཞེས་སྐྱེ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ།།

དེ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་
ཀྱིས། ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བཏགས་དོན་བཅའ་བ་ན་ཐོབ་པ་མེད་པར་
འགྱུར་བས། "དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་གསུངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོབ་བྱ་འཐོབ་
པ་བཀག་ཅིང་། གཉིས་སྤྱེད་བྱེད་པའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་བྱིར།།

མ་བཏགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ནི།
འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ནས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པས་བསྟན་ཏེ། ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
ལ་བྱའོ། །དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སྤྱོད་འབྱེད་བྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་དབྱེད་བྱེད་དོན་དམ་པར་སྤྱོད་མི་འབྱེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་
དུ་སྤྱོད་འབྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།"

གཉིས་པ།

རང་གི་སྤྱོད་གསུངས་སྤྱོད་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ནི།

གཞན་ཡང་།

ཅ་བ། རི་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་བྱེད་པར་ནམས།།

གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་གཟས་བཟུང་ལ་སོགས་ནམས་ཆེ་མཐོང་འགྱུར་ལ།།

ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་པར་སྤང་དང་མ་སྤང་པར།
མི་རིགས་མོད་ཀྱི་བརྟན་ནས་ཐ་སྦྱད་ཅ་མ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་།

ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལ་ཡང་བརྟན་
ནས། ཉི་མ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བྱད་བཞིན་ལ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་ནམས་ཉི་
མ་གཟས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། ཉི་མ་
དང་བྱད་བཞིན་དང་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ནམ་པར་སྤང་པ་དང་
མ་སྤང་པར་སྦྱེ་ཞེས་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་དབྱུང་པ་ན་སྦྱེ་
བ་མི་རིགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉི་མ་དང་བྱད་བཞིན་ལ་བརྟན་ནས་ཐ་སྦྱད་
ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅ་མ་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ཞིང་།

ཅ་ག། མི་བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྐྱབ་བའི་སྤྱིར།

དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང་།

སྤང་བར་བྱ་ལ་རྒྱས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཆིགས་ནི།

འཐད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ།

དེས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་ངེས་པ་དང་གཟུགས་འརྟན་མི་བདེན་བཞིན་
དུའང་། རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། གཟུགས་

བརྟན་དེ་ལ་ནི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་གཞིར་བ་དང་
འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲི་མ་མ་རིག་པ་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ལ། རྒྱས་པ་མཐོང་བར་
འགྱུར་བའི་གཏན་ཆིགས་རྟོག་འབྲེལ་དང་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ལས་བསྐྱེད་
བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཆིགས་སོ། །ཀྱང་གི་
སྒྲི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་འབྱེན་གྱིས་ཀྱང་
སྐྱེ་དབྱུང་བྱ་སྐྱེ་འབྱེན་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

"གང་གི་སྤྱིར་མིང་ཅ་མ་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་སྦྱ་བ་རྣམས་
ལ།"བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་"གཉིས་སུ་སྦྱ་བ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་
ལ་བརྟན་ནས་སྐྱེ་འབྱེན་པ་དང་ལན་སྦྱ་བས་དབྱུ་མ་བ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་སྒྲགས་མི་རྟོག་དེ།" བརྒྱ་བ་ལས། "ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་
ཅེས། །གང་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་ཡོད་མིན་ལ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །སྐྱེ་
ལ་བརྟོན་པར་རྒྱས་མ་ཡིན།"ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས། "སྦྱང་བ་ཉིད་
གྱིས་བརྟན་བྱས་ཆོ། །གང་ཞིག་ལན་འདེབས་སྦྱ་བྱེད་ལ། །དེ་ཡིས་ཐམས་
ཅད་ལན་བཏབ་མིན། །བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །" ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྐྱེ་འབྱེན་བྱེད་དང་སྐྱེ་དབྱུང་བྱ་ལ་སྤྱད་མ་སྤྱད་ཀྱི་དབྱུང་
བ་བསྐྱེད་པ་འདིས་ནི། །སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ཡང་འབྲས་བྱ་དང་སྤྱད་མ་
སྤྱད་ཀྱི་དབྱུང་བ་བྱས་ནས་འགོག་པར་"ཤེས་པར་བྱའོ།།"

འདིར་ལེགས་སྒྲན་གྱིས་"དབྱུ་མའི་བསྐྱེད་བཅོས་འདིར་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་

རྒྱུ་འཁྲུག་སྐབས་སུ་བབ་ཀྱི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་དང་མ་
 སྤང་བའི་དབུ་མ་ཡང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཡིན་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ནི་
 མིན་པས། ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་ཆོག་རྣམས་ལ་ལྷག་གཙོད་ཀྱི་གནས་མེད་པ་ཉིད་དོ།
 །ཞེས་"སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གསལ་བྱེད་དམ་ཞེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཏན་ཆོག་གས་
 སོགས་ལ་སྤང་མ་སྤང་ཀྱི་དབུ་མ་བྱེད་པའི་དབུ་མ་བྱར་"མེད་དོ་ཞེས་
 སྐྱེ་བའི་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་སྟེ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་
 བཅས་པའི་ལན་བརྗོད་ན། བ་རོལ་པོ་མི་བཟོད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བདེན་
 པ་ཁས་སྐྱེད་པ་སྐྱོན་འཇུག་པ་ལྟར། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་འང་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུབ་པ་ཁས་སྐྱེད་པ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

"གཞན་ཡང་ལེགས་ལྟན་འདིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་རང་
 བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་"དུ་བཀོད་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་ལ། གཞན་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤོང་ལ་"ལྷག་
 གཙོད་ཀྱི་ལན་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས། འདི་ནི་གཞན་གྱིས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་
 བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་"རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཁས་སྐྱེད་པ་སྐྱོན་བྱེད་དང་
 གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤང་མ་སྤང་ཀྱི་སྐྱོན་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་ཁས་
 མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཁོ་ཐོ་ཅག་གིས་བཏབ་པའི་ལན་ཁོ་ན་
 ཆེས་མཛེས་སོ།།"

གཉིས་པ།

གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཆུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་
བཤད་པ་ནི།

ཙ་མ། གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཆིགས་དངོས་གྲུབ་དང་།
དངོས་སྤྱོད་གོ་བྱེད་འགྱུར་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་བོ་འང་ཡོད་གྱུར་ན།
ཐུང་པ་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཉི་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞིག་ན།
དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡི་ཆད་འབའ་ཞིག་ཡིན།

གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་
དང་། དངོས་སྤྱོད་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཐུང་པ་དང་། ལ་
སོགས་པས་མ་ཐུང་པར་སྐྱབ་པ་དང་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་ཉི་བར་སྦྱོར་
བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན།

ཙ་མ། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡི་ཆད་འབའ་ཞིག་ཡིན།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་"མ་དག་པའི་
ཕྱོགས་ལ་བཀོད་པའི་སྦྱོར། དག་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་གྱིས་བཀོད་པ་འདི་ནི་

ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་དོན་མེད་པར་ཡི་ཆད་པ་སྟེ་ཡིད་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་
རྟོགས་ཏེ།

དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་དང་། མང་པོ་ཉིད་དང་། ལྷུ་མ་པོ་ཉིད་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས། རབ་རིབ་མེད་པ་རྣམས་ལ་མི་གཞོད་
པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་དཔྱེད་པ་
ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་གཉིས་ཀྱི་དབྱེད་པ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་
འབྱེད་པ་བཞོད་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་དག་མིག་དང་
ཁབ་ལེན་ལ་སོགས་པས་མ་སྤྲད་པར་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པར་རྣམས་པར་བཞག་
པའི་དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་བཀག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ན་"དེ་དག་ལ་ཡང་སྤྲད་མ་སྤྲད་
ཀྱི་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ཁྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ལམ་བུ་པོ་བཏང་ནས། རྟོག་གོ་ངན་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་འབྱོག་པ། རང་གི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་བཟོ་ངན་པས་སྦྱར་བ། ཡང་དག་པའི་ལམ་འགོགས་པར་བྱེད་
པ་ལ་སྦྱོ་བ། ཏེ་པོར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཆེགས་ཆེ་བ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།"

གསུམ་པ།

རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོག་
སྟེ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་ནི།

“གཞན་ཡང་།”

ཅུ་བ། དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི།

རྒྱས་པ་ཆེས་སྤྲི་ཁྱེད་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དག་ལ།

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ནི་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

རྟོག་གི་ངན་པའི་བྱ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་བཅོལ་བྱེད།

“ཁྱེད་ལྟར་སྐྱབ་མ་དང་མི་ལས་ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་རྟོགས་རང་གི་ཕྱོགས་
ལའང་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཁོ་ནས།” སྤྱིར་རྟོགས་གྱི་“འཇིག་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོ་
རྣམས་མཐའ་དག་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་རྒྱས་པར་”ནི། ཆེས་སྤྲི་བའི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་པ་རོལ་
པོ་ལས་གཞན་དབུ་མ་པ་དག་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ནི་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། “གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་པར་
གྲགས་པའི་དཔེ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།”

འདིས་ནི་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ།

བདེན་མེད་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་པར་བདེན་མེད་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པར་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་སོ།།

“དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོས་དངོས་པོར་སྒྲིབ་འདི་ཚོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲེག་པ་
ཡིན་ལ། ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་ལན་ཡང་སྤྲུལ་གྱིང་བཟོད་པར་མི་རུས་སོ།། དེའི་
ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པའི་གཞོན་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར།”

ཙ་བ། རྟོག་གོ་ངན་པའི་བྱ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་བཅོལ་བྱེད།

འདིར་བྱོད་”སྤྲུའི་གཞི་གིས་བཅོལ་བ་སྟེ་སྤྲད་ཅིང་། བྱོད་འཇིག་རྟེན་པ་
རྣམས་རང་གི་ཉོན་མོངས་དར་གྱི་སྤྱིན་བྱ་ལྟར་རང་གི་རྣམ་རྟོག་ངན་
པའི་སྤྲུབས་གྱིས་གཏུམས་པའི་སྟེང་དུ། རྟོག་གོ་ངན་པའི་སང་བྱ་བྲེས་པའི་བྱ་
བས་ཏེ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་སྤོང་ཏེ་མ་ཀུན་ནས་འཇུགས་པར་ཅི་སྟེ་བྱེད།”

“བདེན་འཇིག་གྱི་ཚོད་པ་འདི་ནི་དོར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་
གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲུ་བའི་བརྟུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ། རང་དང་སྤྱི་འཇོག་མཆོན་
ཉིད་དང་མངོན་སྤྲུམ་མཐ་རྗེས་སྤྲད་པ་གསལ་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཅི་
ཞིག་ཡོད། འདིར་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སྤྲུམ་གཅིག་ཁོ་ནར་བཟད་དེ་
གང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།།”

བཞི་པ།

འདིར་མ་བཤད་པའི་སྐྱོན་འབྱེན་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུ་ལ་ནི།

ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའི་“རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་དང་། སྐྱུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གངགས་པ་ལྟ་བུའི་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་”བྱ་བའི་སྐྱབས་སུ།

ཙ་བ། སྐྱོན་འབྱེན་ལྷག་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་བྱས་ནས།

སྐྱུང་པ་ལ་སོགས་སྟོགས་ཀྱི་ལན་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདིར་བཏང་བྱ།

སྐྱོན་ཅི་བྱེན་དུ་གློ་ལ་བ་པོ་ཡང་རི་ལྟར་ཡོད་མིན་པ།

དེ་སྐྱེད་སྐྱར་བཤད་ལྷག་མ་སྟོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ།

དངོས་པོར་སྐྱ་བའི་“སྟོགས་ལ་སྐྱོན་འབྱེན་གང་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ལྷག་མ་རྒྱས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནས་སུ། མ་སྐྱེད་པར་སྐྱེད་ཅེས་སྐྱོན་འབྱེན་པ་
གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རྒྱས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནས་སུ་
ལ་སོགས་པས་མ་སྐྱེད་པར་སྐྱེད་ཅེས་བཏགས་ཏེ་བཀག་པའི་སྟོགས་ཀྱི་
ལན་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ། བ་པོ་ལ་པོས་སྐྱོན་འབྱེན་ལ་སྐྱེད་མ་སྐྱེད་ཀྱི་བཏགས་
པ་གང་གིས་སྐྱས་པ་དེ་ལ་ཚུངས་པའི་སྐྱབས་འདིར། དེའི་བཏགས་པ་རང་ལ་མི་

མཚུངས་པའི་ལན་གྱི་སུན་འབྱེན་པ་གཏང་བར་བྱ་སྟེ།" སྒར་བསྟན་པ་དེ་ནི་
མཚོན་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

"བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལས་ནི་དགག་གཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ།
བདེན་འཇིན་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་ལྟོག་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ༡༡དེ་
ཡང་ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ཏྲོག་པས་བཅིངས། ཞེས་སོགས་
གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལ་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཕྱོལ་བ་
ག་ལ་ཡོད་དེ།" སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཕྱོལ་བ་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་ན་སྐྱོན་བྱུང་
གིས་དོགས་ནས། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་ཅི་ཕྱིན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
"འདིར་བདག་གིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་བསལ་བ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་དེ།
དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་
ཕྱོལ་བ་ག་ལ་ཡོད། གང་གིས་ན་རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་དུ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱི་
ཕྱོགས་བསྐྱོག་པ་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་མཚོན་ཉིད་བྱས་པ་འདི།

རྩ་བ། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཕྱོལ་བ་པོ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་མེན་པ།

དེ་སྐད་སྒར་བཞད་ལྟག་མ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་གྱིས་ཏྲོགས་པར་བྱ།

སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཕྱོལ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་མཚོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ།
དབུ་མ་པ་སུས་རང་གི་ཕྱོགས་ཐ་སྙད་དུ་མ་བཞག་ཅིང་། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་
བསྐྱོག་པ་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པས། དབུ་མ་པ་ལ་སུན་ཅི་

ཕྱིན་དུ་གློ་ལ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ།
དེ་སྐད་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲར་བ་ལྟར་པའི་སྐྱོན་འབྱེན་པའི་ལྷག་མ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་
བ་ལྟར་པའི་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཉོག་གས་པར་བྱའོ།།

“དེ་ལ་དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནས་བརྒྱམས་
ཏེ། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་སྒྲུབ་དུ་གྲོལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་བྱ་བའི་བར་འདིས་ནི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། ཉོན་མོངས་སྒྲིན་རྣམས་མ་ལུས་
འདྲིག་ཆོག་པས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་འདི་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ།།”

གསུམ་པ།

དེ་ལས་བྱུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ལྟར་པ་ལ་གཉིས།

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་
བ་ལྟར་པའོ།།

དང་པོ།

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

“སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་བ་ལྟར་པ།”

ཅུ་བ། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བྱིང་།

ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས།།

“ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བདག་མེད་འདི་ནི།
བཙེམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ།།”

དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
མེད་རྒྱུའི་བདག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཕྱེ་བ་མིན་ཏེ། མེད་རྒྱུའི་བདག་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་གཞི་ཆོས་ཅན་ཕྱང་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་སྤྱིར་དེ་
གཉིས་བསྟན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་ཉན་རང་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་
འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
འགྲོ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་
སྤྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བསྟན་འོ།།

སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར། “ཉན་རང་ལ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་
ཅ་མ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་སྤྱིར་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྣམས་གངས་དང་། དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་
བོན་སྟོང་བའི་ཐབས་ཅ་མ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལྟས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་
རྣམ་པར་གཞག་གོ།”

གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམས་གངས་མཐའ་ཡས་

པའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་
སྒྲོམ་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་མེད་
དོ།

ཙ་བ། དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སྤར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི།
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྤྱེ་སྤྱེ་རྣམས་མང་གསུངས།
སྤྱོས་དང་བཅས་པར་.....།

དེ་ལྟར་བདག་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་
སྤར་ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་སྤྱོ་ཆོགས་པའི་
ངོར་རྣམས་པ་མང་པོའི་སྤྱོས་པ་དང་བཅས་པར་སྤྱེ་སྤྱེ་གསུངས་སོ།།

ཙ་བ།སྟོང་པ་ཉིད།
བཙུ་བྱ་བ་འདད་ནས་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ།
སྤར་ཡང་བཞིར་བ་འདད་དེ་དག་ནི།
ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན།

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུ་བྱ་གི་དབྱེ་བ་
བའདད་ནས། སྤར་ཡང་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཞིར་བ་འདད་ཅིང་དེ་དག་ནི་ཐེག་

ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་སྟེ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བ་
གཉིས་དང་། འབྲིང་པོའི་དབྱེ་བ་བཞི་དང་། རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
གསུངས་སོ།།

རི་རྒྱན་དུ། "རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་རང་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་
པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། རོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་
དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།"

ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས། "རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། དངོས་
པོ་ནི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ་།།
རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་
དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་།།"

ཞེས་སྐར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་བསྟན་ནོ། །"སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རྣམས་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་སོ་སོ་
བའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་འདུལ་བ་ཀྱན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན་པར་ཟད་དོ།།"

དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཅ་བ་ཞེས་རབ་ལས། "གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད།
 སྟོང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པའང་
 ཡོད་པར་གལ་ལ་འགྱུར། །སྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དེ། །མི་སྟོང་ཞེས་ཀྱང་
 མི་བྱ་ཞིང་། །གཉིས་དང་གཉིས་མིན་མི་བྱ་སྟེ། །གདགས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་
 པར་བྱ། །" ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲ་མ་དག་གིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་
 རྩོགས་སུ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཐ་མས་ནི་གདགས་པའི་དོན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
 པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

སྟོང་ཉིད་བཅུ་བླ་མ་ཏུ་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཞིར་
 ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ།།

དང་པོ།

སྟོང་ཉིད་བཅུ་བླ་མ་ཏུ་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།

ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
 བཞི་བཤད་པ་ལོ།།

དང་པོ།

ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

པའོ།

ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལྷག་མ་གསུམ་བཤད་

དང་པོ།

ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་ལ་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ཚུ་ལ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

ཅུ་བ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ།

ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་།

དེ་བཞིན་ན་བ་སྒྲ་དང་ལྟེ།

ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ།

ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་།

འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

མིག་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་པོ་ཡི།
རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་པ།
དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད།

ནང་གི་ཆོས་མིག་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། དེ་ཡང་མིག་ནི་མིག་
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། མིག་དེའི་རང་བཞིན་ནི་རང་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མིག་ལ་བཞག་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་སྒྲེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་མིག་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་
དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱས་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མིན་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱིར་རོ།

འདིར་པ་ཆབ་གྱིས་“ཐེར་བྱས་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་
འདོར་བ་ལ་བྱའོ། དེ་ཡང་དུས་ཅུང་ཞིག་གནས་ནས་སྟོན་པར་ཡང་འགྱུར་
བས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །“འདི་སྐད་
བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་
ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐེར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
དགོས་སོ།” ཞེས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགྱུར་འཕྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་
བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་ལ་རྟགས་གྱིས་བྱུང་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་

རོ།

དེས་ན་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། "དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པའམ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་
 ཏུ་འགྱུར་རོ། །"ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་ལེགས་པས། སྒྲ་མ་ནི་དགག་སྒྲ་འདོན་
 ལུགས་འཕྱགས་པར་གསལ་ལོ། །འགྲེལ་བཤད་ལས། "ཐེར་བྱག་གནས་པ་
 ཉིད་དང་ནི། །མི་འཇིག་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །" ཞེས་བཏོན་ནས་མིག་སོགས་
 ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན། རང་བཞིན་ལ་རྣམ་འགྱུར་དང་འཇིག་པ་མེད་པས། དེ་
 རྣམས་ལ་རྣམ་འགྱུར་དང་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་ཡང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡང་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་འཇིག་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་དགོས་ན་དེ་ནི་མདོ་ལས། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ཡང་ནག་ཚོའི་འགྱུར་
 ལས། "ཐེར་བྱག་ནི་ཉམས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྗོད་ལ།" ཞེས་བསྐྱར་
 བ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པའི་རྟག་པ་བཀག་པ་ན། མིག་
 སོགས་དེ་ཡང་རང་དུས་སུ་ཅུང་ཟད་གནས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ལྡོག་པའི་
 འཇིག་པར་བདེན་ནམ་སྙམ་པ་འགོག་པ་ལ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་བསྐྱུ་ན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས་འདི་ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་ཡང་གསུངས་

སྟོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། "རང་བཞིན་
 རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་ལས། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་
 བྱུང་བ་ནི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས། །རི་ལྷ་བྱུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །རང་བཞིན་དང་ནི་བཅོས་མིན་དང་།
 གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ།

ཞར་ལ་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

"ཡང་ཅི་གང་ཞིག་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་
 མ་སྟེས་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པས་བྱུང་བར་དུ་མཛད་པ་དེ་ལྷ་བྱུང་བར་
 བཞིན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་གི་དབང་
 དུ་མཛད་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས་གྱིས། "དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་
 ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་
 རོ།" ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ།

ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན། །མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་
 དག་གི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་ཅེ་ན། མིག་སོགས་
 འདི་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་བྱེད་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་
 ཉི། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་
 "ཞེས་གསུངས་སོ།

འདི་དག་གིས་ནི་སློབ་དཔོན་འདིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་
ཡོད་པར་མི་བཞིན་ཅེས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ལོག་ན་ཤེས་པ་ཡི་
མེད་པར་སྒྲིབ་རྣམས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །“ཅི་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དེ་
ཡོད་དམ། དེ་མེད་ཅེས་སུ་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཏེ་དེ་མེད་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཅིའི་དོན་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་ཏེ་”མི་འགྱུར་
ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མེད་ན་ནི་དེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་
མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ལམ་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། “གང་གི་བྱིར་ཆོས་
ཉིད་རྟོགས་པ་དང་དེ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་། བྱང་སེམས་
རྣམས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཐུག་ཚུལ་པ་ཡིན་ནོ།།”

འདིས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་སློབ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་
མ་ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། ལམ་ལ་དཀའ་བ་དུ་མ་ཚུལ་པ་ནི། དབང་པོ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་
ལས། “རིགས་ཀྱི་བྱ་དོན་དམ་པ་ནི་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་
དང་། འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། ཡི་
གོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡི་གོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དུ་
བསྐྱད་དུ་མེད་ཅིང་། སྒྲོས་པས་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དོན་དམ་
པ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་། ཞི་བ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
པར་བྱ་བའོ།།”

“རིགས་ཀྱི་བྱ་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་

རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། གང་གི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྐྱ་
དང་ཁ་སྐྱ་བྲེགས་ནས་གོས་དུར་སྐྱེག་བགོས་ཏེ། ཡང་དག་པར་དད་པས་
བྲིམ་ནས་བྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་
དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། སྐྱེམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་
ཞིང་གནས་པ་རྣམས་པར་འཇིག་པ་མེད་པའོ།།

“རིགས་ཀྱི་བྱ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི། ཆངས་
པར་སྐྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་བ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་བྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ།།” ཞེས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། སྐྱོས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ནི། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་གཟེགས་པ་བཞིན་དུ། སྐྱོས་པའི་
ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་རྟོགས་མི་རྒྱས་པ་མིན་ནོ།། དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་གཞིན་པ་བསྟན་ཞིང་། དེའི་སྐྱོག་པ་འཕངས་
པ་བསྟན་པ་ནའང་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་སྒྲར་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་པས།
མེད་པ་དང་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་དམན་
པར་སྟོན་པ་ཅི་མ་སོ།།

པ་ཆོབ་ཀྱི་འགྱུར་གྱི་དཔེ་མང་པོ་ལས། “བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་
རུང་སྟེ། གང་གི་དོན་དུ་” ཞེས་འབྱུང་ཡང་། རྒྱལ་ཆོའི་འགྱུར་ལས། “མ་བྱུང་

ཡང་རྒྱུ་དོན་དམ་པ་ནི་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་"ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། སྒར་
འབྲེལ་པར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། མ་རྒྱུང་ཡང་རྒྱུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།

"འདིར་སྤྲུས་པ། གྱེ་མ་མ་ལ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པ་རྒྱུང་བྱང་མི་འདོད་ཅིང་། སྒྲོ་བུར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་
ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པ་བྱོད་ནི། བན་ཚུན་འགལ་བའི་
དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱོད་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་དགོངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གྱིས་པའི་སྒྲེ་བོས་
གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་ལུགས་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོས་བྱང་
མདོན་སྤུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན།
གང་གི་ཕྱིར་མིག་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་འདི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་མ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བལྟ་བའི་དོན་དུ་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་དོན་དང་བཅས་
པར་འགྱུར་རོ།"

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་བཀག་པ་ནི་མིག་སོགས་གཤེས་
ལུགས་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཁས་སྤངས་པ་ནི་བཀག་པ་དེ་
མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པས། དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་པ་དང་། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་

བཞིན་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཉིད་"དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་ཐ་
སྟོང་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སྟོས་ནས། བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་སྟོས་
པར་བརྗོད་དོ། །གང་ཞིག་གིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བས་བཟླ་བར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་ལ། དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
ཁས་སྦྱངས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་དེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་
པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་
པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ས་རོལ་པོ་གཞན་ཡང་
དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་རུས་པས། རང་བཞིན་འདི་ནི་བརྟན་པའི་
མཐར་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ།"
ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བྱུང་པར་དུ་ངས་པར་བྱ་དགོས་སོ།

"གང་དག་མེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་ཆ་བ་ལ་སོགས་
པར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་འདོད་ན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་མི་རུང་སྟེ། ཆ་
བ་སོགས་ནི་བརྟན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་བརྟན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་དེ་བཅོས་
མ་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
བརྗོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་བསྟན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།

ཞེས་པ་ཆབ་གྱི་འགྱུར་ལས་འབྱུང་ལ། རྟག་ཚུལ་འགྱུར་ལས། "དེ་ལ་
འདི་ལྟར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་ངེ་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།" ཞེས་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཞེས་འབྱུང་
བ་ལེགས་ལ། ལྟག་མའི་དོན་ནི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དངོས་
པོ་མེད་པ་དང་། གུན་རྫོབ་ཏུ་བཅོས་མ་དང་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་རང་བཞིན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་
བསྟན་པ་འདིས། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་"སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ།
།རྒྱལ་བས་ངེ་སྟེད་གསུངས་པ་གུན། །དེ་དག་གུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྟོག་
།ཁམས་འདི་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན།" ཞེས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེས་
བདེན་འཛིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་གཏང་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་
དམིགས་གཏང་བཀག་པའི་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཉམས་པ་
སྟེ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱུངོ།

"དེ་ལ་མིག་སོགས་རྣམས་མིག་སོགས་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་
པས་ནི། མིག་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གསལ་
བར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ནང་གི་བྱེད་པའི་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པའོ་
"ཞེས་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་མིག་"གཟུང་འཛིན་
རྗེས་ཐ་དད་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་ངོ་"ཞེས་མིག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་

གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པའི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ།

སྟོང་ཉིད་ལྟག་མ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།

ཅུ་བ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ།

ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་།

སྒྲ་དང་བྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་།

ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།།

གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད།

ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད།

ཆུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་རང་
བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་
པས་སྟོང་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དེའི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །" སྒྲ་དང་བྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་ཆུལ་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདི་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་མདོར་"ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་
དང་། འཇིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་"ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤར་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཅུ་བ། གཉིས་ཆར་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ནི།
ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དབང་ཉེན་ཁོག་པ་ལྷ་བྱ་ནི་ཤེས་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་ཤིང་། དབང་པོས་མ་བསྐྱུས་པས་ན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཆར་ཡིན་ལ།
དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ནི། ཕྱི་ནང་གི་སྟོང་
པ་ཉིད་དེ་ལྷག་"སྤར་བཞིན་ནོ།"།

ཅུ་བ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད།
མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟུང་།
སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི།
ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན།

ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་སྤར་བཤད་པ་ལྷར་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་པ་

མེད་པ་ཉིད་ནི། དེ་ཁོ་ན་ལ་མཁུངས་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་
དོ། །ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའམ་བདེན་པས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཅ་བ། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གང་།
སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ།
སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་སྟོང་ཅན་གྱི།
འཇིན་པ་བསྟོན་གྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན།།

དེ་ལྟར་ན་སྟོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པར་
གསུངས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དམ་ཆོས་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་
སྟོང་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཇིན་པ་བསྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོན་པ་ལས།
“ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན།།
གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤང། །” ཅེས་གསལ་
བར་གསུངས་སོ།།

འདི་དག་གིས་ནི་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་བདེན་དངོས་རྣམ་
པར་བཅད་ཅམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་བདེན་བྱབ་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། གཞན་དག་དགག་
བྱ་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་སྡོ་སེར་ལྟར་སྦྱབ་པ་རང་དབང་བ་ཆོས་ཉིད་དུ་
བྱས་ནས་དེ་བདེན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱལ་བས་ཤིན་ཏུ་སྦྱད་པར་
གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ནི།

ཙ་བ། སེམས་ཅན་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་ནི།།

མ་ལུས་ཁྱབ་བྱེད་ཉིད་ཕྱིར་དང་།།

ཆད་མེད་དཔེ་ཡིས་ལྷ་མཐའ་ནི།།

མེད་ཕྱིར་སྟོགས་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད།།

"ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྟོགས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོང་བཅུད་གཉིས་
མེད་པས། སེམས་ཅན་དང་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་ནི་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་སྟོམ་པ་ན་
སྟོགས་གིས་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྟོམ་པས། དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་
ཆད་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་ཆད་མེད་པའི་དཔེ་ཡིས་ཏེ་ཆད་

མེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡང་ཐུ་མཐའ་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཆད་མེད་
པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྟོགས་བཅུ་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ།།

ཅུ་བ། འདི་དག་བཅུ་ཆར་སྟོགས་རྣམས་ཀྱིས།།

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་དེ།།

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།།

ཆེན་པོར་འཇིན་པ་བསྐྱོག་ཕྱིར་གསུངས།།

"ཤར་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བཅུ་ཆར་སྟོགས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་རྣམས་ཆེན་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་
བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་ཏེ། སྟོགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིན་པ་ནི་ཐུ་
མཐའ་སྟེ་བྱེད་པས་སྟོགས་རྣམས་ཏྲག་པའི་རྣམས་ཉིད་དུ་འཇིན་པ་ལྟ་བུའོ།།"

ཅུ་བ། དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས།།

དོན་དམ་ཐུ་ངན་འདས་པ་ཡིན།།

དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་།།

དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ།
ཟུང་འདས་དངོས་པོའི་སྒོ་ཅན་གྱི།
འཇིན་པ་བརྒྱུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
དོན་དམ་མཐུན་པས་དོན་དམ་བ།
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་མཛད།

དོན་དམ་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་སྒྲ་ནི་འདི་ལ་དོན་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
དགོས་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། དོན་ལྔ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ་
གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཟུང་འདས་
དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས་སོ། །ཆོས་སྒྱུ་དེ་ནི་དེ་ཡི་
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོན་དམ་
པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆོས་སྒྱུ་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་
བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཇིན་པ་བརྒྱུག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དོན་དམ་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་
བསྟན་པར་མཛད་དོ།

ཅུ་བ། རྒྱུན་ལས་བྱུང་བྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ།
འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྟན།

དེ་ནི་དེ་ཡི་སྟོང་ཉིད་གང་།
དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་གསུངས།

"ཐུ་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་སྟེ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་འདུས་
བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྟན་དོ། །ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་
གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
གསུངས་སོ།

ཅ་བ། གང་ལ་སྟེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད།
དེ་དག་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས།
དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་།
དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད།

"ཆོས་གང་ལ་སྟེས་བ་དང་མི་རྟག་པ་སྟེ་འགག་པའམ་འཇིག་པ་དང་།
གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་
སོ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ།"

གསུམ་པ།

མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ནི།

ཙ་བ། གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ།

དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད།

དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད།

མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟན།

མཐའ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་གང་དུ་བཟུང་ན་ལོག་པའི་གཡང་དུ་སྦྱང་
བ་ཡིན་གྱི། འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ལས་དབང་གི་སྐྱེ་
འཆི་བརྟུན་པ་ཆད་པར་འཛིན་པ་སྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པས། གང་དུ་བཟུང་ན་མི་
མཐུན་སྟོགས་གྱི་གཡང་དུ་སྦྱང་བའི་རྟག་ཆད་དང་། རྟག་ཆད་ཅེས་གྱི་བྱང་
པར་བྱེད་པར་བྱའོ།

ཙ་བ། གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ།

དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད།

དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད།

མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟན།

གཞི་གང་ལ་མཐར་འཇིག་དུ་ལྷུང་བའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ནི་ཡོད་པ་
མིན་པ་དེ་ནི། འདིར་མཐར་ལས་འདས་པར་བརྗོད་དོ། །མཐར་བྲལ་དེ་ནི་
མཐར་བྲལ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁོ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ནི། མཐར་
ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསྟུང་དོ།

འདི་ནི་ཉིད་འཇིག་རྒྱལ་པོ་ལས། "ཡོད་མེད་དང་གཙང་མི་གཙང་
གི་མཐར་གཉིས་སྤངས་ནས། དབུས་ལའང་གནས་པར་མི་བྱེད་དོ།" ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་མཐར་སྤངས་པའི་དབུས་བདེན་ནམ་སྟམ་པའི་བདེན་འཇིག་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདུས་བྲལ་སྟོང་བ་
ཉིད་དུ་གསུངས་སོ།

ཅ་བ། གང་ལ་སྐྱེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད།

དེ་དག་མེད་པ་འདུས་མ་བྲལ།

དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་།

དེ་ནི་འདུས་མ་བྲལ་སྟོང་ཉིད།

"ཆོས་གང་ལ་སྐྱེས་བ་དང་མི་རྟག་པ་སྟེ་འགག་བཤམ་འཇིག་པ་
དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་བྲལ་སོ།
དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་
མ་བྲལ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ།"

གསུམ་པ།

མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ནི།

ཅུ་བ། གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ།

དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད།

དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད།

མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟུན།

མཐའ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་གང་དུ་བཟུང་ན་ལོག་པའི་གཡང་དུ་སྦྱང་
བ་ཡིན་གྱི། འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ལས་དབང་གི་སྒྲེ་
འཆི་བརྒྱད་པ་ཆད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པས། གང་དུ་བཟུང་ན་མི་
མཐུན་སྟོགས་གྱི་གཡང་དུ་སྦྱང་བའི་རྟག་ཆད་དང་། རྟག་ཆད་ཅེས་གྱི་བྱང་
པར་བྱེད་པར་བྱའོ།

ཅུ་བ། གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ།

དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད།

དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད།

མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟུན།

གཞི་གང་ལ་མཐར་འཇིག་དུ་ལྷུང་བའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ནི་ཡོད་པ་
མིན་པ་དེ་ནི། འདིར་མཐར་ལས་འདས་པར་བརྗོད་དོ། །མཐར་བྲལ་དེ་ནི་
མཐར་བྲལ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི། མཐར་
ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་དོ།

འདི་ནི་ཉིང་འཇིག་རྒྱལ་པོ་ལས། "ཡོད་མེད་དང་གཙང་མི་གཙང་
གི་མཐར་གཉིས་སྤངས་ནས། དབྱས་ལའང་གནས་པར་མི་བྱེད་དོ།" ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་མཐར་སྤངས་པའི་དབྱས་བདེན་ནམ་སྟམ་པའི་བདེན་འཇིག་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅམ་པས་རང་གི་
ལྷན་གྱི་རྟག་ཆད་སོགས་ཀྱི་མཐར་དང་བྲལ་བའི་དབྱས་སེམས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ།

རྩ་བ། ཐོག་མ་དང་པོ་ཐ་མ་མཐའ།
དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི།
ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད།

འདི་ཡན་ཆད་དུ་མ་བྱུང་ལ་འདི་ནས་བྱུང་ཞེས་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་དང་པོ་
དང་། འདི་ཕྱིན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཐ་མའི་མཐར་དེ་དག་མེད་པས་
འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་། ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད་དོ།

ཅ་བ། འགྲོ་འོང་བྲལ་བྱིར་མི་ལམ་ལྟའི།
སྲིད་འདི་དེ་ཡིས་དབེན་ཉིད་གང་།
དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ།
མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས།
བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་ངེས་པར་བསྟན།

འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་
སྲིད་པ་འདི། སྲིད་པ་དེ་ཡིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ནི་ངེས་པར་བསྟན་དོ། །

ཅ་བ། དོར་བ་ཞེས་བྱ་འཕོར་བ་དང་།
འཕོར་བ་ལ་ནི་ངེས་པར་བཟོད།
དོར་མེད་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ།
འགའ་ཡང་དོར་མེད་གང་ཡིན་པའོ།
དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས།
དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན།

དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དོར་མེད་པ།
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད།

དོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོར་བ་དང་འཕོར་བ་ལ་ནི་ངེས་པར་བརྗོད་
ལ། དོར་བ་དེ་མེད་པ་ནི་ཕར་ལ་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་འགའ་དང་
དུས་འགར་ཡང་དོར་དུ་མེད་པ་སྟེ་དོར་དུ་མི་རུང་བ་ཐེག་ཆེན་གང་ཡིན་
པའོ། དོར་བ་མེད་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ། སྟོང་ཉིད་དེ་དོར་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར་ནའོ།

ཅ་བ། འདུས་བྱས་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད།
གང་ཕྱིར་སྟོབ་མ་རང་སངས་རྒྱས།
རྒྱལ་སྤྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས།
མ་མཛད་དེ་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ།
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད།
རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་སྟེ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང་།

དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད།

འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ནི། རང་
བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཅིང་བརྗོད་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་འདུས་
བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་ནི། སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་སེམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་མཛད་ཅིང་། དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གདོད་མ་ནས་དེ་དག་
གི་གཤེས་སུ་གནས་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།

འོ་ན་དོན་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བརྗོད་པ་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་འོན་ཀྱང་སྐབས་སུ་མར་ནི་སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བྱུབ་པས་
བདེན་པར་བྱུབ་བམ་སྟམ་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སྤྱི་བྱང་
མ་བྱས་པར་གཤེས་སུ་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། བདེན་པར་བྱུབ་བམ་
སྟམ་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་གསུངས་པས་མི་སྒྲིམ་སོ། དོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
འདི་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་བྱུབ་པ་འགོག་ཀྱས་པ་མི་
འགལ་བ་འདི་ཤེས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོབ་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་
འཇིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཕྱོག་པར་འགྱུར་རོ།

བཞི་པ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་
པའོ།

དང་པོ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི།

ཅུ་བ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རེག་བླ་མ་དང་།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བླ་མ་དང་།

གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་བཞིན།

འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས།

ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

དེ་དག་གིས་དབེན་སྟོང་ཉིད་གང་།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མིག་སོགས་ཉེན་དབང་པོའི་ཁམས་བླ་མ་དང་།
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཉེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བླ་མ་དང་། གཟུགས་

ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ཏུག་སྟེ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་དང་།
མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་རེག་པ་ཏུག་
དང་། རེག་པ་དེ་ཏུག་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ཏུག་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་
གཟུགས་ཅན་མིན་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་
བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་བས་དབེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྟུ་བའོ།

དང་པོ།

མདོར་བསྟན་ནི།

ཅུ་བ། གཟུགས་རྒྱུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་།

དེ་ནི་རང་མཆོན་སྟོང་པ་ཉིད་།

གཟུགས་རྒྱུང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་རྒྱུང་བ་དང་ལ་སོགས་
པས་བསྟུས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་

གི་མཆན་ཉིད་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

གཞིའི་ཆོས་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་དོ།

དང་པོ།

གཞིའི་ཆོས་ནི།

"ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན།"

ཅུ་བ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་རྒྱུ་མཆན་ཉིད་ཅན་ཀྱི།

གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་རྒྱུ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་
ལས། དག་སྟོང་དག་གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཟུགས་སུ་རྒྱུ་བ་དེའི་ཕྱིར་
གཟུགས་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གི་
མཆན་ཉིད་འདི་རྣམས་དོན་གྲྲི་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་རང་རང་གི་རང་
བཞིན་མཆོན་པའི་གཙོ་བོ་སྟོས་པའོ།

ཙ་བ། ཚོར་བ་ཕྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན།
འདུ་ཤེས་མཆན་མར་འཛིན་པ་སྟེ།
འདུ་བྱེད་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ།
ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ།
རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ།
སྤང་པོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་མཆན་ཉིད།
ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤྱལ་གདུག་འདོད།

ཚོར་བ་ནི་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཕྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།
འདུ་ཤེས་ནི་ཕྱིའི་མཆན་མ་སྟོ་སེར་སོགས་དང་། རང་གི་མཆན་མ་བདེ་
སྤྱག་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། མཆན་མ་ནི་ཡུལ་ཀྱི་སྤྱེད་སོ་སོ།
འདུ་བྱེད་ནི་འདུས་བྱས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྤང་པོ་གཞན་བཞི་ལས་
གཞན་པའོ། །གཟུགས་སྤྱལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་
རིག་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །སྤང་པོའི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི།
"སྤྱལ་གདུག་པས་གཞན་ལ་བཟུང་ནས་གཞོད་པ་སྤྱེད་པ་དང་འབྲ་བ་སེམས་
ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཛིན་པའོ།

ཅ་བ། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།
སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་ཉིད་དུ་གསུངས།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་།
དེ་ནི་འདུ་འཕྲོད་མཆོད་ཉིད་དོ།

སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་འབྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་བའི་
སྒོར་གྱུར་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་གསུམ་ནི་འཁོར་བའི་སྤང་ཁམས་དང་
སྐྱེ་མཆེད་ལ་དགོངས་བའོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་
རང་གི་མཆོད་ཉིད་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའོ། །
གཉིས་པ།

ལམ་གྱི་ཆོས་ནི།

ཅ་བ། གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་སྤྱིན།
ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་མེད་མཆོད་ཉིད་བཟོད།
ཁྲོ་མེད་མཆོད་ཉིད་བཙོན་འབྱུས་ཀྱི།
ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཉིད་དོ།

སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་མཆོད་ཉིད་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་

དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སེམས་པའོ། །ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གདུང་བ་ལས་དེ་མེད་པའི་བསིལ་བ་ཐོབ་པའོ།
བཟོད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཁོ་བ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་འཇུགས་
རྣམས་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགེ་བ་
ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་ལ་སྟོབ་ཉིད་དོ།

བསམ་གཏན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ། བསམ་གཏན་སྤྱད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན།

དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་
སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ། ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཆན་ཉིད་དོ།

ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དུ།
ཆོས་འགའ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་སྟེ་བདེན་ཞེན་མེད་པ་སྟེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་དོ།

ཙུ་བ། བ་རོལ་བྱེན་པ་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི།
མཆན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྗོད།

དེ་ལྟར་ན་པ་རོལ་བྱེན་པ་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྤར་
བཤའ་པ་འདི་དག་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ།

ཙུ་བ། བསམ་གཏན་རྣམས་དང་ཚད་མེད་དང་།
དེ་བཞིན་གཞན་གང་གཟུགས་མེད་པ།
དེ་དག་ཡང་དག་མཁྱེན་པ་ཡིས།
མི་འབྲུགས་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་རྣམས་དང་།
བྱམས་པ་ཚད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤར་མ་
གཉིས་ལས་གཞན་གང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་
པའི་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ ཡང་དག་མཁྱེན་པ་ཡི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་མི་འབྲུགས་པ་ཁོ་བཞི་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་
རྣམས་ནི་ཁོ་བཞི་སྤངས་པས་འཛོལ་པའི་བྱེན་རོ།

ཙ་བ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཚས་སུམ་ཅུ་བདུན།

ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཆན་ཉིད།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ནི། "གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་ས་ཐར་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའོ།

ཙ་བ། ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི།

དམིགས་པ་མེད་པས་རྣམ་དབེན་ཉིད།

"རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་
དམིགས་གཏད་ཀྱི་ཏྲོག་པའི་བྱི་མས་མ་སྒྲགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབེན་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་ལོ།"

ཙ་བ། མཆན་མ་མེད་པས་ཞི་ཉིད་དེ།

"རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཆན་མ་མེད་པ་ནི་མཆན་མ་མ་དམིགས་པའི་
སྒོ་ནས་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ལོ།"

ཙ་བ། གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་སྤྱག་བསྐལ་དང་།

གཏི་མུག་མེད་.....།།

"རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་གསུམ་པ་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། འདྲ་
བྱེད་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དུ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོག་པ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་
ལུགས་ལ་ལྟ་བུ་ན། མིང་པའི་སྤྱན་ཆོག་པ་ལ་མི་སྒྲོན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་གོ་འཕང་ལ་ཡང་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ན། སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་གཏི་མུག་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནོ།།"

རྩ་བ།རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི།།

མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བྱེད་པའོ།།

རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྒྲོམས་འཇུག་གི་
སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ།།

རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ནི། བྱང་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདྲུའེས་པ་མ་
བཞེག་པར་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་ལ་འདྲུའེས་དེ་བཞེག་
ནས་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ནི། སྤྱི་ལ་ལ་གོགས་
བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོ་ལོ། །འགྲེལ་པའི་དཔེ་མང་པོ་ལ་གཉིས་པ་ལ་
བྱང་གཟུགས་སུ་འདྲུའེས་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་མ་དག་པའོ།།

སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་
གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་
ལ་མི་དགའ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ལོ།

མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་གཉིས་ལས་ཐར་པ་དང་མ་ཐུན་
པར་གནས་པའི་ལམ་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་དང་། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་འདྲ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་ཐར་གཅིག་གོ།

གསུམ་པ།

འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། སྟོབས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ནི།
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་གསུངས།

"འཆད་འགྱུར་ཀྱི་སྟོབས་བརྩ་པོ་རྣམས་ནི། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དུལ་
རྣམས་ཤིན་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས། དུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ།"

ཅ་བ། སྟོབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ནི།

ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན།།

"ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་
མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་ཐུགས་སྤྱུ་ཆུང་དོ།། ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་དང་། ང་ཟག་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་དོ་ཞེས་པ་དང་། ངས་
ཆགས་སོགས་ཐར་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ས་
ལམ་འདི་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཟེར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དམ་
བཅས་པ་བཞེ་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་བ་འགའ་
ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྟོབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་བཞེ་པོ་རྣམས་ནི། ཤིན་ཏུ་བརྟན་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤོལ་བ་སྤྱི་ཀྱང་གཞན་དུ་བྱ་བར་
མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ།།"

རྩ་བ། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི།།

སྟོབས་སོགས་ཆད་མེད་མཆོན་ཉིད་ཅན།།

ཆོས་དང་དོན་ངེས་པའི་ཆོག་དང་སྟོབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་རྣམས་ནི། སྟོབས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེ་ཆད་པ་སྟེ་གཏུགས་པ་མེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ།།

རྩ་བ། འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ཉིད་སྤྱི་བ་པ།།

བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།

འགོ་བ་རྣམས་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བ་ཉི་བར་སྐྱབ་པ་ནི། བྱམས་པ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་།

ཙ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་།
བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འོ་.....།

སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ནི། བྱགས་
རྩེ་ཆེན་པོ་འི་མཆན་ཉིད་དོ།

ཙ་བ།དགའ་བ་ནི།
རབ་དགའི་མཆན་ཉིད་.....།

དགའ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རབ་ཏུ་སྡོམ་ཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
ནོ།

ཙ་བ།བཏང་སྡོམས་ནི།
མ་འདྲེས་མཆན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ།

བཏང་སྡོམས་ཆེན་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ལ་རྩེ་སྤྱོད་ཆགས་པ་དང་།

གཞན་དག་ལ་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་སྟེ་དེ་དག་དང་བྲལ་
བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཙུ་བ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ།

བཙུ་དང་བརྒྱུད་དུ་གང་འདོད་དག

གང་ཕྱིར་སྟོན་དེས་མི་འཕྲོགས་པ།

དེ་ཕྱིར་མི་འཕྲོགས་རང་མཆོན་ཉིད།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ནི། མ་འདྲེས་པ་བཙུ་དང་བརྒྱུད་དུ་གང་འདོད་པ་
དེ་དག་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏེ། རྒྱུ་མཆོན་
གང་གི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པ་ལ་མ་འདྲེས་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་འཁྲལ་པ་སོགས་
མི་མངའ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ།
ཐུབ་པར་མི་རྒྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། རྒྱལ་ཆོན་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་ལ་འཁྲལ་པ་དང་།
གསུང་ལ་ཅ་ཅོ་དང་། ཐུགས་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་།
འཁོར་འདས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་རྟོག་པ་དང་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་
སྟོམས་མི་མངའ་བ་རྒྱལ་ནི་དང་པོ་འོ། །འདུན་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་བྲན་པ་
དང་ཉིང་དེ་འཇོག་དང་། ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་
བ་ནི་གཉིས་པའོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་

ཅད་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ལ་
མ་ཆགས་པ་དང་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་
པའོ།།

མ་འདྲེས་པའི་ངེས་ཆིག་ནི། ཆོས་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟེན་
ལ་ཡོད་ཀྱི། རྟེན་གཞན་ལ་མེད་པས་རྟེན་མ་འདྲེས་པའོ། །འདི་དག་གི་བཤའ་
པ་ནི་འགྲེལ་པར་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཞུགས་པའི་མདོ་བྲངས་
པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཙ་བ། རྣམ་ཀྱན་མཐུན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི།།

མདོན་སུམ་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད།།

གཞན་ནི་ཉི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས།།

མདོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་འདོད་དོ།།

རྣམ་པ་ཀྱན་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་
སུམ་དུ་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་མཐུན་དེ་ལས་གཞན་
པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འདོད་དོ།།

དེ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ནི། དེ་

རྣམས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡིན་པས། རྣམས་ཀྱི་དགག་
བྱེད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན།

གསུམ་པ།

དོན་བསྐྱེད་བཞི།

ཙམ་གྱི་གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མཆོན་ཉིད་དང་།

འདུས་མ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་།

དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད།

དེ་ནི་རང་མཆོན་སྟོང་བ་ཉིད།

གང་ཞིག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
རྣམས། དེའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་བ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ནི་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ།

གསུམ་པ།

མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཙ་བ། ད་ལྟར་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང་།

འདས་དང་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན།

གང་དུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པ།

དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད།

"ད་ལྟར་བྱུང་བ་འདི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་པན་ཆད་དུ་མི་གནས་ཤིང་།
བྱུང་བའི་འདས་པ་ནི་བྱུང་བ་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་མ་འོངས་
པ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་དེ་ད་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པོ་དེར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ལོ། །བྱུང་བའི་དང་འབྱུང་འགྱུར་དང་ད་ལྟར་བ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་གཉིས་དང་། རང་གྲུབ་པའི་འོག་གང་དུ་མི་
དམིགས་པ་དེ་ལ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ།"

ཙ་བ། མི་དམིགས་པ་དེ་རང་ངོ་བོ།

དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་དེ།

ཐེར་བྱུག་གནས་མིན་འཇིག་མིན་པས།

མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ།

མི་དམིགས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། "ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མིན་པས་
ན་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།"

ཙ་བ། རྒྱུ་ལས་བྱུང་བྱིར་དངོས་རྣམས་ལ།

འདུས་པ་པ་ཡི་ངོ་བོ་མེད།

འདུས་པ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས།

སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ།

"རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འདུས་པ་པ་
སྟེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས།
དེ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་དོ།"

དེ་ལྟར་བཙུ་བླ་མ་ཏུ་བཞུགས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་
འབྲ་བའི་སློན་སྒྲིག་ནི་མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་དང་

འཇིག་པ་མེད་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྤྱིར་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ཡང་མིན་ཏེ། གཞི་
མིག་སོགས་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་བྱུང་ན་
གཞི་གཞན་ལ་སྟོ་ཁ་སྤྱོད་པས་པའི་ཆོ། གཞན་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་མི་
སྟོས་པར་རང་གིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞི་སོ་སོ་ལ་
བདེན་ཞེན་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་
པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

སྟོང་ཉིད་བཞིར་སྤྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། དངོས་པོའི་སྐྱས་ནི་མདོར་བསྐྱས་ན།

ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན།

དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་།

དེ་དངོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།

དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་སྐྱས་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་

རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་མདོར་བསྐྱས་ནས་སྒྲིབ་
བརྗོད་དོ།

ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མདོར་བ་འད་དོ།

ཙ་བ། མདོར་བསྐྱས་ན་ནི་དངོས་མེད་པ།

འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད།

དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེས་སྟོང་ཉིད།

དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ།

སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་མདོར་བསྐྱས་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་
བྱས་ནས་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་མྱང་འདས་རྣམས་ལ་བརྗོད་དོ། །འདུས་
མ་བྱས་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་མེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་
ཉིད་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱའོ།

ཙ་བ། རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི།

རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ།

འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མ་བྱས་པས།

རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྟད།

རང་བཞིན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་
དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་མ་བྱས་པར་དངོས་པོའི་གཤེས་ལུགས་སུ་
གནས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
པ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟད་དོ།

ཅུ་བ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའམ།

མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ནི།

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད།

གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་བའམ་སྟེ་འདི་གཉིས་ཏུ་འབྱུང་ཡང་རུང་།
མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གཞན་གྱི་
དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོར་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་སོ།

འདིར་ནག་ཆོའི་འགྱུར་ལས། མ་བྱུང་ཡང་ནི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་
པ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པར་བསྐྱགས། །ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་བདེའོ། །

གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྐད་དོད་ནི་མཆོག་དང་གཞན་དང་པ་རོལ་གསུམ་

ལ་འབྲུག་པས། དང་པོ་ལྟར་ན་“མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བར་ཡོད་པའོ།”

གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞན་ནི་འདི་ག་རྟེན་པ་ལས་གཞན་འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ།

ཅ་བ། ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད།
དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ།

གསུམ་པ་ལྟར་ན་པ་རོལ་ན་ཡོད་པ་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་བོའོ། ། དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་འདས་པའི་སྒྲིབ་འཁོར་བའི་པ་རོལ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ་མཐའ་ནི་འདིར་འཁོར་བ་ཟད་པའི་སྒྲིབ་འདས་སོ། ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ། དེ་ཉིད་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།

རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྒྲར་བཤད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པ་མི་སྒྲིབ་པ་ནི། འདིར་དབྱེ་སྒྲོ་འབྲིང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། ། བཤད་པ་སྒྱི་མ་གཉིས་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་འབྲུང་བ་ནི། ཚེས་ཉིད་

དེ་དངོས་པོའི་གཤེས་ཡིན་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་བདེན་པར་གྱུ་བོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་
གཅད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཙ་བ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་ལས།

དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།

དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་དབྱེ་བ་དང་སྟོང་ཚུལ་དེ་དག་འདིར་བཤད་པ་དེ་སྐད་ཏུ་
རབ་ཏུ་བསྒྲགས་པ་སྟེ་བཤད་དོ།

བཞི་པ།

སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

“ད་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་རྫོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཏུ་བཤད་པ།

ཅུ་བ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་བློས་ཟེར་གྱིས་སྒྲུང་བ་གསལ་བྱས་པའི།
 རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་དུ།
 སྤིང་བ་གསུམ་འདི་དག་མ་ལུས་གཤོད་ནས་སྐྱེ་མེད་པར།
 ཉེན་གས་ཏེ་ཐ་སྙད་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྲོ།

"སྒྲུང་བ་ཤད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 སྒྲོ་བློས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཐུན་
 བ་འཛོམས་པའི་སྒྲུང་བ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱུང་སེམས་རང་གི་ལག་ན་
 གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་སྒྲོན་པའི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ། སྤིང་བ་གསུམ་པོ་འདི་
 དག་མ་ལུས་པ་གཤོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་
 ཏུ་ཉེན་གས་པ་དེ་ཡང་ནི། ཐ་སྙད་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་འགོག་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ།"

"འགོག་པའི་ངོ་བོར་སོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་སྟོབ་པའི་བསམ་པ་འདོར་བ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། ཉེན་གས་ཏུ་འགོག་པར་གཏོགས་པའི་བསམ་ལྡན་ཡིན་མེད་ཀྱི།
 འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད།

བྱང་སེམས་ས་ཏུག་པ་བ་དེ་ཏྱག་ཏུ་འགོག་པ་འོད་གསལ་ཏུ་གཏོགས་
པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་
ཡི་སྙིང་རྗེའང་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་“འདིའི་
སྦྱོར་བ་ནི་འཁོར་བར་གཏོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ནི་སྤངས་ལས་འདས་
པར་གཏོགས་སོ།།”

ཙ་བ། དེ་གོང་བདེ་གཤེཌ་གསུང་སྦྱེས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་བཅས་ནི།
མ་ལུས་པ་རྣམས་སྟོ་ཡིས་པམ་པར་བྱེད་པའང་ཡིན།།

ས་ཏུག་པ་བ་འདི་ས་ས་ཏུག་པ་དེའི་གོང་ཏུ་སྟེ་ཕྱི་ནས་བདེར་
གཤེགས་གསུང་སྦྱེས་ཉན་ཐོས་རྣམས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་པོ་རང་རྒྱལ་དང་
བཅས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ནི་སྟོ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་པམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཟེལ་
ཀྱིས་གཞོན་པའང་ཡིན་ནོ།།

ཙ་བ། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ།
ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྦྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས།།

མདུན་ཏུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རྒྱང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས།།
རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ།།

ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལམ་

གྱི་རིམ་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གཞོག་པ་ཡངས་པ་དཀར་པོ་རྒྱས་པར་བྱུང་
 པའི་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ས་བླ་མ་པ་བ་དེ་ནི། གཤམ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ལྷུ་ལ་དུ་
 བྱུང་བ་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་དུ་བདར་ནས། སྒོན་ལན་མང་དུ་བསགས་
 པའི་དགོ་བའི་རྒྱུད་གི་ཤུགས་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོར་ཆེན་པོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས།
 དེའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་
 གཞོག་པས་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི། གཞོག་པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་།
 སྐྱོགས་རེ་བའི་ལམ་གཞོག་པ་གཅིག་ཆག་པ་ལྟ་བུས་མི་ཆིམ་པར། ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཆང་བའི་ལམ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྐྱོད་
 པར་བྱའོ།

ཙ་བ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །སེམས་བསྐྱེད་པ་བླ་མ་པའོ།

རང་འགྲེལ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤམ་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 བླ་མ་པའི་བཤམ་པའོ། །

དགོངས་པ་རབ་གསལ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པ་
 དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བླ་མ་པའི་
 བཤམ་པའོ།

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ།

གསུམ་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ས་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི།

ས་བདུན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་། ས་དབྱུ་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་
བཤད་པ་ལོ།
དང་པོ།

ས་བདུན་པ་ནི།

ཅ་བ། རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི་སྐད་ཅིག་དང་།

སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་།

ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་ལེགས་འབར་བའང་འཐོབ།

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི། ས་དབྱུ་པ་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་
དེ་ལ་སྐད་ཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་སྟེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་འདི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། "འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་
དེ།" འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་"གཉིས་
སྐད་གི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།"

དེ་སྐད་དུ་ས་བཅུ་པ་ལས། "ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་བྱུག་པ་ཡན་ཆད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡང་
འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
ཞེས་པ་ནི་མི་བྱའོ།" ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།

ཙ་བ། ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་ལེགས་འབར་བའང་འཐོབ།

ས་འདིར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལེགས་པར་འབར་བ་
སྟེ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དག་ཆུལ་ནི་སྤར་ས་གཞན་ལ་
བསྟན་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཤེར་བྱིན་ཉིད་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་པར་བྱིན་བྱི་མ་
བཞི་བཞག་གོ། །ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནི་ཤེར་
བྱིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་
བྱིན་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་བྱང་ས་ལས། བྱུག་ཆོན་གཉིས་
གསུངས་པའི་དང་པོ་ནང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འགྱུབ་པ་ལས་བརྒྱམས་
པའི་ཐབས་མཁས་པ་བྱུག་ནི། "བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སྟོང་རྗེ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་

དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་མི་གཏོང་བ་
དང་། འདུ་བྱེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཙོན་འགྲུས་འབར་བའོ། །ཕྱིའི་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ལས་
བརྩམས་པའི་ཐབས་མཁས་དྲུག་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་དུ་རྣམས་འབྲས་བྱ་ཆད་མེད་པར་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་གས་ཆུང་དུས་དགོ་རྩ་ཆེ་བ་དག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
བསྟན་པ་ལ་ཞེ་འགྲུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བསྟན་
པ་ལ་ཡིད་བར་མར་གནས་པ་རྣམས་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བྱུགས་པ་རྣམས་
སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་"སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་
པ་བརྩུ་གཉིས་སོ།

རྩ་བ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པའོ།

རང་འགྲེལ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤའ་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བདུན་པའོ། །

དགོངས་པ་རབ་གསལ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤའ་པ་
དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་
པའི་བཤའ་པའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པ།

གཉིས་པ།

ས་བརྒྱུད་པ་བཞུགས་པ་ལ་གསུམ།

ས་འདིར་སློན་ལམ་ལྷག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སློང་ཚུལ། ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ། དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ།
དང་པོ།
ས་འདིར་སློན་ལམ་ལྷག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སློང་ཚུལ་ནི།

ཙུ་བ། ཡང་ཡང་སྤར་དགེ་ལས་ལྷག་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར།
གང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཉིད་འགྱུར་བ།
མི་གཡོ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་འཇུག །

"བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤར་གྱི་དགེ་བ་
ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ས་གང་དུ་བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་བརྒྱུད་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་ལ། བྱང་སེམས་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་འཇུག་གོ།"

དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒར་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དགོ་བ་ལས་ལྷག་
 པ་ཐོབ་ལྷགས་ནི། ས་བརྟུ་པ་ལས། "ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
 ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་བྱ་བོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་མ་སྤྱད་གི་བར་
 དུ་ཆེད་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་
 ཕྱིན་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོད་ནས། ཆེད་དུ་བསྐྱོད་མི་
 དགོས་པར་འགྲོ་སྟེ། དེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཉིན་གཅིག་ཆོད་པ་དེ་ནི་སྒྲོན་
 ཆེད་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བས། ལོ་བརྒྱར་ཡང་དེ་སྤྱིད་དུ་ཆད་མེད་པར་ཕྱིན་
 པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དགོ་བའི་རྩ་བའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་བསགས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་
 སྦྱབ་པ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས་སྤྱོད་
 གྱིས་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཇི་ཅམ་གཞོན་པ་དེ་ནི། སྒྲོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
 འབྱུང་དུ་ཡང་། དེ་སྟེད་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཞོན་པར་མི་རྒྱས་སོ། །" ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ལ་རྒྱ་མཚོར་མ་ཕྱིན་པའི་བར་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དཔེའོ།
 རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བ་ནི་ས་བརྟུད་པ་ཐོབ་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་
 དཔེའོ།

རྩ་བ། འདི་ཡི་སྒྲོན་ལམ་ཤིན་ཏུ་དག་འབྱུར་ཞིང་།

རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་འགོག་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད།

"ས་བརྒྱུད་པ་བ་འདི་ཡི་སྒྲོན་ལམ་སྒྲོན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ན། སྒྲོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་
འབྲུམ་ཕྲག་གངས་མེད་པ་ཕྲག་བརྩུ་བཏབ་པ་དེ་དག་ ས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་དག་
པ་སྟེ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན་ས་འདིར་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་རོ།

ས་འདི་ནི་གཞོན་ནུའི་སར་གཞག་སྟེ། དགྲུ་པར་རྒྱལ་ཆབ་འཛོལ་ལ།
བརྩུ་པར་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ལྟར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་"རོ།

ཅ་བ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད།

"ས་མི་གཡོ་བར་འགོག་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ན། རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལས་སྦྱོང་བར་ཡང་མཛད་དེ། ས་བརྩུ་པ་
ལས། "ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་
བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་
བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོའི་རྒྱན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་བར་སྐྱབ་པར་མཛད་
དེ། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གྲང་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ལེགས་སོ་
ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་
དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡང་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་དེད་ཀྱི་སྟོབས་
བརྩུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཕུན་སུམ་

ཆོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅ་ལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོར་བ་བྱོས་ཤིག བཙོན་འགྲུས་
 ཚུམས་ཤིག བཟོད་པའི་སྒྲོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་འདོར་ཅིག རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྲིད་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་ཀྱང་། བྱིས་པ་སོ་
 སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཞི་བ་རབ་རྩ་མ་ཞི་བ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱན་རྩ་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་ཡིད་གཡེན་སྒྲོར་བ་འདི་
 དག་ལ་སེམས་ཤིག

གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱན་པར་
 ཀྱིས་ཤིག་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རྩང་མ་བྱུང་ཡང་རྩང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་
 གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ།

འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་ཆེ་རབ་རྩ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་གྱི། ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་འཐོབ་བོ།" ཞེས་དང་། "གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་
 ལྟན་འདས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་རྣམས་སུ་གཞུག་པ་མ་མཛད་དུ་བྱིན་ན། དེ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ།" ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་དག་གིས་ནི་ས་བརྒྱུད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
དབང་སྐྱུར་ཐོབ་ནས། དེ་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དེ་ལས་བསྐྱེད་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚོགས་
གསོག་པ་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་། ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་
ཡེ་ཤེས་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་ གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་
རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཚོགས་གཞན་གསོག་པ་ལ་འབད་པ་མི་དགོས་ཀྱི། དེ་ཉིད་
ལ་གོམས་པས་ཚོག་གོ་ཞེས་པ་ནི་མི་མཁས་པའི་བབ་ཅོལ་དུ་སྒྲ་བའོ།

གཉིས་པ།

ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བད་པར་བསྟན་པ་ནི།

"གང་གི་ཕྱིར་ས་བརྒྱུད་པ་འདིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་
སྟོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ས་འདིར།"

ཅ་བ། ཆེ་པ་མེད་པའི་སྟོན་ཉོན་རྣམས་དག་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར།

ས་བརྒྱུད་པ་ལ་ངེ་མ་དེ་དག་ཅ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་།

ཉོན་མོངས་བད་ཅིང་ཁམས་གསུམ་སྒྲ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི།

འགྱུར་བ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་བལ་མ་ལུས་འཐོབ་པར་རུས་མ་ཡིན།

ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཉོན་ཆམས་དག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་བྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་
 "ཆམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་བས། ལུན་པ་ལྟ་བུའི་བྱི་མ་སྟེ་
 ཉོན་མོངས་པ་སྒར་བུང་བ་འཁོར་བར་སྒྲེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། ཁམས་གསུམ་
 ན་སྒྲོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་སྟེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉི་བར་ནི་
 བ་སྟེ་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ས་
 གསུམ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི། སྒྲ་མར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་སེམས་འདིས་ཉོན་
 མོངས་ཟད་པའི་གནས་སྐབས་དེར། སངས་རྒྱས་ཆམས་ཀྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 འབྱོར་བ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མ་ལུས་པ་འཛོལ་བར་རྒྱས་པ་མ་
 ཡིན་པས། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ས་བརྒྱད་པ་བ་འདིས་བསྐྱིམ་པར་བྱ་
 དགོས་སོ།།"

འོན་ས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། ས་
 བརྒྱད་པ་ལས། "འདིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་
 ཏེ།" ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། "ས་འདིར་ཁམས་གསུམ་ལས་སེམས་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆད་པའི་འདོད་ཆགས་
 དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ།།"

གསུམ་པ།

དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི།

“གལ་ཏེ་ས་འདིར་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་འཁོར་
བར་སྐྱེ་བ་འགགས་པས། རི་ལྟར་ན་འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་འཛིན་ཆོས་མ་
ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།”

ཅུ་བ། འཁོར་བ་འགའ་ཀྱང་དབང་རྣམས་བཅུ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གིས།

སྤྲོད་པའི་འགྲོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།

ས་བརྒྱུད་པ་བ་”འདི་ཡི་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་
བ་ནི་འགགས་མེད་ཀྱང་། ས་འདི་ཐོབ་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་སོགས་
ཀྱི་དབང་རྣམས་པ་བཅུ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དབང་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་
བྱང་སེམས་འདིས་དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ། སྤྲོད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
ལུས་སྣ་ཆོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས། འདིའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ།

དབང་བཅུ་ནི་”བསྐྱེད་པ་བརྫོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྫོད་དུ་མེད་པར་
ཆེའི་ཆད་བྱིན་ཀྱིས་སྐྱོབ་པས་ཆེ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ངེས་

པར་སེམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འཇུག་པས་སེམས་ལ་
 དབང་བ་འཐོབ་པོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཞུགས་པ་དུ་མས་
 རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་ཏུ་སྟོན་པས་ཡོ་བྲང་ལ་དབང་
 བ་འཐོབ་པོ། །ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་དུས་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ལས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཞིང་དང་། དུས་གང་དུ་ཅི་དགའ་བར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
 ཆུབ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པས་སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཐམས་ཅད། སངས་རྒྱས་གྱི་རབ་ཏུ་གང་བ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པས་མོས་པ་
 ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་
 པར་ འབྲུལ་བ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པས་རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་
 འདྲེས་པ་དང་། མཆོན་དང་། དཔེ་བྲང་བཟང་པོ་དང་། མདོན་པར་རྫོགས་
 པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། མཐའ་དང་
 དབུས་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་བ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པས་ཆོས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་
 པོ།" ཞེས་ས་བརྩུ་བ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཅུ་པ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པ་འོ། །

རང་འགྲེལ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤམ་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བརྒྱད་པ་འོ། །

དགོངས་པ་རབ་གསལ། །དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པ་
དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་ལས། རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་
བཤམ་པ་འོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ།

གསུམ་པ།

ས་དགུ་པ་བཞད་པ་ནི།

ཅ་བ། དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་མཐའ་དག་རྫོཅ་པར་དག་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་བཞིན་ཡང་དག་རིག་ཆོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཕྲོལ།

"ས་དགུ་པ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་སྟེ་སྟོབས་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ།"

སྟོབས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་སྟོབས་བཅུ་བཞད་པ་ནི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་
ལས། "དེ་ལ་བསམ་པའི་སྟོབས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས་ནི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །གཟུངས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ཆོས་མི་བརྗེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།
ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོབས་ནི་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
རོ། །ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་སྟོབས་ནི་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཐུར་ཐུག་པ་མེད་
པའི་འཛིན་ཉེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་
བྱིར་རོ། །དབང་གི་སྟོབས་ནི་ཡིད་ལ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོབས་པའི་སྟོབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

རྣམ་པར་སྐྱོད་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོ། སྒྲིན་ལམ་
 ཀྱི་སྟོབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོད་པ་མི་གཏོང་བའི་
 ཕྱིར་དོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པའི་སྐྱོད་པ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དོ།
 བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་ལ་མཆོག་
 ཏུ་སྐྱོར་བ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དོ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ནི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་སྟོབས་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་ཆོབ་པའི་སྟོབས་ནི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་
 པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པ་མདོ་སྡེར་བསྟན་པའི་སྟོབས་རྣམས་
 སོ།།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།།

ཅུ་བ། དེ་བཞིན་ཡང་དག་རིག་ཆོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཕྲོ་བ།

"སྟོབས་ཀྱི་པར་བྱིན་རྫོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞིའང་འཕྲོ་བ་སྟེ། ཆོས་
 དང་། དོན་དང་། དེས་པའི་ཆོག་དང་། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 བཞིའོ།།"

"དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རབ་
ཏུ་ཤེས་སོ། གཉིས་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་སོ།
གསུམ་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཤེས་སོ། བཞི་
པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་
"རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཞུང་གཞན་ལས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོས་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་
དང་། སྒྲིའི་ངེས་པའི་ཆིག་དང་། སྟོབས་པ་མི་ཟད་པ་རིག་པ་ལ་བཤམ་དོ།

ཅུ་བ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའོ།

རང་འགྲེལ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤམ་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དགུ་པའོ།

དགོངས་པ་རབ་གསལ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པ་
དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའི་
བཤམ་པའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་བཙུ་བ།

བཞི་པ།

ས་བཙུ་བ་བཤད་པ་ནི།

ཙུ་བ། བཙུ་བའི་ས་ལ་དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐྱར་བ།

དམ་པ་འཛོལ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་པའང་ཡིན།

ཆར་སློན་རྣམས་ལས་ཚུ་ཆར་འབབ་པ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་འགོ་རྣམས་ཀྱི།

དགོ་བའི་ལོ་ཐོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྱུ་ཆོས་ཆར་འབབ། ༡ །

"ས་བཙུ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་ཕྱོགས་བཙུ་ཀུན་
ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་དམ་པ་སྟེ་
མཆོག་འཛོལ་གོ། །"

"འཛོལ་ཚུ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་འདིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱངས་མེད་པ་
འབྱུང་ཕྱག་བཙུ་ཐོབ་པའི་ཐ་མ་ལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱང་
པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཛོན་
དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བཙུ་འགྲོས་དང་
མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་

ཏུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཐལ་བ་ཅུར་ཆང་
བའི་རྩལ་སྤ་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་པར་ལྡེ་འཁོར་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་
ཏེ། བྱང་སེམས་དེའི་ལུས་ཀྱང་དེ་དང་འཆམ་པར་གནས་སོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་པར་དེ་ལ་འདུག་པར་ཀུན་ཏུ་སྤང་ངོ་།

དེ་དེ་ལ་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་ནས་གདན་འཛོམ་པ་
ནམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྲོ་ནས། འོད་ཟེར་བྱང་ནས་བྱང་སེམས་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་
བར་མཛད་ངོ་།" ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ས་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཙ་བ།ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་བའང་ཡིན།

"བྱང་སེམས་འདི་ལ་པར་སྤྱན་བཅུའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་སྤྱན་
ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་བྱང་བ་སྟེ་དག་པར་གྱུར་བའང་ཡིན་ནོ།"

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྤྱན་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ནི། བྱང་ས་ལས། "ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་
ཤེས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ལོ་ཏུ་སྤྱན་པའོ། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་འཛིན་པ་ལ་
ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ལོ་ཏུ་སྤྱན་པའོ། ཀུན་རྫོབ་འཛིན་
པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ལོ་ཏུ་སྤྱན་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
ནི་དེ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་གསུངས་སོ།

ཙ་བ། ཆར་སྤྱོན་རྣམས་ལས་ཚུ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགོ་རྣམས་ཀྱི།

དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྱུ་བ་ཆོས་ཆར་འབབ།

"ཆར་སྤྱོན་རྣམས་ལས་འདྲི་ག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྟོག་སྤེལ་བའི་སྤང་
དུ་ཚུ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱའི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་
བའི་ལོ་རྟོག་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་སྤྲུལ་ས་བཙུ་བ་བ་འདི་ལས་ཀྱང་ལྷན་
གྱིས་གྱུ་བ་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་མངོན་པར་འབབ་པ་སྟེ་འབབས་སོ།"
དེའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོན་ཞེས་གསུངས་སོ།

ཙ་བ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཙུ་བའོ།

རང་འགྲེལ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤམ་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བཙུ་བའོ།

དགོངས་པ་རབ་གསལ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པ་
དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཙུ་བའི་
བཤམ་པའོ། །

ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་
ཡོན་ཏན་བཤད་པ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ།

དང་པོ།

ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི།

ཙ་བ། དེ་ཆེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་།།

དེ་དག་གིས་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་འདི་ཡིས་རྟོགས།།

དེ་ཉིད་ཆེ་ན་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་།།

སྟོན་དང་སྤྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་འདུག །

དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་ས་དང་པོ་
བ་འདིས་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་
བ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གིས་རང་གིས་བརྒྱབས་ཀྱང་སྟེ་

བརྒྱབས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་རྟོགས་པ་དང་། ས་དང་པོ་ལ་གནས་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ན་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་
ལ་སྒོན་དང་སྤྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་པར་འཇུག་གོ།

དེའི་དོན་ནི་སྒོན་དང་སྤྱི་མའི་མཐའི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མཐོང་བ་འཇུག་པའོ།

ཙ་བ། སྒོ་ལྗན་ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བྱེད་དེ།

འཛིག་ཏེན་ཁམས་བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀྱན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྒྲང་བར་རུས།

དེ་བཞིན་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་དེས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོན་བྱེད་ཅིང་།

བརྒྱ་ཕྱག་གངས་དང་རྗེས་བྲེལ་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགོ་བར་འགྱུར།

སྒོ་ལྗན་ཏིང་བྱང་སེམས་འདི་ས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བ་སྟེ་ལྗང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། བྱང་སེམས་འདི་
ཡིས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀྱན་ནས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་
ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྒྲང་བར་བྱེད་རུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་
བྱང་སེམས་དེས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱ་
ཕྱག་གྱི་གངས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གངས་དང་ལྗན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དང་།

ཅ་བ། དེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱེད་བྱེད་ཐུབ་དབང་སྲས།
རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་རྣམས་ཀྱན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན།
རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མངོས་འབྱོར་ལུས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་།
རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བརྒྱ་ཐལ་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་སྟོན།

བྱང་སེམས་དེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཏེ་བརྒྱ་ཡང་དག་པར་འབྱེད་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཐུབ་དབང་གི་སྲས་པོ་འདིས་རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་བརྒྱ་
རྣམས་ཀྱན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ནི་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་
ཞིང་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བརྒྱ་ཐལ་རེ་རེ་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་
སྟོན་པའི་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མངོས་ཞིང་འབྱོར་བའོ།

གཉིས་པ།

ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཞད་པ་ནི།

ཅ་བ། སྒོ་ལྡན་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི།
ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བྲི་མ་མེད་གནས་པས།
དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ས་ལྡེ་པོ།

སྒོ་ལྡན་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐལ་བརྒྱ་

གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་ན་ས་དང་
པོ་ལ་བཞད་པ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་ས་ངེ་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པས། ཡོན་ཏན་
སྡེ་ཚན་བརྩམ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་སྟོང་དུ་བྱས་པ་ཡང་དག་པར་འཕྲོབ་པར་
འགྱུར་རོ། ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་བརྩམ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ས་གསུམ་པ། བཞི་པ་
ལྷ་པ་བྱུག་པ་བདུན་པ་སྟེ་ས་ལྷ་པོ་འདི་དག་ནམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལྷ་པོ་ཡིས་ནི།

ཙུ་བ།

འདི་དག་ནམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་ནི་འབྲུམ་སྤྱད་དང་།

བྱེ་བ་སྤྱད་བརྒྱ་འཕྲོབ་ཅིང་དེ་ཡིས་བྱེ་བ་སྟོང་འགྱུར་ཐོབ།

དེ་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྤྱད་སྟོང་འགྱུར་ཡང་འཕྲོབ་བྱེ་བ་སྤྱད།

ཁྱད་ཁྱད་སྤྱད་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བསྐྱར་དང་སྐྱར་ཡང་སྟོང་སྤྱད་ཏུ།

ཡང་དག་པར་ནི་བསྐྱར་བ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་འཕྲོབ་པར་འགྱུར།

རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲུམ་སྤྱད་བརྩམ་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་སྤྱད་བརྒྱ་པ་
བརྩམ་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་སྤྱད་སྟོང་བརྩམ་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་བརྒྱ་སྤྱད་སྟོང་བརྩམ་
གཉིས་དང་། བྱེ་བ་སྤྱད་ཁྱད་ཁྱད་སྤྱད་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་སྟེ་བྱེ་བ་
འབྲུམ་པ་བརྩམ་གཉིས་དང་། སྐྱར་ཡང་སྟོང་སྤྱད་ཏུ་ཡང་དག་པར་ནི་བསྐྱར་བ་
མཐའ་དག་སྟེ་ཁྱད་ཁྱད་འབྲུམ་སྤྱད་བརྩམ་གཉིས་རབ་ཏུ་འཕྲོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ།

དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི།

ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་གྲངས་གྱི་གནས་གྱིས་བགྲང་
བར་མི་ཁུས་པས། རྩལ་སྤྱ་རབ་རྣམས་གྱི་ཡོངས་སུ་བགྲང་བར་བཤད་པ།

ཅ་བ། མི་གཡོའི་སར་གནས་རྣམ་ཏྲོག་མེད་པ་དེས།

སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་བསྡེམས་འཛིག་ཏེན་ན།

རྩལ་ཚད་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་།

གྲངས་མཉམ་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར།

མི་གཡོ་བའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདེན་
འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་མེད་པ་དེས་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་བསྡེམས་པ་
སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཏེན་ན་རྩལ་གྱི་
གྲངས་ཚད་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་གྲངས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་
དག་ནི་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ།

ཅ་བ། ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་ས་ལ་གནས་པ་ཡི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དེས་སྒྲར་བསྟན་ཡོན་ཏན་དག
གངས་མེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དུ་ཡང་དག་པར།
བསྟོམས་པ་ཕྱག་བརྩའི་རྩལ་ཆད་ཐོབ་པར་འགྱུར།

"ས་དགྲ་པ་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེས། ཡོན་ཏན་སྒྲར་བསྟན་པའི་སྟེ་བརྩ་གཉིས་དག་གངས་
མེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དུ་ཡང་དག་པར་བསྟོམས་པ་ཕྱག་བརྩ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་
ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྩའི་རྩལ་སྤར་བ་ཀྱི་
གངས་ཀྱི་ཆད་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།"

ཅ་བ། དེ་ཞིག་བརྩ་པ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག །
ངག་གི་སྟོང་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་འགྱུར་ཞིང་།
ངག་གི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྟོམས་ནམས་ནི།
རྩལ་དག་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་འགྱུར།

ས་བརྩ་པ་འདིར་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲར་བཤད་པའི་སྟེ་ཆོན་བརྩ་
གཉིས་པོ་དག་གི་སྟོང་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ངག་གི་སྟོང་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བསྟོམས་པ་སྟེ་"སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་

བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་གྱི་གངས་དག་རི་སྟོད་ཡོད་པ་དེ་སྟོད་གྱི་གངས་དང་
མཉམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

“རེ་ཞིག་གི་སྐྱས་ནི་ས་བརྩུ་པ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་འདིར་བརྗོད་པ་དེ་ཅམ་
དུ་བད་པ་མིན་ནོ།། ཞེས་རེ་ཞིག་སྟོན་ལ་འདི་བརྗོད་ཅེས་འོག་ནས་ཡོན་ཏན་
གཞན་སྟོན་པའི་གོ་རིམ་བརྗོད་པའོ།། གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་འདིས་ནི་སྐྱལ་
པ་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་པའི་ཀུན་སྟོང་རྒྱ་བ་མེད་པར།

ཅ་བ། བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་རྣམས་དང་།

ལྟན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་འདས་དང་། །

དེ་བཞིན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་དག་ཀྱང་།

སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་བྱས།

རང་གི་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱར་དེ་རེར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་འདས་ལས་འདས་པ་རེ་རེ་ཞིང་། བྱང་
སེམས་གཞལ་གྱིས་མི་ལང་བའི་འཁོར་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་པ་རྣམས་དང་
སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་སྟོན་པར་བྱས་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་འགྲོ་བ་ལྟའི་འཁོར་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་དང་མི་
ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་འདྲེས་པར་བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱར་དེ་རེར་

སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་པར་བྱས་སོ།།

“ཀྱང་གི་སྒྲིལ་མ་སྟོས་པ་བསྐྱུ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། མ་སྟོས་པ་གང་སྐྱད་ན་
བརྒྱ་གྲིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་དང་། མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་།
ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྒྱ་གྲིན་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བརྩུང་ནས་ལྷན་
གྲིས་བྱུང་བར་ཆོས་སྟོན་པར་བྱས་སོ།། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་གྱི་
དོན་སྐྱད་པའོ།།” རྒྱས་པར་ནི་ས་བརྩུ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འབྲས་བུའི་ས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ།

འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྷ།

དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ། སྐྱེ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱེལ་
པའི་སྐྱེ་བསྟན་པ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་
བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤའ་བའོ།

དང་པོ།

དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ།

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

ཅོ་ག།

གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དེ་མ་མེད་ལ་ཟླ་སྤང་གསལ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
སྟོན་ཆེ་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་ས་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤར་ཡང་འབད་གྱུར་ཅིང་།
འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ།

ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་དེ་སྤྱོད་ཀྱིས་བརྟེས།

“ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་སྒྲ་བའི་སྒྲ་བས་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་
འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་འཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཐུན་པ་སྤྱོད་བར་མཛད་པ་ཐུགས་
བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ་བརྟེས་པས། རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བརྟེས་
རུས་པར་མཐེན་ནས། སྤར་ཡང་སྟོབས་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་
པའི་སྟོན་གྱི་ས་བཅུ་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་འཐོབ་པ་ལ་འབད་པ་མཛད་
པའམ་བརྟེས་པར་གྱུར་ཅིང་། གང་གི་དོན་དུ་འབད་པ་འདི་བརྟེས་པར་
གྱུར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་ནི་སྟེ་གནས་དེ་ཁོ་ནར་སྤྱོད་ཀྱིས་བརྟེས་པར་གྱུར་
ཏོ། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དཔེར་བུ་
གཞག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འདིར་མཐར་ཐུག་ཅིང་ལུས་དུ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།”

ཆོག་རྒྱུ་དང་པོའི་འབྱུར་ནི་འགྲེལ་པ་དང་བསྟན་ན་སྤར་བ་འད་པ་
ལྟར་འོང་དགོས་ལ། ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་ལ་ནག་ཆོའི་འབྱུར་ལས། ༥༥ སྤར་
ཡང་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་གྱི་ས་དེར་འབད་པ་མཛད་གྱུར་པ། ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་སོ།

འོག་མིན་ཁོ་ནར་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་སྒར་སངས་མ་རྒྱས་པ་
གསར་དུ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཉིན་ལ་འོག་མིན་པ་དགོས་པར་སྟོན་ལ། སྟོན་
སངས་རྒྱས་ཟེན་གསར་དུ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་འདོད་པ་ཁམས་སུ་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ལུགས་སོ། །འོག་མིན་དུ་
དང་པོར་“འཁོར་རྒྱ་བ་ན།” “བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ན་
ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པར་སྟོན་པ་ནི། །”

ཅ་བ། རི་ལྷར་སྟོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྷར།
དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་བྱིར།
རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ན།
མཐུན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུག་སུ་ཆུད།

རི་ལྷར་ཏེ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་མཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་
ཀྱི་མི་འབྲུ་བའི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། མི་འབྲུ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་ཡིས་སྟོད་དེ་
དག་ཏུ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེར་བྱུང་བའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་
བཀག་ཅམ་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ལྷར་
དུ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཀྱིས་
བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མི་འབྲུ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་དེ་རང་

བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ། དངོས་པོས་བྱས་པའི་
དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར།

ཙུ་ག། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་མཛད་གྱུར་ན།

མཐུན་བཟང་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཚུད།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རོ་མཉམ་པ་སྟེ་རོ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། རོ་
མཉམ་དེ་ཡང་མཐུན་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནས་ཡང་དག་པར་ཐུགས་སུ་
ཚུད་པར་མཛད་པར་གྱུར་པས་ན། མཐུན་པ་བཟང་པོ་ཅན་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱད་
ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་སོ།
གཉིས་པ།

ཙུ་ད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་དང་། ཐུགས་དེ་དགག་པའོ།
དང་པོ།

ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་ནི།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དོ། ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་ཅིང་དེ་ཡང་སྒྲོས་ཤེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་

འཛོག་ན།

ཅ་བ། གང་ཆེ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྒོ་གྲོས་འཇུག་མི་འགྱུར།
 སྒོ་མ་ཞུགས་པར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་ངེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ལ།
 གུན་ནས་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་ངི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར།
 མཐུན་པོ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན།

"གང་གི་ཆེ་"རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཞི་བ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་
 འཛོག་པ་དེའི་ཆོ། ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒོ་གྲོས་ཏེ་ཤེས་རབ་མི་
 འཇུག་པར་ཁས་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་དེ་འཇུག་པ་ན། སྒོ་དེ་ཡུལ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་
 མི་འགྱུར་དོ། དེའི་སྤྱིར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་འཆར་བ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་སྒོ་མི་འཇུག་གོ།"

ཅ་བ། སྒོ་མ་ཞུགས་པར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་ངེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ལ།

"ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་སྒོ་ས་ངེས་
 པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
 འགྱུར་བར་ངི་ལྟར་འོས། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའོ།
 ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་"ཏེ།

ཙ་བ། ཀུན་ནས་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར།

མཐུན་པོ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན།

“ཡུལ་ཀུན་ནས་ཤེས་པ་མེད་པར་ནི་ཤེས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་
འགལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ་
འབྱུང་བ་མེད་ན་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པ་པོ་མེད་པར་འདི་ལྟ་བུའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངས་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་དོ་ཞེས་བྱེད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་
གཞན་དག་ལ་སུ་ཞིག་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།”
གཉིས་པ།

ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། མཐུན་པ་པོ་མི་
ཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།
དང་པོ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི།

ཙ་བ། གང་ཆེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྒོ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ།
དེ་ཆེ་དེ་རྣམ་སྟོན་ལས་ད་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

རི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ།
དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་ཉི་བར་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་“འདི་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་
འཇིན་པ་ན། ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་དེ་རིག་པར་བརྗོད་དེ། རི་ལྟར་ཉི་དཔེར་ན་
སེམས་ནི་ཡུལ་སྟོན་པོ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ན་སེམས་དེ་
ཡིས་ཡུལ་སྟོན་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་འབྲ་བ་དེ་འབྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ན།
ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཉི་བར་
གདགས་སོ།”

ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཚུལ་ནི།

ཅ་བ། གང་ཆེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྟོ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ།

དེ་ཆེ་དེ་རྣམ་སྟོན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་སྟེ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་བྱུགས་པ་དེའི་ཆེ།
ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་སྟེ་འཇིན་པ་ཉིད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་

འདྲིལ་པའི་སྤྱིར་སྤྱར་གྱི་ཚུང་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ།

ནག་ཚེ་འབྱུང་ལས། "དེ་ཆེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ།" ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལྟ་བུ་མེད་པ་དག་པ་ཡིན་ནོ། འདིར་རང་
 འགྲེལ་ལས། "དེའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས་རྣམ་
 པར་བཞག་གོ། དངོས་སུ་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།" ཞེས་
 གསུངས་པའི་བཏགས་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།

ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་རིག་པ་མིན་པར་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་རིག་པར་འཛོག་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་བཏགས་པ་བར་འཛོག་པ་མིན་ནོ།།

དངོས་སུ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྟོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་
ལས་རིག་པ་མིན་པར་སྟོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཤར་ནས་རིག་
པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་སྟོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་པོས་སྟོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་
 རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྟོ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་།
 མ་ཞུགས་ན་ཡུལ་དེ་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་ཤེས་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་ཤེས་པར་
 འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྟོ་མི་འཇུག་པ་ལ་སོགས་
 བ་རྣམས་རང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས། དེ་ལ་ལན་མི་འདེབས་པས་སྟོ་ལ་

དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པ་བཀག་ནས། དེའི་རྣམ་པ་སྒོ་
ལ་འཆར་བ་དང་། དེ་ཤར་བ་ལས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པར་འཛོག་ཅེས་དཔེ་དང་
བཅས་པར་གསུངས་པས། ལུགས་འདི་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲ་བ་ནི། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མཆོག་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་ཡིན་ནོ།

འདིར་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད། ཅེས་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་
སྒྲུང་ནས་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་
དང་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པར་སྒྲུང་བས། མདོར་
བསྡུས་པ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ།

འདི་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྒོ་གཅིག་གིས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་ཆོས་ཅན་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་
མཐུན་པ་མི་འོང་བས་དེ་གཉིས་མཐུན་པ་རེས་འཛོག་ཏུ་འོང་ངོ་། བདེན་
འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་ཟད་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ནས་དུས་རྟག་ཏུ་
དོན་དམ་བདེན་པ་མདོན་སུམ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བཞུགས་པས།
དེ་ལས་བཞེངས་པའི་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་
གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། "མཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། ཤེས་བྱའི་
དགྲིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྲབ་ཅན།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་མཉམ་

གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་རྗེས་ཐོབ་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་སྤྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འདོད་དགོས་སོ།

གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་སོང་
 བ་དེའི་ཆེ་ཆོས་དེའི་ངོར་གཉིས་སྤྱི་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཡེ་ཤེས་
 དེ་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་
 ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པར་སོང་བ་དེའི་ཆོ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 སོ་སོར་སྤྱང་བའི་གཉིས་སྤྱི་ཡོད་ཀྱང་། གཉིས་སྤྱི་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་
 སྤང་སྤྱང་བས་སྤྱི་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་གཉིས་སྤྱི་ཡིན་གྱི་འབྲུལ་པའི་
 གཉིས་སྤྱི་མིན་ཏེ། འདི་མ་འབྲུལ་བའི་ཚུ་ལ་གཞན་དུ་ལེགས་པར་བཤད་
 ཟེན་རྟོ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཉམ་གཞག་དང་རྗེ་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་
 ཡོད་པར་ནི་རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། "ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། གསལ་
 དང་འཕྲོ་དང་དག་སྤྱིར་དང་། ཐ་དད་མེད་སྤྱིར་འོད་དང་ཟེར། ཉི་མའི་དགྱིལ་
 འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས།" ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། "དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
 གྱི་རྒྱད་ལ་མངའ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་ནི། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་ཉེ་བར་གནས་
 པའི་སྤྱིར། འོད་གསལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན་འོད་ཟེར་གྱི་བྲ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་འཇིག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་རྗེས་ཀྱི་དོན་ནི། མཉམ་གཞག་
ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཞེས་དུས་སྤྱིའི་རྗེས་མིན་གྱི། མཉམ་གཞག་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའམ་བྱང་བའི་དོན་ནོ།།

ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་བྱ་རི་
སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་ནས་འཇིག་པའོ། དེས་ན་ཆོས་ཅན་ལ་
སྟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་མིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོས་ཏེ་རི་སྟེད་པ་མཐུན་པ་
མིན་ནོ། དོན་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་བདེན་གཉིས་ལས། "བརྟགས་པའི་
དངོས་པོས་དབེན་པ་ཡིས། རི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། བརྟེན་ཏེ་སྐྱེས་པ་
ཐམས་ཅད་ནི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མངོན་སུམ་གཟིགས།" ཞེས་དང་།
"གང་ཆེ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དང་། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ། དེ་ཆེ་
མཚན་མ་མི་འབྱུང་བྱེད། གནས་པ་བརྟེན་བྱེད་མི་བཞེངས་སོ།།"

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་བ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐུན་པ་དང་། ཡང་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་
ཡང་མི་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཆེན་པོ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དང་
འདྲ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མི་མཐོང་བ་

སངས་རྒྱལ་རང་སྒྲུབ་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཛོན་
སྟུམ་དུ་གཟིགས་པ་གདུལ་བྱ་གཞན་སྒྲུབ་གི་མཁྱེན་ཚུལ་ཡིན་པས། སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྐུ་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་ཟེར་མི་དགོས་པར་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་ཉིད་ཡུལ་གཉིས་ལ་སྟོན་ཏེ། མཁྱེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་བ་ལ་
འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཀྱང་དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་བརྒྱན་པའི་མཐོང་བ་ཡིས། "ཞེས་སོགས་
གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་འདི་གཉིས་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། མི་འགལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་
བཤད་པ་ནི་སྒྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁྱེན་
ཚུལ་ནི་ས་བརྒྱུ་བ་མན་ཆད་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དམིགས་གསལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཁྱེན་ཚུལ་
ཡང་བསྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་
ཆད་མས་རྟེན་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པ་ནི། རོན་དམ་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟེན་ཅིང་ཡུལ་དེ་ལ་ཇི་
ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟུ་སོང་བ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་རྟེན་ཅིང་ཡུལ་དེ་ལ་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པར་སོང་བའི་སྟོན་སྟེ། ཡུལ་སོ་
སོ་ལ་སྟོན་ནས་ཀྱན་རྫོབ་དང་རོན་དམ་མཁྱེན་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདིར་སྒར་རང་རིག་འཐད་མི་འཐད་དབྱུད་པ་བྱས་པའི་རང་ལྷགས་ཀྱང་བློ་
པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ།

མཁྱེན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་འཐད་པ་དངོས་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

"གང་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷགས་སྒར་ན་མཁྱེན་པ་པོ་མེད་པར་གདུལ་བྱ་
གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་གིས་སྟོན་ཞེས་བརྗོད་པ་
དེ་ལ་ཡང་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་
བའི་ཤེས་པ་འདི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དམ་དང་རོ་
གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་
སྤིང་པ་ཡང་མིན་ནོ། དེ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན།"

རྩོད་པ་འདིའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་ཏུ་

བཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སྤོང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་

པའི་སྟོན་པ་པོ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་

ཏེ། འདིའི་འོག་ཉིད་ནས་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་འཐད་པའི་ལན་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུད་པ་འདི་ལ་ལན་“བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།”

ཅ་བ། དེ་ཡི་འོངས་སྟོང་རྫོགས་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

ཟེན་དང་སྟུལ་པ་མཁའ་གཞན་ལས་དེའི་མཐུས།

སྐྱ་གང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་འབྱུང་བ།

དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རིག།

“སངས་རྒྱས་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མངོན་སུམ་དུ་མངོད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བརྒྱ་པ་དུ་མས་ཟེན་པ་སྟེ་མངོན་པར་
འདུ་བྱས་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་གཟུགས་མངའ་བ།
ཀྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འོངས་སྟོང་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་པའི་འོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཡིན་པས། སྐྱ་དེ་ལས་སྐྱ་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྟོན་པ་དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་ཏེ་གདུལ་བྱ་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཉན་པའི་སྟོང་དུ་
རྒྱུར་པས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པར་འབྱུར་རོ། བསོད་
ནམས་བརྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱ་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟ་ཞོག འོངས་སྐྱ་དེའི་
ཕྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་སྟུལ་པ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་ “གཞན་ཡང་སྟུལ་པ་དེ་ཡི་
མཐུས་ནས་མཁའ་དང་། གཞན་ཅ་དང་ཤིང་དང་རྩིག་པ་དང་བྲག་ལ་སོགས་

པ་སེམས་མེད་པ་ལས་སྐྱ་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་
ཀྱང་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་འབྱུང་རོ།།

གཉིས་པ།

དེའི་འབྲང་པ་དངོས་བསྟན་པ་ནི།

"ཡང་ངེ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ནམ་ཉོག་མེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སྟོན་པའི་དུས་ད་ལྟ་ཀུན་སྟོང་གི་བྱ་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་
འབྱུང་བའི་རྒྱར་འབྱུང་སྟམ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དགོད་པ་ནི།"

ཅ་བ། ཇི་ལྟར་རྫ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པས་འདིར།

ཡུན་རིང་ཆེས་འབད་པས་བསྐྱོར་ལའོར་ལོ་ནི།

དེའི་ཚྭ་ད་ལྟར་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུའང་།

ལའོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱར་མཐོང་ལྟར།

དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱེས་ཚྭ་མེད་བཞིན་དུ།

ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐྱེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི།

འཇུག་པ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི།

བྱད་པར་གྱིས་འཕངས་ལས་ཆེས་བསམ་མི་བྱུང་།

རི་ལྟར་ཉི་དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་རྩ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་
ལྟན་པས་འབད་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། དེ་འདས་ནས་ཡུན་
རིང་དུ་སོང་བས་རྩ་མཁན་དེའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་འབད་ཚེ་ལ་ད་ལྟ་སྐྱེས་
པ་མེད་བཞིན་དུ་འད་། འཁོར་ལོ་དེ་འཁོར་ཞིང་རྩ་བུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་
མཐོང་བ་ལྟར།

ཅུ་བ། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱེས་ཚེ་ལ་མེད་བཞིན་དུ།
ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐྱེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི།
འཇུག་པ་སྐྱེ་བོའི་དགོ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི།
བྱད་པར་གྱིས་འཕངས་ལས་ཆེས་བསམ་མི་བྱབ།

"དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ད་ལྟ་སྐྱེས་པའི་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་རྟོག་
པ་མེད་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉིད་ལ་བཞུགས་པའི་སངས་
རྒྱས་དེའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་
གྱི་ཞིང་དང་འདྲ་བར། སངས་རྒྱས་ལས་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཐོས་པར་འགྱུར་
བའི་ལས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་དགོ་བ་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོས་བསགས་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྟོན་ལམ་བྱད་པར་ཅན་
བཟུང་བའི་མཐུ་འཕངས་པ་སྟེ་ཤུགས་ལས་ཡིན་པས། ཆེས་ཞིན་དུ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ།"

སྟོན་ལམ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འཆམ་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
སྐྱབ་པ་ལྟར་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་བསྐྱོད་
ལ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དུས་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་བ་དེ་འདྲ་བར་བདག་
ཀྱང་གྱུར་ཅིག་ ཅེས་པའོ། །འདིར་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་བྲངས་པ་ནག་ཆོའི་
འགྱུར་ལས་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ།

སྐྱེ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།

སྐྱེ་རྣམ་གཞག་དང་། སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ།
དང་པོ།

སྐྱེ་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་
བཤད་པའོ།།
དང་པོ།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི།

“ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།”

ཅ་བ། ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ།
བསྐྱེད་པ་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྐྱེ།
དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་བ་མེད།
སེམས་འགག་པས་དེ་སྐྱེ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད།

ཡུལ་ཅན་"ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་"གཉིས་
སུ་སྒྲུང་བའི་"ཤེས་བྱའི་"ཡུལ་"བྱད་ཤིང་སྐམ་པོ་"དང་འབྲས་བུ་"མ་ལུས་པ།
"ཡེ་ཤེས་མེད་དང་འབྲས་བུ་"བསྐྱེད་པ་ལས།" ཤེས་བྱ་"རང་བཞིན་གྱིས་
"སྐྱེ་བ་མེད་པ་"ཇི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་རྣམས་པ་ཅན་དུ་ཁྱེད་པས། ཤེས་བུ་
རང་བཞིན་གྱིས་"མ་སྐྱེས་པ་དེའི་རྣམས་པ་ཅན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པའི་"དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཞི་བ་"དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་རྗེ་རྒྱལ་ཅོད་པ་ལས། "སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟོ།
འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་ཤེས་
བུ་རྣམས་མ་ཡིན། །" ཞེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་དུས་ཀྱན་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་
ལྟ་བུ་སྐྱེ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་
སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་མཁྱེན་པ་ན་འང་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ཤེས་བུ་བྱ་བ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་
ནི།

ཙ་ག། དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད།།

སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐྱེ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད།།

"དེའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་སྟེ་འདིའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆིག་སྒྲ་དྲགས་སོ་ཞེས་མདོ་སྟེ་ལས་གསུངས་སོ།། དེ་
ལྟར་ན་"སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་"ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་"རྣམ་
རྟོག་འགགས་ཤིང་"མི་འཇུག་པས།" རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པར་ཞུགས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་གོ་འཕང་དེ་ནི་དང་པོར་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་"སྐྱེ་ཡིས་མངོན་
སུམ་དུ་"མཛད་པ་སྟེ་བརྟེས་པར་"ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ།" བླ་
ཆོའི་འགྲུར་ལས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་དངས་
པ་སྒྲུང་ངོ་།།

སེམས་འགགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཆིག་གསལ་ལས།
"མདོ་ལས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་
མེད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྣམ་
རྟོག་མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་དང་། འདིར་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། "ནི་བའི་དོན་

སེམས་སེམས་བྱང་དང་བྲལ་བ་ལ་"བཤད་ནས། ཞི་བ་དེ་ཡིན་ཡང་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་མཛད་རྒྱས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཔེར། "དཔག་བསམ་གྱི་
 ཞིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བཏོད་པའི་མཐར། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཞིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར།"
 ཞེས་རྣམ་རྟོག་གི་སེམས་སེམས་བྱང་དང་བྲལ་བ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་
 བས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཁྱད་སྲུ་འདྲེན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་
 མ་རྟོགས་པའི་སྐྱར་འདེབས་ཆེན་པོ་འོ།

གཉིས་པ།

ཡོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱ་ནི།

ཙ་བ། ཞི་སྐྱ་དཔག་བསམ་ཞིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག།

འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འགྱུར་སྤང་རྟག།

འདི་ནི་སྤྱོས་དང་བྲལ་ལ་སྤང་བར་འགྱུར།

སྐྱ་གང་གིས་ཆོས་སྐྱ་མཛོན་དུ་མཛད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་འདི་ནི། "སེམས་
 སེམས་བྱང་"གི་རྟོག་པ་དང་"བྲལ་བས་"ན་ཞི་བའི་སྐྱ་འོ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་"སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་རྒྱས་པ་གསལ་བར་

བྱེད་པ་ནི། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་ཇི་
བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་རོ། །སྐྱེ་འདི་ནི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པའི་སྤང་དུ། རྟག་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།

དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཇི་སྲིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་དུ་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཚུལ་འདིས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་རྣམ་
པར་བཞུགས་སོ།།

ཙ་བ། འདི་ནི་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་ལ་སྤྱང་བར་འགྱུར།

ལོངས་"སྐྱེ་འདི་ནི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། རང་གི་
ཆོག་གས་གཉིས་ལས་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པའི་མེ་ལོང་ཐོབ་པའི་ས་ཐོབ་པ་
རྣམས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱང་བར་འགྱུར་གྱི། སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པ་"སོ་སྟེ་"རྣམས་
ལ་ནི་"དངོས་སུ་"སྤྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། "སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་དག་གིས་འབར། །འགོ་བ་རང་གི་མོས་པ་ཡིས།།
དབང་གིས་སྤྱོད་ཆོག་སྐྱེ་འཇིན་གང་། །བསོད་ནམས་ཆོག་གས་ནི་ཆད་མེད་
ལས། །འབྱུངས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །
མཐོང་བར་གྱུར་ན་སྐྱེ་དེ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་རྟོགས་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ནི། །རྒྱལ་

བ་ནམས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཡིན།། "ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ།

རྒྱ་མ་བུན་གྱི་སྐྱ་བུ་འད་པ་ལ་གསུམ།

སྐྱ་དང་བ་སྐྱའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྟོང་བ་ཀྱན་སྟོན་ཚུལ་དང་།
གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྟོང་བ་ཀྱན་སྟོན་ཚུལ་དང་། བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱར་
བ་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་བུ་འད་པ་ལོ།།

དང་པོ།

སྐྱ་དང་བ་སྐྱའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྟོང་བ་ཀྱན་སྟོན་
ཚུལ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱའམ་སྐྱར་བུ་འད་པའི་གཟུགས་སྐྱའི་མ་བུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་
རུང་སྟེ། "སྐྱར་བུ་འད་པའི་"ལོངས་"སྐྱ་ལས་གཞན་ཏུ་གྱུར་བ་"སྐྱ་ལ་པའི་
སྐྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ལོངས་ཀྱི་"རྒྱ་མ་བུན་པ་"སྟེ་འབྲས་བུའི་"སྐྱ་གང་དག
སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱས་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་མ་བུའི་ཁྱད་པར་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བུ་འད་པ།"

ཅ་བ། བུ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱ་མ་བུན།།

གཟུགས་སྐྱ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐབས།།

སྒར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱང་ཚུལ་ནི།

མ་ལུས་གྱིས་བཀྱ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད།

ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཆོས་ལོངས་ཀྱི་སྐྱ་དེའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་གཟུགས་
སྐྱ་གཅིག་ལ། "འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་"ནས་ཀྱི་"རང་གི་སྐྱ་བའི་གནས་
སྐབས་ད་ལྟ་འགགས་ཟེན་པ་སྟོན་གྱི་བྱང་བའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། གསལ་བ་དང་མ་འཆོལ་བ་སྟེ་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར། སྒར་གྱི་བྱང་
ཚུལ་ནི་མ་ལུས་པས་བཀྱ་བ་མཐའ་དག་མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ལ་གཟུགས་
བརྟན་ལྟར་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ལྟན་གྱིས་བྱབ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ།"
"བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྟོན་སྐྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ན།"

ཅུ་བ། སངས་རྒྱས་ཞིང་ཇི་འབྲར་ཐུབ་དབང་དེ་དང་།

དེ་དག་སྐྱ་སྟོད་མཐུ་སྟོབས་ཇི་འབྲ་དང་།

ཉན་ཐོས་དག་འདུན་ཇི་སྟེད་ཇི་ལྟ་དང་།

བྱང་ཚུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟུགས་ཇི་འབྲ་དང་།

"སངས་རྒྱས་གང་ལ་བསྟན་བཀྱར་གང་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་བེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཚུ་ཞིང་ཀུན་ནས་

ཟླམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བཅུད་གི་སེམས་ཅན་གིས་མཛེས་པ་ཇི་འདྲ་
 བ་ཞིག་ན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བལྟམས་པ་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་སྐྱེད་པའི་མཐུ་དང་སྟོབས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་
 ཇི་འདྲ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འཁོར་ཉན་ཐོས་གི་དགོ་འདུན་འདུས་པ་ཇི་སྟེད་
 པ་དང་། ཆོས་ལ་ནན་ཏན་གང་བྱས་པས་དགོ་འདུན་དེར་གྱུར་པ་ཇི་སྟེ་བ་
 སྟེ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་གི་ཞིང་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 གཟུགས་མཆོན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་། ཆོས་གོས་དང་ཟས་དང་གནས་ལ་
 སོགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཇི་འདྲ་བ་དང་།"

ཅུ་བ། ཇི་འདྲའི་ཆོས་དང་དེར་བདག་ཇི་འདྲ་དང་།

ཆོས་ཐོས་སྐྱོད་པ་གང་ལ་སྐྱེད་པ་དང་།

སྐྱེན་གང་ཇི་ཅམ་དེ་དག་ལ་ལུལ་བ།

དེ་ནི་མ་ལུས་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད།

"ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་ལ་བརྩམས་ནས་ཆོས་ཇི་འདྲ་བ་བསྟན་
 པ་དང་། ཞིང་དེར་བདག་ཉིད་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་སྟོ་
 དང་ལྡན་པ་བྲིམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་དུ་གྱུར་པ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་ནས་
 བསྐྱབ་པའི་གཞི་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཁས་སྦྲངས་ཏེ། བྱང་

སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་
ཉན་ཐོས་དེ་དག་ལ་བཟའ་བ་དང་ཆོས་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲིབ་པ་གང་དུས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དང་། ཆད་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཕུལ་བ་དེ་ནི་
མ་ལུས་པར་སྐྱབ་ཀའི་གཞུང་ལ་སྒྲིབ་པར་མཛད་དོ། །”

ཙ་བ། དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙོན་ཏིང་འཛིན་དང་།
ཤེས་རབ་སྒྲིབ་ཆེ་སྒྲར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་།
མ་ཆང་མེད་དེ་དག་..... །

དེ་ལྟར་”སྒྲིབ་པའི་པར་སྒྲིབ་ལས་བརྩམས་པའི་བྱང་བའི་མཐའ་སྒྲིབ་
པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་
དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
པའི་ཆེའི་སྒྲར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དེ་དག་སྐྱབ་ཀའི་གཞུང་ལ་
སྒྲིབ་པར་མཛད་དོ། །” ཞེས་གོང་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་བཞུགས་པ་དང་སྐྱར་བར་བྱའོ།

”སྐྱབ་ཀའི་གཞུང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ཞོག་
གི། འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་གྱི།”

ཙ་བ།ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཀུན་།

སྐྱ་ཡི་བ་སྐྱའི་ཁུང་བུར་འང་གསལ་བར་སྟོན།།

ཉིད་གྱི་སྐྱོད་པ་ཀུན་སྐྱ་ཡི་བ་སྐྱའི་ཁུང་བུར་ཡང་གསལ་བར་སྟོན་པར་
མཛད་དོ།།

གཉིས་པ།

གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྐྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་ནི།

ཅུ་བ། སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གང་།།

གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར།།

གདངས་མཐོན་ཆོས་སྟོན་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་བཟུང་བའི།།

འགྲོ་དབུགས་འབྱེན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་བཞུགས་པ་དང་།།

སངས་རྒྱས་གང་དག་སྐྱར་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་གང་དང་། སངས་རྒྱས་གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་
པར་གསུང་གི་གདངས་མཐོན་པོས་ཆོས་སྟོན་པས། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་བཟུང་
བ་སྟེ་གཟེར་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་དབུགས་འབྱེན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ན་བཞུགས་
པ་དང་།

ཙ་བ། དང་པོའི་ཐུགས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོའི་བར།
 དེ་དག་སྒྲིང་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྲལ་གྱི།
 རང་བཞིན་མཐུན་ནས་བདག་བཞིན་བ་སྤྲུལ་ཡི།
 ཁུང་བྱུང་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན།

དང་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་བཟུང་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོའི་བར་དུས་
 གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་སྒྲིང་པ་ཀུན། བདག་གི་སྒྲིང་ཆུལ་ཀུན་སྟོན་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། བ་སྤྲུལ་ཁུང་བྱུང་གཅིག་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན་
 པར་རྒྱས་ཏེ། "མིག་འཕྲལ་མཁན་ཐ་མལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྲུལ་དང་
 རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཀྱང་། རང་གི་ལུས་ལ་སྒྲིང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྲུ་
 ཆོགས་པ་སྟོན་པར་རྒྱས་ན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དངོས་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་མིག་འཕྲལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་བདེན་བརྟན་ཁུང་པར་མེད་
 པར་མཐུན་ནས་དེ་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་གོམས་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྣམ་
 འཕྲལ་དེ་རྣམས་མཛད་མི་རྒྱས་པར་གྱུར་རམ་སྟེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 མཁས་པ་སྤྲུ་ཞིག་དེ་འདྲ་བ་དེ་མི་རྟོག་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་
 འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེ་འདིའི་སྟོན་སྤྲུལ་པར་མོས་པར་བྱའོ།"

ཙ་བ། དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།

རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་ཀྱི།

སྟོང་དང་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི།

ཐམས་ཅད་བ་སྐྱེའི་ཁུང་བྱར་གཅིག་ཆེ་སྟོན།

“ཇི་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་སངས་རྒྱས་གཞན་ཀྱི་སྟོང་པ་རྣམས་
དུས་གཅིག་ཏུ་བ་སྐྱེའི་ཁུང་བྱར་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དུས་གསུམ་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དུས་གསུམ་ཀྱི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་
ཉན་ཐོས་མ་ལུས་པའི་སྟོང་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་མ་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ནི། བ་སྐྱེའི་ཁུང་བྱར་གཅིག་ཏུ་དུས་
གཅིག་གི་ཆེ་སྟོན་པར་རུས་སོ།”

གསུམ་པ།

བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་“སྐྱེ་གསུམ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བཛོད་ནས་རྣམ་ཏོག་མི་
མངའ་ཡང་བཞེད་པ་ལ་མངའ་འཕེལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།”

ཅུ་བ། དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་ཡིས།

རྩལ་གཅིག་ལ་ཡུལ་མཁའ་གཏུགས་འཛིག་ཏེན་དང་།
འཛིག་ཏེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་བྱུང་རྩལ་སྟོན་མོད།
རྩལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་ཏེན་སྤ་མི་འགྱུར།

དེ་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འདི་ནི། “བཞེད་
བ་ཙམ་གྱི་འཇུག་པ་ཡིས་ཏེ་དེའི་སྟོན་ས་ནམ་མཁའ་ཡི་མཐས་གཏུགས་
པའི་འཛིག་ཏེན་ནམས་རྩལ་སྤ་རབ་གཅིག་གི་ཡུལ་གྱི་ཁྱོན་ལ་སྟོན་པར་བྱས་
ལ། འཛིག་ཏེན་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་མ་ལུས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁྱོན། རྩལ་
སྤ་རབ་གཅིག་གིས་བྱུང་བ་ཡང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན། རྩལ་གཅིག་པོ་དེ་
རགས་པ་ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འཛིག་ཏེན་སྤ་བ་སྟེ་ཆུང་བར་ཡང་མི་
འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་དུ།”

ཅ་བ། རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བའི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤོང་མཐའི་བར།
སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྟོང་སྒྲ་ཆོགས།
དེ་སྟོང་སྟོན་པ་དེ་སྟོང་འཛམ་བུ་གླིང་།
མ་ལུས་རྩལ་གང་དེ་སྟོང་ལ་གྲངས་མེད།

“རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བའི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤོང་པ་འཁོར་བའི་མཐའི་
བར་དུ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོང་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དེ་སྟོང་སྟོན་པ་དེ་སྟོང་གི་

གངས་ནི། འཛམ་བུ་སྒྲིང་མ་ལུས་པ་ན་རྩལ་སྤར་བ་ཀྱི་གངས་གང་ཇི་སྟེད་
ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་ལ་མེད་དོ།།

སྤྲུམ་ནི་ཡུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདི་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ།།

གཉིས་པ།

སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི།

སྟོབས་བརྩ་མདོར་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད། ཡོན་ཏན་
ཀྱན་བཟོད་མི་རུས་པའི་ཚུལ། ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་
པའོ།།

དང་པོ།

སྟོབས་བརྩ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

"སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་སྟོབས་བརྩས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར་ན། དེའི་རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་ཆ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་སྟོབས་དང་།

དེ་བཞིན་ལས་རྣམ་སྟོན་སྟོ་དང་།

མོས་པ་སྣ་ཆོགས་བྱགས་ཚུད་དང་།

སྒྲ་ཚེགས་ཁམས་ནི་མཁྱེན་སྟོབས་དང་།
དེ་བཞིན་དབང་མཚེག་མཚེག་མ་ཡིན།
མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་དང་།

ཐུབ་པའི་སྟོབས་ལ་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་སྟོབས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྟོ་སྟེ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་
སྒྲ་ཚེགས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྟོབས་དང་། ཁམས་ནི་སྒྲ་ཚེགས་པ་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མཚེག་དང་མཚེག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་།

ཅུ་བ། བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཉིང་འཛིན་དང་།
སྟོམས་པར་འདུག་སོགས་སྟོ་སྟོབས་དང་།
སྟོན་གནས་བླན་པ་མཁྱེན་པ་དང་།
དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་སྟེ་སྟོ་དང་།
ཟག་རྣམས་ཟད་པ་མཁྱེན་སྟོབས་ཏེ།
སྟོབས་ནི་བཙུ་པོ་འདི་དག་གོ།

བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་
འབྲུག་པ་སོགས་སྟོ་སྟེ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱ་
པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་
སྟོ་སྟེ་མཐུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཟག་པ་རྣམས་བྱང་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་སྟེ།
སྟོབས་ནི་བཙུ་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ།

དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་དང་།
ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་འོ།

དང་པོ།

གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱེ་འགྱུར་བ།

དེ་ནི་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་མཐུན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།

བཤད་པ་ལས་བསྐྱོད་གནས་མིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ།

མཐུན་པ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད།

རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
དེ་ནི་འབྲས་བྱ་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་ལྟར་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
གསུངས་ཏེ།

“དཔེར་ན་མི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྐྱེན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་།
འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་ལམ་ལས་མྱང་འདས་འཁོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ།། དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་གནས་སྐྱེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དགེ་བ་
ལས་རྣམ་སྐྱེན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་ལས་
དབང་གིས་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་འགྱུར་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་
པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འདྲ་བའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་
པ་མཐུན་པ་ལ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་གནས་དང་
གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ། །”

རྩ་བ། འདོད་དང་མི་འདོད་དེ་ལས་བརྒྱུག་དང་ཟད་དངོས་ཀྱི།།

ལས་དང་དེ་ཡི་རྣམ་སྐྱེན་ཤེས་ཏུ་སྒྲ་ཚོགས་ལའང་།།

མཐུན་པ་རྒྱས་མཐུ་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་འཇུག་འགྱུར་བ།།

དུས་གསུམ་ཤེས་བྱ་བྱུང་མཛད་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་འདོད།།

འདོད་པ་སྟེ་དགེ་བ་དང་མི་འདོད་པ་སྟེ་ལས་མི་དགེ་བ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་

གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ལས་བསྒྲིག་པ་སྟེ་ལས་འདྲེས་མ་དང་། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ལས་
རྣམས་དང་། ལས་དེའི་རྣམ་སྟོན་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་པ་ལའང་།
མཁྱེན་པ་རྒྱས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་སོ་སོར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ། དུས་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྲབ་པར་
མཛད་པ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།

ཅུ་བ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པ་ནི།
ཤིན་ཏུ་སྣ་ཆོགས་དམན་འབྲིང་གང་ཡང་ཁྱད་འཕགས་འདོད།
དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་མོས་ལའང་མཁྱེན་པ་ནི།
དུས་གསུམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཁྲབ་པ་སྟོབས་ཞེས་བྱ།

"འདོད་ཆགས་དང་དེས་མཆོན་ནས་ཞེ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་
མོངས་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་
བ་སྟེ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་
ཆོགས་པ་དམན་པ་དང་། འབྲིང་དང་གང་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
འདོད་པ་དང་། མོས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲུར་བ་ཤད་པའི་མོས་པའི་ས་བོན་གཡོགས་པ་སྟེ་བསྐྱབས་པའི་མོས་པ་

ལའང་། མཁྱེན་པ་དུས་གསུམ་དུ་འགོ་བ་སྟེ་འཇུག་པས་མོས་པའི་ཤེས་བྱ་མ་
ལུས་པ་བྱུང་བ་ནི། མོས་པ་སྣ་ཆོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ།།

ཅུ་བ། སངས་རྒྱས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།
མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས།
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་།
རྣམ་ཀུན་ཁམས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་འཇུག་སྟོབས་སུ་འདོད།།

སངས་རྒྱས་ཁམས་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས། མིག་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣ་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དུ་བྱུག་
དང་། གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་དུག་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུག་དང་། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྣམ་
པ་ཀུན་ཀྱི་བྱང་པར་རྣམས་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པ་ནི། ཁམས་སྣ་ཆོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་
འདོད་དོ།།

ཅུ་བ། ཀུན་དུ་རྫོགས་སོགས་ཆེས་རྣམ་ཉིད་ནི་མཆོག་བཞེད་ལ།།

འབྲིང་གནས་སྐབས་དང་རྩལ་ཉིད་མཆོག་མིན་པར་བཤད་དང་།

མིག་ལ་སོགས་དང་པན་ཚུན་སྐྱབ་བྱས་ཆུད་པ་ལ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་སྟོབས་སུ་གསུངས་།

“ཡང་དག་མིན་པ་ལྟག་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་ཉོག་པ་ནི།
ཆགས་སོགས་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་ལོ། །སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཆེས་རྣེ་བ་ཉིད་ནི་མཆོག་ཏུ་བཞེད་ལ།
དབང་པོ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཉིད་ཆུང་བུའི་གནས་
སྐབས་ནི་མཆོག་མིན་པར་བཤད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
ཉིད་གཉིས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་པན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཆུབ་པ་སྟེ་སྐྱབ་བྱས་
པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆགས་པ་སྟེ་ཐོགས་
པ་མེད་པ་དེ་ནི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་
གསུངས་སོ།།”

གཉིས་པ།

ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡན་
བཤད་པ་ནི།

རྩ་བ། ལམ་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི།

བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཡི་དྲགས་དང་།
དུད་འགོ་ལྷ་མི་རྣམས་དང་དཔྱལ་ལ་སོགས་འགོ་བ།
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད།

"ལམ་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཉིད་དུ་འགོ་བ་དང་། ལམ་འགའ་ཞིག་
རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཆུབ་དུ་འགོ་བ་
དང་། ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་དང་ལྷ་དང་མི་དང་དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་འགོ་བ་
དང་། སོགས་གྱིས་ནི་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་ངེས་པའི་ལམ་ལ་སོགས་
བ་རྣམས་པ་སྣ་ཆོགས་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་
པ་ནི་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་
འདོད་དོ།"

ཅ་བ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་རྣམས་འགྱུར་བྱེ་བྲག་ལ་ཐ་དད།
བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་གང་ཞི་གནས་གང་དག་དང་།
སྟོམས་འཇུག་བྱུང་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་གྱུར་པ།
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད།

"འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྣམས་འགྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་
སྟེ་བྱུང་པར་གྱིས་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་

དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། གང་ཞི་གནས་གང་དག་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་བྱང་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་
མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་། གུན་བྱང་དེ་དག་
ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་འདི་ནི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།”

ཙ་བ། ཇི་སྲིད་གཏི་ཟུག་དེ་སྲིད་སྲིད་གནས་འདས་བདག་དང་།
སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི།
ཇི་སྟེད་དེ་སྟེད་མཐའ་ཡས་གཞིར་བཅས་ཡུལ་སྟོགས་དང་།
བཅས་རྣམས་ལ་སྟོ་གང་དང་གང་ཡིན་སྟོབས་སུ་བཤད།

“ཇི་སྲིད་གཏི་ཟུག་དེ་སྲིད་པ་སྟེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཐོག་
མ་མེད་པའི་སྲིད་པར་གནས་པ་ན། འདས་པའི་དུས་སུ་བདག་དང་སེམས་
ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི། ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་མཐའ་ཡས་པ། གཞི་སྟེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་བྲན་པ་དང་། རང་དང་གཞན་
རྣམས་ཁ་དོག་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཞེས་བྲན་པ་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་བྲན་
པ་དང་། འདི་འདྲ་ཞིག་ནས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྲན་པ་ནི། ཡུལ་
སྟོགས་དང་བཅས་པར་བྲན་པ་སྟེ་བྲན་པའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་སྟོ་ཐོགས་པ་

མེད་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོན་གྱི་གནས་ཐེས་སུ་བྲན་པ་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།།

ཙ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་དང་།
སྐྱེ་གང་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་ནས་མཁའ་མཐར་ཐུག་དང་།
བཟ་མང་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་དུས་དེར་འཇུག་པ་ཡིས།
མ་ཆགས་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་དག་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད།།

“སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ཡུང་པོ་
ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་གང་ནས་མཁའ་མཐར་ཐུག་པའི་འཇིག་རྟེན་
ལ་གནས་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་ལས་ཀྱི་བཟོ་བོས་བཟ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་དེ་
ལ་དུས་དེར་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀུན་ཡོངས་སུ་དག་པས་མ་ཆགས་པ་སྟེ་མ་
ཐོགས་པར་འཇུག་པ་ཡིས། ཡུལ་མཐའ་ཡས་པ་མཁྱེན་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་
བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།”

ཙ་བ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱར་དུ་བྱུང་ནས་ཀྱི།
ཉོན་མོངས་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་འཇིག་འགྱུར་དང་།
སྟོབ་མ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་སྟོ་ཡིས་འགོག་པ་གང་།

ལྷུར་དུ་ཞེས་པ་ནི་བག་ཆགས་སྟག་མ་ཤིན་དུ་སྤྲོ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་སྒྲིད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྤངས་པར་སྟོན་པའོ། །འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་
 བག་ཆགས་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། "གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་འབག་པར་བྱེད་
 ཅིང་བསྟོ་བར་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་བཟོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཉོན་
 མོངས་པའི་ལྷུར་བྱུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་། ཚ་བ་དང་། བག་ཆགས་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་དག་གོ།"ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་
 ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་བག་ཆགས་དེ་སྟོང་མི་རུས་པར་གསུངས་ལ། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། "དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
 པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ།" ཞེས་ཤེས་སྤྱི་བ་དུ་ཡང་གསུངས་སོ།།

419

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཙུག་ལོན་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ།
འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་
བར་མ་གསུངས་པས། འདིར་གསུངས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཡང་
འབྲུལ་པ་ལས། "མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་
དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིག་པར་
འགྱུར་གྱི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།" ཞེས་གསུངས་པས་ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་གསུངས་
པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་
དང་མི་གཅིག་གོ། །བག་ཆགས་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ནི་ས་བཅུ་རྒྱུ་ཀྱི་ཐ་མའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིགས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་འགག་པ་ལ་
སྒྲིགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། དེ་ཐོག་མར་སྒྲུངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་རྣམ་པ་ཀྱན་
མཐུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིག་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མཐུན་པར་གསུངས་
པ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་
མི་རུང་བས་སྒྲུང་ནས་མཐུན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཐུན་
པ་འདིའི་ཤུགས་མིན་པ་ནི་རིགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་འབྲུལ་པ་༥༠ལས་གསལ་
བར་བཤད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་ད་ལྟར་བ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པའི་ཤུགས་ལ་
འདས་མ་འོངས་གཉིས་འཇུག་པ་ཡང་མིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཉི་མ་དེ་རིང་ལྟ་བུའི་

དུས་ད་ལྟ་བ་འདིའི་དུས་སྟུ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་
པས་དུས་དེར་དེ་གཉིས་མ་གཞལ་ཡང་། དེ་རིང་གི་དུས་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་
ས་བོན་གྱི་དུས་ཀྱི་སྟུ་གུ་དེ་ས་བོན་གྱིས་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། ས་བོན་གྱིས་སྟུ་གུ་
སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ།

ཡོན་ཏན་ཀྱན་བཟོད་མི་རུས་པའི་ཚུལ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་པ་ནི། "སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པར་སྐྱ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། འཕྲིན་ལས་
གཞན་མི་འདའ་བར་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་
མི་འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་སྟོས།

དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་མཐར་
བྱིན་པར་ཤེས་པའམ་བཟོད་པར་རུས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། དོན་
འདི་ཉིད་དཔེའི་སྟོན་ས་བཤད་པ།"

ཅ་བ། རྣམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆེན་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་གྱི།

འདིར་ནི་རང་མཐུ་ཐད་པས་ལྡན་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན།

སྟོབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྤྲས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི།

ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་ལྟོག་པར་འགྱུར།།

"འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་འདབ་གཤོག་ཡངས་པའི་རྒྱ་གི་ཤུགས་ཀྱིས།
པ་རོལ་གཞོན་པ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་ན། ནམ་མཁའ་མེད་པ་སྟེ་བད་
པས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཀྱི་འདིར་ནི་འཕྱར་
འཕྱར་བས་ནམ་ཞིག་ན་རང་གི་མཐུ་སྟོབས་བད་པས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་
བཞིན་དུ། སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེ་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་མ་བརྗོད་པར་ལྟོག་པར་
འགྱུར་བ་ནི། ཡོན་ཏན་རྗོགས་པས་མ་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་སྟོའི་སྟོབས་ཉམས་
པས་ཡིན་ནོ།།"

ཙ་བ། དེ་སྤྱིར་བདག་འདྲས་སྟོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི།

ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་རུས་འགྱུར་རམ།།

འོན་ཀྱང་དེ་དག་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱིས།།

བཤད་སྤྱིར་དོགས་སྤངས་ཅུང་བད་ཅ་མ་ཞིག་སྤྱུས།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗོགས་པར་བརྗོད་མི་རུས་པ་དེའི་སྤྱིར་
འགྲེལ་པ་མཛད་པ་བདག་འདྲ་བས་སངས་རྒྱས་སྟོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་

ནི་ཅི་ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་མི་རྒྱས་སོ།། "དེ་
ལྟར་བདག་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ཅི་མ་ཞིག་
ཤེས་པའང་མེད་པ་འོན་ཀྱང་། བདག་གིས་དྲོགས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་ཆོས་ཆོས་
མེད་པར་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཅི་མ་ཞིག་སྤྲས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་འཕགས་
པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་བཤའ་པའི་བྱིར་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ནོ།།"

བཞི་པ།

ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་ཆེའོ།

ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ཤེས་པས།

ཡོན་ཏན་འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར།

"མདོར་བསྡུས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཟབ་མོ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
དང་། གཞི་དང་ལམ་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།

དེ་ལས་གཞན་པ་ས་བརྩུ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་
བཤའ་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ།།"

དེ་འདྲ་བའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་
པས་ནི། རོན་དེ་གཉིས་ཤེས་ནས་བསྒྲུབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
གཉིས་པོ་འདི་དག་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ།

སྤྱལ་སྤྱོ་བསྟན་པ་ནི།

"ད་ནི་སྤྱལ་བའི་སྤྱོ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རོན་དང་
ཐབས་ཐུན་མོང་བ་འབྱུང་ཞིང་། སོ་སྤྱོ་རྣམས་ཀྱི་རོན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་
འབྱུང་བ། བདེ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོ་བ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཤད་པ།"

ཙ་བ།

སྤྱར་ཡང་མི་གཡོའི་སྤྱོ་མངའ་བྲོད་ཀྱིས་སྤྱོད་གསུམ་བྲོན་ནས་སྤྱལ་རྣམས་ཀྱིས།
གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཞི་བའི་འཁོར་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད།

དེ་ལྟར་བྲོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་རེ་བའི་ཞགས་པ་ནི།

མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་ཐུང་རྗེས་སྤྱོ་ལྟ་འདས་པར་བགྱི་བར་མཛད།

"ཆོས་ཀྱི་སྤྱོ་བརྟེན་སྤྱོ་བྱེད་སྤྱར་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་སྤྱོ་མངའ་བ་བྲོད་ཀྱིས་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྤྱི་

སྲིད་པ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས། སྤྱལ་པའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ནས་མི་
ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་དང་ནི། བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་ཡབ་ཡུམ་དང་སྲས་
དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་པ་ཞི་བ་སྤང་འདས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་
འབྱུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདྲ་དབང་པོ་དང་འཆམ་པར་སྟོན་པར་མཛད་
དོ།།”

ཅ་ག། དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་རེ་བའི་ཞགས་པ་ནི།།

མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་སྤྱགས་རྗེས་སྤངན་འདས་པར་བགྱི་བར་མཛད།།

དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྤྱོད་པ་སྤྱ་
ཆོགས་པ་ཅན་རེ་བ་སྟེ་སྲིད་པའི་ཞགས་པ་ནི་མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་
པ་གྲགས་པ་དང་པན་ལན་བཞེད་པ་སོགས་ལ་མི་སྟོས་པའི་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་
པོས་སྤངན་ལས་འདས་པར་བགྱི་བ་སྟེ་འགོད་པར་མཛད་དོ།།

གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་ཞེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཤད་ཀྱི་འབྱུར་ལ། སྤྱ་ཆོགས་
སྤྱོད་ཅན་ཞེས་འབྱུང་བ་འབྲེལ་པ་དང་མ་སྤྱན་ནོ། །

བཞི་པ།

ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི།

“དེ་ལྟར་སྤྱ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་ནས། ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤའ་བ་།།”

ཙ་བ། གང་གི་སྤྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི།

ལྷུང་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་ལའང་བསྟེན་མིན་ཞིང་།

དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་སློ་གྲོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ།

དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན།

རྒྱ་མཚན་“གང་གི་སྤྱིར་ན་འདི་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་
པ་ལས་གཞན་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། ལྷུང་བྱེད་བ་སྟེ་
གཙུག་པོར་གྱུར་པ་མེད་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་
འགྱུར་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟེན་པའང་མིན་ཞིང་སྟེ་མིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཡུལ་འཇལ་བའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་མི་འདྲ་
བར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར་ན། ཐུབ་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་
འགྲོ་བ་ལ་ཐེག་པ་གཞན་གང་དང་ཡང་མི་མཉམ་པ་དབྱེར་མེད་པའི་ཐེག་པ་
གཅིག་བསྟན་ཏེ།”

རི་རྒྱུད་དུ། “འོད་སྤངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་
ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཅིག་ཡིན་ཀྱི་གཉིས་དང་གསུམ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། འཕགས་པས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་
དབྱེདས་ལ་དབྱེར་མེད་སྤྱིར། སྤྱོད་ལ་ཐེག་པའི་དབྱེ་བ་མེད། ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཤེས་ཅན་རྣམས་ནི་གཞུག་སྤྱིར་རོ། ཞེས་འཇུག་
པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
 ཟད་པར་མི་བྱས་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་མ་བྱུན་པ་ཆེན་
 པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་བསྐྱོད་པ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཐེག་པ་མི་འདྲ་བ་བཤད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཟད་
 པའི་ཟུང་འདས་ཅམ་ཐོབ་ནས། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུའམ་
 ཐེག་པ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ནི། གཤུལ་བྱ་རེ་ཞིག་དང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་
 པར་བསྟན་པ་འདི། ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

“གལ་ཏེ་གང་ཐོབ་ནས་ལམ་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་” ཟུང་ན་
 ལས་འདས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཉོན་རང་གི་ཐེག་པས་ཀྱང་ཟུང་ན་ལས་
 འདའ་བར་བསྟན་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་དགོངས་པ་ཅན་
 དུ་བཤད་པ།”

ཅ་བ། གང་ཕྱིར་འགྲོ་ལ་ཉེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་སྟོགས་མ་འདི་དག་ཡོད་གྱུར་པ།

དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་སྟོན་ཡུལ་གཏིང་ཟབ་ལ་འདུག་མི་འགྱུར་ཞིང་།

བདེ་གཤེགས་གང་ཕྱིར་སྟོན་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐུང་རྗེའི་ཐབས་དང་ལྟན་ཅིག་པ།

མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དགོལ་ཞེས་སྟོན་གྱིས་ཞལ་བཞེས་ཏེ།

“གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་སྐྱེ་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་པོ་

སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ལུས་སེམས་ལས་སྤྱི་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་
 སེམས་ཅན་དང་སྐྱལ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཆེའི་སྟོགས་མ་ལྟ་
 པོ་འདི་དག་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པ། དེ་དག་གིས་ལྟག་པར་མོས་པ་བྱེད་པར་དུ་
 འཕགས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་གཉིས་
 བྱེད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཏེ་གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྐྱོད་ཡུལ་ཟབ་པས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།”

ཙ་བ། བདེ་གཤེགས་གང་ཕྱིར་བྱོང་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐུགས་རྗེའི་ཐབས་དང་ལྟན་ཅིག་པ།
 མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དགོལ་ཞེས་བྱོང་གིས་ཞལ་བཞེས་ཏེ།

“གང་གི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་བྱོང་ལ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་ལ་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་
 བའི་ཐུགས་རྗེའི་ཐབས་དང་ལྟན་ཅིག་པ་མངའ་བ་དང་། གང་གི་ཕྱིར་སྟོན་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་དུས་སྤྱི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོལ་བར་བྱའོ་
 ཞེས་བྱོང་གིས་ཞལ་གིས་བཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་
 དེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་སོ།།”

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྤྱིང་དུ་ཆས་པའི་སྐྱེ་ཆོགས་ཀྱི།
 ངལ་བ་ཉིས་སེལ་གྱོང་བྱེད་ཡིད་འོང་བར་དུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟར།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདི་ནི་སློབ་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད།

སྐྱར་ཞིང་རྣམ་པར་དབེན་ལའང་སློ་སྐྱངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས།

"གང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་མང་པོ་
ཡོད་ཅིང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱངས་ལ་ངེས་པར་དགོད་དགོས་པ་དེའི་
ཕྱིར། བད་དཀར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དེད་དཔོན་མཁས་པས་རྒྱ་མཚོ་ན་
གནས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིང་དུ་ཆས་པའི་ཆེ་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཀྱིས། ཡུན་རིང་
པོར་བགོད་པའི་ངལ་བ་ཉེ་བར་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིང་དུ་མ་སླེབ་
པའི་བར་དུ་གྲོང་བྱིར་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམ་པར་བགོད་པ་སྟེ་སྐྱལ་བ་ལྟར་དུ།"

ཙ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདི་ནི་སློབ་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད།

སྐྱར་ཞིང་རྣམ་པར་དབེན་ལའང་སློ་སྐྱངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས།

"བཙུམས་ལྟར་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་རྣམས་ཏུ་ཐེག་
ཆེན་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་འདི་ནི། ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་གྱི་བདེ་བ་
ལ་ཡིད་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེས་མཚོན་པའི་རང་རྒྱལ་
ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་འཁོར་བའི་ཉན་མོངས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་སློ་སྐྱངས་པ་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་སྟེ་ཕྱེ་ནས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལྟར་

ཆོགས་ཇོགས་པར་བྱས་ནས། གདོན་མི་བ་བར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་
དགོས་སོ།།”

 ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་འདི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ་ལས། “ཐེག་
པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་དེ་མི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།” ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ།།

 ལྷ་པ།

མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་བཤའ་ད་པ་ལ་གཉིས།

 “མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤའ་ད་པ་དང་།
བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤའ་པའོ།།

 དང་པོ།

མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤའ་པ་ནི།

ཅ་བ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལུས་སྤྱོད་པ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཡུལ་དག་ན།།

 སྤྲ་རབ་རྟུལ་གྱི་རྟུལ་ནམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་དེ་སྟེད་པ།།

 བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་བསྐྱལ་པའང་དེ་སྟེད་དེ།།

 འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྟན་བཅིང་མ་ལགས་སོ།།

ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་“ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དག་
 རི་སྟེང་པ་དེ་ན། རུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རུལ་ཀྱི་གངས་རྒྱལ་ས་བདོག་པར་གྱུར་པ་
 རི་སྟེང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་རབ་དམ་པར་
 གཤེགས་པའི་བསྐྱལ་པ་ཡང་དེ་སྟེང་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་སྟོན་དགོ་
 ཅུ་མ་བསགས་པ་རྒྱལ་ས་མོས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར།” ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་
 བྱི་བསྟན་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སོ། །“དེ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྒྱལ་ས་ལ་ཁྱི་
 བསོད་རྒྱལ་ས་གཞལ་དུ་མེད་པ་བསགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདིར་བཤད་དོ།”

འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པས་༥༠“འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་སངས་
 རྒྱས་གཞན་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་བས་སོ།” ཞེས་འཆད་པ་ཁྱི་མི་འཐད་དེ།
 འགྲེལ་པ་ལས་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དགོངས་ཞེས་འཆད་
 པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུར་གཤེགས་པའི་ཆད་དེ་ཅུ་མ་དུ་འདོད་ན་
 གང་ཟག་གཞན་སངས་རྒྱ་བའི་སྐུ་ཐམས་མེད་པའི་སྟོན་དེར་ཡང་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་གཅིག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་སྐུ་
 མ་རྒྱལ་ས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། སྐུར་སངས་མ་རྒྱས་པ་དང་འཆང་རྒྱ་རྒྱའི་
 ཆོས་སྐུ་ཡང་སྟོན་དུ་ཐོབ་ཐེན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོར་གཤེགས་པའི་ཆད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་སྟོན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་ཡུན་ཆད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། སངས་

ཀྱས་ནས་སྒྲར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་སྒྲུལ་སྒྲིའི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་
པའི་གྲངས་ཆད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནག་ཆོའི་འགྱུར་ལས། སངས་
ཀྱས་ཡུལ་གྱུར་ཞིང་རྣམས་སྟོགས་བརྩམ་ལུས་ན། །སྤར་རབ་རྩལ་ནི་རི་སྟེང་
ཡོད་པ་དེ་སྟེང་དུ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མཆོག་གྱུར་བྱོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱང་། འབྱུང་འགྱུར་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་
འགྲེལ་བཤད་ལྟར་བཤད་ན། ཅུ་བ་ལས་གསང་བ་འདི་བཤད་པར་མི་བྱ་བར་
གསུངས་པའི་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ།

བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ནི།

ཅུ་བ། རྒྱལ་བ་རི་སྟེང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞི་བར།
འགོ་བ་མིན་ཞིང་ནམ་མཁའ་རྣམ་འཇིག་འགྱུར་མིན་དེ་སྟེང་དུ།
ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བྱོད་ལ་ཐུགས་བརྩེ་མ་མ་ཡིས།
ཚུལ་ལུགས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་གང་ལ་མངལ།

"རྒྱལ་བའི་མ་འོངས་པའི་སྒྲིའི་ཆད་ནི་རི་སྟེང་དུ་འཇིག་རྟེན་གདུལ་
བྱ་མཐའ་དག་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགོ་བ་མིན་པ་སྟེ་
སངས་རྒྱས་སྤུལ་གྱུར་པའི་བར་དང་། རི་སྟེང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་

རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནི་
ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་སྤྲུགས་བཅེ་བ་ཆེན་
པོ་ཡི་མ་མ་ལ་གཏད་པ་ལས་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཚུལ་ལྷགས་འདི་བྱེད་པས།
དེ་འདྲ་བ་ཁྱོད་ལ་ཞི་བ་སྤྱོད་པ་གཅིག་པར་འགྱུར་བ་ག་ལ་མངའ་སྟེ་མི་མངའ་
བའི་སྤྱིར་རོ།།

“གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་
དུ་ཐུ་མཐའ་མེད་པར་སེམས་ཅན་འདི་དག་གསོ་བར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྗེ་དེ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན།”

ཅ་བ། གཏི་ཐུག་སྐྱོན་གྱིས་འཛིག་ཏེན་ཁ་བས་དུག་བཅས་བ་བ་ཡི།
སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་བཅེ་ངེ་ལྟ་བ།
དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉིན་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མིན།

དེས་ན་མགོན་པོ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞེར་ག་ཞེགས་པར་འགྱུར་མ་
ལགས།། “བདེན་འཛིན་གྱི་གཏི་ཐུག་གི་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་འཛིག་ཏེན་པ་
རྣམས་ཁ་བས་ཏེ་འདོད་ཡོན་ལྡན་མཛོན་པར་ཞེན་པས་ཟོས་པས། སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དུག་དང་བཅས་པ་བ་བ་པོ་ཡི་སྐྱེ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་སྟེ་བདག་གི་བར་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་བཅེ་བ་སྐྱེ་བ་ངེ་ལྟ་
བ་དེ་ལྟར་དུ་དུག་ཟོས་ནས་ཉིན་པའི་བྱ་གཅིག་བྱ་ལ་མ་ཡི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་

ཡིད་སྐྱོ་བ་མིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཆོག་ཏུ་རབ་
ཏུ་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་པར་ག་ཞེགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ལགས་སོ།།

ཙ་བ། གང་གི་སྤྱིར་ན་མི་མཁས་དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་ཡི་སྟོ་ཅན་གྱིས།།

སྐྱེ་དང་འཇིག་གནས་སྐབས་དང་སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་བྲལ་བྲད་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱག་བསྐྲལ་དང་།།

སྤྱིག་ཅན་འགོ་བ་འཁོབ་པ་དེ་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་སྤྱགས་བཅེའི་ཡུལ་དུ་རབ་དོང་བས།།

བཅོམ་ལྷན་སྤྱགས་རྗེས་སྟོང་སྤྱགས་ཞེ་ལས་བསྒྲོག་པས་སྟོང་ལ་ཐུང་ན་འདས་མི་མངལ།།

“གང་གི་སྤྱིར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མཁས་པས་དངོས་པོ་ལ་
བདེན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཅན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་སྟ་
དང་མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་སྟ་བ་རྣམས་གྱིས་ནི། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་གནས་
སྐབས་ཏེ་འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྲལ་ངེས་པར་འཁོབ་ཅིང་། ཡུལ་སྤྱག་པ་དང་
བྲལ་བ་དང་། མི་སྤྱག་པ་དང་བྲད་པ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྲལ་སྟོང་བར་
འགྱུར་ལ། “རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཅན་ལོག་པར་སྟ་
བ་དང་ལྷན་པས་ནི།

ཙ་བ། སྤྱིག་ཅན་འགོ་བ་འཁོབ་པ་དེ་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་སྤྱགས་བཅེའི་ཡུལ་དུ་རབ་དོང་བས།།

བཅོམ་ལྷན་སྤྱགས་རྗེས་སྟོང་སྤྱགས་ཞེ་ལས་བསྒྲོག་པས་སྟོང་ལ་ཐུང་ན་འདས་མི་མངལ།།

སྡིག་ཏེ་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོ་དང་། སྤར་
བཤའ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡང་འཐོབ་པ་དེའི་སྤྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་
དེ་རྣམས་སྤྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་དོང་བ་སྟེ་སོང་བས་ན།
སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟོང་གི་སྤྱགས་ཞི་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་
པ་ལ་གཞོལ་བ་ལས་བསྐྱོད་པས་སྟོང་ལ་ཞི་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་པའི་ཕྱི་ངན་
ལས་འདས་པ་མི་མངའ་བར་འཇིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་སོ།།”

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ནི།

ཙ་བ། ལུགས་འདི་དག་སྟོང་ཆེ་གྲགས་ཀྱིས།

དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བརྟམ་ནས།

ལུང་ཇི་བཞིན་དང་མན་ངག་ནི།

ཇི་ལྟར་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན།

མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་
ལུགས་འདི་དག་སྟོང་དཔལ་ལྷན་ཆེ་གྲགས་ཀྱིས། དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཙ་
བཤའ་རབ་སོགས་ལས་བརྟམ་ནས། དེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལུང་ཇི་ལྟར་

བ་བཞིན་དང་། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་མན་ངག་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་
པ་ཡིན་ནོ།།

ཅུ་བ། འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི།།

ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།།

འདིར་འབྱུང་ལུགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི།།

མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངས་པར་མཛོད།།

"ཇི་ལྟར་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལས་མ་གཏོགས་པར་བསྟན་
བཅོས་གཞན་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་བརྗོད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་
བཀལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་འདིར་འབྱུང་བའི་ལུགས་ཀྱང་། སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ངས་པར་མཛོད་དུ་གསོལ་ལོ།།"

"དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྒྲས་པ་དེ་ཉིད། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དེ་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མ་ཤེས་པས་སྒྲས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།" ཞེས་རང་

འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།།

འདིས་ནི་རང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཐམས་
ཅད་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཛོག་པས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་དོན་སྒྲ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་
གྲུབ་མཐའ་རྣམས་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དུ་མ་བཟད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་
མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །

དེས་ན་རང་གི་ལུགས་འདི་སེམས་ཅམ་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པར་མ་བཟད། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་སྟེ་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་
དབུ་མ་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་
ཞིག་ཅེས་འདོམས་པའོ།།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི་ཆད་མར་སློབ་
ཡང་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་པར་སྤང་ངོ་།། ཐ་སྙད་
དུ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟེང་ནས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་མཛད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཀྱན་
གཞི་མི་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱི་བཤའ་སྟོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་
ནི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བཤའ་བས་འདིར་མ་སློམ་
སོ།།

ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་
པ་གཞན་ལུགས་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་རང་གི་ལུགས་སོ་ཞེས་བེར་བ་ནི།

འགྲེལ་པ་ལས་“འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་
“ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་ན། བསྐྱོག་སྟེ་བྱ་དགོས་ལ།

འཇིག་རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་བཞིན་
མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ལུགས་སོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་
ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། “འཕགས་པའི་ལུགས་
དགོངས་མི་ཤེས་ཤིང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་མེད་པར། སྟོང་
པ་ཉིད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཅ་མ་ལ་འཇིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཚོས་འདི་སྤངས་པས། དེའི་བྱིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དབུ་མ་ལ་
འཇུག་པ་འདི་སྐྱར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་པ།”

ཅ་བ། ལྷ་སྐྱབ་སྟོ་མཆོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་ཁ་དོག་གིས་འཇིགས་པས།

སྟེ་བོས་ལུགས་བཟང་གང་དག་རྒྱང་རིང་སྤངས་པས་དེ་ཡི་ཆིག།

ལེ་ཏུར་བྱས་པའི་ཁ་འབྱས་ཀྱི་སྐྱ་ཏ་ཁ་བྱེ་བའི་ཆུས།

ད་ལྟ་ལྷ་བ་གྲགས་པ་རེ་རྣམས་རབ་ཏུ་སྐྱོང་བར་བྱེད།

འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་སྟོང་རྒྱ་མཆོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
ཆེ་ལ་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ངམ་གནག་པའི་ཁ་དོག་གིས་འཇིགས་

པས། སེམས་ཙམ་དུ་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོས་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་
པོ་གང་དག་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲུབ་མོད་ཀྱང་། དབུ་མའི་གཞུང་གི་ཆོག་ལེ་བྱུང་
བྱས་པ་ཁ་འབྲས་པའི་ཀྱ་མུད་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཆུས་ཀྱ་མུད་ཁ་འབྱེད་བྱེད་ཆེ་བ་
གྲགས་པ་ད་ལྟ་ཡིད་ལ་རེ་བ་རྣམས་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ།

“གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གནས་བཟོན་དབྱིག་གཉེན་དང་། རྒྱུགས་ཀྱི་
སྒྲུང་པོ་དང་། ཆོས་སྒྲོངས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་
པོ་བྱོན་ཟེན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ།
ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་ཡོངས་
སྒྲུ་སྒྲུངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྒྲུའོ།”

དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དབྱིག་གཉེན་དང་རྒྱུགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་ཙམ་མཛད་
རྣམས་ནས་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཀྱི་ལུགས་སྒྲུ་བཟུལ་མོད་ཀྱང་། སྟོན་
དཔོན་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བདག་ཅག་འབྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའོ། །ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་སྒྲུ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་སྒྲུར་བཤད་ཟེན་པ་འཇིགས་སྒྲུ་
རུང་བ་འདི་ནི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། སྟོན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་
མོས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཉིད་ལས་ངས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་
སྒྲུང་དོ།

འདིར་ནག་ཆོའི་འགྱུར་ལས། རྒྱ་སྟོགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དམན་པར་
གྱུར་པ་འདི་བདེན་པར་སྟོན་པ་ཅན་དག་ལས་ཀྱང་། རྒྱའི་སྟོན་པ་སྟོང་པ་

ཉིད་ཉོགས་པར་གྱུར་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་པ་ཚབ་ཀྱི་འབྱུར་
ལས་ལེགས་པར་སྒྲུང་ངོ་།།

“ཇི་ལྟར་གཞན་སྡེ་སྡོན་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་མོས་
པའི་བག་ཆགས་མ་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་
ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་འབྱུར་རེ་ཞིག་
སྒྲུངས་ཤིང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞན་ཉེ་བར་སྒྱུར་བྱས་པར་མཐོང་ཡང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་ལྟག་པར་
མོས་མི་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ།”

ཅ་ག། དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འཇིགས་རུང་འདི་ནི་སྡོན་གོམས་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བོ་ཡིས།།

ངེས་པར་ཉོགས་འབྱུར་འདི་ནི་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་མི་འབྱུར།།

དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ལྟགས་རང་སྟོས་སྒྱུར་བ་འདི་དག་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡི།།

གཞུང་ལྟགས་རྣམས་ལྟར་གཞན་ལྟར་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དགའ་སྟོ་དོར་བར་བྱ།།

སྟོབ་དཔོན་“དེ་དག་ལ་གསུང་རབ་མང་དུ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་མངའ་
བ་ཡིན་ཡང་། ཟབ་མོའི་དོན་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པར་མི་
འབྱུར་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལྟགས་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་
ཚུལ་ལྟགས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བས་རང་གི་སྟོས་སྒྱུར་བ་འདི་

དག་མཐོང་བ་སྟེ་བལྟས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ་དེ་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ལྟར། སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་
ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་དབུ་མའི་ལུགས་འདི་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་
དགའ་བའི་སྟོ་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ།"

"ལུགས་གཞན་རང་གི་སྟོས་སྦྱར་བ་ལ་ཡ་མཚན་པར་མི་བྱའི། རང་
གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡ་མཚན་པར་བྱའོ།"

བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ནི།

ཙུ་བ།

སྟོབ་པོན་སྦྱ་སྦྱབ་ལུགས་བཟང་བསྟན་ལས་བདག་གི་བསོད་ནམས་སྟོགས་ཀྱི་མཐར།

ཁྱབ་ཅིང་ཡིད་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོ་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་སྐར་ལྟར་དཀར་བའོ།

སེམས་ཀྱི་སྦྱལ་ལ་གདེངས་ཀའི་ཁོར་བྱ་དང་འབྲ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས།

འཛིག་ཉེན་མ་ལུགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་སྦྱར་བྱ་བ་དེར་གཤེགས་སར་བསྐྱོད་ཤོག །

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་
པོ་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། བསྟན་པ་སྟེ་བཤད་
པ་ལས་བྱུང་བའི་བདག་གིས་སྟོགས་ཀྱི་མཐར་ཁྱབ་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསོད་
ནམས་བསགས་པ། ཡིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོ་

ཞིང་གནག་པར་བྱས་པའི་དགྲིལ་དུ། སྟོན་ཀའི་རྒྱ་སྐར་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དཀར་
 བའམ། ཚུམ་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་ལ་སྟེ་གྱི་གདེངས་ཀའི་ལོར་བྱ་དང་འབྲ་
 བ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་མཐུས། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་
 པས་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས། སྤྱར་དུ་བདེ་བར་
 ག་ཤེགས་པའི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཅེས་བྱ་བར་བཟོད་པར་ཤོག་ཅིག། རྟག་ཆོའི་
 འགྱུར་ལས། ལྷ་སྒྲུབ་ལུགས་མཛེས་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་པ་བརྗོད་ལས་ཐོབ་
 པའི་བསོད་ནམས་གང་། ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

བཞི་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས།

སྟོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། ལོ་པཎ་གང་གིས་བསྐྱུར་བའོ།

དང་པོ་སྟོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་ནི།

ཙ་བ། "དབུ་མ་ལ་འཐུག་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཐུགས་
 གཞོལ་པ། མི་འསྐྱོབ་གསེང་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་
 བ། དེ་མོར་གྲིས་པའི་བ་དུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞོས་པས་བདེན་

པར་ཞེན་པ་བསྐྱོག་པར་མཛད་པས་སྦྱར་བ་རྫོགས་སོ།། "

དབུ་མ་ལ་འདུག་པ་སྤྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡུལ་ས་མཉམ་སྦྱུ་འབྲུངས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟེན་པར་གྲགས་པ་ཐེག་པ་སློན་མེད་པའི་མཆོག་ལ་ཐུགས་རབ་དུ་གཞོལ་བ། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་འསྐྱོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བ། རི་མོར་བྱིས་པའི་བ་དུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞོས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྐྱོག་པར་མཛད་པས་སྦྱར་བ་རྫོགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལོ་བཅ་གང་གིས་བསྦྱར་བ་ནི།

ཙ་བ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་གྱི་དབུས་རིན་ཆེན་སྤྲས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འབྲས་པ་སྤྱི་སྦྱུ་རིང་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ་དང་། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེན་པ་ཆ་བཟི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བསྦྱར། བྱིས་ར་ས་རྩ་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་མཆོད་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཉི་འོག་ཤར་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ།། །

དགོངས་པ་རབ་གསལ།

ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་གྱི་དབུང་སྟེ་དབུས། རིན་ཆེན་
སྤུངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཕགས་པ་ལྟའི་ལ་སྐྱེ་
རིང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་སྟེ་ཐེག་ལེ་བུམ་པ་དང་། བོད་
གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་གྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྐྱུར།
ཕྱིས་ར་ས་རྩ་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཤ་མ་སྟེ་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་
དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་།
ལེགས་པར་བཅོས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

ཙ་བ།

འདིར་འགྲེལ་པའི་མཛད་བྱང་དང་། འགྱུར་བྱང་གི་སྟེང་ནས་ཐུན་མོང་
བ་རྣམས་བཀོད་པ་ནི། ཙ་བ་ལོགས་སུ་བསྐྱུར་བ་དང་འགྲེལ་པའི་ནང་གི་
ཙ་བ་གཉིས་སྐྱར་ནས་ཁྱེས་དག་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། ། དགོ་
ལེགས་འཕེལ། །

དགོངས་པ་རབ་གསལ།

འདིར་འགྲེལ་པའི་མཛད་བྱང་དང་། འགྱུར་བྱང་གི་སྟེང་ནས་ཐུན་
མོང་བ་རྣམས་བཀོད་པ་ནི། ཙ་བ་ལོགས་སུ་བསྐྱུར་བ་དང་འགྲེལ་པའི་ནང་
གི་ཙ་བ་གཉིས་སྐྱར་ནས་ཁྱེས་དག་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྟེང་པོ་མཆོག་

ཟབ་མོ་དབྱ་མ་མཐའ་བྲལ་རྟེན་འབྱུང་ལམ།
མཐའ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་སྟོན་པར་ལུང་བསྟན་བཞིན།
རི་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་འཕགས་མཆོག་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས།

དེ་ཡི་རིང་ལུགས་དམ་པ་འཕགས་པ་ལྟའི།
དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་མཁས་པའི་ལུགས་མང་ཡང་།
ཡོངས་རྫོགས་འགྲེལ་མཛད་དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེདས།
ཟླ་བའི་ཞབས་དང་ཞི་བ་ལྟ་ཡི་ལུགས།

གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་གསུམ་གྱི་བཞེད་པའི་སྟོ།
གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས་གནད་རྣམས་མཐའ་ཆོད་པར།
ཆོག་བྱར་བྱིན་པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིས།
ཐལ་འབྱུར་ལུགས་མཆོག་གི་མ་མེད་པར་བྱས།

བྱང་སྟོགས་འདི་ན་ལུགས་འདིར་མོས་རྣམས་ཀྱང་།
ཤེན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རིགས་ལམ་མི་བྱེད་ཅིང་།
ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྐྱལ་བ་དམན་པ་རྣམས།
རང་གིས་མ་རྟོགས་ལུགས་མཆོག་འདིར་སྟོད་པ།
མང་དུ་མཐོང་བའི་དེ་མ་བསལ་བྱིར་དང་།

སྐལ་བཟང་འགའ་ལ་ཟབ་ལམ་གསལ་སྒྱེར་དང་།
བདག་ཀྱང་སྒྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ལམ་གྱི་མཆོག་།
འདི་དང་མི་འབྲལ་སྒྱེར་དུ་འབད་བ་བྱས།

དེར་ངལ་བ་ལས་བྱང་བའི་དགོ་བ་ཡིས།
འགོ་ཀུན་ཟབ་མའི་གནས་རྣམས་ཀུན་རྟོགས་ནས།
ཉིན་མཆོན་ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་པ་སྐྱར་ལེན་པ།
རྟག་ཏུ་སྐས་བཅས་རྒྱལ་བ་མཉེས་བྱེད་ཤོག་།

ཅེས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷུ་ལ་དཀའ་བཅུ་བ་ལེགས་པ་དཔལ་གྱིས་དདུལ་སྒང་
བཞི་བཅུའི་མཐུལ་ཕུལ་ཏེ་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཆོས་འདི་ལ་ཤེན་ཏུ་མོས་ཤིང་། རོན་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་རྒྱས་པ་མི་དམན་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་
འབྲེལ་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་རྣམས་ཆང་བ། ཆོག་རོན་གསལ་ཞིང་སྤྱི་རོན་
གྱི་མཐའ་གཅོད་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་རོན་དུ། དབུ་
མ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་བ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་
དཔལ་གྱིས། འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགོ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱར་བའོ། །

སར་མརྒྱ་ལོ།

ལྷ་ཁྱེ་ལྷ་ཁྱེ་

marjamson618@gmail.com